

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ
ΛΕΥΚΤΡΟΥ ΚΑΙ ΑΒΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ»**

**ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:
ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
ΣΑΡΑΝΤΕΑ ΕΙΡΗΝΗ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2003

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω την υπεύθυνη καθηγήτριά μου, κα Μπιτσάνη Ευγενία, η οποία μου έδωσε το έναυσμα ν' ασχοληθώ και να μάθω τόσα ενδιαφέροντα στοιχεία για τον τόπο μου, τα οποία μέχρι «χθες» μου ήταν άγνωστα. Επίσης δεν θα έπρεπε να παραληφθεί η αναφορά μου στους Δημάρχους Λεύκτρου και Αβίας, καθώς και στο προσωπικό των Δήμων, των οποίων η βοήθεια και η συνεργασία απεδείχθη πολύτιμη για τη διεξαγωγή της παρούσης εργασίας. Εν συνεχεία ο κος Μαραμπέας Νικόλαος, προϊστάμενος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Νομού Μεσσηνίας και Λακωνίας, δεν υπήρξε απλά «πηγή» αντλήσεως σημαντικών στοιχείων, αλλά ο άνθρωπος εκείνος που με παρακίνησε να δω το θέμα πιο σφαιρικά και από μια διαφορετική οπτική γωνία, πράγμα το οποίο θα ήταν αδύνατο δίχως τους τόσο εποικοδομητικούς διαλόγους μας. Καθοριστική υπήρξε η βοήθεια και η προσφορά ουσιαστικών στοιχείων από τον κο Ρουμανέα Αντώνη, εκδότη της τοπικής εφημερίδας «Μανιάτικη Αλληλεγγύη». Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ στο φιλικό και οικογενειακό μου περιβάλλον για την αμέριστη συμπαράσταση και την κατανόησή τους καθ' όλη τη διάρκεια πραγμάτωσης της εργασίας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

*«Η μέρα είναι μικρή και
το έργο μεγάλο. Δεν
είμαστε υποχρεωμένοι να
το τελειώσουμε, αλλά
και δε γίνεται να
παραιτηθούμε»*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ	5
--------------------	----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
-----------------	----------

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΓΕΝΙΚΑ)	10
--	-----------

1.1. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	10
---------------------------------	----

1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	13
---	----

1.3. ΣΧΕΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	17
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ	20
--	-----------

2.1. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	20
---	----

2.2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	22
---------------------------	----

2.2.1. Θεσμικό πλαίσιο	23
------------------------	----

2.2.2. Φορείς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής	25
--	----

2.2.3. Χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. για την Κοινωνική Πολιτική	28
--	----

2.2.4. Στελέχωση των Ο.Τ.Α.	30
-----------------------------	----

2.2.5. Προβλήματα και κίνδυνοι άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής στην Τ.Α.	31
---	----

2.2.6. Δυνατότητες άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής από την Τ.Α.	32
--	----

2.2.7. Κοινωνικός σχεδιασμός στην Ελλάδα	33
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	35
--	-----------

3.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	35
------------------------	----

3.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ Ε.Ε.	37
-----------------------------------	----

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΩΝ ΛΕΥΚΤΡΟΥ ΚΑΙ ΑΒΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	40
---	-----------

4.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	40
---	----

4.1.1. Διοικητική – Χωροταξική ένταξη	40
---------------------------------------	----

4.1.2. Γεωγραφική θέση	42
------------------------	----

4.1.3. Δημογραφική ταυτότητα	45
------------------------------	----

4.1.3.1. Πληθυσμιακή εξέλιξη	45
------------------------------	----

4.1.3.2. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός	47
--	----

4.1.3.3. Άρρενες και θήλεις	49
-----------------------------	----

4.1.4. Ιστορικά στοιχεία Δήμου Λεύκτρου	50
---	----

4.1.5. Οικονομική ζωή	57
-----------------------	----

4.2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	58
4.2.1. Ιστορικό διάγραμμα Δήμου Λεύκτρου	58
4.2.2. Οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου	61
4.2.3. Προσωπικό Δήμου Λεύκτρου	64
4.2.4. Οικονομικά στοιχεία Δήμου Λεύκτρου	65
4.2.5. Κοινωνικές υποδομές Δήμου Λεύκτρου	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΒΙΑΣ	71
5.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	71
5.1.1. Διοικητική – χωροταξική ένταξη	71
5.1.2. Γεωγραφική θέση – Γεωμορφολογία	73
5.1.3. Δημογραφική ταυτότητα	74
5.1.3.1. Πληθυσμιακή εξέλιξη	74
5.1.3.2. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός	76
5.1.3.3. Άρρενες και θήλειες	78
5.1.4. Ιστορικά στοιχεία Δήμου Αβίας	79
5.1.5. Οικονομική ζωή	85
5.2. ΔΟΜΗ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΒΙΑΣ	86
5.2.1. Ιστορικό διάγραμμα Δήμου Αβίας	86
5.2.2. Οργάνωση υπηρεσιών Δήμου Αβίας	87
5.2.3. Προσωπικό Δήμου Αβίας	89
5.2.4. Οικονομικά στοιχεία	90
5.2.5. Κοινωνικές υποδομές Δήμου Αβίας	93
ΜΕΡΟΣ Γ'	
ΕΡΕΥΝΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	96
6.1. ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ – ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	96
6.1.1. Εισαγωγή	96
6.1.2. Υλικό και μεθοδολογία έρευνας	96
6.1.3. Αποτελέσματα έρευνας Δήμου Λεύκτρου	97
6.1.4. Συμπεράσματα	127
6.1.5. Αποτελέσματα έρευνας Δήμου Αβίας	132
6.1.5. Συμπεράσματα έρευνας	161
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	167
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	170

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Κατάταξη κοινωνικών προβλημάτων _____	11
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Τομείς Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας _____	26
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Οι αρχικοί σκοποί ΠΙΚΠΑ, ΕΟΠ και «ΜΗΤΕΡΑ» και οι μεταγενέστεροι σύμφωνα με το Ν. 2082/92 _____	27
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές Νομού Μεσσηνίας _____	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Χαρακτηρισμός Δημοτικών Διαμερισμάτων Δήμου Λεύκτρου κατά ΕΣΥΕ _____	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές Δ. Λεύκτρου _____	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Λεύκτρου _____	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός Δήμου Λεύκτρου _____	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 9. Άρρενες και θήλεις στο Δήμο Λεύκτρου _____	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. Κατηγοριοποίηση μόνιμου προσωπικού Δ. Λεύκτρου _____	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Επίπεδο σπουδών μόνιμου προσωπικού Δ. Λεύκτρου _____	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 12. Κατηγοριοποίηση εποχιακού προσωπικού Δ. Λεύκτρου _____	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 13. Επίπεδο σπουδών εποχιακού προσωπικού Δ. Λεύκτρου _____	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 14. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έσοδα Δήμου Λεύκτρου, για τα έτη 1999, 2000, 2001 _____	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 15. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έξοδα Δήμου Λεύκτρου, για τα έτη 1999, 2000, 2001 _____	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 16. Ορεινές, ημιορεινές και παραλιακές περιοχές Δ. Αβίας _____	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 17. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Αβίας _____	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 18. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός στο Δήμο Αβίας _____	77
ΠΙΝΑΚΑΣ 19. Άρρενες και θήλειες στο Δ. Αβίας _____	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 20. Κατηγοριοποίηση μόνιμου προσωπικού Δ. Αβίας _____	90
ΠΙΝΑΚΑΣ 21. Επίπεδο σπουδών προσωπικού Δ. Αβίας _____	90
ΠΙΝΑΚΑΣ 22. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έξοδα Δήμου Αβίας, για τα έτη 1999 και 2000 _____	91

ΠΙΝΑΚΑΣ 23. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έξοδα Δήμου Αβίας, για τα έτη 1999 και 2000 _____	92
ΠΙΝΑΚΑΣ 24. Προϋπολογισθέντα έσοδα – έξοδα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Δ. Αβίας για το 2002 _____	93

ΣΧΗΜΑΤΑ

ΣΧΗΜΑ 1. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εσόδων Δήμου Λεύκτρου για τα έτη 1999, 2000 και 2001 _____	67
ΣΧΗΜΑ 2. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εξόδων Δήμου Λεύκτρου για τα έτη 1999, 2000 και 2001 _____	69
ΣΧΗΜΑ 3. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εσόδων Δήμου Αβίας για τα έτη 1999 και 2000 _____	91
ΣΧΗΜΑ 4. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εξόδων Δήμου Λεύκτρου για τα έτη 1999 και 2000 _____	92

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1. Οργανόγραμμα Δήμου Λεύκτρου _____	62
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2. Οργανόγραμμα Δήμου Αβίας _____	88

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

Γ.Γ.Ι.:	Γενική Γραμματεία Ισότητας
Γ.Γ.Ν.Γ.:	Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
Δ.Κ.Κ.:	Δημοτικός – Κοινοτικός Κώδικας
Ε.Ε.:	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Π.:	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
Ε.Ε.Τ.Α.Α.:	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης, Αυτοδιοίκησης
Ε.Κ.Α.Β.:	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Κ.Τ.:	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
Ε.Ο.Κ.:	Ευρωπαϊκή Οικονομική Ένωση
Ε.Ο.Π.:	Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας
Κ.Α.Π.Η.:	Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.:	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
Κ.Π.:	Κοινωνική Πολιτική
Κ.Υ.:	Κοινωνικές Υπηρεσίες
ΚΕ.Κ.Υ.:	Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία
Ν.Π.Δ.Δ.:	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.:	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.:	Νομός
Ο.Η.Ε.:	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Τ.Α.:	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.:	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ι.Κ.Π.Α.:	Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Προστασίας και Αντίληψης
Σ.Ε.Κ.Υ.:	Συμβουλευτική Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων
Τ.Α.:	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Ε.Δ.Κ.:	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
Υ.Υ.Π.Κ.Α.:	Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αποσπασματική και επουσιώδης άσκηση κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο δύναται όχι απλά να μην επιφέρει θετικά αποτελέσματα, αλλά να προκαλέσει και ζημιά στους Ο.Τ.Α.

Αντιθέτως, η ορθή άσκηση Κ.Π. στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο, με βασικά στοιχεία την αποκέντρωση και το συντονισμό των υπηρεσιών, θα μπορούσε να αποτελέσει βασικό εφόδιο για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων.

Σήμερα στην Ελλάδα η Κ.Π. ασκείται κυρίως από κεντρικούς φορείς, ενώ η Τ.Α. μόνο μικρά και δευτερεύοντα βήματα έχει κάνει. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, οι οποίοι θα αναλυθούν στα κεφάλαια που ακολουθούν.

Από τη μια μεριά η Τ.Α. κρίνεται ως η πιο κατάλληλη για την επίλυση των τοπικών κοινωνικών προβλημάτων, από την άλλη αυτό είναι αδύνατο να συμβεί χωρίς τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κέντρο, αλλά και εξεύρεση πόρων.

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κέντρο στο Α' και Β' βαθμό αυτοδιοίκησης, με την παράλληλη κάλυψη βασικών κενών σε τομείς όπως η χρηματοδότηση, το θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο, η κατάλληλη στελέχωση με εξειδικευμένα άτομα, θα ενδυναμώσει την Τ.Α. και θα την ωθήσει στην άσκηση του κοινωνικού της ρόλου. Μόνο τότε θα είμαστε όλοι σε θέση ν' αξιολογήσουμε το έργο της.

Η βιβλιογραφία που ασχολείται με το θέμα της άσκησης Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο είναι επαρκής και διαφωτιστική. Καλύπτει αρκετές πλευρές του θέματος και κάνει αντιληπτή τη σοβαρότητα του συγκεκριμένου ζητήματος. Οι απόψεις που έχουν εκφραστεί κατά καιρούς ποικίλουν.

Βασικό στόχο της παρούσας μελέτης αποτελεί η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης των Δήμων Λεύκτρου και Αβίας, όσον αφορά τη στελέχωση, τη χρηματοδότηση, την αξιοποίηση ευρωπαϊκών κοινωνικών προγραμμάτων, η έμφαση στα δυνατά, αλλά και αδύνατα σημεία τους, η δυνατότητα ή μη αξιοποίησης κοινωνικών δραστηριοτήτων και

προγραμμάτων. Επίσης επισημαίνοντας τις κοινωνικές ανάγκες του τοπικού πληθυσμού προτείνονται τρόποι με τους οποίους θα μπορούσαν οι τοπικές αρχές ν' αναλάβουν τον κοινωνικό τους ρόλο.

Στην παρούσα εργασία δε δίνεται βάση στην αξιολόγηση της υπάρχουσας κοινωνικής δραστηριότητας των Δήμων, μιας και αυτή είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Εξετάζονται όμως η δυνατότητες και οι αδυναμίες, καθώς και οι τροχοπέδες για την ανάπτυξη μιας μελλοντικής ολοκληρωμένης Κ.Π.

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία ευελπιστεί να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα όπως:

- Τι κατάσταση επικρατεί σήμερα στους Δήμους και ποια τα προγράμματα και οι δραστηριότητές τους όσον αφορά τον τομέα της Κ.Π.;
- Τι συμβαίνει κυρίως στους Δήμους Λεύκτρου και Αβίας; Έχουν αναπτύξει κοινωνικό ρόλο;
- Τι δυνατότητες υπάρχουν και ποια προγράμματα της Ε.Ε. θα μπορούσαν να απορροφηθούν για την ορθή άσκηση Κ.Π.;
- Θα μπορούσαν τελικά οι Δήμοι Λεύκτρου και Αβίας, κάτω από τις κατάλληλες προϋποθέσεις, να ασκήσουν αποτελεσματικά την Κ.Π. και να επιλύσουν τα κοινωνικά προβλήματα του τόπου;

Στο πρώτο μέρος της εργασίας γίνεται μια προσπάθεια ερμηνείας βασικών εννοιών όπως η Κ.Π., το κράτος πρόνοιας. Πραγματοποιείται ιστορική αναδρομή του κράτους πρόνοιας από τις αρχές του 19^{ου} αι. έως σήμερα.

Επίσης παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση άσκησης Κ.Π. στη χώρα μας. Στο σημείο αυτό μελετώνται τα προβλήματα του τοπικού χώρου σε τομείς όπως το θεσμικό πλαίσιο, η χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α., η κατάλληλη στελέχωσή τους. Εξετάζονται οι δυνατότητες των Ο.Τ.Α. για άσκηση Κ.Π., αλλά και οι κίνδυνοι που δύναται να προκύψουν.

Τέλος, πραγματοποιείται αναφορά στην Ε.Ε., όπου περιέχεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή της Ε.Ε., σε σχέση με την Κ.Π., καθώς και κοινωνικά προγράμματα της Ε.Ε.

Στο δεύτερο μέρος της πτυχιακής εργασίας επιχειρείται η παρουσίαση των Δήμων Λεύκτρου και Αβίας, όσον αφορά βασικά στοιχεία και χαρακτηριστικά τους.

Το τέταρτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα γεωγραφικά, κλιματολογικά, ιστορικά, δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Δήμου Λεύκτρου, καθώς και τις κοινωνικές υποδομές του.

Επιπλέον απαρτίζεται από στοιχεία όσον αφορά τη δομή και την οργάνωση του Δήμου Λεύκτρου. Στο σημείο αυτό πραγματοποιείται αναφορά στην ιστορική διαδρομή του Δήμου, καθώς και στην οργανωτική μορφή του, τα οικονομικά στοιχεία και το προσωπικό του.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο Δήμος Αβίας. Η μορφή των στοιχείων και χαρακτηριστικών που αναφέρονται είναι αντίστοιχη με αυτή του Δήμου Λεύκτρου.

Πραγματοποιήθηκε προσπάθεια να παρουσιασθούν τα χαρακτηριστικά του εκάστοτε Δήμου, όσο το δυνατόν πιο περιληπτικά, αλλά με τα πιο ουσιώδη στοιχεία, έτσι ώστε να γίνεται αντιληπτή η υφιστάμενη κατάσταση από τον κάθε αναγνώστη.

Το τρίτο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους Δήμους Λεύκτρου και Αβίας, με σκοπό την αποτύπωση των κοινωνικών αναγκών των δημοτών.

Επίσης περιέχονται τα συμπεράσματα που απορρέουν από την έρευνα, καθώς και τα γενικά συμπεράσματα και προτάσεις τα οποία προκύπτουν από τη συνολική πτυχιακή εργασία επάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγκέντρωση του υλικού της εργασίας είναι:

- Μελέτη υπάρχουσας βιβλιογραφίας.
- Επιτόπια έρευνα.
- Συνεντεύξεις με αρμόδιους των δημοτικών αρχών και ανθρώπους με ενεργή ανάμειξη στα κοινά.
- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων από τοπικά περιοδικά, εφημερίδες και βιβλία, βιντεοκασέτες και το διαδίκτυο.

Κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας που διεξήχθη στον πληθυσμό - στόχο παρουσιάστηκαν αρκετές δυσκολίες εκ των οποίων είναι οι εξής:

- Ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού που ερωτήθηκε ήταν άνθρωποι μεγάλης ηλικίας, μιας και στα περισσότερα χωριά και κυρίως τα ορεινά, το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι ηλικιωμένοι. Αυτό δημιούργησε σημαντικό επικοινωνιακό πρόβλημα.
- Η άγνοια δημοτών για τα τεκταινόμενα της περιοχής τους, καθώς και για τις υπηρεσίες και τον τρόπο λειτουργίας του δήμου τους.
- Η συναισθηματική φόρτιση των δημοτών λόγω της πλήρους απογοήτευσής τους από τις τοπικές αρχές και συνεπαγόμενη άρνηση απάντησης στα ερωτήματα.
- Η έλλειψη εμπιστοσύνης των δημοτών, όσον αφορά τη σκοπιμότητα της έρευνας, θεωρώντας ότι εξυπηρετούνται κομματικά ή άλλα συμφέροντα.

Όσον αφορά τους Δήμους και τις υπηρεσίες τους, οι δυσκολίες έγκεινται κυρίως στα εξής:

- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, έτσι ώστε ν' απαντηθούν τεκμηριωμένα συγκεκριμένες ερωτήσεις.
- Συγκέντρωση πολλαπλών αρμοδιοτήτων σε μια υπηρεσία ή και ένα ακόμα άτομο, με αποτέλεσμα οι ερωτώμενοι να είναι συνεχώς απασχολημένοι.
- Έλλειψη συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών κάθε δήμου αλλά και έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των δύο γειτονικών δήμων.

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕ
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΓΕΝΙΚΑ)

1.1. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Το κράτος είναι υπεύθυνο για την κάλυψη των **κοινωνικών δικαιωμάτων** των πολιτών του. Αυτό σημαίνει ότι ο κάθε πολίτης έχει δικαίωμα πρόσβασης στην παιδεία, την απασχόληση, την κατοικία, την υγεία και την πρόνοια, ο εκάστοτε κρατικός μηχανισμός είναι υποχρεωμένος να τα παρέχει στο σύνολο του πληθυσμού, ανεξαρτήτως εισοδήματος ή κοινωνικής τάξης. Σύμφωνα με τον Marshall (1995), άλλωστε, «η ανάπτυξη κοινωνικών δικαιωμάτων του πολίτη αποτελεί αντίδοτο στη σκληρότητα του καπιταλισμού».¹

Το 1948 υιοθετήθηκε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με την οποία κάθε κράτος μέλος είναι υποχρεωμένο να προστατεύει τα δικαιώματα των ανθρώπων – πολιτών του. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν την ελευθερία, την προσωπική ασφάλεια, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της οικογένειας κάθε ανθρώπου από αυθαίρετες και παράνομες παρεμβάσεις. Τέλος προστατεύονται η μητρότητα, η παιδική ηλικία και η περίθαλψη.

Εκτός από την προστασία και προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος είναι επιφορτισμένο και με την ευθύνη αντιμετώπισης των κοινωνικών προβλημάτων.

Ως κοινωνικό πρόβλημα ορίζεται:

---

¹ Καρβουνίδη Τζένη, «Κοινωνικός αποκλεισμός, ιδιότητα του πολίτη και φύλο», Αθήνα 1998, σελ. 367

«Μια ορισμένη κατάσταση, η οποία θεωρείται ανεπιθύμητη από ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού και επιδιώκεται η αντιμετώπισή της με συλλογικά μέτρα».²

Στον Πίνακα 1 πραγματοποιείται μια κατάταξη των κοινωνικών προβλημάτων και αυτά διακρίνονται σε βασικά (ή πρωτογενή), των οποίων η επίλυση εξαρτάται από τη γενικότερη κοινωνική και οικονομική πολιτική κάθε κράτους καθώς και σε δευτερογενή και τριτογενή προβλήματα, για την επίλυση των οποίων είναι υπεύθυνοι οι κοινωνικοί λειτουργοί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Κατάταξη κοινωνικών προβλημάτων

Βασικά προβλήματα	Δευτερογενή προβλήματα	Τριτογενή προβλήματα
Φτώχεια	Άθλιες στεγαστικές συνθήκες.	Αντικοινωνικές τάσεις και τρόποι συμπεριφοράς. Καταχρήσεις (αλκοόλ, ναρκωτικών).
	Εγκατάλειψη οικογενειακής στέγης.	Οικονομική εξάρτηση. Οικογένειες με ένα γονέα.
	Κακή διατροφή.	Ασθένεια. Νοητική καθυστέρηση. Γενετικές ανωμαλίες. Απάθεια.
	Ανεπαρκής εκπαίδευση.	Έλλειψη προετοιμασίας για βιοποριστικό επάγγελμα. Έλλειψη προετοιμασίας για υπεύθυνη κοινωνική συμμετοχή.
Πόλεμος	Θάνατος, αναπηρία.	Πένθος, Χηρεία, ορφάνια. Οικονομική εξάρτηση. Επαγγελματικές δυσκολίες. Μείωση εισοδήματος.
	Καταστροφή φυσικού πλούτου.	Στέρηση των αναγκαίων. Αύξηση κόστους ζωής. Υποβάθμιση ποιότητας ζωής.
	Μετακίνηση πληθυσμών.	Ξερίζωμα. Προσφυγιά. Εγκαταλείψεις.
Διακρίσεις (φυλετικές, φύλου, θρησκευτικές, κοινωνικές).	Προκαταλήψεις	Μειονότητες. Αποξένωση – Απομόνωση. Δυσκολίες προσαρμογής.
	Αλλοτρίωση	Φόβος. Περιθωριακή διαβίωση.
	Σύγκρουση	Βίαη συμπεριφορά.

Πηγή: Παπαφλέσσα, 1984²

² Σταθόπουλος Α. Πέτρος, «Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση», Έλλην, Αθήνα 1999, σελ. 65, 67.

Βασικό εργαλείο του κράτους για την κάλυψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τη μια και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων από την άλλη είναι η **άσκηση της κοινωνικής του πολιτικής**.

Σύμφωνα με τη νεοκλασική και κεινσιανή θεωρία, η κοινωνική πολιτική δεν είναι τίποτα άλλο από την εκτεταμένη παρέμβαση του κράτους στον μη αναπαραγωγικό τομέα, ενώ το κράτος πρόνοιας αναλύεται ως η εκτεταμένη κρατική παρέμβαση τόσο στον παραγωγικό όσο και στον αναπαραγωγικό τομέα.³

Ο όρος «κράτος πρόνοιας» αναφέρεται στην ιστορικά καθορισμένη μορφή του αστικού κράτους στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, η οποία χαρακτηρίζεται από μεγάλη διεύρυνση της κοινωνικής του λειτουργίας.⁴

Δε θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για την κοινωνική πολιτική. Ωστόσο σχεδόν όλοι συμφωνούν ότι αφορά στη δυνατότητα έκφρασης, ιεράρχησης και κάλυψης των κοινωνικών αναγκών, μ' ένα σύνολο ρυθμίσεων και μέτρων σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η υγεία, η κατοικία, η πρόνοια, οι ασφαλιστικές παροχές και οι προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τα προστάγματα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Παράλληλα αποτελεί σημαντικό παράγοντα ρύθμισης της κοινωνικής αναπαραγωγής και εξασφάλισης κοινωνικής ειρήνης και συνοχής.⁵

Στο χώρο της κοινωνικής πολιτικής έχει επικρατήσει η σύνδεση της ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας με τα δύο κύρια μοντέλα πρόνοιας:

α) Το υπολειμματικό μοντέλο σύμφωνα με το οποίο υποστηρίζεται ότι οι ανάγκες θα πρέπει να καλύπτονται από την οικογένεια και από την ελεύθερη αγορά. Το κράτος παρεμβαίνει μόνο εφόσον, η κάλυψη αυτή δεν είναι δυνατή.

---

³ Χλέτσος Μ. «Υπάρχει κοινωνικό κράτος;», περ. Δεκαπενθήμερος πολίτης, αρ. 25, της 19 Ιουλίου 1996, σελ. 20.

⁴ «Κράτος πρόνοιας – εννοιολογικές αναζητήσεις και ιδεολογικά πρότυπα», Στασινοπούλου Ολ., Κράτος πρόνοιας, Β' εκδ., Gutenberg, Αθήνα 1992, σελ. 26.

⁵ Μελέτη ΕΕΤΑΑ «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ. 17.

β) Το θεσμικό / αναδιανεμητικό μοντέλο, όπου η κάλυψη των αναγκών πραγματώνεται καθολικά, μιας και επισημαίνεται η αδυναμία κάλυψης των αναγκών από τους μηχανισμούς της αγοράς.

Βασικοί στόχοι της Κ.Π. σήμερα είναι η παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου στους τομείς υγείας, πρόνοιας, παιδείας, η κοινωνική ασφάλιση και η εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ζωής, η παροχή ενός ελάχιστου σταθερού εισοδήματος, η εξασφάλιση εργασίας καθώς και η προστασία όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Το κράτος πρόνοιας περνάει από πολλές φάσεις, εξελίσσεται, ανθίζει και αμφισβητείται.

▪ 1^ο μισό του 19^{ου} αιώνα

Αρχικά τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν με τη βιομηχανική επανάσταση λόγω της μεγάλης πληθυσμιακής μετακίνησης και της απότομης αύξησης του εργατικού δυναμικού απαιτούσαν την εξεύρεση λύσεων και τρόπων αντιμετώπισης. Η προσπάθεια επίλυσής τους αρχικά πραγματοποιήθηκε από τους γαιοκτήμονες και την τοπική αριστοκρατία, προσφέροντας μαζική δεσμευμένη στέγαση με ενοίκιο. Η προσπάθεια αυτή όμως απεδείχθη ανεπαρκής.

Οι οπαδοί του φιλελευθερισμού θεωρούν τη διεύρυνση της κρατικής προστασίας επικίνδυνη, αφού είναι ο κύριος παράγοντας δημιουργίας μιας τάξης απόρων. Αντιθέτως η λύση βρίσκεται στην ενθάρρυνση της ατομικής προσπάθειας και στην καλλιέργεια θετικών στάσεων.

Πάνω σ' αυτή ακριβώς τη θεωρία βασίστηκε ο νέος Νόμος για τη φτώχεια, στην Αγγλία, το 1834. Βασικοί στόχοι του: η μείωση των δαπανών της πρόνοιας, η εφαρμογή αυστηρότατου συστήματος βοήθειας και η εκ νέου επιβολή ελέγχου πάνω στην εργατική τάξη. Οι συνέπειες του νόμου υπήρξαν σοβαρότατες αφού η εξαθλίωση αντί να αντιμετωπιστεί, αυξήθηκε και τα

εργατοκάτεργα παρέμειναν το μόνο καταφύγιο των φτωχών και εξαθλιωμένων. Την εποχή αυτή ιδρύθηκαν τα πρώτα νοσοκομεία, λόγω της ανάγκης αποσυμφόρησης των εργατοκατέργων από τους αρρώστους και τους ηλικιωμένους.

▪ 2ο μισό του 19ου αιώνα

Την περίοδο αυτή σημειώνεται μια καθοριστική στροφή για τη διεύρυνση της κοινωνικής λειτουργίας του κράτους. Σημαντικό ρόλο σε αυτό έπαιξαν οι εκκλήσεις στη βάση αρχών ανθρωπιάς και κοινωνικής δικαιοσύνης, καθώς και οι αγώνες της εργατικής τάξης.

Σημαντικό ρόλο αναλαμβάνουν οι πρωτεργάτες του σοσιαλιστικού κινήματος των Φαβιανών, της Βεατρίκης, του Σίντνεϋ Γουέμπ και του Τζ. Μπέραρντ Σω. Οι θεμελιωτές του κράτους πρόνοιας επιτίθενται ενάντια των κατασταλτικών μέτρων της φιλελεύθερης αντίληψης σ' ένα μίγμα εθνικισμού και ηθικής.

Το 1894, στην έκθεση για την τροποποίηση του Νόμου για τη φτώχεια του 1834, οι Γουέμπ εκφράζουν τις απόψεις της νέας τάξης πραγμάτων, βασισμένοι στην αρχή της θέσπισης ενός «εθνικού κατώτατου ορίου». Οι Φαβιανοί, μετά από την πολυποϊκίλη δράση τους και την επίδρασή τους στο εργατικό κίνημα και κατόπιν στο εργατικό κόμμα, συμβάλλουν καθοριστικά στην καθιέρωση της Τ.Α. ως σημαντικού φορέα άσκησης κοινωνικής πολιτικής.

Το 1880 θεσπίζεται από τον Βίσμαρκ με μια σειρά νόμων, το πρώτο οργανωμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Μέσα από αυτό εκφράζεται η κρατούσα αντίληψη στους σύγχρονους κύκλους κοινωνικής σκέψης για την προώθηση του συστήματος κοινωνικής πολιτικής ως μέσου επιβολής κοινωνικής ειρήνης και παρέμβασης στην ταξική σύγκρουση, με απαραίτητη τη δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού για την οργανωμένη άσκησή της.

▪ 1^ο μισό του 20^{ου} αιώνα

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η κρίση του 1930 αποτελούν ορόσημα για τη διαμόρφωση ευνοϊκού κλίματος για τη μετέπειτα εδραίωση του κλασικού κράτους πρόνοιας.

Στη Γαλλία οι δημογραφικές επιπτώσεις των απωλειών συνέβαλαν κατά πολύ στην εδραίωση από την αρχή μιας διευρυμένης οικογενειακής πολιτικής, ενώ στην Αγγλία οι γυναίκες εντάσσονται ολοένα και περισσότερο στην παραγωγή, διακηρύσσοντάς τους ότι ο θηλασμός δεν είναι απαραίτητος και ιδρύοντας πλέγμα παιδικών σταθμών.

Από το 1920 έως το 1938 θεσπίστηκαν στην Αγγλία 20 νόμοι σχετικοί με τα επιδόματα ανεργίας. Παρόλη όμως την πληθώρα αυτή των νομοθετημάτων, τα αποτελέσματα δεν θεωρούνται αξιόπαινα, αφού απουσιάζει ο προγραμματισμός και ο συντονισμός των υπηρεσιών που χαρακτηρίζει το θεσμικό μοντέλο. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1930 όλες οι δυτικές καπιταλιστικές χώρες έχουν θεσπίσει συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και προχωρούν σε ρυθμίσεις στους τομείς υγείας, κατοικίας, εκπαίδευσης και κοινωνικής προστασίας.

Η περίοδος αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η απαρχή μιας διαδικασίας που καταλήγει στη χρυσή εποχή του κράτους πρόνοιας.

▪ Β΄ Παγκόσμιος – τέλος δεκαετίας 1960

Χαρακτηρίζεται ως η **χρυσή εποχή του κράτους πρόνοιας**. Η οικοδόμησή του βασίζεται στο κεύσσιανικό μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης και στο μοντέλο κοινωνικής πολιτικής του Μπέβεριτζ.

Η κοινωνική πολιτική αλλάζει ρόλο· περνάει από τη επικέντρωση σε θέματα αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης και ταξικής ειρήνης, στην ευρύτερη ρύθμιση της αναπαραγωγής και την αναδιάρθρωση της κοινωνίας στο σύνολό της.

Η έκθεση του Μπέβεριτζ (1942) θεωρείται ακόμα και σήμερα το ορόσημο της εδραίωσης του σύγχρονου κράτους πρόνοιας. Έβαλε τα θεμέλια της κοινωνικής πολιτικής για τον καιρό ειρήνης που ακολούθησε.

Σημαντικά βήματα πραγματοποιούνται προς την κατεύθυνση της αποϊδρυματοποίησης και της προώθησης συμμετοχικών διαδικασιών, με την παράλληλη ανάπτυξη του κοινωνικού σχεδιασμού και της κοινωνικής εργασίας. Στην υγεία προωθείται περισσότερο η έρευνα και εδραιώνονται τα εθνικά συστήματα υγείας. Διευρύνεται διεθνώς η αναγνώριση των κοινωνικών

δικαιωμάτων, ενώ διεθνείς οργανισμοί δρουν με αντικείμενο την κοινωνική πολιτική και υπερεθνικοί θεσμοί, όπως η Ε.Ο.Κ., προωθούν κοινωνικά προγράμματα.

▪ **Αρχές δεκαετίας 1960 – τέλος δεκαετίας 1980**

Οι κλυδωνισμοί του 1968 και οι νέες μορφές φτώχειας, καθώς και η κρίση του '70 επιφέρουν την έντονη αμφισβήτηση του κράτους πρόνοιας, το οποίο δεν αποτελούσε μόνο φορέα κάλυψης των αναγκών, αλλά και μηχανισμό ελέγχου, ενώ σημαντικό μέρος της φροντίδας παρέμενε στα χέρια των ιδιωτών και των ανεπίσημων πλεγμάτων. Η καθολική κάλυψη δε του στοργικού κράτους της ευημερίας ήταν προνόμιο των πολιτών των προηγμένων καπιταλιστικών και σοσιαλιστικών χωρών.

Έντονη κριτική ασκείται από το φεμινιστικό και αντιρατσιστικό κίνημα, καθώς και από τα κινήματα ειρήνης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Ακόμα και οι ίδιοι οι θεμελιωτές της καθολικής ρύθμισης, οι σύγχρονοι φαβιανοί, καταγγέλλουν την αύξηση της ιδιωτικής εκμετάλλευσης των κοινωνικών πόρων, τη διάβρωση των αρχικών κατακτήσεών τους στους τομείς της Κ.Π., τη γραφειοκρατική ανικανότητα.

Έρευνες και δημοσκοπήσεις, στο τέλος της δεκαετίας του '70, δείχνουν ότι οι πολίτες των χωρών, που καταγγέλλεται η κρίση του κράτους πρόνοιας εξακολουθούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία να θεωρούν το κράτος ως κύριο εγγυητή της κάλυψης των αναγκών τους.

Το τέλος της δεκαετίας του 1980 χαρακτηρίζεται από ήπιους τόνους, σκεπτικισμό και αναδιάρθρωση του κρατικού μηχανισμού σε θέματα οργάνωσης κοινωνικών υπηρεσιών.

Ο πολύς θόρυβος γύρω από την περίφημη κρίση του κράτους πρόνοιας καταλαγιάζει. Ο ρόλος της Τ.Α. στην Κ.Π. ενισχύεται σε πολλές χώρες και διευρύνεται στα πλαίσια της αποκέντρωσης των κοινωνικών υπηρεσιών (π.χ. Σουηδία) και σε άλλες περιορίζεται (π.χ. Βρετανία).⁶

---

⁶ Στασινοπούλου Ολ., «Περίοδοι και στάδια ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας», Κράτος πρόνοιας, Β' εκδ., Gutenberg, Αθήνα 1992, σελ.: 42-58.

1.3. ΣΧΕΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ιστορία της Κ.Π. είναι συνοφασμένη με την άσκησή της από τον κεντρικό κρατικό μηχανισμό. Αυτό όμως δεν κρίνεται ούτε σκόπιμο, αλλά ούτε και αποτελεσματικό λόγω της απόστασης που χωρίζει τον απλό πολίτη από το κέντρο, γεγονός που αποτελεί τη γενεσιουργό αιτία πολλαπλών και ποικίλων προβλημάτων. Στην κατηγορία των συγκεκριμένων προβλημάτων εντάσσεται η δυσλειτουργία της γραφειοκρατικής διαδικασίας, η ελλιπής γνώση, από τις κεντρικές αρχές των τοπικών και ατομικών προβλημάτων, η έλλειψη επικοινωνίας και διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ τους που εν τέλει καταλήγουν στη δυσπιστία, πολλές φορές και στη δυσφορία των πολιτών, των οποίων οι ανάγκες παραμένουν ανικανοποίητες.

Επιπλέον η άσκηση Κ.Π. θεωρείται υποχρέωση του κράτους και δεν σχετίζεται με την επίτευξη οικονομικού κέρδους. Αυτός είναι ο λόγος που αποκλείουμε τον ιδιωτικό τομέα ως φορέα άσκησης Κ.Π.

Αυτός ο αποκλεισμός καθιστά απαραίτητη την εφαρμογή Κ.Π. από την Τ.Α. Η Τ.Α. ως γνώστης των προβλημάτων και των ιδιαιτεροτήτων κάθε τοπικής κοινωνίας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο καταλληλότερος φορέας άσκησης Κ.Π.

Η ανάπτυξη της κοινωνικής λειτουργίας της Τ.Α. συμβαδίζει χρονικά με τη μεταπολεμική περίοδο, όπου το τοπικό επίπεδο αναλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών πολιτικών σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η κοινωνική προστασία και η ασφάλιση, η κοινωνική κατοικία κ.α.

Οι ανεπτυγμένες καπιταλιστικές κοινωνίες τις δεκαετίες του '50 και του '60, αναβαθμίζοντας τους τοπικούς θεσμούς, τους αναθέτουν την άσκηση ενός σημαντικού μέρους της Κ.Π.

Χαρακτηριστικό είναι ότι στις κοινωνίες με ανεπτυγμένο κοινωνικό κράτος και αποκεντρωμένες δομές, όπως συμβαίνει στην Αγγλία, τη Σουηδία, τη Δανία, τη Νορβηγία κ.α., ο ρόλος του τοπικού κράτους στην άσκηση Κ.Π. είναι ιδιαίτερα σημαντικός, ενώ σε χώρες με σχετική υπανάπτυξη των δομών

του κοινωνικού κράτους και συγκεντρωτικά μοντέλα διοίκησης, ο ρόλος του τοπικού κράτους είναι υποβαθμισμένος.⁷

Από τότε μέχρι σήμερα δεν έχει πάψει η Τ.Α. να πραγματοποιεί κοινωνικό έργο, σε κάποιες περιπτώσεις μεγάλο και σε κάποιες άλλες ελάχιστο.

Πολλοί ισχυρίζονται ότι αναλαμβάνοντας η Τ.Α. την άσκηση κοινωνικών λειτουργιών θα αντικαταστήσει το κεντρικό κράτος. Αυτό δεν πρόκειται να συμβεί εφόσον διαφοροποιηθεί και προσδιορισθεί ο ρόλος και η ευθύνη της Τ.Α. από το ρόλο της Κεντρικής Διοίκησης, της εκκλησίας, του ιδιωτικού κοινωνικού τομέα, κερδοσκοπικού και μη ως προς το είδος, την εμβέλεια και την οργάνωση των κοινωνικοπρονοιακών τους προγραμμάτων, με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί ο πολίτης να εξυπηρετείται όσο το δυνατό πλησιέστερα στο σπίτι του, στη γειτονιά του, με διαφάνεια και το μικρότερο οικονομικό κόστος. Αυτό λοιπόν που ενδείκνυται είναι οι κοινωνικές υπηρεσίες να παρέχονται από το τοπικό επίπεδο, ενώ τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις όσον αφορά το ποιος δικαιούται κάποιο επίδομα ή υπηρεσία να αποφασίζονται από το κέντρο.

Η ορθή και αποτελεσματική άσκηση Κ.Π. από το τοπικό κράτος δεν μπορεί να υλοποιηθεί δίχως την κάλυψη κάποιων προϋποθέσεων. Αναγκαίος είναι λοιπόν ο ορθός κοινωνικός σχεδιασμός, η νομοθετική και θεσμική κατοχύρωση, ο συντονισμός και η κατάλληλη στελέχωση των υπηρεσιών, ο έλεγχος και η αξιολόγηση των προγραμμάτων και τέλος η επαρκής χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α., γνωρίζοντας βέβαια τους ελάχιστους πόρους και τα έσοδα που διαθέτουν. Μόνο εφόσον καλυφθούν τα κενά αυτά θα είναι σε θέση η Τ.Α. να δράσει και να αποδείξει σε όλους μας την ικανότητά της να διαχειρίζεται κοινωνικά προγράμματα και να ασκεί Κ.Π. γενικότερα.

Δεν θα πρέπει να παραλείψουμε όμως να αναφέρουμε και τους κινδύνους που εγκυμονεί η άσκηση Κ.Π. από την Τ.Α. Τέτοιου είδους κίνδυνοι μπορεί να θεωρηθούν η αδιαφάνεια στη λειτουργία των υπηρεσιών σε τοπικό

---

⁷ Γετίμης Π., «Κοινωνικές πολιτικές και τοπικό κράτος», στο Γετίμης – Γράβαρης, «Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική: η σύγχρονη προβληματική», Θεμέλιο, Αθήνα 1993, σελ.: 91-121.

επίπεδο, η έλλειψη αντικειμενικότητας και αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου των κοινωνικών λειτουργών, η απαλλαγή της ευθύνης από την κεντρική διοίκηση και η πιθανή εχθρική στάση δυνατώτερων ομάδων πολιτών του κάθε δήμου.

Παρόλα αυτά η άσκηση Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο παραμένει ένα σημαντικό βήμα για όλους, ενώ με συνεχή έλεγχο και ουσιαστική συνεργασία της Τ.Α. με το κέντρο και τους υπόλοιπους φορείς οι προαναφερόμενοι κίνδυνοι ελαχιστοποιούνται, ενώ ανοίγει ο δρόμος για το τοπικό κράτος ν' αποδείξει πόσο σημαντικό ρόλο μπορεί ν' αναλάβει στην άσκηση Κ.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

2.1. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ανάγκη για ανάπτυξη κοινωνικού κράτους δεν ήταν επιτακτική στη χώρα μας, μέχρι πρόσφατα. Αυτό συνέβη για διάφορους λόγους. Καταρχήν την οικονομία της Ελλάδας χαρακτηρίζει ένας ευρύτατος πρωτογενής τομέας, ένας περιορισμένος δευτερογενής, ένας ευρύς τριτογενής τομέας και ένα ευρύ πεδίο δράσης στην παραοικονομία. Η συγκεκριμένη δομή προσφέρει την ευκαιρία της επιβίωσης σ' αυτούς που ασχολούνται με την παραοικονομία, ενώ δεν δημιουργεί κινητικότητα όσον αφορά τις κοινωνικοοικονομικές ιδιομορφίες του αγροτικού πληθυσμού. Από την άλλη μεριά ο δευτερογενής τομέας, που προκαλεί τις μεγάλες ανισότητες, είναι περιορισμένος. Έτσι απουσιάζουν όλα εκείνα τα κοινωνικά φαινόμενα που θα χαρακτήριζαν την κοινωνία μας ως καπιταλιστική.⁸

Κατά δεύτερον στη χώρα μας ήταν και παραμένουν ακόμα και σήμερα, πολύ ισχυροί οι δεσμοί των οικογενειακών και συγγενικών δικτύων. Κατά κάποιο τρόπο, λοιπόν, η οικογένεια και το συγγενικό περιβάλλον αναλαμβάνουν το ρόλο της κοινωνικής λειτουργίας ή προστασίας του κράτους.

Επιπλέον, η κακή σχέση πολίτη – κράτους, όσον αφορά τις κοινωνικές υπηρεσίες έπαιξε πρωτεύοντα ρόλο. Ο πολίτης δυσπιστεί απέναντι στις παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες λόγω της έλλειψης συντονισμού, της κακής εξυπηρέτησης και οργάνωσής τους. Τέλος έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο της αδιαφορίας και άγνοιας του πολίτη για τις Κ.Υ., με αποτέλεσμα ακόμα κι αν υπάρχει μια υπηρεσία που να λειτουργεί σωστά, αυτή να του είναι άγνωστη.

---

⁸ Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ.: 56-57.

Το ελληνικό διοικητικό σύστημα χαρακτηρίζεται από έντονο συγκεντρωτισμό, ενώ οι τοπικοί θεσμοί ελέγχονταν και εποπτεύονταν από τους νομάρχες. Η Τ.Α. ,εξ' άλλου, έχει ελάχιστους πόρους και αρμοδιότητες.

Οι λόγοι που προαναφέρθηκαν, ήταν αυτοί που εμπόδισαν την Ελλάδα, στις δεκαετίες του '50 και του '60, ν' αναπτύξει το κοινωνικό της έργο. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η φροντίδα των υπερηλίκων, των αρρώστων και των νηπίων να παρέχεται από τα οικογενειακά και συγγενικά δίκτυα, οι στεγαστικές ανάγκες να επιλύονται μέσω της αυτοστέγασης και των ίδιων πόρων του νοικοκυριού και τέλος οι θέσεις στο δημόσιο να εξασφαλίζονται μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών εκλογικής πελατείας.

Η κατάσταση μεταβάλλεται τη δεκαετία του '80, όπου παρατηρείται μια σχετική αποκέντρωση της σχέσης τοπικού – κεντρικού. Το τοπικό κράτος συγκροτείται με επίκεντρο τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Παράλληλα διευρύνονται οι αρμοδιότητες και ο ρόλος των τοπικών θεσμών στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, όπως συμβαίνει με την Τ.Α. σε ζητήματα εκπαίδευσης (σχολικές επιτροπές, λειτουργικές δαπάνες) και πρόνοιας (παιδικοί σταθμοί, Κ.Α.Π.Η. κ.α.). Παρόλα αυτά δεν θα μπορούσαμε να τη θεωρήσουμε μια σημαντική μεταρρύθμιση, αφού δεν μεταφέρονται ουσιαστικές αρμοδιότητες και πόροι στους Ο.Τ.Α.

Στο τέλος της δεκαετίας του '80, οι δημόσιες δαπάνες που αφορούν κοινωνικές πολιτικές μειώνονται λόγω των σοβαρών προβλημάτων που τις χαρακτηρίζουν όπως είναι η αποσπασματικότητα, η αδυναμία κάλυψης των πραγματικών αναγκών, η αναποτελεσματικότητα και ο συγκεντρωτισμός.

Το 1992 μειώνονται τα επιδόματα για την ανεργία.

Η επίλυση όμως των κοινωνικών προβλημάτων από την αγορά, όχι απλώς δεν αποτελεί διέξοδο, αλλά δημιουργεί και νέα προβλήματα, όπως είναι ο αποκλεισμός σημαντικών στρωμάτων πληθυσμού.

Μοναδική λύση παραμένει η κοινωνική φροντίδα του πληθυσμού σε τοπικό επίπεδο, δίχως τα μειονεκτήματα της συμφεροντολογίας του ιδιωτικού τομέα και της ανυπέρβλητης απόστασης της σχέσης του πολίτη με τον κεντρικό κρατικό μηχανισμό.

2.2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στην Ε.Ε. διαπιστώνεται μια τάση μετατόπισης του κέντρου βάρους άσκησης Κ.Π. από το κέντρο στην Τ.Α., σε εθελοντικούς φορείς, ομάδες αυτοβοήθειας και την οικογένεια.

Αυτό ακριβώς καλείται να πράξει και ο ελλαδικός χώρος. Αναλαμβάνοντας η Τ.Α. ουσιαστικές αρμοδιότητες θα είναι σε θέση να καλύψει βασικές ανάγκες του πληθυσμού και να αντιμετωπίσει τα πολυποίκιλα προβλήματα που μεταβάλλονται και πολλαπλασιάζονται συνεχώς.

Κοινωνικά προβλήματα που κατέχουν πρωτεύουσες θέσεις σε Ελλάδα και Ευρώπη είναι τα παρακάτω:

- η ανεργία (κυρίως η μακροχρόνια).
- η υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα, με τη συνεπαγόμενη ερήμωση της υπαίθρου.
- η εγκληματικότητα.
- τα μεταναστευτικά ρεύματα από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.
- η περιθωριοποίηση όλο και ευρύτερων κοινωνικών ομάδων.
- η εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες.
- η εμφάνιση «νέων ασθενειών», (όπως π.χ. το AIDS).

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν όλοι πόσο σημαντική είναι η άσκηση μιας ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής, η οποία ίσως να μην δύναται να εξαλείψει τα ανωτέρω προβλήματα, σίγουρα όμως θα τα αμβλύνει. Η Τ.Α. αποτελεί το μοναδικό μηχανισμό ανάληψης αυτής της ευθύνης, μιας και γνωρίζοντας τα τοπικά προβλήματα κάθε περιοχής, μπορεί να δώσει και τις κατάλληλες λύσεις.

Η Ελλάδα ανήκει σε μια από τις χώρες όπου το πρόβλημα άσκησης ορθής Κ.Π. θα πρέπει να επιλυθεί άμεσα, πριν να είναι πολύ αργά.

2.2.1. Θεσμικό πλαίσιο

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του ελλαδικού κράτους δεν επιτρέπει ευρεία παρέμβαση της Τ.Α. στον τομέα της Κ.Π. Ενώ λοιπόν θα μπορούσε το τοπικό κράτος να προσφέρει ένα σημαντικό κοινωνικό έργο, δεν του δίνεται η δυνατότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος κατοχυρώνεται θεσμικά το αποκεντρωτικό, διοικητικό σύστημα με τη γενική όμως αρμοδιότητα στα κρατικά όργανα.

Το άρθρο 102 του Συντάγματος παρέχει τη δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να διοικούν τις τοπικές τους υποθέσεις με τα δικά τους όργανα, δηλαδή δυνατότητα για αυτοδιοίκηση, χωρίς παράλληλα να τους παρέχεται δυνατότητα αυτονομίας.

Οι βασικές διατάξεις του Δ.Κ.Κ., που σχετίζονται με την παρέμβαση της Τ.Α. στον τομέα της Κ.Π. είναι οι εξής:

- Άρθρο 24 παρ. 1 εδ. η και θ «στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. ανήκουν η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών και η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού κτιριακού έργου που προορίζεται για οποιονδήποτε κοινωφελή σκοπό».
- Άρθρο 25 παρ. 1 «Ο Δήμος ή η κοινότητα μπορεί ν' αναπτύσσει και κάθε άλλη δραστηριότητα που δεν ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητά του και προάγει τα κοινωνικά συμφέροντα των δημοτών... και ιδίως... γ) να ιδρύει παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, κέντρα ανοιχτής περίθαλψης ηλικιωμένων και να φροντίζει για τη λειτουργία τους».

- Άρθρο 93 παρ. 1 Δ.Κ.Κ. (Το δημοτικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την οργάνωση και λειτουργία των κέντρων που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες...).
- Άρθρο 119 Δ.Κ.Κ. (Επιχορηγήσεις Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας σε...).
- Άρθρο 245 Δ.Κ.Κ. (παροχή από τους Ο.Τ.Α. ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης ή χρηματικά βοηθήματα σε οικονομικά αδυνάτους...).⁹

Με τον ν. 1729/87, συνίσταται Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, με σκοπό την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι της Τ.Α.

Με το Π.Δ. 545/10-10-1989 (ΦΕΚ-Α-231), μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα διορισμού μελών Διοικητικών Συμβουλίων κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών από τους Νομάρχες στους Ο.Τ.Α.

Με το Π.Δ. 252/90, συστάθηκε το Ν.Π.Δ.Δ. «Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ευρυτανίας», του οποίου η Διοίκηση περιλαμβάνει εκπρόσωπο της Τ.Α. που ορίζεται από την ΚΕΔΚΕ.

Με τον ν. 2071/92 «Εκσυγχρονισμός και οργάνωση του Συστήματος Υγείας» και τη σύσταση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας προβλέπεται η συμμετοχή δύο εκπροσώπων της ΚΕΔΚΕ.

Εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ και της ΤΕΔΚ συμμετέχουν στην Επιτροπή Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας (Ε.Σ.Α.Υ.) και στις Νομαρχιακές Επιτροπές Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας (ΝΕΣΑΥ) και στα Διοικητικά Συμβούλια του Ε.Ο.Π., του ΠΙΚΠΑ και του «ΜΗΤΕΡΑ». Ένας εκπρόσωπος της Τ.Α. μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Κ.Α.Β.

Η εκπροσώπηση της Τ.Α., σύμφωνα με τον ν. 1397/83 (Ε.Σ.Υ.) στα Δ.Σ. των κρατικών νοσοκομείων, στα Περιφερειακά Συμβούλια Υγείας (ΠΕΣΥ) και στα Εποπτικά Συμβούλια των Ν.Π.Ι.Δ. νοσοκομείων καταργείται.

Με βάση τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ορισμένα πράγματα, παρατηρώντας ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργεί μάλλον σαν

⁹ Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ. 40.

τροχοπέδη παρά ως παράγοντας ανάπτυξης της άσκησης Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο. Καταρχήν η κατάταξη των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας στις συντρέχουσες αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., δεν τους υποχρεώνει να τις ασκήσουν, απλά τους παρέχεται το δικαίωμα. Θα πρέπει λοιπόν αυτές να μετατραπούν σε αποκλειστικές αρμοδιότητες με την απαραίτητη οργανωτική και λειτουργική υποδομή και τη ρύθμιση σχέσεων και αρμοδιοτήτων μεταξύ της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής εξουσίας στον τομέα αυτό. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστική αποκέντρωση, αν δεν κατοχυρωθούν νομοθετικά οι αρμοδιότητες της Τ.Α. και αν δεν εκχωρηθούν σ' αυτήν αρμοδιότητες από την περιφερειακή και κεντρική διοίκηση.

Κατά δεύτερον η Τ.Α. έχει τη δυνατότητα να παρέχει υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα, χρηματοδοτώντας αυτές όμως με ίδιους πόρους. Αναλογιζόμενοι την υφιστάμενη οικονομική κατάσταση των Ο.Τ.Α., συμπεραίνουμε ότι αυτό είναι από δύσκολο έως αδύνατο.

Επιπλέον, αντί να ισχυροποιείται ο ρόλος της Τ.Α., συμμετέχοντας σε περισσότερα συλλογικά όργανα (Δ.Σ. παιδικών σταθμών κ.α.), παρατηρούμε το αντίθετο φαινόμενο, δηλαδή να καταργείται η εκπροσώπησή τους σε πολλά από αυτά.

Ανεξάρτητα όμως από τα προαναφερόμενα, η Τ.Α. και η Κεντρική Διοίκηση θα πρέπει να προβούν σε συνολικό επαναπροσδιορισμό των λειτουργιών και αρμοδιοτήτων της Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού.

2.2.2. Φορείς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Η υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα, όσον αφορά τους φορείς άσκησης Κ.Π., χαρακτηρίζεται από έντονο συγκεντρωτισμό.

Η παροχή κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας σε όλα τα επίπεδα πληθυσμού ασκείται κυρίως από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και από τις αντίστοιχες υπηρεσίες των Νομαρχιών. Τα Υπουργεία Παιδείας και Θρησκευμάτων, όπως επίσης και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, η Γενική

Γραμματεία Ισότητας, ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.), το Π.Ι.Κ.Π.Α. και το «Μητέρα» διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στον κοινωνικό τομέα.

Στον Πίνακα 3 διακρίνουμε τους τέσσερις τομείς από τους οποίους ασκείται η Κ.Π. Ο πρώτος τομέας περιλαμβάνει το Δημόσιο Τομέα, τις Κρατικές Υπηρεσίες, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και τα Ν.Π.Δ.Δ. Στο δεύτερο τομέα ανήκουν η αγορά και ο κερδοσκοπικός τομέας. Ο τρίτος τομέας αποτελείται από τον ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό τομέα, την εκκλησία, τις εθελοντικές οργανώσεις και τα Ν.Π.Ι.Δ. Τέλος τον τέταρτο τομέα απαρτίζουν οι φορείς αυτοβοήθειας και τα άτυπα δίκτυα φροντίδας.

Ο σχετικά πρόσφατος νόμος 2082/92 αναδιοργανώνει τους φορείς κοινωνικής πρόνοιας Ε.Ο.Π., Π.Ι.Κ.Π.Α. και «Μητέρα», οι οποίοι υπάγονται πλέον στην αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Υπουργείου, με παράλληλη εξειδίκευση των υπηρεσιών τους, πέραν των αρχικών σκοπών τους.

Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται ο αρχικός σκοπός των συγκεκριμένων φορέων, καθώς και οι νέοι που τίθενται με τον Ν. 2082/92.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Τομείς Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας

1 ^{ος} τομέας	3 ^{ος} τομέας
Δημόσιος Τομέας Κρατικές Υπηρεσίες Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού Ν.Π.Δ.Δ.	Ιδιωτικός μη Κερδοσκοπικός Τομέας Εκκλησία Εθελοντικές Οργανώσεις Ν.Π.Ι.Δ.
2 ^{ος} τομέας	4 ^{ος} τομέας
Αγορά Κερδοσκοπικός Τομέας	Φορείς Αυτοβοήθειας Άτυπα Δίκτυα Φροντίδας

Πηγή: Π. Σταθόπουλος, 1999

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Οι αρχικοί σκοποί ΠΙΚΠΑ, ΕΟΠ και «ΜΗΤΕΡΑ» και οι μεταγενέστεροι σύμφωνα με το Ν. 2082/92

	ΠΙΚΠΑ	Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας	«Μητέρα»
Αρχικός σκοπός	Μέριμνα για μητέρες και παιδιά στους τομείς πρόνοιας, της προληπτικής υγιεινής και της νοσηλευτικής δράσης.	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγιεινής και Εκπαίδευσης προς διάφορες κατηγορίες του πληθυσμού (παιδουπόλεις, αστικά κέντρα, σχολές επ. εκπαίδευσης, οικοτροφεία).	Προστασία βρεφών που στερούνται ομαλού οικογενειακού περιβάλλοντος. Προστασία της άγαμης μητέρας. Εκπαίδευση βρεφοκόμου.
Ν. 2082/92	Προστασία και αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ηλικιωμένων.	Κοινωνική προστασία της οικογένειας.	Ιδρυματική και εξωιδρυματική προστασία αγάμων μητέρων και των παιδιών τους και κακοποιημένων γονέων και παιδιών, διακρατικές υιοθεσίες.

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Διακρίνουμε από τα παραπάνω το συγκεντρωτικό σύστημα που ισχύει στη χώρα μας. Παρότι όμως το κέντρο δεν είναι κατάλληλο για την αντιμετώπιση και επίλυση των τοπικών προβλημάτων, δεν μεταβιβάζονται αρμοδιότητες στην Τ.Α.

Ύστερα βασικό είναι το πρόβλημα συντονισμού των κοινωνικών υπηρεσιών, το οποίο είναι ιδιαίτερα υπαρκτό και αποτελεί συν τοις άλλοις μεγάλο εμπόδιο στην άσκηση ορθής και αποτελεσματικής Κ.Π.

Είναι λοιπόν επιτακτική η ανάγκη ανάληψης κοινωνικού ρόλου από την Τ.Α., μέσω των κεντρικών κοινωνικών υπηρεσιών. Η πραγματοποίησή αυτού όμως απαιτεί:

- Το συντονισμό των τοπικών κοινωνικών υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, πολιτισμού και παιδείας.
- Τη στελέχωση των Κ.Υ. με κοινωνιολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς (διεπιστημονική ομάδα).
- Την παρακολούθηση και αξιολόγηση των καθημερινών προβλημάτων των πολιτών, την πραγματοποίηση κοινωνικού σχεδιασμού κοινοτικής ανάπτυξης και οργάνωσης και την εφαρμογή κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας.

Η οργάνωση και λειτουργία των ΚΕΚΥ είναι μια πολύ ουσιώδης κίνηση που θα πρέπει να γίνει από κάθε δήμο, εφόσον υπάρχει πράγματι το ενδιαφέρον να ασκήσει ουσιαστική κοινωνική πολιτική. Μ' αυτόν τον τρόπο ενώ η πρωτοβουλία για τα κοινωνικά προγράμματα θα λαμβάνεται από τον εκάστοτε δήμο, ο σχεδιασμός και η υλοποίησή τους θα πραγματοποιούνται από την ανάλογη ΚΕΚΥ κάθε δήμου.

Οι Ο.Τ.Α. είναι η μοναδική ίσως διέξοδος όσον αφορά την επίλυση των τοπικών κοινωνικών προβλημάτων. Θα πρέπει λοιπόν να οργανωθούν ανάλογα έτσι ώστε και να μπορέσουν να παραλάβουν την υποχρέωση του κοινωνικού τομέα, αλλά και να προσφέρουν σ' όλους τους πολίτες ουσιαστικό κοινωνικό έργο.

2.2.3. Χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. για την Κοινωνική Πολιτική

Οι Ο.Τ.Α. στη χώρα μας, χρηματοδοτούν τις κοινωνικές δράσεις τους με ίδιους πόρους. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους. Κατά πρώτον λόγω του θεσμικού πλαισίου που υφίσταται και κατά δεύτερον λόγω των ελαχίστων έως

μηδαμινών πόρων που μεταφέρονται από το κέντρο προς τους Ο.Τ.Α. για την άσκηση Κ.Π.

Εκτός από την αυτοχρηματοδότηση, υπάρχουν περιπτώσεις Δήμων που χρηματοδοτούνται και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.). Με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες δίδεται για πρώτη φορά η δυνατότητα χρηματοδότησης από το Ε.Κ.Τ., ολοκληρωμένων προγραμμάτων κοινωνικής δράσης. Εκτός αυτού η χρηματοδότηση προγραμμάτων από την Ε.Κ. υποχρεώνει το κράτος και την Τ.Α. σε αξιοκρατικές προσλήψεις, συνέπεια στα χρονοδιαγράμματα και σχεδιασμό στην κατάρτιση προγραμμάτων.

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί η απόλυτη σχέση εξάρτησης που υπάρχει από τους Ο.Τ.Α. προς το κέντρο. Είναι εμφανής η αδυναμία εξεύρεσης πηγών χρηματοδότησης από το τοπικό επίπεδο, είτε λόγω απουσίας δεξιοτήτων, είτε λόγω αδιαφορίας και παθητικότητας με αποτέλεσμα οι Ο.Τ.Α. να εξαρτώνται πλήρως από το κεντρικό επίπεδο. Οι Ο.Τ.Α. θα μπορούσαν με ποικίλους τρόπους να αποκτήσουν πηγές χρηματοδότησης είτε μέσω των χορηγιών, είτε με την αξιοποίηση φορέων του μη κερδοσκοπικού τομέα, είτε μέσω της ανάπτυξης διαφόρων δραστηριοτήτων για τον σκοπό αυτό.

Από τη μία μεριά λοιπόν η μεταφορά πενιχρών πόρων από το κέντρο προς τους Ο.Τ.Α. και από την άλλη η αδυναμία τους για εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης, οδηγούν το τοπικό επίπεδο σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση, αδυνατώντας να διαθέσουν κάποια σεβαστά ποσά για την ορθή άσκηση Κ.Π. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την προσφορά στους πολίτες κοινωνικών υπηρεσιών χαμηλού επιπέδου, ή και την πλήρη απουσία τους σε ορισμένες περιπτώσεις.

Η ενδυνάμωση και η ικανότητα των Ο.Τ.Α. για προσφορά κοινωνικού έργου, δεν δύναται να πραγματοποιηθεί δίχως την επίλυση του προβλήματος της ελλιπούς χρηματοδότησής τους.

2.2.4. Στελέχωση των Ο.Τ.Α.

Ένας από τους παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη της Τ.Α. στον κοινωνικό τομέα, είναι η ελλιπής και ακατάλληλη στελέχωση των Ο.Τ.Α. Οι ανθρώπινοι πόροι, η ποσοτική και ποιοτική επάρκειά τους, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την αποτελεσματική άσκηση Κ.Π.

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο στηρίζει την κοινωνική παρέμβαση της Τ.Α., διαπιστώνονται τα εξής προβλήματα:¹⁰

- ποιοτικά και ποσοτικά ανεπαρκής στελέχωση των προγραμμάτων.
- ανισοκατανομή του εξειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού σε κέντρο και περιφέρεια.
- μη αξιοποίηση συνεργασιών με εθελοντικά στελέχη και ειδικούς εξωτερικούς συνεργάτες.
- αδυναμία αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών μέσω της πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού για την κάλυψη αποδεδειγμένων αναγκών.

Όσον αφορά τις κοινοτικές πρωτοβουλίες παρατηρείται το φαινόμενο αναθέσεων σε ιδιωτικούς κερδοσκοπικούς φορείς, πρακτική η οποία δεν εξασφαλίζει για τους Ο.Τ.Α. ούτε την απαραίτητη τεχνογνωσία, για μελλοντικές παρεμβάσεις, ούτε όμως τον απαραίτητο έλεγχο ποιότητας και αποτελέσματος στην εφαρμογή.

Η στελέχωση των Ο.Τ.Α, ποσοτικά και ποιοτικά, δεν επαρκεί για την κάλυψη των υφισταμένων αναγκών, άλλο πόσο για την εφαρμογή καινοτόμων ενεργειών και στόχων αναπτυξιακού χαρακτήρα για την Κ.Π. των Ο.Τ.Α.

---

¹⁰ Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ. 181.

2.2.5. Προβλήματα και κίνδυνοι άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής στην Τ.Α.

Απ' όσα έχουν προαναφερθεί διακρίναμε ήδη διάφορες πηγές, από τις οποίες πηγάζουν ποικίλα προβλήματα άσκησης Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο. Η κατηγοριοποίηση των βασικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Τ.Α. έχει ως εξής:

- **Ανεπάρκεια πόρων** και άνιση διάθεση των οικονομικών μέσων.
- **Έλλειψη αυτοτέλειας**, όσον αφορά την οικονομική πολιτική των Ο.Τ.Α. Αυτό συμβαίνει λόγω της άρνησης της κεντρικής διοίκησης να τους τη δώσει, αλλά και εξαιτίας του δισταγμού των Ο.Τ.Α. να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν εναλλακτικούς τρόπους οικονομικής στήριξης, καλύτερη διαχείριση και αριστοποίηση των αποτελεσμάτων.
- **Αναποτελεσματική λειτουργία των Κ.Υ.**, λόγω του ανεπαρκούς προσωπικού, της πενιχής υλικοτεχνικής υποδομής και της σχεδόν ανύπαρκτης συντήρησης, καθώς και μεγάλη έλλειψη κοινωνικών λειτουργών και γενικότερα υπηρεσιών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, στα σχολεία, στην αστυνομία και στο στρατό.
- **Η έλλειψη θεσμικού πλαισίου**, με αποκλειστικές αρμοδιότητες στην Τ.Α. για την Κ.Π.
- Οι όποιες πρωτοβουλίες λαμβάνονται από το τοπικό επίπεδο έχουν αποσπασματικό και περιστατικό χαρακτήρα, δηλαδή δεν αποτελούν μέρος μιας ενιαίας σφαιρικής Κ.Π., ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η προοπτική.
- Έλλειψη αναγκαίου και εξειδικευμένου **στελεχιακού δυναμικού**.
- Έλλειψη **πληροφόρησης** των δημοτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και προγράμματα.
- **Ξεπερασμένες αντιλήψεις** του κεντρικού κράτους για το σχεδιασμό και την εφαρμογή Κ.Π., σε συνδυασμό με την

περιορισμένη ή και καθόλου αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων για τη δημιουργία υπηρεσιών για ειδικές ομάδες πληθυσμού, μέσα από τα ταμεία της Ε.Ε.

- **Το έντονα συγκεντρωτικό σύστημα οργάνωσης των Κ.Υ.,** συνδυασμένο με όλα τα προαναφερόμενα προβλήματα έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ασφυκτικού κλοιού, μέσα στον οποίο η Τ.Α. παλεύει ν' αναπτύξει την κοινωνική της λειτουργία.

Είναι αναγκαίο να τονισθεί σ' αυτό το σημείο ότι αναλαμβάνοντας η Τ.Α. το κοινωνικό της ρόλο, έχοντας επιλύσει κάποια βασικά προβλήματα, δε σημαίνει αυτόματα δίκαιη και ορθή επίλυση των τοπικών προβλημάτων. Οι κίνδυνοι που караδοκούν είναι ποικίλοι, όπως η αδιαφάνεια στη λειτουργία Κ.Υ., η αντίδραση των δυνατότερων κυρίως ομάδων πληθυσμού, η έλλειψη αμεροληψίας και αντικειμενικότητας εκ μέρους των κοινωνικών λειτουργών, καθώς και η απαλλαγή της ευθύνης της κεντρικής διοίκησης για άσκηση Κ.Π.

Είναι λοιπόν αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράμετροι, το «κέρδος» και η «ζημία» αν πράγματι επιθυμούμε μια ολοκληρωμένη και δίκαιη άσκηση Κ.Π. από την Τ.Α.

2.2.6. Δυνατότητες άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής από την Τ.Α.

Παρόλα τα προβλήματα ή και τους κινδύνους, που παρουσιάζονται κατά την άσκηση Κ.Π. από το τοπικό επίπεδο, δεν παύει να αποτελεί τη μοναδική ίσως λύση για την αντιμετώπιση τοπικών κοινωνικών προβλημάτων.

Καταρχήν η Τ.Α. έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει τα τοπικά κοινωνικά, ή και ατομικά προβλήματα καλύτερα από τον καθένα. Έτσι είναι σε θέση να κατανοεί ποιοι πληθυσμοί – στόχοι έχουν μεγαλύτερες ανάγκες, οι οποίες πρέπει να καλυφθούν άμεσα.

Ύστερα είναι ευκολότερο για τους πολίτες να εμπιστευθούν τους τοπικούς άρχοντες και γενικότερα το προσωπικό των δήμων, αφού δεν

αποτελούν το «απρόσωπο» κράτος, αλλά ανθρώπους της διπλανής πόρτας, με τους οποίους δύναται ν' αναπτυχθούν στενές σχέσεις.

Βασικός επιπλέον παράγοντας είναι ότι η Τ.Α. βρίσκεται κοντά στον πληθυσμό. Οι προσφερόμενες υπηρεσίες βρίσκονται δίπλα στο σπίτι του κι έτσι δεν είναι αναγκασμένος ο κάθε πολίτης να ταλαιπωρείται και να ταξιδεύει για να απολαύσει τις κοινωνικές υπηρεσίες που ούτως ή άλλως δικαιούται.

Αυτά και άλλα πολλά αποτελούν τα οφέλη μιας εποικοδομητικής άσκησης Κ.Π. από τους Ο.Τ.Α. Δεν πρέπει να τα παραβλέπουμε, μιας και αφορούν το μέλλον όλων μας.

2.2.7. Κοινωνικός σχεδιασμός στην Ελλάδα

Η ελληνική Τ.Α. θα είναι ικανή να αναλάβει και ν' αναπτύξει αποτελεσματικά τις πρωτοβουλίες της, οι οποίες αφορούν το κοινωνικό κομμάτι, μόνον εφόσον δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις. Για να γίνει αυτό είναι αναγκαίος ένας στρατηγικός σχεδιασμός για τη χάραξη και άσκηση Κ.Π. από την Τ.Α.

Η αποτελεσματική προώθηση και υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου για την ανάπτυξη Κ.Π. στην Τ.Α., βασίζεται κυρίως στα εξής ζητήματα:

- η αναδιάρθρωση της δομής της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης με σκοπό την εξασφάλιση Ο.Τ.Α. μεγέθους ικανού ν' ανταποκριθούν στις αρμοδιότητες άσκησης Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο.
- ο εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και της λειτουργίας των Ο.Τ.Α.
- ο εκσυγχρονισμός των πολιτικών προσωπικού.
- η διεύρυνση αρμοδιοτήτων.
- η μεταφορά πόρων.
- η αξιοποίηση και προώθηση συνεργασιών με αποκεντρωμένα παραρτήματα κεντρικών φορέων, εξειδικευμένους φορείς, τους

κοινωνικούς εταίρους και τις εθελοντικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες δημοτών.

- η στήριξη της ενεργοποίησης, δραστηριοποίησης και συμμετοχή των ίδιων των ενδιαφερόμενων «χρηστών» των Κ.Υ.

Τίποτα δεν μπορεί να επιτύχει, εάν δε σχεδιασθεί σωστά, μελετώντας όλες τις παραμέτρους. Έτσι και ο κοινωνικός σχεδιασμός αποτελεί μια σοβαρή εργασία, που απαιτείται να πραγματοποιηθεί από ειδικούς.¹¹

---

¹¹ Ε.Ε.Τ.Α. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ. 185-6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

3.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Ε.Ο.Κ. σχεδιάστηκε ως μια καθαρώς οικονομική ένωση. Χρειάστηκε αρκετός χρόνος για να γίνουν αντιληπτά τα κενά της ένωσης που αφορούν τον κοινωνικό τομέα.

Η ιδρυτική συνθήκη της Ε.Ο.Κ. (Ρώμη 1957), περιλαμβάνει βασικές αρχές κοινωνικής πολιτικής της κοινότητας και κοινωνικές διατάξεις, οι οποίες όμως χαρακτηρίζονται από γενικολογία και αοριστολογία. Επιπλέον τα κράτη μέλη δεν δεσμεύονται νομικά να τις τηρήσουν, αντιθέτως διατηρούν την απόλυτη αυτονομία στα θέματα κοινωνικής πολιτικής. Η ιδρυτική συνθήκη λοιπόν, δε θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό βήμα μπροστά για την Κ.Π., αφού δεν σημειώνεται κάτι αξιόλογο και επικρατεί η λογική ότι επιφέροντας οικονομική πρόοδο θα έχει ως φυσιολογική συνέπεια την κοινωνική ανάπτυξη. Στις αναγκαστικού χαρακτήρα διατάξεις υπάγονται τα άρθρα 123 και 128, με τα οποία πραγματοποιείται ο καθορισμός της ίδρυσης και λειτουργίας του Ε.Κ.Τ. Το Ε.Κ.Τ. ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1960.

Με την πάροδο του χρόνου άρχισε να γίνεται αντιληπτή η αναγκαία χάραξη Κ.Π., παράλληλα με την οικονομική πολιτική. Στη Συνδιάσκεψη Κορυφής της Χάγης (1969), εκφράστηκε από τους αρχηγούς των κυβερνήσεων η εξίσωση σοβαρότητας των κοινωνικών με τα οικονομικά προβλήματα, ενώ στη Συνδιάσκεψη Κορυφής των Παρισίων (1972), επιβεβαίωσαν την ανάγκη εφαρμογής ενός κοινοτικού προγράμματος κοινωνικής δράσης. Παρόλα αυτά η στάση της κοινότητας απέναντι στο κοινωνικό τομέα παρέμεινε η ίδια.

Το 1974 ψηφίστηκε από το Συμβούλιο Υπουργών ένα Πρόγραμμα Κοινωνικής Δράσης. Κύριοι στόχοι του ήταν η πλήρης απασχόληση, η

βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης και η συμμετοχή των εργαζομένων στις αποφάσεις διαχείρισης των επιχειρήσεων. Δεν επιτεύχθηκαν ουσιαστικά αποτελέσματα λόγω της έλλειψης καθορισμού αρμοδιοτήτων σε θέματα Κ.Π. και επίσης λόγω της απουσίας ενός ενιαίου μοντέλου «κοινής» Κ.Π.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη υπεγράφη το 1986 και τέθηκε σε ισχύ το 1987. Αποτελεί την πρώτη ουσιαστική μεταρρύθμιση των Ιδρυτικών Συνθηκών της Ρώμης. Πρωτεύοντα ρόλο παίζει και πάλι η υλοποίηση της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς, ενώ η Κ.Π. έρχεται η δεύτερη μοίρα.

Σημαντικά άρθρα αποτελούν το 118α και 118β. Σύμφωνα με το πρώτο εκφράζεται η βούληση των κρατών – μελών για βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, όσον αφορά την ασφάλεια, την εργονομία και την υγιεινή του τόπου εργασίας. Με το άρθρο 118β ανατίθεται στην επιτροπή η προώθηση σε κοινοτικό επίπεδο της ανάπτυξης διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Η Ε.Ε.Π. αποτελεί σημαντικό βήμα όσον αφορά την Κ.Π., πρώτον λόγω της διεύρυνσης των κοινοτικών αρμοδιοτήτων και δεύτερον λόγω της ενίσχυσης της σημασίας της κοινοτικής πολιτικής.

Το 1989 ψηφίστηκε από τα 11 κράτη μέλη (αποχή Μ. Βρετανίας) ο «Κοινοτικός Χάρτης των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων».

Ο Κοινοτικός Χάρτης περιλαμβάνει τα 12 βασικά δικαιώματα των εργαζομένων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι καλύπτονται πλήρως. Σημαντικό μειονέκτημα του χάρτη αποτελεί η ήδη υπάρχουσα κάλυψη των δικαιωμάτων αυτών είτε από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών είτε από κείμενα σχετικών Συμβάσεων του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και του «Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη» (1965). Ύστερα η υλοποίηση ή μη των δικαιωμάτων ανήκει στη δικαιοδοσία των κρατών μελών, σύμφωνα με την αρχή της επικουρίας. Επιπλέον δεν τίγονται επίμαχα θέματα Κ.Π. όπως η αμοιβή, η απασχόληση και η γενικότερα κοινωνική προστασία. Τέλος οι διατάξεις του Χάρτη χαρακτηρίζονται από αοριστία, ενώ απουσιάζει κάποιο

χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και δεν πραγματοποιείται αναφορά στους υπόλοιπους πολίτες, παρά μόνο στους εργαζόμενους.

Το 1992 υπεγράφη η «Συνθήκη για την Ε.Ε.» κατά τη συνδιάσκεψη του Maastricht. Αποτελεί τη δεύτερη ουσιαστική μεταρρύθμιση της Συνθήκης της Ρώμης. Ο όρος «Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα» αντικαθίσταται από τον όρο «Ευρωπαϊκή Κοινότητα».

Όσον αφορά την Κ.Π., η Συνθήκη του Maastricht, θέτει ως βασική της επιδίωξη την «ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας». Παρόλα αυτά δεν προσφέρονται πολλά στην Κ.Π., μέσω της Συνθήκης του Maastricht.

Το άρθρο 3 της Συνθήκης περιλαμβάνει αξιόλογα στοιχεία όπως είναι: η επιδίωξη μιας «πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος», η «συμβολή σε μια Παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, καθώς και στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών – μελών» και η «επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών».

3.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ Ε.Ε.

Η Κοινότητα έχει επιχειρήσει μια σειρά δράσεων και προγραμμάτων που σχετίζονται με συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα όπως η μακροχρόνια ανεργία των νέων, οι δυσκολίες των μειονεκτούντων ατόμων να ενταχθούν στη κοινωνική και οικονομική ζωή, η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η άνιση μεταχείριση εις βάρος των γυναικών. Από την ανάληψη των συγκεκριμένων πρωτοβουλιών από την Ε.Κ., εύκολα συμπεραίνουμε την ελλιπή και αναποτελεσματική κοινωνική πολιτική των εθνικών κυβερνήσεων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) είχε ήδη προβλεφθεί από την ιδρυτική Συνθήκη της Ρώμης. Βασικοί στόχοι του είναι η χορήγηση ενισχύσεων και η κάλυψη του 50% των δαπανών που στόχο έχουν την επαγγελματική επανεκπαίδευση και επανένταξη των ανέργων, καθώς και η

χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων προς τους εργαζόμενους, των οποίων η απασχόληση μειώθηκε ή ανεστάλη προσωρινά εξαιτίας μεταβολών στην επιχείρησή τους, έτσι ώστε να διατηρήσουν το επίπεδο αμοιβής τους έως την επανένταξή τους.

Το 1988 ψηφίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο νέος κανονισμός λειτουργίας των διαρθρωτικών ταμείων. Νέες αποστολές του Ε.Κ.Τ. είναι η καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας για νέους άνω των 25 ετών και επαγγελματική ένταξη των νέων κάτω των 25 ετών, που αναζητούν εργασία, η προώθηση της σταθερότητας στην απασχόληση και ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων για τους ανέργους ή τους απειλούμενους με ανεργία στις περιοχές με καθυστέρηση στην ανάπτυξη (στόχος 1), τις περιοχές που πλήττονται από βιομηχανική παρακμή (στόχος 2) και τις αγροτικές περιοχές (στόχος 5β).

Προγράμματα που εφαρμόστηκαν από την Κοινότητα για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι το πρόγραμμα Local Employment Development Action (LEDA), το ERGO (1988), το SPEC, καθώς και το δίκτυο ενημέρωσης ELISE (1984), ένα πρόγραμμα και δίκτυο συλλογής, επεξεργασίας και διάδοσης πληροφοριών για τις τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και απασχόλησης.

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι μια από τις βασικές αιτίες της φτώχειας. Παρόλα αυτά η φτώχεια είναι αποτέλεσμα ποικίλων παραγόντων. Για το λόγο αυτό δεν θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε τη φτώχεια και την ανεργία το ίδιο πράγμα.

Η Κοινότητα απασχολήθηκε σοβαρά με το πρόβλημα της φτώχειας. Από το 1975 ως το 1980 εφαρμόστηκε το πρώτο «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας». Το 1984 εγκρίθηκε το Δεύτερο Πρόγραμμα Καταπολέμησης της φτώχειας (1985-1989), που ως βασικό στόχο είχε τη μελέτη των παραγόντων που οδηγούν στη φτώχεια και τους τρόπους με τους οποίους δύναται ν' αντιμετωπιστεί. Το «Φτώχεια 3» είναι ένα από τα ουσιαστικότερα προγράμματα της Ε.Ε. Στόχοι του είναι η ικανοποίηση των αναγκών των ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων, που ζουν κάτω από το

ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης, η ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπων μοντέλων παρέμβασης και τέλος η μελέτη των μηχανισμών περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.

Δεν θα πρέπει να παραλειφθεί η αναφορά στις κοινοτικές πρωτοβουλίες NOW, HORIZON και EUROFORM που επιδιώκουν στη βελτίωση των συστημάτων κατάρτισης, στην καταπολέμηση της ανεργίας και την προώθηση της απασχόλησης. Με τις πρωτοβουλίες αυτές επιδιώχθηκε μια πολυδιάστατη παρέμβαση με προγράμματα κοινωνικής δράσης που αφορούν πολλαπλούς πληθυσμούς στόχους και μπορούν ν' ανταποκριθούν στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Η Κοινότητα προσπαθεί λοιπόν να επιτύχει την κοινωνική ανάπτυξη με διάφορους τρόπους, οι οποίοι στοχεύουν περισσότερο σ' ένα ποιοτικό, παρά ποσοτικό αποτέλεσμα. Όπως και να 'χει όμως, δεν δύναται η επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος, όσο η άσκηση Κ.Π. ανήκει στην αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων και η Ε.Κ. παίζει περισσότερο το ρόλο του «συμβουλάτορα» παρά ενός σημαντικού εργαλείου – φορέα για άσκηση Κ.Π. στα κράτη – μέλη.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΩΝ ΛΕΥΚΤΡΟΥ ΚΑΙ ΑΒΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

4.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

4.1.1. Διοικητική – Χωροταξική ένταξη

Ο Δήμος Λεύκτρου συστάθηκε με το Νόμο Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος αφορούσε τη συγκρότηση της πρωτοβάθμιας Τ.Α. Πήρε τ' όνομά του από την αρχαία πόλη των Λεύκτρων την οποία αναφέρει ο Πausanias. Έδρα του Δήμου είναι η Καρδαμύλη, στην οποία αναφέρεται ο Όμηρος ως μια από τις πόλεις τις οποίες παραχώρησε ο Αγαμέμνονας στον Αχιλλέα σαν προίκα. Η Καρδαμύλη απέχει 35 χλμ. από την Καλαμάτα, πρωτεύουσα του Νομού Μεσσηνίας και 300 χλμ. από την Αθήνα.

Ο Δήμος Λεύκτρου αποτελείται από δεκαεννέα (19) Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία είναι (μαζί με τους οικισμούς):

1. Δ.Δ. Καρδαμύλης
  - α. Καρδαμύλη
  - β. Αγία Σοφία
  - γ. Καλαμίτσι
  - δ. Κάμπος
  - ε. Πετροβούνι
2. Δ.Δ. Αγίου Νικολάου
  - α. Άγιος Νικόλαος
  - β. Άγιος Δημήτριος
3. Δ.Δ. Αγίου Νίκωνος
  - α. Άγιος Νίκων
4. Δ.Δ. Εξωχωρίου
  - α. Εξωχώριο

- β. Χώρα
- 5. Δ.Δ. Θαλαμών
  - α. Θαλάμες
  - β. Πλάτανος
  - γ. Σωματιανά
- 6. Δ.Δ. Καρυοβουνίου
  - α. Καρυοβούνι
  - β. Δρυόπη
- 7. Δ.Δ. Καστανέας
  - α. Καστάνια
- 8. Δ.Δ. Λαγκάδας
  - α. Λαγκάδα
- 9. Δ.Δ. Μηλέας
  - α. Μηλέα
  - β. Κάτω Χώρα
  - γ. Κυβέλεια
- 10. Δ.Δ. Νεοχωρίου
  - α. Νεοχώριο
  - β. Λεύκτρον
  - γ. Στούπα
- 11. Δ.Δ. Νομιστή
  - α. Νομιστής
- 12. Δ.Δ. Πλάτσης
  - α. Πλάτσα
  - β. Κοτρώνι
  - γ. Πηγή
- 13. Δ.Δ. Προαστίου
  - α. Προάστιο
  - β. Λάκκος
  - γ. Νέο Προάστιο
- 14. Δ.Δ. Προσηλίου

- α. Προσήλιο
- β. Καλύβες
- 15. Δ.Δ. Πύργου Καλαμών
  - α. Πύργος
- 16. Δ.Δ. Ριγκλίων
  - α. Ρίγκλια
  - β. Άνω Ρίγκλια
  - γ. Ελαιοχώρι
- 17. Δ.Δ. Σαϊδόνας
  - α. Σαϊδόνα
- 18. Δ.Δ. Τραχήλας
  - α. Τραχήλα
- 19. Δ.Δ. Τσερίων
  - α. Τσέρια
  - β. Γιατραίικα
  - γ. Ζαχαριά
  - δ. Καταφύγιο
  - ε. Πεδινό

4.1.2. Γεωγραφική θέση

Ο Νομός Μεσσηνίας βρίσκεται στο νότιο-δυτικό άκρο της Πελοποννήσου και συνορεύει με τους νομούς Λακωνίας, Αρκαδίας και Ηλείας. Δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος και τον Κυπαρισσιακό Κόλπο, ενώ στα νότια από τον Μεσσηνιακό Κόλπο.

Ο Νομός Μεσσηνίας παρουσιάζει μεγάλες πεδινές εκτάσεις και πολλές εύφορες πεδιάδες, όμως στο σύνολό του μάλλον πρέπει να χαρακτηριστεί ορεινός.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές Νομού Μεσσηνίας

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ (τετρ. χλμ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Ορεινές	1.115	37,3
Ημιορεινές	785	26,3
Πεδινές	1.088	36,4

Στο Νομό Μεσσηνίας ανήκει ο Δήμος Λεύκτρου, του οποίου η συνολική έκταση είναι 222.981 στρέμματα και είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος στη Μεσσηνία. Ο κυρίαρχος προσανατολισμός των εκτάσεων είναι νοτιοδυτικός. Όσον αφορά τη γεωμορφολογία του, αυτή αποτελεί μια σύνθεση ορεινών, ημιορεινών και πεδινών εκτάσεων. Το 83% των εδαφών του δήμου είναι ορεινά, το 14% ημιορεινά, το 8,7% παραθαλάσσια και το 3% πεδινά. Το υψόμετρο της περιοχής είναι 0-1.100 μέτρα.

Τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου κατατασσόμενα σε κατηγορίες ορεινών, ημιορεινών και πεδινών έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Χαρακτηρισμός Δημοτικών Διαμερισμάτων Δήμου Λεύκτρου κατά ΕΣΥΕ

ΟΡΕΙΝΑ	ΗΜΙΟΡΕΙΝΑ	ΠΕΔΙΝΑ
Άγιος Νικόλαος	Νεοχώρι	Καρδαμύλη
Άγιος Νίκωνας	Πύργος	
Εξωχώρι	Πλάτσα	
Θαλάμες	Προάστιο	
Καρυόβουνα		
Καστανέα		
Λαγκαδά		
Μηλέα		
Νομιτσι		
Προσήλιο		
Ρίγκλια		
Σαϊδόνα		
Τραχήλα		
Τσέρια		

Οι περιοχές του δήμου μπορούν συνοπτικά να κωδικοποιηθούν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές Δ. Λευκτρου

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ (τετρ. χλμ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Ορεινές	185,4	83
Ημιορεινές	31,10	14
Πεδινές	6,4	3

Χαρακτηριστικός για το νομό αλλά και για την περιοχή μελέτης είναι ο Μεσσηνιακός Κόλπος. Προσδιορίζεται ως η μεγάλη κόλπωση της Πελοποννήσου μεταξύ της Χερσονήσου του Ταυγέτου (Μάνης) και της κυρίας Μεσσηνίας. Ο κόλπος χαρακτηρίζεται για τα μεγάλα του βάθη.

Όσον αφορά τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής θα μπορούσαμε να πούμε ότι το κλίμα χαρακτηρίζεται θερμό με αρκετές βροχοπτώσεις.¹²

Η κλιματική ζώνη χαρακτηρίζεται ως εύκρατη ηπειρωτική. Οι θερμοκρασίες κυμαίνονται από -5 έως 35°C . Το ύψος της βροχής κυμαίνεται από 10 mm έως 200 mm ανά μήνα μέσα στο χρόνο και οι βροχοπτώσεις έχουν μικρή έως μέτρια ένταση. Σπάνιες είναι οι περιπτώσεις βροχοπτώσεων μεγάλης έντασης και διάρκειας. Η παρουσία του χαλαζιού είναι σπάνια, ενώ του χιονιού μικρή και δε ξεπερνά τις 10 ημέρες. Η ένταση των ανέμων είναι μικρή έως μέτρια. Οι ισχυρότεροι έχουν κατεύθυνση νοτιοανατολικά και οι ασθενέστεροι είναι δυτικοί.

4.1.3. Δημογραφική ταυτότητα

Σύμφωνα με την απογραφή, που διεξήχθη το 2001, ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου προκύπτει ίσος με 5.580 κατοίκους. Η απογραφή του 1991 είχε ως αποτέλεσμα 5.908 κατοίκους. Άρα λοιπόν γενικότερα στο Δήμο παρατηρείται μια τάση μείωσης ως προς τον αριθμό των κατοίκων.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός της κατακόρυφης αύξησης του πληθυσμού κατά τους θερινούς μήνες, λόγω του τουρισμού. Ο πληθυσμός τις περιόδους αυτές ξεπερνά τα 11.000 άτομα!

4.1.3.1. Πληθυσμιακή εξέλιξη

Η πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου από την απογραφή του 1971 έως και του 2001 έχει ως εξής:

---

¹² Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δήμου Λεύκτρου, 2002, σελ. 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Λεύκτρου

Δημοτικά Διαμερίσματα	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ					Έκταση (χιλ. στρ.)
	1971	1981	1991	2001	71-81	81-91	71-91	91-01	71-01	
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	282	209	607	507	-25,89%	190,43%	111,70%	-16,47%	79,79%	3,10
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΩΝΑΣ	113	151	182	146	-33,63%	20,53%	61,06%	-19,78%	29,20%	1,50
ΕΞΩΧΩΡΙΟ	330	296	394	348	-10,30%	33,11%	19,39%	-11,68%	5,45%	39,10
ΘΑΛΑΜΕΣ	166	167	196	129	0,60%	17,37%	18,07%	-34,18%	-22,29%	6,00
ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ	397	365	574	470	-8,06%	57,26%	44,58%	-18,12%	18,39%	2,00
ΚΑΡΥΟΒΟΥΝΙ	83	75	91	83	-9,60%	21,33%	9,64%	-8,79%	0,00%	14,00
ΚΑΣΤΑΝΕΑ	277	205	196	202	-25,99%	-4,39%	-29,24%	3,06%	-27,08%	9,30
ΛΑΓΚΑΔΑ	239	185	182	207	-22,59%	-1,62%	-23,85%	13,74%	-13,39%	17,20
ΜΗΛΕΑ	312	208	195	363	-33,33%	-6,25%	-37,50%	86,15%	16,35%	34,20
ΝΕΟΧΩΡΙΟ	447	677	1.124	1.108	51,45%	66,03%	151,45%	-1,42%	147,87%	7,50
ΝΟΜΙΤΣΗΣ	127	109	162	116	-14,17%	48,62%	27,56%	-28,40%	-8,66%	5,00
ΠΛΑΤΣΑ	308	244	311	373	-20,80%	27,46%	0,97%	19,93%	21,10%	9,80
ΠΡΟΑΣΤΙΟ	429	391	435	469	-8,85%	11,25%	1,40%	7,81%	9,32%	9,50
ΠΡΟΣΗΛΙΟ	236	239	201	181	1,27%	-15,90%	-14,83%	-9,95%	-23,31%	10,80
ΠΥΡΓΟΣ	148	164	181	185	10,81%	10,36%	22,30%	2,21%	25,00%	4,30
ΡΙΓΚΛΙΑ	203	170	176	204	-16,26%	3,53%	-13,30%	15,91%	0,49%	2,50
ΣΑΪΔΟΝΑ	134	162	236	122	20,90%	45,68%	76,12%	-48,31%	-8,96%	1,20
ΤΡΑΧΗΛΑ	24	152	207	175	533,33%	36,18%	762,50%	-15,46%	629,17%	2,40
ΤΣΕΡΙΑ	255	253	258	192	-0,78%	1,98%	1,18%	-25,58%	-24,71%	27,20
ΣΥΝΟΛΟ	4.510	4.422	5.908	5.580	-1,95%	33,60%	30,99%	5,55%	23,73%	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε., Απογραφή: 1971-1981-1991-2001

Από τον πίνακα 7 συμπεραίνουμε ότι:

1. Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κυμαίνεται στα 5.580 άτομα.

2. Το Δ.Δ. Νεοχωρίου είναι αυτό με τους περισσότερους κατοίκους, σύνολο 1.108, λόγω του δυναμικού οικισμού της Στούπας που εντάσσεται σ' αυτό, ενώ το Δ.Δ. Καρνοβουνίου παρουσιάζει το μικρότερο αριθμητικά πληθυσμό, με μόλις 83 κατοίκους.

3. Ο πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου, την τελευταία δεκαετία, παρουσίασε φαινομενική μείωση από 5.908 κατοίκους (1991) σε 5.580 (2001). Αυτό οφείλεται σε μεγάλη προσπάθεια προσέλκυσης ετεροδημοτών που έγινε από τις τότε κοινότητες το 1991 την ημέρα διεξαγωγής της απογραφής.

4. Την περίοδο '71-'81 παρουσιάζεται μείωση του πληθυσμού κατά 2,10%, αποτέλεσμα του υδροκεφαλισμού και της ταυτόχρονης ερήμωσης του αγροτικού χώρου.

5. Την περίοδο '81-'91 η κατάσταση αλλάζει, με εμφανιζόμενη αύξηση 33,60%. Αυτό αποτελεί αποτέλεσμα της αυξημένης τουριστικής κίνησης που παρουσίασε η περιοχή και της παλιννόστησης ομογενών από το εξωτερικό και το εσωτερικό.

6. Από το '71 έως το 2001 ο πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου έχει αυξηθεί κατά 23,73%, λόγω των ως άνω αιτιών.

4.1.3.2. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός

Ο αριθμός του μόνιμου πληθυσμού διαφέρει από αυτόν του πραγματικού. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά ο πραγματικός και ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου, σύμφωνα με τις απογραφές του 1991 και του 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός Δήμου Λεύκτρου

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	
		ΑΠΟΓΡ. 2001	ΑΠΟΓΡ. 1991	ΑΠΟΓΡ. 2001	ΑΠΟΓΡ. 1991
1.	Δ.Δ. Καρδαμύλης	443	382	477	574
2.	Δ.Δ. Αγίου Νικολάου	427	445	508	607
3.	Δ.Δ. Αγίου Νίκωνος	98	104	146	182
4.	Δ.Δ. Εξωχωρίου	175	235	334	394
5.	Δ.Δ. Θαλαμών	101	117	129	196
6.	Δ.Δ. Καρυοβουνίου	42	53	82	91
7.	Δ.Δ. Καστανέας	134	177	203	196
8.	Δ.Δ. Λαγκάδας	161	179	209	182
9.	Δ.Δ. Μηλέας	207	199	366	195
10.	Δ.Δ. Νεοχωρίου	1.021	778	1.108	1.124
11.	Δ.Δ. Νομιτσή	101	116	117	162
12.	Δ.Δ. Πλάτσης	239	231	372	311
13.	Δ.Δ. Προαστίου	377	385	432	435
14.	Δ.Δ. Προσηλίου	159	171	213	201
15.	Δ.Δ. Πύργου	105	144	185	181
16.	Δ.Δ. Ριγκλίων	155	150	189	176
17.	Δ.Δ. Σαϊδόνας	87	110	123	236
18.	Δ.Δ. Τραχήλας	99	137	174	207
19.	Δ.Δ. Τσερίων	144	233	191	258
	ΣΥΝΟΛΟ	4.275	4.346	5.558	5.908

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, απογραφές 1991-2001

Από τον πίνακα 8 συμπεραίνουμε τα εξής:

1. Ο μόνιμος πληθυσμός παρουσιάζει ελαφρά μείωση από το 1991 (4.346 κατοίκους) έως το 2001 (4.257 κατοίκους) κατά 1,63%. Το συγκεκριμένο φαινόμενο οφείλεται καταρχήν στην υπογεννητικότητα και ύστερα στην αύξηση του μέσου όρου ηλικίας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

2. Ο πραγματικός πληθυσμός παρουσιάζει επίσης ελαφρά μείωση από το 1991 (5.908 κάτοικοι) έως το 2001 (5.558 κάτοικοι) κατά 5,92%.

3. Ο πραγματικός πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή είναι μεγαλύτερος του μόνιμου κατά 30,53%.

4.1.3.3. Άρρενες και θήλεις

Σημαντικά επεξεργάσιμα στατιστικά στοιχεία αποτελούν οι αριθμοί των αρρένων και των θηλέων στο Δήμο Λεύκτρου.

Στον πίνακα 9 παρουσιάζονται στοιχεία για τα αρσενικά και θηλυκά άτομα, που κατοικούν ή είναι απεγεγραμμένα στο Δήμο Λεύκτρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9. Άρρενες και θήλεις στο Δήμο Λεύκτρου

Απογραφή 2001			Απογραφή 1991			Μεταβολή (%)		
Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο
2.813	2.692	5.505	2.919	2.989	5.908	-3,6	-9,9	-6,8

Πηγή: *Ιδία έρευνα, επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ*

Σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία του πίνακα βγαίνουν τα εξής συμπεράσματα:

1. Το 2001 οι άρρενες μειώθηκαν σε σχέση με το 1991 κατά 3,63%.
2. Βάσει της απογραφής το 2001 οι θήλεις μειώθηκαν κατά 9,94% σε σχέση με την απογραφή του 1991.
3. Το 2001 οι άρρενες είναι περισσότεροι των θηλέων κατά 4,49%.

4.1.4. Ιστορικά στοιχεία Δήμου Λεύκτρου

Η Καρδαμύλη, έδρα του Δήμου Λεύκτρου, αναφέρεται από τον Πausανία, ως μια από τις επτά πόλεις που υποσχέθηκε ο Αγαμέμνονας, σαν προίκα. Αναφέρει επίσης ότι στο ακρογιάλι Σάλιο βγήκαν οι Νηρηίδες για να θαυμάσουν το γιο του Αχιλλέα, Πύρρο ή Νεοπτόλεμο, που πήγαινε στη Σπάρτη για να παντρευτεί την Ερμινόνη, κόρη του Μενελάου και της Ωραίας Ελένης, συνοδευόμενος από το γιο του Νέστορα Πεισίστρατο. Αναφορά γίνεται επίσης από τον Ηρόδοτο και το Στράβωνα.

Η Καρδαμύλη συνδεόταν με ορεινό δρόμο με τη Σπάρτη, μέσω της Βασιλικής Οδού, της οποίας τμήματα σώζονται έως σήμερα. Ορίστηκε αυτόνομη από το Φίλιππο το Β΄, ενώ από το 146 π.Χ. ανήκε στο Κοινό των Ελευθερολακώνων, έως την εποχή του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αυγούστου, οπότε και παραχωρήθηκε στη Σπάρτη.

Μετά την καταστροφή του 1460, πρόσφυγες από το Μυστρά, καταφεύγουν στην Καρδαμύλη. Οι δύσκολες συνθήκες ζωής, όμως, τους ανάγκασαν να μείνουν σε σπηλιές (τρύπες). Αυτοί είναι οι γνωστοί Τρουπάκηδες.

Ο καπετάν Παναγιώτης Τρουπάκης και ο γιος του Διόνυσος ήταν μέλη της Φιλικής Εταιρίας. Αυτοί και άλλοι Μανιάτες οπλαρχηγοί σχεδίασαν την επανάσταση κατά της τουρκικής δουλείας. Τη μεγαλύτερη περίοδο του αγώνα Υπουργός Στρατιωτικών διετέλεσε ο Διονύσιος Μούρτζινος, Μανιάτης οπλαρχηγός από την Καρδαμύλη.

Η μεταβυζαντινή εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα (1700-1734) παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω του εντυπωσιακού της τρούλου και του επιβλητικού κωδωνοστασίου, επτανησιακής

τέχνης και τρίπτυχης μεταβυζαντινής τεχνοτροπίας, ενώ στην είσοδο εντυπωσιάζει ο ανάγλυφος δικέφαλος αετός, που ήταν βυζαντινό έμβλημα.

Επιβλητικός ακόμα ο Πύργος του Μούτζινου, που κτίσθηκε το 1807, καθώς και οι ερειπωμένοι Πύργοι Πατριαρχέα και Δουμπέα.

Ο Πάμισος ή το ποτάμι της Μηλιάς, όπως ονομάζεται, βρίσκεται στον Άγιο Νικόλαο. Εκεί υπήρχε η αρχαία Πέφνος και απέναντί της το νησάκι Πέφνος. Στο σημείο αυτό, σύμφωνα με τη μυθολογία γεννήθηκαν μέσα από ένα αυγό οι Διόσκουροι, Κάστορας και Πολυδεύκης, οι οποίοι ήταν ημίθεοι, προστάτες των ναυτιλλομένων και αδελφοί της Ωραίας Ελένης.

Από τον Πausανία λέγεται ότι στην Πέφνο υπήρχε βασίλειο με βασιλέα τον Τυνδάρεω, πατέρα της Ωραίας Ελένης, βασίλισσας της Σπάρτης και της Κλυταιμνήστρας, βασίλισσας των Μυκηνών.

Στον Άγιο Δημήτριο άραξε ο Πάρις με τα πλοία του και έγινε η επιβίβαση της Ωραίας Ελένης και των απαγωγέων της, με προορισμό την Τροία.

Ο Χριστόδουλος Χρηστέας, οπλαρχηγός της περιοχής, συμμετείχε στην απελευθέρωση της Καλαμάτας.

Το 1826, κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης ο Ιμπραήμ προσπάθησε να αποβιβαστεί στο λιμανάκι του χωριού αλλά απέτυχε.

Οι Θαλάμες (Κουτήφαρι) ήταν μια από τις πόλεις του «Κοινού των Ελευθερολακκώνων». Κατά το Στράβωνα ονομαζόντουσαν «Βοιωτοί». Στην κλασική εποχή είχε 7.500 κατοίκους.

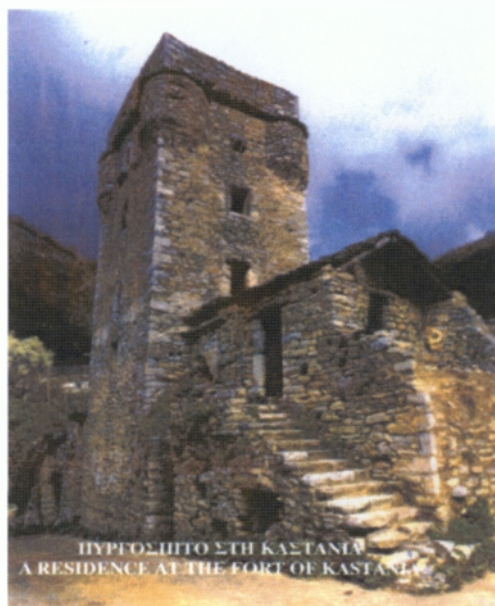
Στο δρόμο από το Οίτυλο ως τις θαλάμες βρισκόταν το Μαντείο της θεάς των ναυτιλλομένων Ινούς. Οι χρησμοί του Μαντείου δίδονταν από τη θεά στον ύπνο τους με τη μορφή ονείρου, την ώρα που κοιμόντουσαν μέσα στο Ναό. Το Μαντείο είχε γίνει πανελληνίως γνωστό.

Στη Βυζαντινή εποχή, οι Βυζαντινοί αυτοκράτορες έδωσαν την περιοχή των Θαλαμών σαν τιμάριο (φέουδο) στον Ιωάννη Κουτήφαρη (1316). Από

αυτόν πήρε τ' όνομά της η περιοχή κατά τους νεώτερους χρόνους. Ο Κουτήφαρης κρυβόταν πίσω από το επώνυμο Γαστρέας, στην προσπάθειά του να παραπλανήσει τους Τούρκους. Ίδρυσε αγιογραφικό εργαστήρι, απ' όπου βγήκαν πολλοί αξιόλογοι Μανιάτες αγιογράφοι.

Η Καστάνια είναι χτισμένη στην πλαγιά ανάμεσα σε τρία βουνά. Για το λόγο αυτό έδινε τη δυνατότητα διαφυγής στους κατοίκους προς τον ορεινό όγκο του Ταϊγέτου όταν απειλούνταν από οποιοδήποτε εχθρό.

Σώζεται μέχρι σήμερα το πενταόροφο συγκρότημα του καπετάν Κ. Δουράκη ή Ντουράκη, όπου βρήκε άσυλο και διέμεινε ο Θ. Κολοκοτρώνης, στο περίφημο διωγμό των κλεφτών το 1803. Από την Καστάνια διέφυγε το 1806 προς την Ελαφόνησο.

Αξιόλογοι ναοί είναι η βυζαντινή εκκλησούλα των Αγίων Αποστόλων, ο Άγιος Πέτρος (12^{ος} αι.), ο Άγιος Ιωάννης, ο Άγιος Γεώργιος (13^{ος} αι.), η Παναγία και η Κοίμηση.

Η Λαγκάδα υπήρξε στην αρχαιότητα πέρασμα της οδού που οδηγούσε

από τη Σπάρτη στα Μεσσηνιακά παράλια. Είναι ένα γνήσιο χωριό αρχιτεκτονικής αισθητικής, με πυργόσπιτα και σπίτια με κεραμιδένιες σκεπές. Σώζονται αρκετοί πύργοι, όπως ο πενταόροφος πολεμόπυργος του Καπιτσίνου, ο τετραόροφος του Οικονομέα (1757), η τριώροφη κατοικία του Κισκήρα (1859).

Αξιόλογη είναι η Βυζαντινή εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, η οποία είναι 1.000 ετών και ιδρύθηκε ως Άγιος Βλάσιος, ενώ μετονομάστηκε

το 1866 από την οικογένεια των Κτεναβέων, που ήταν ιδιοκτήτες της. Αξιοσημείωτες ακόμη είναι η Αγία Τριάδα (11^{ος}-12^{ος} αι.), η οποία έχει εντοιχισμένα μάρμαρα και ο κοιμητηριακός ναός της Αγίας Σοφίας (13^{ος} αι.).

Η Μηλιά βρίσκεται στη δυτική πλευρά της οροσειράς του Ταυγέτου, μεταξύ προβούνων, στην κορυφή των οποίων και ακριβώς πάνω από το χωριό, είναι χτισμένη σε υψόμετρο 1.000 μ. η Μονή της «Παναγίας της Γιάτρισσας». Δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς χτίστηκε.

Στους αρχαίους χρόνους υπήρχε στην τοποθεσία αυτή, ναός της θεάς Αθηνάς, διακονούμενος από πολλούς ιερείς. Ένας απ' αυτούς, ο Βρασίδης, το 382 μ.Χ. επισκέφθηκε την εκχριστιανισθείσα, εν τω μεταξύ, Πάτρα όπου κατηχήθηκε στο Χριστιανισμό και μετονομάστηκε Βιτάλιος. Όταν επέστρεψε, μύησε και τους άλλους ιερείς στο Χριστιανισμό και από κοινού, κήρυξαν στα γύρω χωριά τη χριστιανική θρησκεία, αφιέρωσαν δε το ναό στη Γένεση της Παναγίας, που γιορτάζεται στις 8 του Σεπτεμβρη.

Η Μηλιά αποτελούσε το μέσον μιας εκ των διαδρομών της Αρχαίας Σπάρτης προς τα Μεσσηνιακά παράλια.

Το Νεοχώριο, είναι κτισμένο στους πρόποδες του Ταυγέτου.¹³ Κατά την αρχαιότητα, είχε την ονομασία Λεύκτρα, που προέρχεται από το γιο του Περιήρη, Λεύκιππο. Έχουν βρεθεί στην περιοχή λίθινη αξίνα πρωτοελλαδικής εποχής, μαρμάρινο κεφάλι Αθηνάς, μαρμάρινο Ιονικό κιονόκρανο, πήλινη γυναικεία κεφαλή κλασικών χρόνων, καθώς και μεσοελλαδικοί και Μυκηναϊκοί θαλαμοειδείς τάφοι.

Στην Ακρόπολη των αρχαίων Λεύκτρων σώζονται υπολείμματα φραγκικού κάστρου, που έκτισε ο Γουλιέλμος Βιλεαρδουίνος το 1250 μ.Χ., το

¹³ Κισκηρέας Π. Ιωάννης, «Στοιχεία από την ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή μας», εκδ. Βεργίνα, Νεοχώριο – Λεύκτρου 1998, σελ. 1.

οποίο παραχωρήθηκε στους Βυζαντινούς το 1262, ως αντάλλαγμα για την απελευθέρωση του αιχμαλώτου Γουλιέλμου.

Στο μαγευτικό ακρογιάλι της Καλόγριας, που βρίσκεται στη Στούπα,

έζησε τις χρονιές 1917-1918 ο Καζαντζάκης.¹⁴ Στο νότιο ακρωτήριο του κόλπου υπάρχει η σπηλιά του Καζαντζάκη, όπου έγραψε το έργο του («Ζορμπάς»), ενώ στο βόρειο τμήμα του κόλπου το σπιτάκι που έμενε.

Το Νομισί χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος εξαιρετών εκκλησιών. Δείγματα Βυζαντινής τέχνης αποτελούν η Υπαπαντή, με αγιογραφημένο τέμπλο, ο Σωτήρας (12^{ου}-13^{ου} αι.) με τετράπλευρα κιονόκρανα, οι Άγιοι Ανάργυροι (11^{ου} αι.) με τρούλο και μικρό καμπαναριό, η Παναγίτσα, ο Άη-Στράτηγος, η Ανάληψη με τοιχογραφίες του 1704 και ο Άγιος Νικόλαος. Η κεντρική εκκλησία του Αγίου Γεωργίου είναι τοιχογραφημένη, έχει ξυλόγλυπτο τέμπλο και επιβλητικό κωδωνοστάσιο του 1730.

Η Πλάτσα αποτελεί στην αρχαιότητα τον ορεινό χώρο της Αρχαίας Πέφνου, ενώ η παραλία Πέφνος ήταν, όπως προαναφέρθηκε, ο Άγιος Δημήτριος.

Στην Πλάτσα υπάρχουν αρκετοί ναοί βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων. Αξιόλογοι είναι οι ναοί του Αγίου Νικολάου, η Αγία Παρασκευή (15^{ος} αι.), ο Άγιος Δημήτριος (11^{ος}-12^{ος} αι.) με εξαιρετες τοιχογραφίες. Ο Άγιος

¹⁴ Κισκηρέας Π. Ιωάννης, «Στούπα, η νεράιδα της Μάνης», εκδ. Βεργίνα, Στούπα 1999, σελ. 17.

Νικόλαος είναι τρίκλιτη βασιλική του 10^{ου} αιώνα, με τρούλο που προστέθηκε τον 14^ο αιώνα και ωραία τοιχογράφηση, του 1332.

Το Προάστιο αποτελεί έναν από τους παλαιότερους οικισμούς. Τον 14^ο αι. τμήμα της περιφέρειας παραχωρήθηκε στο Φράγκο αξιωματικό Νικολό Ατζαγιόλι. Από τον 15^ο αι. εκτάσεις του Προαστίου παραχωρήθηκαν στους Παλαιολόγους και τους Μελισσηνούς.

Το 1618 αναφερόταν ως Χώρα Προαστίου και αριθμούσε 100 οικογένειες. Λόγω των οχυρών θέσεών του, γνώρισε μεγάλες καταστροφές από τους Τούρκους, που το έκαψαν το 1615 και το 1670.

Τέλος, στο Προάστιο υπάρχουν οι Πύργοι των Περδικέα και Χιουρέα, η ανακαινισμένη κρήνη των Μελισσηνών του 1643, ο Άγιος Νικόλαος, η Κοίμηση της Θεοτόκου (1790) και το Μοναστήρι των Αγίων Θεοδώρων (13^{ος} αι.).

Ο ναός του Αγίου Γεωργίου, ο οποίος χτίστηκε το 1833, σώζεται στο Προσήλιο του Δήμου Λεύκτρου. Εκεί βρίσκεται και η εκκλησία του Αγίου Μάμα, η οποία χτίστηκε το 1750 από την οικογένεια Κατσιρέα και το 1824 ανακαινίστηκε από τον Βασίλειο Κατσιρέα, φέρνοντας φορητές εικόνες από την Οδησσό. Αξιόλογες είναι επίσης η Παναγία η Υπαπαντή, μονοκάμαρη με διπλό στρώμα τοιχογράφησης και η Υπαπαντή χτισμένη το 1600-1620, καθώς επίσης και η Ζωοδόχος Πηγή.

Ο Πύργος Λεύκτρου, ήταν παρατηρητήριο τα χρόνια της τουρκοκρατίας, των καπετάνιων που έδραιναν σε Μηλιά και Καστάνια.

Ο Πύργος διαθέτει αρκετές Βυζαντινές και Μεταβυζαντινές εκκλησίες, όπως η Παναγία με αγιογραφίες και παλαιό καμπαναριό και η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Τα Ρίγκλια κατοικήθηκαν το 1800 από τις οικογένειες των Γεννηματέων, Χρηστέων και Κυβελέων. Εδώ συναντάμε το ναό του Αγίου Γεωργίου με αξιόλογο καμπαναριό, την Αγία Παρασκευή σε σπήλαιο με μικρό καμπαναριό, τους Αγίους Αποστόλους και το Σωτήρα.

Η Σαϊδόνα διακρίνεται από το πολεμόπυργο του καπετάν Κιτρινιάρη, το σταυρεπίστεγο βυζαντινό ναό του Ταξιάρχη (13^{ος} αι.) και του Αγίου Νικολάου (1830), καθώς και τα Μοναστήρια Σαμουήλ και Βαϊδενίτσα.

Η Τραχήλα αναπτύχθηκε μετά τον 19^ο αιώνα. Υπήρξε η βάση του διαμετακομιστικού εμπορίου με τα ορεινά χωριά και θαλάσσιος συγκοινωνιακός κόμβος. Στις βόρειες πλευρές των απόκρημνων βράχων στο δρόμο πριν από την Τραχήλα συναντάμε σπηλιές – καταφύγια που προστατεύουν τους κατοίκους από πειρατικές επιδρομές.

Τα Τσέρια αναφέρονται για πρώτη φορά σε κατάλογο του 1618. Στην κατάσταση που έδωσε ο Πέτρος Μέδικος το 1645, με τους ένοπλους που μπορούσαν να διαθέσουν τα χωριά σε πιθανή επανάσταση, τα Τσέρια αναφέρονται ως CERIA DI ADRUVISTAIO.

Ο αρχαιότερος από τους οικισμούς είναι το Λεφτίνι, που εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1480. Ο αρχικός οικισμός καταστράφηκε μάλλον από ελονοσία και ο οικισμός μεταφέρθηκε 700 μέτρα νοτιότερα, όπου βρίσκεται και σήμερα.

Στα Τσέρια συναντάμε το ναό του Ταξιάρχη, αρχιτεκτονημένο από κάποιον Μητροδημητράκη το 1836, με εξαίρετο καμπαναριό που έφτιαξε ο Παναγιώτης Καραμανέας το 1844 και ξυλόγλυπτο τέμπλο. Άλλες αξιόλογες εκκλησίες είναι η Παναγία η Ευαγγελίστρια στα Κουτσιμαρέικα, ο Άγιος Πέτρος στο Καταφύγι, ο Άη Γιώργης στο Λεφτίνι, ο Άη Νικόλας, η Παναγία και τα Εισόδια στη Λιμπόχοβα.

Ο ποιητής Νηφάκος γράφει για τα χωριά της περιοχής:

«Τα Τζέρια και οι Κάλυβες, Ξεχώρι, Σκαρδαμούλα,

Προάστειον και Λιασίνοβα και η Σαϊδόνα, ούλα.

Αυτά και η Ανδρούβιστα και όλα τα πουλία

Εις την ποδέαν βρίσκονται του Μακρυνού Ηλία».

4.1.5. Οικονομική ζωή

Ο αριθμός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Λεύκτρου κυμαίνεται στα 3.900 άτομα. Το 73% από αυτούς απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα, το 1% στο δευτερογενή, το 19% στον τριτογενή, ενώ το 7% είναι άνεργοι.

Αρχικά, όσον αφορά τον πρωτογενή τομέα, που αποτελεί όπως είδαμε και από τα ποσοστά το βασικό τομέα απασχόλησης, οι κάτοικοι απασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια και τη συγκομιδή της ελιάς. Η Μάνη είναι φημισμένη για την ποιότητα του ελαιολάδου και των βρώσιμων ελιών που παράγει. Μάλιστα στο Δήμο Λεύκτρου και πιο συγκεκριμένα στο Δ.Δ. Πύργου, δραστηριοποιείται ιδιωτική επιχείρηση, η οποία τυποποιεί και εξάγει σε ευρωπαϊκές χώρες βιολογικό ελαιόλαδο.

Ένα ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ασχολείται με την κτηνοτροφία. Τα κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγοντα είναι το βοδινό, πρόβειο και αίγαιο κρέας, γάλα προβάτων και αιγών, δέρματα, μέλι, μαλακό τυρί και μυζήθρα.

Τέλος, η μελισσοκομία ευνοείται στην παρούσα περιοχή λόγω του φυσικού περιβάλλοντος και των καλών κλιματολογικών συνθηκών. Βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο, έχει όμως σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης.

Ο δευτερογενής τομέας στο Δήμο Λεύκτρου περιορίζεται σε ελάχιστες βιοτεχνίες οικογενειακής μορφής. Τέτοιου είδους βιοτεχνίες αποτελούν τα ελαιοτριβεία και οι επιχειρήσεις τυποποίησης του παραγόμενου ελαιολάδου. Πιο συγκεκριμένα στο Δήμο Λεύκτρου δραστηριοποιούνται 14 ελαιοτριβεία. Ακόμα ένα μέρος του πληθυσμού απασχολείται με τις οικοδομές.

Ο τριτογενής τομέας, αν και είναι αρκετά ανεπτυγμένος, έχει μεγάλες δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, λόγω της ραγδαίας αύξησης της τουριστικής κίνησης χρόνο με το χρόνο. Ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού ενοικιάζει διαμερίσματα ή ασχολείται με τουριστικές επιχειρήσεις όπως καφετέριες, εστιατόρια, κάμπινγκ και καταστήματα τουριστικών ειδών.

Ένα μικρό επίσης ποσοστό εργαζομένων απασχολείται στα δημοτικά γραφεία, το ταχυδρομείο, τις τράπεζες και τα σχολεία.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού ασχολείται παράλληλα με τον πρωτογενή και τον τριτογενή τομέα. Ενώ λοιπόν κατά τη θερινή περίοδο η βασική απασχόληση του πληθυσμού αφορά την παροχή τουριστικών υπηρεσιών, κατά τους χειμερινούς μήνες η απασχόληση μετατοπίζεται στον πρωτογενή τομέα όσον αφορά κυρίως την ελαιοκαλλιέργεια, αλλά και τις υπόλοιπες αγροτικές εργασίες.

4.2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

4.2.1. Ιστορικό διάγραμμα Δήμου Λεύκτρου

Ο δήμος Λεύκτρου σχηματίστηκε αρχικά με το Β.Δ. της 9^{ης} Μαρτίου 1835 ως δήμος της επαρχίας Οιτύλου. Είχε 766 κατοίκους και έδρα τη Λεύκτρα (Πύργος). Ο δημότης ονομάστηκε Λεύκτριος. Η αρχική σύσταση του δήμου περιελάμβανε τις περιοχές Λεύκτρα [Πύργος (388)], Νεοχώρι (339), Λεύκτρον (30), Σελίνιτσα (9). Μεταγενέστερα προσαρτήθηκαν και άλλες περιοχές.¹⁵

Ο δήμος Καρδαμύλης σχηματίστηκε επίσης με το Β.Δ. της 9^{ης} Μαρτίου 1835, ως δήμος της επαρχίας Οιτύλου. Είχε 1404 κατοίκους και έδρα την Καρδαμύλη (Σκαρδαμούλα). Ο δημότης ονομάστηκε Καρδαμυλίτης. Αρχικά περιελάμβανε τις περιοχές Καρδαμύλη [Σκαρδαμούλα (455)], Γούρνιτσα (105), Χώρα Ανδρούβιστα (229), Ξενοχώρι (480), Νίκοβον (140). Αργότερα πραγματοποιήθηκαν περαιτέρω προσαρτήσεις.

Το 1836 έδρα του δήμου Λεύκτρου παρέμεινε ο Πύργος, το Νεοχώρι, η Σελίνιτσα και το Λεύκτρο απαρτίζουν το Δήμου Λεύκτρου. Από την άλλη

¹⁵ Μάνη, χθες, σήμερα, αύριο, διμηνιαίο τοπικό περιοδικό, τεύχος 5, σελ. 28-29.

μεριά τη θέση της έδρας του δήμου Καρδαμύλης πήρε το Ξεχώρι. Δήμαρχος εκλέχθηκε ο Π. Ρουσέας. Η Καρδαμύλη, η Γουρνίτσα, η Χώρα Ανδρούβιστα, το Ξεχώρι και ο Νικοβός αποτελούν το δήμο.

Με το Β.Δ. της 27^{ης} Νοεμβρίου 1840, οι δήμοι Λεπτινίου και Προαστείου, συγχωνεύθηκαν στο δήμο Καρδαμύλης, ο οποίος είχε πια πληθυσμό 2.592 κατοίκων και την ίδια έδρα.

Με το Β.Δ. της 27^{ης} Νοεμβρίου 1840 «Περί συγχωνεύσεως δήμων...», οι δήμοι Πέφνου, Μηλέας, Θαλαμών, Πολυάνης και Καστανέας συγχωνεύθηκαν στο δήμο Λεύκτρου, ο οποίος είχε πλέον 5.728 κατοίκους και έδρα το χωριό Πλάτσα.

Το 1907 δήμαρχος του δήμου Λεύκτρου εκλέγεται ο Στυλιανός Χριστέας, ενώ στο δήμο Καρδαμύλης εκλέγεται ο Κωνσταντίνος Πατριαρχέας.

Οι πρώτες κοινοτικές εκλογές πραγματοποιήθηκαν στις 4 Μαΐου του 1914. Σημερινός δήμαρχος Λεύκτρου είναι ο Ιωάννης Μαραμπέας.

Ο δήμος Λεύκτρου συστάθηκε με τη σημερινή μορφή του κατά το Νόμο υπ' αριθ. 2539 άρθρο 36.18, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 244/4-12-97. Σύμφωνα μ' αυτόν ορίστηκαν τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου και η έδρα του (Παράρτημα Ι).¹⁶

---

¹⁶ ΦΕΚ αρ. φυλ.: 244, 4-12-1997.

4.2.2. Οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου

Η διάρθρωση των υπηρεσιών του δήμου Λεύκτρου παρατίθενται παρακάτω μέσω αποσπάσματος της υπ' αριθ. 4889 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπου δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1944/30-4-1999 «Έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Δήμου Λεύκτρου» (Παράρτημα ΙΙ).

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Πελοποννήσου, έχοντας υπ' όψη:

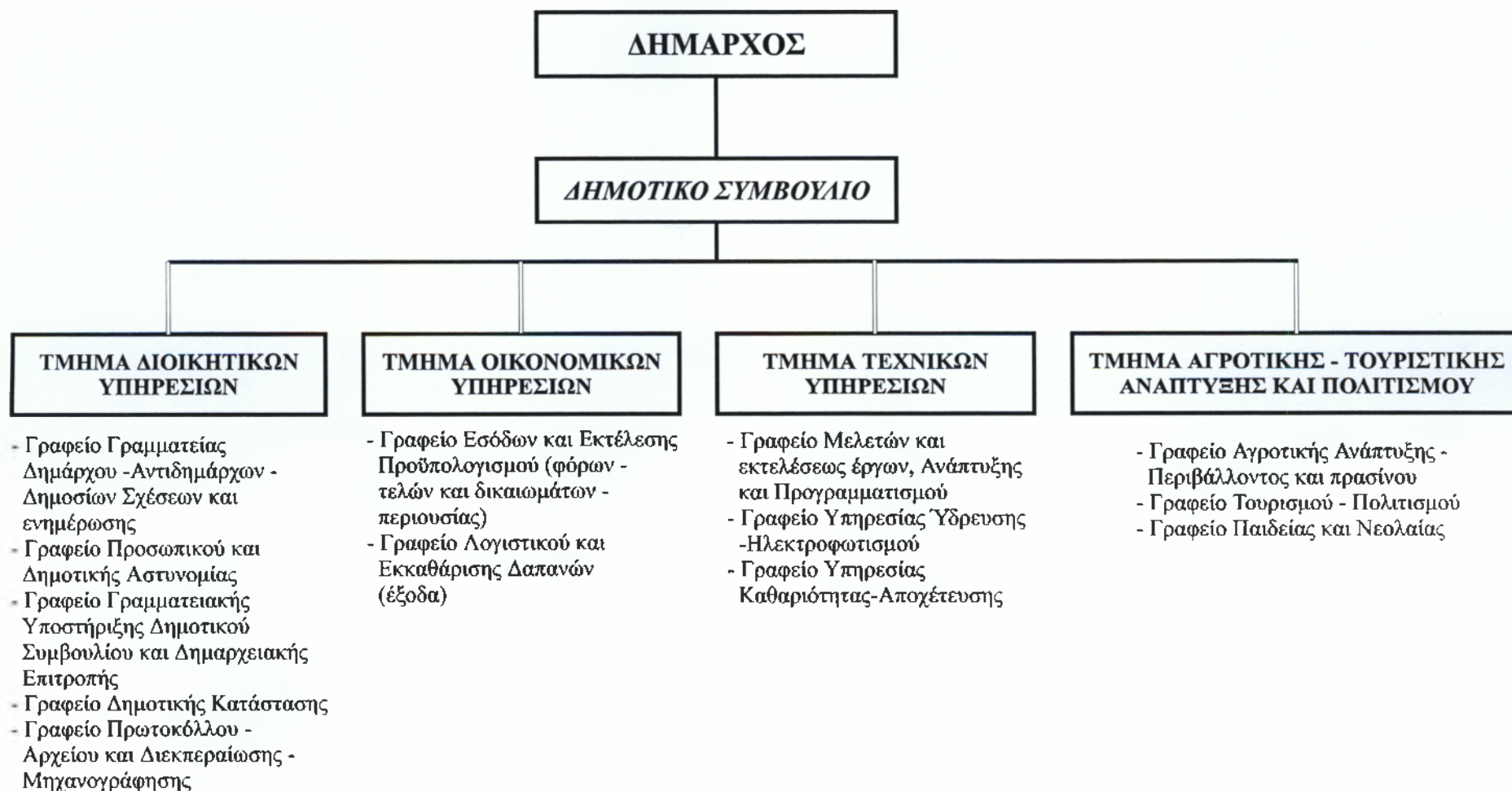
1. Τις διατάξεις του άρθρ. 12 του νόμου 1188/81, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από τις ίδιες των αρθ. 8 παρ. 5 του νόμου 2307/95 και 1 παρ. 2 εδαφ. στ' του νόμου 2503/97, περί οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας και συγκρότησης υπηρεσιών ΟΤΑ Α' βαθμού.

2. Τις διατάξεις του άρθρ. 18 του νόμου 2539/97 παρ. 2 σύμφωνα με τις οποίες οι καταρτισθέντες ΟΕΥ των νέων ΟΤΑ εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και δημοσιεύονται στο ΦΕΚ.

3. Το γεγονός ότι στις περιπτώσεις στις οποίες ο νόμος παρέχει το δικαίωμα της έγκρισης στην εποπτεύουσα Διοικητική αρχή, όπως εν προκειμένω, η διοίκηση οφείλει να ελέγξει την πράξη πρώτον από πλευράς νομιμότητας και εν συνεχεία να προχωρήσει στον έλεγχο σκοπιμότητας κατά τον οποίο δύναται να μην εγκρίνει το μέρος εκείνο της πράξης το οποίο κρίνεται άσκοπο, διατυπώνοντας όμως αιτιολογημένη άποψη.

4. Την αριθ. 28/28-03-1999 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λεύκτρου, με την οποία ψηφίζεται ο ΟΕΥ του νέου αυτού Α/βάθμιου ΟΤΑ, ενέκρινε την αριθ. 28/28-03-1999 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λεύκτρου, με την οποία ψηφίστηκε ο ΟΕΥ αυτού ως εξής:

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1. Οργανόγραμμα Δήμου Λεύκτρου

Οι διοικητικές ενότητες που προκύπτουν για το Δήμο Λεύκτρου έχουν ως εξής:

Α) Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει τα εξής γραφεία:

- ❖ Γραφείο Γραμματείας Δημάρχου – Αντιδημάρχων – Δημοσίων σχέσεων και ενημέρωσης.
- ❖ Γραφείο Προσωπικού και Δημοτικής Αστυνομίας.
- ❖ Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Δημοτικού Συμβουλίου και Δημαρχιακής Επιτροπής.
- ❖ Γραφείο Δημοτικής Κατάστασης.
- ❖ Γραφείο Πρωτοκόλλου – Αρχείου και Διεκπεραίωσης – Μηχανογράφησης.

Β) Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, στο οποίο περιλαμβάνονται τα παρακάτω γραφεία:

- ❖ Γραφείο Εσόδων και Εκτελέσεως Προϋπολογισμού (φόρων – τελών και δικαιωμάτων – περιουσίας).
- ❖ Γραφείο Λογιστικού και Εκκαθάρισης Δαπανών (έξοδα).

Γ) Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών

- ❖ Γραφείο Μελετών και Εκτελέσεως Έργων, Ανάπτυξης και Προγραμματισμού.
- ❖ Γραφείο Υπηρεσίας Ύδρευσης – Ηλεκτροφωτισμού.
- ❖ Γραφείο Υπηρεσίας Καθαριότητας – Αποχέτευσης.

Δ) Τμήμα Αγροτικής – Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού

- ❖ Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης – Περιβάλλοντος και Πρασίνου.
- ❖ Γραφείο Τουρισμού – Πολιτισμού.
- ❖ Γραφείο Παιδείας και Νεολαίας.

4.2.3. Προσωπικό Δήμου Λεύκτρου

Το μόνιμο προσωπικό του Δήμου απαρτίζεται από 16 άτομα και έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 10. Κατηγοριοποίηση μόνιμου προσωπικού Δ. Λεύκτρου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ	11	0	11
ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	1	0	1
ΓΕΩΠΟΝΟΙ	1	0	1
ΛΟΓΙΣΤΕΣ	1	0	1
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	0	2	2
ΣΥΝΟΛΟ	14	2	16

Πηγή: Ιδία έρευνα

Το επίπεδο εκπαίδευσης του μόνιμου προσωπικού παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Επίπεδο σπουδών μόνιμου προσωπικού Δ. Λεύκτρου

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ
Π.Ε.	1	0	1
Τ.Ε.	2	0	2
Δ.Ε.	10	0	10
Υ.Ε.	1	2	3
ΣΥΝΟΛΑ	14	2	16

Πηγή: Ιδία έρευνα

Όσον αφορά το εποχιακό προσωπικό του Δήμου αποτελείται από τους εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 12. Κατηγοριοποίηση εποχιακού προσωπικού Δ. Λεύκτρου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΠΟΧΙΑΚΟΙ
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	1
ΟΔΗΓΟΙ	5
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	2
ΣΥΝΟΛΟ	8

Πηγή: *Ιδία έρευνα*

Το επίπεδο εκπαίδευσης του εποχιακού προσωπικού έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 13. Επίπεδο σπουδών εποχιακού προσωπικού Δ. Λεύκτρου

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΠΟΧΙΑΚΟΙ
Δ.Ε.	6
Υ.Ε.	2
ΣΥΝΟΛΟ	8

Πηγή: *Ιδία έρευνα*

Το συνολικό προσωπικό του Δήμου λοιπόν (εποχιακό και μόνιμο) απαρτίζεται συνολικά από 24 άτομα, των οποίων το επίπεδο σπουδών ποικίλει.

4.2.4. Οικονομικά στοιχεία Δήμου Λεύκτρου

Οι πηγές εσόδων του Δήμου Λεύκτρου προσδιορίζονται σύμφωνα με το Β.Δ. /24/09/1958 «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίο κείμενο νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων».

Οι κυριότερες πηγές εσόδων, έτσι όπως έχουν εξελιχθεί οι διατάξεις του μέχρι σήμερα προέρχονται από:

- Τέλη και δικαιώματα:
  - α) χρήσεως πεζοδρομίων, οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων,
  - β) διαφημίσεων,

- γ) καθαριότητας – ηλεκτροφωτισμού,
- δ) διαμονής παρεπιδημούντων και εκδιδομένων λογαριασμών από εστιατόρια και συναφή επαγγέλματα και
- ε) τέλος ακίνητης περιουσίας (Τ.Α.Π.).

• Φόροι επί του ζύθου και των οινοπνευματωδών ποτών, επί του δημοσίου φόρου καταναλώσεως καπνού και επί των εισοδημάτων εξ οικοδομών.

• Έσοδα από ακίνητη περιουσία (όπως ενοικιάσεις, εκμετάλλευση κ.α.). Τα ποσά όμως που εισέρχονται στο Δήμο από τη συγκεκριμένη πηγή είναι ελάχιστα.

Αποσκοπώντας στην ανάδειξη της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Λεύκτρου ερευνήθηκε ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός του Δήμου κατά τα οικονομικά έτη 1999, 2000 και 2001. Σύμφωνα λοιπόν με τις εισηγητικές εκθέσεις του Δήμου για τα έτη 1999, 2000 και 2001 τα προϋπολογισθέντα και απολογισθέντα έσοδα έχουν ως εξής:

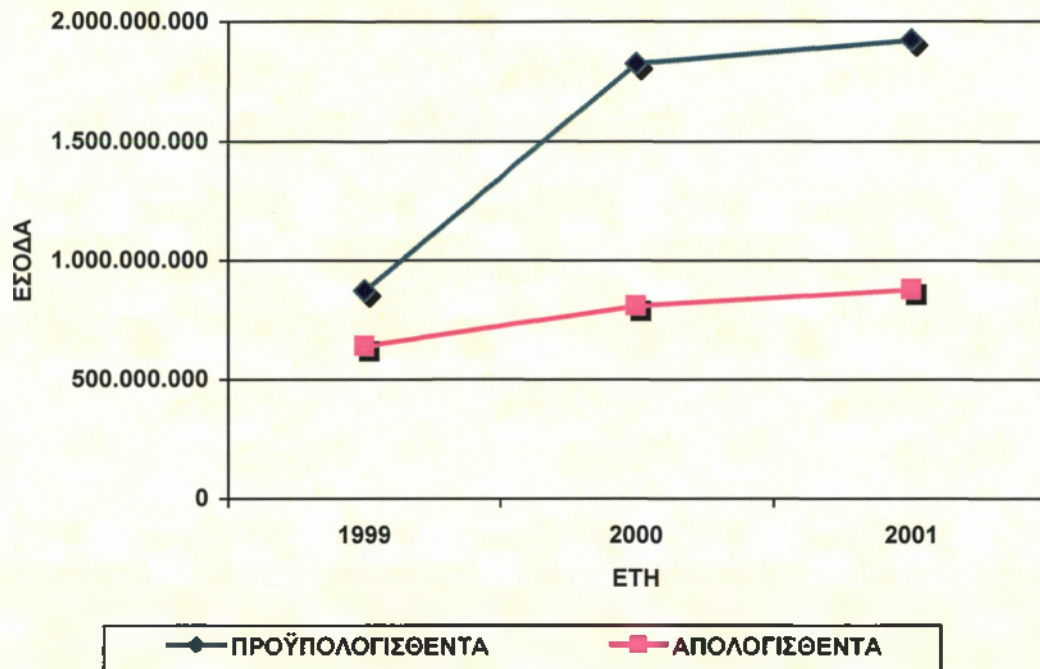
ΠΙΝΑΚΑΣ 14. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έσοδα Δήμου Λεύκτρου, για τα έτη 1999, 2000, 2001

ΕΣΟΔΑ		
ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)	ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)
1999	873.939.430	639.435.663
2000	1.825.168.783	809.811.027
2001	1.923.185.686	877.651.655

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

ΣΧΗΜΑ 1. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εσόδων Δήμου Λεύκτρου για τα έτη 1999, 2000 και 2001

Πηγή: Ιδία έρευνα

Με τη βοήθεια του πίνακα 14 και της διαγραμματικής παρουσίασης συμπεραίνουμε τα εξής:

1. Το 2000 τα προϋπολογισθέντα έσοδα αυξήθηκαν κατά 951.229.353 (108,84%) σε σχέση με το 1999 και το 2001 αυξήθηκαν κατά 98.016.903 (5,37%) σε σχέση με το 2000. Επιπλέον το 2001 αυξήθηκαν σε σχέση με το 1999 κατά 1.049.246.300 (120%).

2. Τα απολογισθέντα έσοδα το 2000 είναι μεγαλύτερα κατά 170.375.364 (26,64%) % σε σχέση με το 1999, ενώ το 2001 αυξάνουν σε σχέση με το 2000 κατά 67.840.628 (8,38%). Το 2001 τα απολογισθέντα έσοδα έχουν αυξηθεί κατά 238.215.929 (37,25%) από το 1999.

3. Τα απολογισθέντα έσοδα του 2001 είναι κατά 1.045.534.031 (54,37%) λιγότερα από τα προϋπολογισθέντα.

Τα ποσά που δαπανώνται στο Δήμο Λεύκτρου απευθύνονται κυρίως:

1. Στην κάλυψη αναγκών των διοικητικών, οικονομικών και τεχνικών υπηρεσιών,
2. στις υπηρεσίες ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού, κήπων και πρασίνου, νεκροταφείων και οδοποιίας,
3. στην εκτέλεση τεχνικών έργων,
4. στην κάλυψη αναγκών γενικών εξόδων που δεν αναφέρονται σε καμία από τις συγκεκριμένες υπηρεσίες π.χ. έξοδα αναπαράστασης και κινήσεως αιρετών, αμοιβές νομικών, δικαιώματα για την είσπραξη των εσόδων (π.χ. ΔΕΗ), τηλεφωνικά έξοδα και δαπάνες για τις δημόσιες σχέσεις.

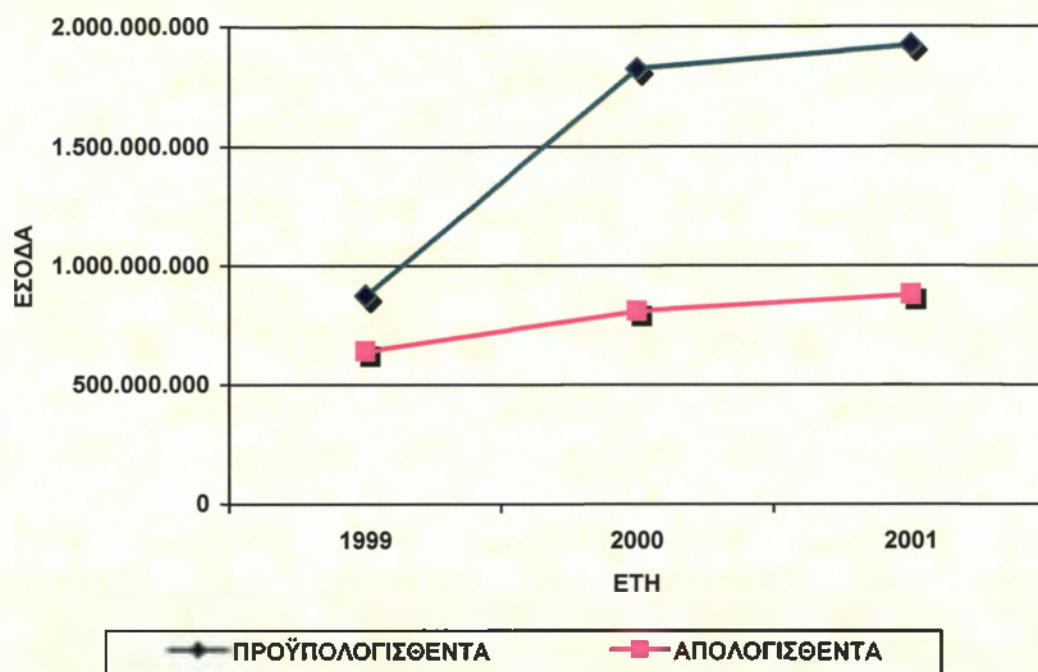
Τα προϋπολογισθέντα και ενταλθέντα έξοδα έχουν ως εξής:

**ΠΙΝΑΚΑΣ 15. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έξοδα Δήμου
Λεύκτρου, για τα έτη 1999, 2000, 2001**

ΕΞΟΔΑ		
ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)	ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)
1999	873.939.430	639.435.663
2000	1.825.168.783	809.811.027
2001	1.923.185.686	877.651.655

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

ΣΧΗΜΑ 2. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων - απολογισθέντων εξόδων Δήμου Λεύκτρου για τα έτη 1999, 2000 και 2001

Πηγή: *Ιδία έρευνα*

Βάσει των ανωτέρω βγάζουμε τα εξής συμπεράσματα:

1. Τα ποσά των προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εξόδων είναι ίδια με αυτά των προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εσόδων.
2. Παρατηρούμε ότι η διαφορά μεταξύ των προϋπολογισθέντων και των τελικά απολογισθέντων εσόδων και εξόδων είναι πάρα πολύ μεγάλη.

4.2.5. Κοινωνικές υποδομές Δήμου Λεύκτρου

4.2.5.1. Κέντρο Υγείας Αγ. Νικολάου

Το Κέντρο Υγείας βρίσκεται στο Δ.Δ. Αγίου Νικολάου. Ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 3 Ιουνίου 2002 και υπάγεται στο Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Εξυπηρετούνται δημότες των Δήμων Αβίας, Λεύκτρου και Οιτύλου, δηλαδή όλη η περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης.

Το προσωπικό του Κέντρου Υγείας περιλαμβάνει έναν ιατρό παθολόγο, δύο ιατρούς με υπηρεσία υπαίθρου (αγροτικούς), μια ειδικευόμενη, πέντε νοσοκόμες και μια μαία. Βασικές είναι οι ελλείψεις του Κέντρου, οι οποίες αφορούν το προσωπικό και τον εξοπλισμό. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πληθώρα δημοτών δε δύναται να εξυπηρετηθούν με το καταλληλότερο τρόπο, με αποτέλεσμα την έντονη δυσαρέσκειά τους, αλλά και την αποφυγή χρησιμοποίησης των υπηρεσιών του Κέντρου από πολλούς άλλους.

Ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα αποτελεί η απουσία ασθενοφόρου, αφού πρώτον η απόσταση μεταξύ των Δ.Δ. είναι αρκετά μεγάλη και δεύτερον το Νοσοκομείο Καλαμάτας, στο οποίο παραπέμπονται σοβαρά περιστατικά, απέχει από το Δ.Δ. Αγίου Νικολάου μια ολόκληρη ώρα!

Το Κέντρο Υγείας δε διαθέτει τμήμα αιμοδοσίας. Μια φορά έχει μόνο πραγματοποιηθεί αιμοδοσία, με ιατρικό προσωπικό του Νοσοκομείου Καλαμάτας.

4.2.5.2. Λοιπές κοινωνικές υποδομές

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου Λεύκτρου αποτελούνται από δύο γήπεδα ποδοσφαίρου και έντεκα γήπεδα μπάσκετ, στα οποία αθλούνται τριακόσια άτομα.

Υπάρχουν επίσης στο Δήμο τέσσερις σχολικές μονάδες, είκοσι επτά αίθουσες σχολικών μονάδων, είκοσι επτά λειτουργούντα τμήματα όπου εκπαιδεύονται εκατόν τέσσερις μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκατόν πενήντα οκτώ μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο Δήμος Λεύκτρου δεν έχει κοινωνική υπηρεσία και δεν εκπονεί κοινωνικά προγράμματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΒΙΑΣ

5.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

5.1.1. Διοικητική – χωροταξική ένταξη

Ο Δήμος Αβίας απέχει 21 χλμ. από την Καλαμάτα και 285 χλμ. από την Αθήνα. Έδρα του Δήμου είναι ο Κάμπος.

Ο Δήμος Αβίας αποτελείται από τα εξής 8 Δ.Δ. (μαζί με τους οικισμούς):

1. Δ.Δ. Κάμπου
  - α. Κάμπος
  - β. Οροβάς
  - γ. Πλάτωμα
  - δ. Τούμπια
2. Δ.Δ. Αβίας
  - α. Αβία
  - β. Ακρογιάλι
  - γ. Μεγάλη Μαντίνεια
3. Δ.Δ. Αλτομυρών
  - α. Αλτομυρά
4. Δ.Δ. Δολών
  - α. Κάτω Δολοί
  - β. Άνω Δολοί
  - γ. Καλιαναίικα
  - δ. Κιτριές
5. Δ.Δ. Κέντρου
  - α. Κέντρο

- β. Ανατολικό
  - γ. Βόρειο
  - δ. Χώρα Γαϊτσών
6. Δ.Δ. Πηγαδιών
- α. Πηγάδια
  - β. Δενδρά
  - γ. Κρύα Βρύση
  - δ. Ριζανά
7. Δ.Δ. Σταυροπηγίου
- α. Σταυροπήγιο
  - β. Μάλτα
8. Δ.Δ. Σωτηριανίκων
- α. Σωτηριάνικα
  - β. Δροσοπηγή
  - γ. Κουρής
  - δ. Χαραυγή

5.1.2. Γεωγραφική θέση – Γεωμορφολογία

Ο Δήμος Αβίας ανήκει στη Μεσσηνιακή Μάνη και βρίσκεται ανάμεσα στο Δήμο Λεύκτρου και το Δήμο Καλαμάτας. Η συνολική του έκταση είναι 179.828 στρέμματα.

Από άποψη μορφολογίας εδάφους ο Δήμος Αβίας αποτελεί μια σύνθεση ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Η κατάταξη των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Αβίας σε ορεινά, ημιορεινά και παραλιακά έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 16. Ορεινές, ημιορεινές και παραλιακές περιοχές Δ. Αβίας

	ΟΡΕΙΝΑ	ΗΜΙΟΡΕΙΝΑ	ΠΑΡΑΛΙΑΚΑ
ΚΕΝΤΡΟ	✓		
ΠΗΓΑΔΙΑ	✓		
ΑΛΤΟΜΥΡΑ	✓		
ΣΩΤΗΡΙΑΝΙΚΑ		✓	
ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΟ		✓	
ΔΟΛΟΙ		✓	✓
ΑΒΙΑ		✓	✓
ΚΑΜΠΟΣ		✓	

Πηγή: Ιδία έρευνα

Παρατηρούμε λοιπόν από τον ανωτέρω πίνακα ότι η πλειοψηφία των Δημοτικών Διαμερισμάτων είναι ορεινά και ημιορεινά, ενώ τα ελάχιστα παραλιακά αποτελούν τα ανατολικά μέρη των Δ.Δ. Αβίας και Δολών.

5.1.3. Δημογραφική ταυτότητα

5.1.3.1. Πληθυσμιακή εξέλιξη

Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Αβίας, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, έφθασε τους 2.908 κατοίκους. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο πληθυσμός παρουσιάζει μικρή αύξηση και φθάνει τους 3.064 κατοίκους.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης ο πληθυσμός του Δήμου δύναται να αυξηθεί σε ποσοστό ακόμα και 85%.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει αναλυτικά την πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Αβίας, σύμφωνα με τις απογραφές 1991 και 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Αβίας

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		91-01	ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)
		ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1991	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001		
1.	Δ.Δ. Σωτηριανικών	293	344	17,41%	8.953
2.	Δ.Δ. Σταυροπηγίου	525	505	-3,81%	13.531
3.	Δ.Δ. Αλτομυρών	89	75	-15,73%	15.332
4.	Δ.Δ. Δολών	375	455	21,33%	18.408
5.	Δ.Δ. Αβίας	472	610	29,24%	7.378
6.	Δ.Δ. Κέντρου	262	305	16,41%	27.660
7.	Δ.Δ. Πηγαδιών	251	185	-26,29%	77.311
8.	Δ.Δ. Κάμπου	641	585	-8,74%	11.255
	ΣΥΝΟΛΟ	2.908	3.064	5,36%	179.828

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, απογραφή 1991-2001

Με βάση τον πίνακα 17 προκύπτουν τα εξής πορίσματα:

1. Το Δ.Δ. Αβίας, το οποίο είναι παραθαλάσσιο παρουσιάζει το μέγιστο αριθμητικά πληθυσμό, με 610 κατοίκους, ενώ το Δ.Δ. Αλτομυρών, το οποίο είναι ορεινό, παρουσιάζει το μικρότερο αριθμό κατοίκων, με μόλις 75 άτομα.

2. Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Αβίας παρουσίασε αύξηση από 2.908 κατοίκους το 1991, σε 3.064 το 2001. Συγκεκριμένα στην απογραφή του 2001 προστέθηκαν 156 άτομα. Οι αριθμοί έχουν σχετική μόνο αξία μιας και κατά την περίοδο που πραγματώνεται η διεξαγωγή της απογραφής, πολλοί ετεροδημότες πηγαίνουν στα Δ.Δ. Αβίας για να απογραφούν, χωρίς όμως να είναι μόνιμοι κάτοικοί τους.

3. Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Αβίας παρουσίασε ελαφρά αύξηση κατά 5,36% από το 1991 έως το 2001. Η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται στην τουριστική κίνηση της περιοχής και στην προσέλκυση για εγκατάσταση συνταξιούχων και εμπλεκόμενων στο τουριστικό κύκλωμα, ιδιαίτερα στους παραθαλάσσιους οικισμούς Ακρογιάλι, Παλιόχωρα, Δ.Δ. Αβίας, Κιτριών και Δ.Δ. Δολών.

5.1.3.2. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός

Όπως συμβαίνει συχνότατα, έτσι και στο Δήμο Αβίας υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ του μόνιμου και του πραγματικού πληθυσμού. Στον πίνακα 18 διαπιστώνουμε τις αποκλίσεις αυτές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18. Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός στο Δήμο Αβίας

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	
		ΑΠΟΓΡ. 2001	ΑΠΟΓΡ. 1991	ΑΠΟΓΡ. 2001	ΑΠΟΓΡ. 1991
1.	Δ.Δ. Κάμπου	548	542	579	641
2.	Δ.Δ. Αβίας	528	466	605	472
3.	Δ.Δ. Αλτομυρών	38	65	72	89
4.	Δ.Δ. Δολών	396	370	450	375
5.	Δ.Δ. Κέντρου	205	228	353	262
6.	Δ.Δ. Πηγαδιών	18	34	181	251
7.	Δ.Δ. Σταυροπηγίου	449	524	505	479
8.	Δ.Δ. Σωτηριανικών	218	260	344	293
	ΣΥΝΟΛΟ	2.400	2.489	3.089	2.862

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, απογραφή 1991-2001

Συμπεραίνουμε ότι:

1. Ο μόνιμος πληθυσμός μειώθηκε το 2001 κατά 89 άτομα σε σχέση με το 1991. Αυτό οφείλεται στην απόκλιση της κατανομής του πληθυσμού από την κανονική μορφή της «πυραμίδας», λόγω της μείωσης των μικρών ηλικιών, η οποία οφείλεται στην υπογεννητικότητα και της αυξήσεως του μέσου όρου ζωής που έχει επιτευχθεί την τελευταία δεκαετία.

2. Ο πραγματικός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 227 άτομα από το 1991 έως το 2001.

5.1.3.3. Άρρενες και θήλεις

Τα αρσενικά και θηλυκά πρόσωπα του Δήμου Αβίας κατατάσσονται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 19. Άρρενες και θήλεις στο Δ. Αβίας

2001			1991			ΜΕΤΑΒΟΛΗ %		
ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1.577	1.475	3.052	1.494	1.368	2.862	5,6	7,8	6,6

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

Συμπεράσματα

1. Το 2001 οι άρρενες αυξήθηκαν κατά 5,6% από την απογραφή του 1991.
2. Το 2001 οι θήλεις αυξήθηκαν κατά 7,8% εν συγκρίσει με το 1991.
3. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 οι άρρενες είναι περισσότεροι των θηλέων κατά 6,92%.

5.1.4. Ιστορικά στοιχεία Δήμου Αβίας

Στην περιοχή του Κάμπου, που είναι έδρα του Δήμου Αβίας, οι αρχαιολόγοι τοποθετούν την Ομηρική Ενόπη (κατά τα χρόνια του Πausανία Γερήνια) που ο Όμηρος αναφέρει ως «Πτολίεθρον», που προσέφερε ο Αγαμέμνονας στον Αχιλλέα.

Στον Κάμπο κατέφυγε ο περίφημος βασιλιάς της Πύλου, Νέστορας, μετά την κατάληψη της Πύλου από τον Ηρακλή (Γι' αυτό ονομάστηκε Γερήνιος).

Στον Τρωικό πόλεμο, οι Φαραίς (Καλαμάτα) με βασιλιά τον Διοκλή, συμμετείχαν στο στρατό του Μενελάου, βασιλιά της Σπάρτης. Ο Διοκλής έστειλε στρατιώτες, τους δύο γιους του Μενέλαο και Ορτίλοχο και το γαμπρό του Μαχάονα, ο οποίος είχε σύζυγο την κόρη του, Αντίκλεια.

Ο Μαχάονας, γιος του Ασκληπιού, μαζί με τον αδελφό του Ποδαλείριο συμμετείχαν στην εκστρατεία της Τροίας ως γιατροί. Στο δεκαετή πόλεμο που ακολούθησε σκοτώθηκαν οι κουνιάδοι του και ο αδελφός του, ενώ ο ίδιος σκοτώθηκε από τον Ευρύπυλο. Έτσι ο Νέστορας μετέφερε τα οστά του Μαχάονα και τα ενταφίασε στη θέση «Ρόγιο» ή «Ρόδο». Εκεί στήθηκε χάλκινο άγαλμα του Μαχάονα με στεφάνι, ενώ έχει εντοπισθεί και ο Μυκηναϊκός θολωτός τάφος του Μαχάονα του 1250 π.Χ.

Δυτικά του Κάμπου υπάρχει το ερειπωμένο πυργόσπιτο του Μπέη της Μάνης καπετάν Κουμουντούρου ή Κουμουνδούρου, τον οποίο πολιορκήσαν και εξόντωσαν οι

Τούρκοι. Εκεί βλέπουμε και την προτομή του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου, απογόνου του Μπέη, που υπήρξε πολλές φορές πρωθυπουργός. Ο πύργος – κατοικία της Γαρμπελιάς, όπου γεννήθηκε ο αείμνηστος πρωθυπουργός, είναι ένα οικοδόμημα ιδιαίτερης ιστορικής αξίας και βρίσκεται στον ενιαίο αρχαιολογικό χώρο που περιλαμβάνει το κάστρο της Ζαρνάτας και το βασιλικό θολωτό τάφο του Μαχάονα.

Τέλος, στην περιοχή του Κάμπου διακρίνουμε την εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής με ξυλόγλυπτο τέμπλο και σημαντικές τοιχογραφίες, το ναό του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου και τη βυζαντινή εκκλησία των Αγίων Θεοδώρων (13^{ος} αι.) με τις σπουδαίες αγιογραφίες.

Ο χώρος της Αβίας ονομάστηκε από τον Όμηρο «ποιηέσσα», δηλαδή εύφορη και πράσινη. Η Αβία βρίσκεται στη θέση που ήταν η αρχαία Ίρη, την οποία αναφέρει ο Όμηρος και που μαζί με την Ενόπη ήταν ακμάζουσες πόλεις την εποχή εκείνη (1500 π.Χ.).

Ο βασιλιάς Κρεσεφόντης μετονόμασε την περιοχή σε Αβία, από το όνομα της κόρης του Ηρακλή και τροφού του Ηρακλείδη Γληνού, Αβίας, που κατέφυγε εδώ με το βρέφος Γληνό, διωκόμενη από τους Αχαιούς. Σύμφωνα με τον Πausανία είναι μια από τις επτά πόλεις που υποσχέθηκε ο Αγαμέμνονας ως προίκα στον Αχιλλέα.

Στην ευρύτερη περιοχή έχουν βρεθεί πολύτιμα αρχαιολογικά ευρήματα προμυκηναϊκού πολιτισμού, όπως δεκάδωνος δίσκος από μέλανα λίθο που έχει το κέντρο έκτυπη διακόσμηση, χρυσός αμφορέας και χρυσά κτερίσματα.

Κατά τη διάνοιξη κοινοτικού δρόμου έχουν βρεθεί Ρωμαϊκή σαρκοφάγος με ανάγλυφες παραστάσεις κριού, αετού, κεφάλι άντρα με κυκλικό διάδημα και πτερύγια στην κορφή, διακοσμητικό διάζωμα με γιρλάντα από άνθη, αρχαίο νόμισμα με την εικόνα του Μεγάλου Κωνσταντίνου σαν

πολεμικού αρχηγού και σε νεαρή ηλικία. Στο ίδιο μέρος αποκαλύφθηκε χριστιανικός τάφος βυζαντινών χρόνων με ενδιαφέροντα κτερίσματα, όπως σταχτοπράσινο γυάλινο αγγείο, ένα πήλινο λύχνο και άλλα θρυμματισμένα κτερίσματα.

Η Μεγάλη Μαντίνεια έχει τη δική της ιστορία. Το 1479 παραδόθηκε από τους Ενετούς στους Τούρκους. Το 1480 απελευθερώθηκε από τον Κλαδά.

Νοτιοανατολικά της Μεγάλης Μαντίνειας, στη χαράδρα της Σάνταβας, υπάρχει το Σπήλαιο Καταφύγιο, με μικρό άνοιγμα στην είσοδό του, που μόλις περνάει ένα άτομο. Οι κάτοικοι της περιοχής το χρησιμοποιούσαν ως καταφύγιο στις πειρατικές και τουρκικές επιδρομές και εδώ κατά τα Ορλωφικά βρήκαν τραγικό θάνατο οι Μαντινειώτες από τους Τουρκαρβανίτες που τους ανακάλυψαν κι τους έπνιξαν με αναμμένο θειάφι ή έσφαξαν όσους κατόρθωσαν να βγουν.

Μεταξύ Μεγάλης Μαντίνειας και Αβίας σώζεται η μικρή εκκλησία των Αγίων Σαράντα και κοντά της διακρίνονται ερείπια αρχαίου ναού, ίσως της Αρτέμιδος. Μέσα σε μια σπηλιά, στο Ακρογιάλι, σώζεται το πολύ παλιό εκκλησάκι Κοίμηση της Θεοτόκου. Στο ιερό του που είναι κτισμένο σε βράχο, είναι ζωγραφισμένος, σε φυσικό σχεδόν μέγεθος, ο Αρχάγγελος, τον οποίο οι κάτοικοι ονομάζουν «Χάρο».

Τα Αλτομυρά, λόγω του ορεινού εδάφους, αποτέλεσαν καταφύγιο των κλεφτών επί Τουρκοκρατίας. Η περιοχή αυτή ήταν υπό τον έλεγχο των Καπετανάκηδων, που είχαν έδρα την Τρικότσοβα, όπου υπάρχει ερειπωμένο φρουριακό συγκρότημα. Οι Αλτομυριανοί έλαβαν μέρος στη μάχη της Βέργας εναντίον του Ιμπραήμ στις 22 Ιουνίου 1826. Τέλος, στο χώρο αυτό υπάρχει πληθώρα εκκλησιών με θαυμάσιες τοιχογραφίες.

Οι Δολοί παρουσιάζουν προϊστορική κατοίκηση. Σε κοντινό σπήλαιο, στη θέση «Κότουλας», βρέθηκαν νεολιθικά και πρωτοελλαδικά όστρακα.

Κατά το Μεσαίωνα η περιοχή συγκέντρωνε μεγάλο πληθυσμό, λόγω των σημαντικών καλλιεργήσιμων εκτάσεων.

Οι Δολοί έχουν αξιόλογες εκκλησίες, όπως είναι της Αγίας Παρασκευής, μοναστηριακός με διπλό τρούλο και ωραίες τοιχογραφίες του

Παναγιώτη Μπενιζέλου του 1698, του Αγίου Νικολάου, με τοιχογράφηση του 1785, της Αγίας Τριάδος και της Παναγίας, του Αγίου Βασιλείου, του Προφήτη Ηλία και του Αγίου Νικήτα, με τοιχογράφηση του 1752.

Στα Καλιανέικα συναντάμε το Βυζαντινού τύπου εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου (11^{ος}-13^{ος} αι.), μονοκάμαρο με τρούλο και το ιστορικό Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία, με τρούλο, υπέροχο καμπαναριό και τοιχογραφίες του 1758.

Στις Κιτριές το 1659 εμφανίστηκε με ισχυρό στόλο ο Χασάν-Μπαμπά, ο οποίος ζήτησε την φόρου υποτέλεια της Μάνης, με αυτοδιοίκηση από τοπικό άρχοντα (Μπέη) που θα διορίζε η Υψηλή Πύλη, τη μη συμμετοχή Μανιατών σε άλλες πολεμικές ενέργειες και την παράδοση νεαρών ομήρων απ' όλες τις ισχυρές οικογένειες, ιδίως των Μεδίκων και των Στεφανόπουλων. Οι Μανιάτες εξοργίστηκαν με τους όρους αυτούς και επιτέθηκαν, κούρσεψαν και κατέστρεψαν το στόλο του Χασάν-Μπαμπά στις Κιτριές και ετοιμάστηκαν για άλλον ένα μακροχρόνιο πόλεμο με τους Τούρκους.

Το 1805 παρεδόθη στον Σερεμέτ Μπέη, στις Κιτριές, το κεφάλι του προεπαναστατικού ήρωα Καπετάν Ζαχαριά, που δολοφονήθηκε με δόλο, για να μεταφερθεί στην Κωνσταντινούπολη.

Από την περιοχή των Κιτριών ξεκίνησε η εξόρμηση των Μανιατών στις 23 Μαρτίου 1821 για την απελευθέρωση της Καλαμάτας από τους Τούρκους.

Τέλος, στην περιοχή των Κιτριών υπάρχει η εκκλησία Κωνσταντίνου και Ελένης, που είναι συνδεδεμένη με γεγονότα και καταστάσεις παλαιότερων εποχών. Εκεί έγινε στις 8 Μαρτίου 1821 η υπογραφή του Εθνικού Συμβολαίου, με τον Πετρόμπεη ν' αναλαμβάνει αρχηγός του αγώνα, μετά την απόφαση που έλαβαν οι συγκεντρωθέντες Μανιάτες, οπλαρχηγοί και πρόκριτοι.

Η περιοχή του Κέντρου είναι σε οχυρή θέση, που το 17^ο αι. γνώρισε καταστροφές από τους Τούρκους. Έχει αξιόλογους ναούς όπως του Αγίου Νικολάου (14^ο αι.), Προφήτη Ηλία και Παναγίας Χελμού.

Όσον αφορά τα Πηγάδια, το 1954, εντελώς συμπτωματικά, βρέθηκαν μέσα σε μια απρόσιτη σπηλιά, στη θέση «Κοκκινόχωμα», σπουδαία προϊστορικά λείψανα που αποδεικνύουν ότι στην περιοχή κατοικούσαν άνθρωποι με ανώτερη βαθμίδα πολιτισμού. Συγκεκριμένα βρέθηκαν λίθινος πέλεκυς, πήλινο αγγείο, τμήμα σαγονιού ανθρώπου με δύο δόντια, οστά θηλαστικών και θραύσματα πήλινων αγγείων διαφόρων μεγεθών νεολιθικής εποχής (3000-2500 π.Χ.).

Στη θέση «Σκούτερι» Β.Δ. της Ι.Μ. Τίμοβας, σε βραχώδη πλαγιά, 200 μέτρα πάνω από την κοίτη χειμάρρου, βρίσκεται η «Δακοσπηλιά» ή «Νεραϊδοσπηλιά», ένα μαγευτικό σπήλαιο – παλάτι με πλούσιο σταλακτικό διάκοσμο. Εκεί βρέθηκαν επτά αρχαία πήλινα αγαματίδια, δύο πήλινες γλαύκες, δακρυσυλλέκτες, θραύσματα οικιακών σκευών, τα οποία φυλάγονται στο Μπενάκειο Μουσείο Καλαμάτας.

Το Σταυροπήγιο (Βαρούσι) είναι κτισμένο στην πλαγιά του λόφου όπου βρίσκεται το κάστρο της Ζαρνάτας.¹⁷ Το Βαρούσι πήρε το όνομά του από την τουρκική λέξη VAROSH (Βαρούζ) και σημαίνει το συνοικισμό έξω από

ένα κάστρο.

Κατά την απογραφή της Πελοποννήσου του GRIMANI το 1618 τα Βαρούσια και η Μάλτα είχαν 36 οικογένειες με 160 κατοίκους. Το Σταυροπήγιο ήταν έδρα Επισκοπής και καπεταναίοι της περιοχής ήταν οι μετέπειτα Μπέηδες της Μάνης Τζανέμπης Κουτήφαρης (1^{ος} Μπέης 1776-1779) και ο Παναγιώτμπεης Κουμουντουράκης (1798-1803).

Στην περιοχή της Μάλτας δεσπόζουν οι ιστορικοί πύργοι των Κουτήφαρη – Αλούπηδων και του Μαυρικού (1814). Ένα χιλιόμετρο μετά συναντάμε την γυναικεία μονή Ανδρουμπεβίτσας, βυζαντινό κτίσμα με στοιχεία μανιάτικης αρχιτεκτονικής. Στο Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου σώζονται σπουδαίες τοιχογραφίες του 13^{ου} αιώνα.

¹⁷ Μποςκαίνος Δ. Ιωάννης, «Ζαρνάτα», ιστορική έρευνα, Αθήνα 2001, σελ. 7.

Τα Σωτηριάνικα, σύμφωνα με την παράδοση πήραν τ' όνομά τους από τον πρώτο οικιστή, το Σωτήρη Μενούση.

Στα Σωτηριάνικα παρατηρήθηκε Μυκηναϊκή κατοίκηση. Το 1938 βρέθηκαν τυχαία χρυσά κτερίσματα σε λάρνακα, σκαλισμένη σε βράχο, δηλαδή: δίωτο κύπελλο (δακρυχόος) ολόχρυσο βάρους 338 γραμμαρίων, που έφερε στο πλάι ανάγλυφες παραστάσεις δέντρων, άλλο δίωτο, ολόχρυσο κύπελλο με έκτυπες παραστάσεις, χρυσός αμφορέας, χρυσός δίσκος κ.α.

Στην Τρικότσοβα σώζεται το εντυπωσιακό οχυρό των Καπετανάκηδων, που ήταν και ιστορικό παρατηρητήριο της Μάνης.

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου είναι του 17^{ου} αιώνα, αγιογραφημένη, η Αγία Κυριακή είναι μονοκάμαρη του 14^{ου} αιώνα με σωζόμενες τοιχογραφίες, ενώ στην Τρικότσοβα βρίσκονται οι Παναγίτσα και ο Άγιος Κωνσταντίνος.

5.1.5. Οικονομική ζωή

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Αβίας κυμαίνεται περί τα 2.000 άτομα. Από αυτά το 86,2% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 2,30% στο δευτερογενή και το 11,5% στον τριτογενή. Περίπου 250 άτομα θεωρούνται άνεργα.

Κατά πρώτον ο πρωτογενής τομέας σχετίζεται με τη γεωργία, κυρίως την ελαιοκαλλιέργεια, την αλιεία και την κτηνοτροφία. Κυριότερα παραγόμενα προϊόντα αποτελούν το ελαιόλαδο, οι ελιές, τα σύκα, τα αλιευτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα.

Ο δευτερογενής τομέας περιλαμβάνει επτά (7) αγροτικούς συνεταιρισμούς, οι οποίοι παράγουν και διαθέτουν το ελαιόλαδο. Ο συνεταιρισμός Αβίας μάλιστα, παράγει λάδι με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (Π.Ο.Π.).

Τέλος, ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει περίπου εκατό (100) επιχειρήσεις. Βασικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής παίζει η αυξημένη τουριστική κίνηση. Έτσι υπάρχουν αρκετές τουριστικές υποδομές

(κάμπινγκ, ενοικιαζόμενα δωμάτια), αλλά και άλλες ποικίλων ειδών τουριστικές επιχειρήσεις.

5.2. ΔΟΜΗ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΒΙΑΣ

5.2.1. Ιστορικό διάγραμμα Δήμου Αβίας

Ο δήμος Αβίας σχηματίστηκε αρχικά με το Β.Δ. της 9^{ης} Απριλίου 1835, ως δήμος της επαρχίας Καλαμών. Ο πληθυσμός ήταν 1.088 κάτοικοι και έδρα ορίστηκε η Αβία (Αλμυρός). Ο δημότης ονομάστηκε Αβιαίος.¹⁸ Η αρχική σύσταση περιελάμβανε τις περιοχές Αβία [Αλμυρός (61)], Σέλιτσα (372), Τρικότσοβα (90), Μικρά Μαντίνεια (151), Πετροβούνι (5), Μύλοι (19), Μεγάλη Μαντίνεια (390). Μεταγενέστερα πραγματοποιήθηκαν επιπλέον προσαρτήσεις. Το 1836, έδρα του Δήμου Αβίας αποτέλεσε το Αλμυρόν, ενώ δήμαρχος εκλέχθηκε ο Π.Π. Καπετανάκης. Τα χωριά που απαρτίζουν το δήμο είναι το Αλμυρόν, η Σέλιτσα, η Τρικότσοβα, η Μικρά Μαντίνεια, το Πετροβούνι και ο Μύλος.

Με το Β.Δ. της 27^{ης} Νοεμβρίου 1840, οι δήμοι Γερηνίας και Κιτριών συγχωνεύθηκαν στο δήμο Αβίας, ο οποίος είχε πλέον 4.379 κατοίκους και έδρα τον Κάμπο.

Το 1907 Δήμαρχος στο δήμο Αβίας εξελέγη ο Κατσάκος – Μαυρομιχάλης Ηλίας.

Οι πρώτες κοινοτικές εκλογές πραγματοποιήθηκαν στις 4 Μαΐου 1914.

Δήμαρχος σήμερα είναι ο κ. Μπασάκος, ο οποίος εκλέχθηκε με διαφορά ελαχίστων ψήφων.

Ο Δήμος Αβίας με τη σημερινή του μορφή συστάθηκε με το ν. υπ' αριθ. 2539, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 244/4-12-1997 σύμφωνα με τον οποίο ορίστηκαν τα Δημοτικά Διαμερίσματα και η έδρα του Δήμου (Παράρτημα Ι).

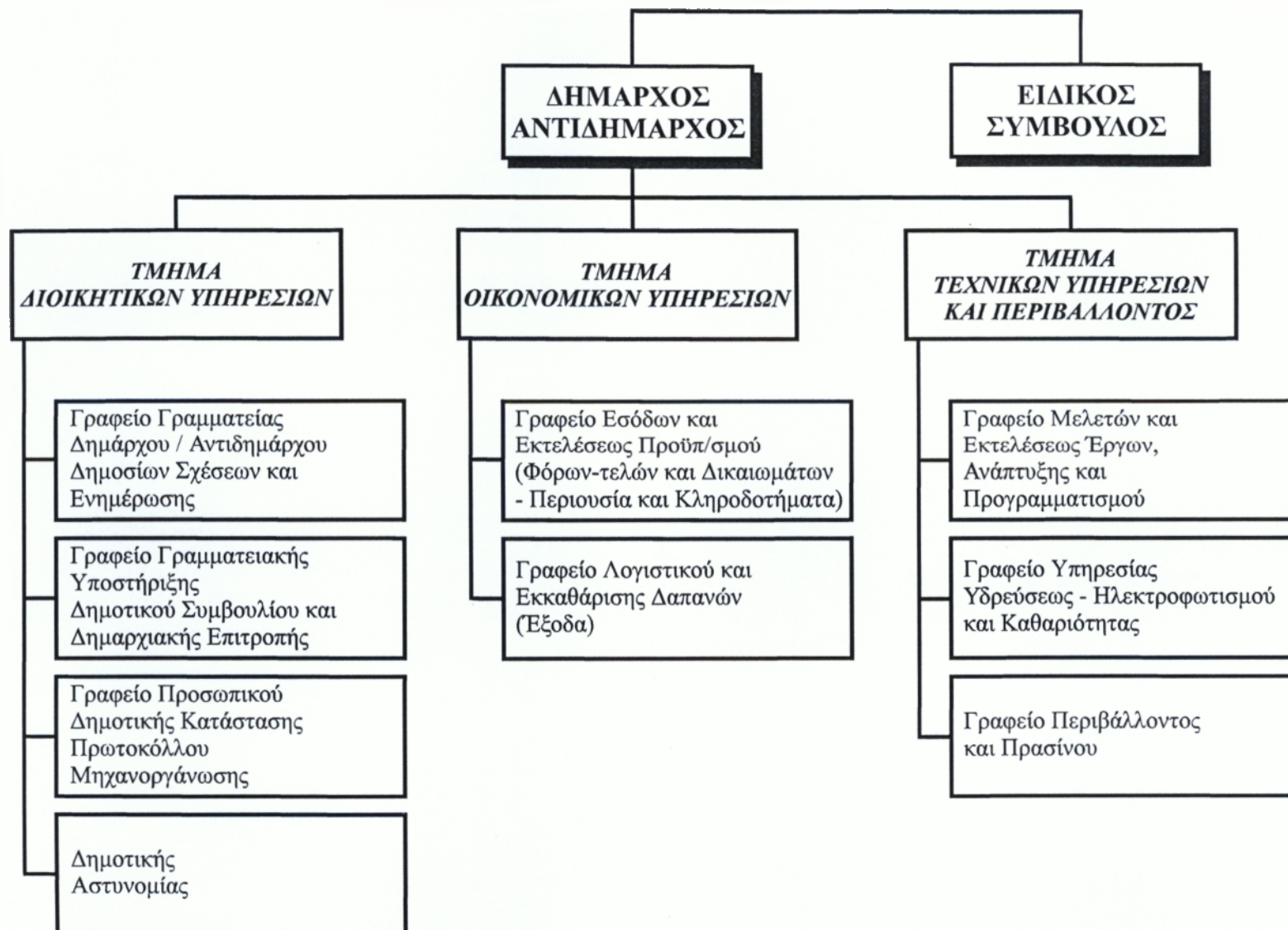
¹⁸ Μάνη χθες, σήμερα, αύριο, διμηνιαίο τοπικό περιοδικό, τεύχος 5, σελ. 28.

2.3.2. Οργάνωση υπηρεσιών Δήμου Αβίας

Το σχεδιάγραμμα του οργανογράμματος του Δήμου Αβίας έχει ως εξής:

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2. Οργανόγραμμα του Δήμου Αβίας

Έτσι λοιπόν τα τμήματα του δήμου Αβίας διαρθρώνονται ως εξής:

Α) Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει τα εξής γραφεία:

- Γραφείο Γραμματείας Δημάρχου / Αντιδημάρχου, Δημοσίων Σχέσεων και Ενημέρωσης.
- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης, Δημοτικού Συμβουλίου και Δημαρχιακής Επιτροπής.
- Γραφείο Προσωπικού, Δημοτικής κατάστασης, Πρωτοκόλλου.
- Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας.

Β) Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών.

- Γραφείο Εσόδων και Εκτελέσεως Προϋπολογισμού (φόρων – τελών – δικαιωμάτων – περιουσία – κληροδοτήματα).
- Γραφείο Λογιστικού και Εκκαθάρισης Δαπανών (έξοδα).

Γ) Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος.

- Γραφείο Μελετών και Εκτελέσεως Έργων, Ανάπτυξης – Προγραμματισμού.
- Γραφείο Υπηρεσίας Υδρεύσεως – Ηλεκτροφωτισμού και Καθαριότητας.
- Γραφείο Περιβάλλοντος – Πρασίνου.

5.2.3. Προσωπικό Δήμου Αβίας

Το μόνιμο προσωπικό του Δήμου αποτελείται από δέκα άτομα τα οποία έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 20. Κατηγοριοποίηση μόνιμου προσωπικού Δ. Αβίας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ	5	-	5
ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	1	-	1
ΟΔΗΓΟΙ	1	-	1
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	2	-	2
ΥΔΡΟΝΟΜΕΙΣ	-	1	1
ΣΥΝΟΛΑ	9	1	10

Πηγή: Ιδία έρευνα

Το επίπεδο εκπαίδευσης του μόνιμου προσωπικού Δήμου Αβίας παρουσιάζει την εξής εικόνα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 21. Επίπεδο σπουδών προσωπικού Δ. Αβίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ
Π.Ε.	3	-	3
Δ.Ε.	4	-	4
Υ.Ε.	2	1	3
ΣΥΝΟΛΑ	9	1	10

Πηγή: Ιδία έρευνα

Το προσωπικό του Δήμου Αβίας είναι μόνιμο, ενώ εποχιακό προσωπικό δεν απασχολείται στο Δήμο.

5.2.4. Οικονομικά στοιχεία

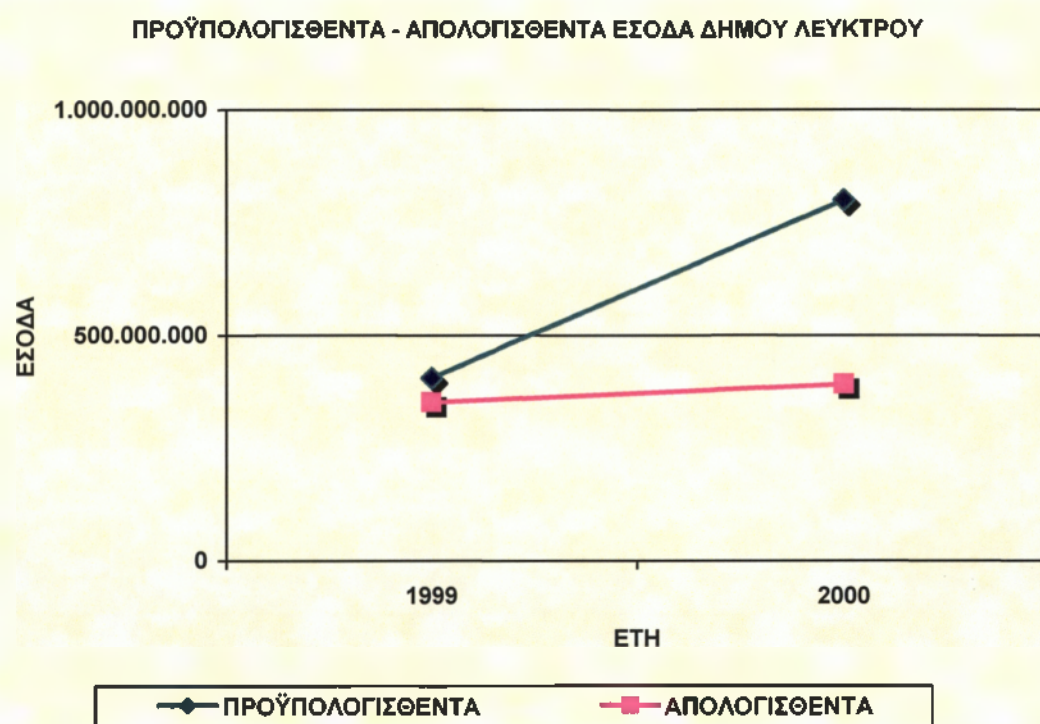
Οι πηγές εσόδων του Δήμου Αβίας είναι οι αντίστοιχες με το Δήμο Λεύκτρου. Αφού ερευνήθηκε ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός του Δήμου Αβίας κατά τα οικονομικά έτη 1999 και 2000 και σύμφωνα με τις εισηγητικές εκθέσεις του Δήμου για τα έτη αυτά, τα προϋπολογισθέντα και απολογισθέντα έσοδα είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ 22. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έσοδα Δήμου Αβίας, για τα έτη 1999 και 2000

ΕΣΟΔΑ		
ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)	ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)
1999	405.973.000	351.551.811
2000	800.760.000	392.333.095

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΣΧΗΜΑ 3. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εσόδων Δήμου Αβίας ετών 1999 και 2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

Με βάση τον πίνακα 22 και το σχεδιάγραμμα συμπεραίνουμε:

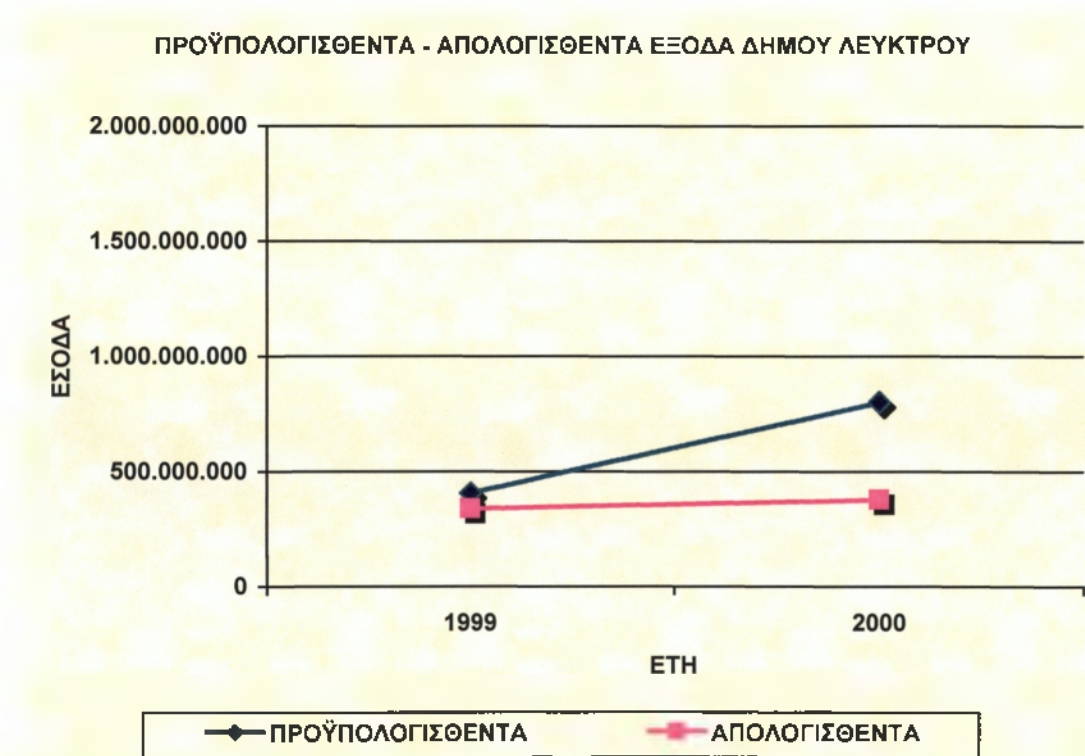
1. Το 2000 παρατηρείται αύξηση των προϋπολογισθέντων εσόδων σε σχέση με το 1999 κατά 394.787.000 (97,24%)
2. Το 2000 τα απολογισθέντα έσοδα αυξήθηκαν κατά 40.781.284 (11,60%) από το 1999.
3. Τα απολογισθέντα έσοδα του 2000 είναι κατά 408.426.905 (51%) μικρότερα των προϋπολογισθέντων.

Τα έξοδα του Δήμου Αβίας απευθύνονται σε τομείς αντίστοιχους με το Δήμο Λεύκτρου. Τα προϋπολογισθέντα και ενταλθέντα έξοδα έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 23. Προϋπολογισθέντα – Απολογισθέντα έξοδα Δήμου Αβίας, ετών 1999, 2000

ΕΞΟΔΑ		
ΕΤΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)	ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (δρχ.)
1999	405.973.000	338.726.455
2000	800.760.000	377.849.485

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΣΧΗΜΑ 4. Διαγραμματική παρουσίαση προϋπολογισθέντων και απολογισθέντων εξόδων Δήμου Αβίας, για τα έτη 1999 και 2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

Μελετώντας τον πίνακα 23 και τη διαγραμματική παρουσίαση διαπιστώνουμε τα εξής:

1. Το 2000 παρατηρείται αύξηση των προϋπολογισθέντων εξόδων κατά 394.787.000 (97,24%), σε σχέση με το 1999.

2. Το 2000 τα απολογισθέντα έξοδα είναι μεγαλύτερα κατά 39.123.030 (11,55%) σε σχέση με το 1999.

3. Τα απολογισθέντα έξοδα του 1999-2000 είναι λιγότερα από τα προϋπολογισθέντα έξοδα του 1999-2000. Συγκεκριμένα το 2000 είναι λιγότερα κατά 422.910.515 (52,81%) των προϋπολογισθέντων εξόδων του 2000 και το 1999 κατά 67.246.545 (16,56%) λιγότερα των προϋπολογισθέντων εξόδων του 1999.

5.2.5. Κοινωνικές υποδομές Δήμου Αβίας

5.2.5.1. Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Δήμου Αβίας

Ο Κάμπος Αβίας διαθέτει προς εξυπηρέτηση όλων των δημοτών Αβίας τον **Δημοτικό Παιδικό Σταθμό Δήμου Αβίας**. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1963, ενώ αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ., του άρθρου 203 του Π.Δ/τος 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας).

Ο Παιδικός Σταθμός λειτουργούσε μέχρι το 2001 ως κρατικός, υπαγόμενος στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Από το 2001 και ύστερα λειτουργεί ως δημοτικός. Χρηματοδοτείται από το ΥΠΕΣΔΔΑ και από το Δήμο Αβίας.

Σύμφωνα με τις εισηγητικές εκθέσεις του προϋπολογισμού, τα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Δ. Αβίας για το 2002 έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 24. Προϋπολογισθέντα έσοδα – έξοδα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Δ. Αβίας για το 2002

ΕΣΟΔΑ (σε €)		ΕΞΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	77.306,77	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	97.895,76
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	23.280,00	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	2.691,01
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	100.586,77	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	100.586,77

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σκοπός του Παιδικού Σταθμού είναι η καθημερινή φύλαξη, η φροντίδα, η ημερήσια διατροφή, η διαπαιδαγώγηση και η ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων 2,5 έως 6 ετών εργαζόμενων γονέων. Ακόμα βασικό στόχο αποτελεί η προπαρασκευή των παιδιών για την ομαλή μετάβασή τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.

Η λειτουργία του Σταθμού έχει ως εξής:

Ώρα προσέλευσης στις 8.00 π.μ.

Ώρα αποχώρησης στις 14.00 μ.μ.

Τα έτη 2002-2003 φιλοξενούνται στον Παιδικό Σταθμό 32 παιδιά. Εξυπηρετούνται κυρίως τα παιδιά της περιοχής, αλλά και παιδιά ευρύτερων περιοχών. Οι μητέρες των παιδιών που φιλοξενούνται στον Παιδικό Σταθμό είναι κατά κύριο λόγο εργαζόμενες.

Όσον αφορά το προσωπικό του Παιδικού Σταθμού προβλέπονται:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Τ.Ε.

Δύο (2) οργανικές θέσεις Τ.Ε. 9, Βρεφονηπιοκόμων.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ.Ε.

Μία (1) θέση Δ.Ε.32, μαγειρίσσας.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Υ.Ε.

Μία (1) θέση Υ.Ε.14, καθαρίστριας

Παρόλα αυτά στον Παιδικό Σταθμό είναι καλυμμένες μόνο η μία θέση βρεφονηπιοκόμου και η θέση της μαγειρίσσας.

5.2.5.2. Λοιπές κοινωνικές υποδομές

Οι δημότες Αβίας δύνανται να εξυπηρετηθούν, όσον αφορά τις ιατρικές τους ανάγκες από ένα **αγροτικό ιατρείο**, το οποίο βρίσκεται στο Δ.Δ. Κάμπου. Το ιατρείο ανήκει στο Κέντρο Υγείας Αγίου Νικολάου Δήμου Λεύκτρου και σε αυτό απασχολείται ένας μόνιμος αγροτικός ιατρός.

Είναι όμως αδύνατη η κάλυψη των αναγκών των δημοτών μ' ένα και μόνο ιατρό και ταυτόχρονα ποικίλες ελλείψεις ιατρικού εξοπλισμού. Εκτός

αυτού ο αγροτικός ιατρός πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα επισκέψεις σε διπλανά χωριά με αποτέλεσμα το ιατρείο να μένει ακάλυπτο κατά την απουσία του. Παλαιότερα είχαν θεσμοθετηθεί δύο θέσεις ιατρών.

Θα πρέπει λοιπόν να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι ελλείψεις του ιατρείου, είτε σε ιατρικό προσωπικό, είτε σε εξοπλισμό, έτσι ώστε να καλύπτονται όσο το δυνατό πληρέστερα οι ανάγκες των δημοτών.

Δεν θα πρέπει να παραληφθεί η αναφορά στον Οίκο Στοργής του Δήμου Αβίας. Το κτίριο του Οίκου Στοργής είναι δωρεά του Σωτήρη Κουκή, αρχιτέκτονα και δημότη Αβίας, όπως είναι και το Δημαρχείο και ο Παιδικός Σταθμός Αβίας. Είναι πλήρως εξοπλισμένος και βασικό σκοπό του αποτελεί η παροχή υπηρεσιών για την πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.

Παρόλα αυτά ο Οίκος Στοργής δε λειτουργεί πρώτον επειδή δεν καλύπτεται νομοθετικά και ύστερα για οικονομικούς λόγους, αφού ο Δήμος Αβίας δεν έχει τη δυνατότητα να τον χρηματοδοτήσει.

Πάντως όποιος ηλικιωμένος θελήσει μπορεί να απευθυνθεί στο Δήμο Αβίας και ύστερα από πρόταση του Δημάρχου έχει τη δυνατότητα να φιλοξενηθεί στο Αλεξανδράκειο γηροκομείο, στην πόλη της Καλαμάτας.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου Αβίας αποτελούνται από ένα γήπεδο ποδοσφαίρου και ένα γήπεδο μπάσκετ.

Τέλος, ο Δήμος διαθέτει τέσσερις σχολικές μονάδες, εννέα αίθουσες σχολικών μονάδων, εννέα λειτουργούνται τμήματα όπου εκπαιδεύονται ογδόντα τρεις μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και σαράντα δύο μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο Δήμος Αβίας δεν έχει κοινωνική υπηρεσία και προγράμματα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ – ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

6.1.1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια της παρούσης πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε έρευνα, με συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους κατοίκους των Δήμων Λεύκτρου και Αβίας. Σκοπό της έρευνας αποτέλεσε η διαπίστωση των αναγκών των δημοτών, αλλά και η κάλυψή τους ή μη από τις αρμόδιες Δημοτικές αρχές.

Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο αποσκοπούν στην άντληση πληροφοριών που σχετίζονται με τα εξής:

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά των δημοτών.
- Αξιολόγηση των προβλημάτων τους.
- Αρμοδιότητες και υπηρεσίες των Δήμων, καθώς και ο βαθμός χρήσης τους από τους δημότες.
- Συμβίωση των δημοτών με άλλες κοινωνικές ομάδες.

6.1.2. Υλικό και μεθοδολογία έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στους Δήμους Λεύκτρου και Αβίας. Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου. Πληθυσμό – στόχο αποτέλεσαν οι κάτοικοι των Δήμων Λεύκτρου και Αβίας, οι οποίοι επιλέχθηκαν με τη μέθοδο της δειγματοληψίας κατά περιοχή.

Όσον αφορά το Δήμο Λεύκτρου, ο αριθμός ερωτηματολογίων σε κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα καθορίστηκε βάσει του αριθμού των κατοίκων του. Έτσι

καταλήγουμε σε δεκαεφτά (17) κατηγορίες ερωτηματολογίων, όσες δηλαδή και τα Δ.Δ. του Δήμου. Όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός ενός Δ.Δ., τόσο μεγαλύτερος αριθμός ερωτηματολογίων του αντιστοιχεί.

Το σύνολο των ερωτηθέντων στο Δήμο Λεύκτρου ήταν 60 άτομα, από 5.580 μόνιμους κατοίκους συνολικά, δηλαδή ερωτήθηκε στην παρούσα έρευνα το 1,08% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού και αποτελεί το «τυχαίο δείγμα» του πληθυσμού, από τα οποία τα τριάντα εννέα (39) ήταν άντρες και οι είκοσι μία (21) γυναίκες.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων διήρκεσε περίπου είκοσι (20) ημέρες. Ο μέσος όρος συμπλήρωσης του εκάστοτε ερωτηματολογίου κυμαίνεται στα δεκαπέντε (15) λεπτά.

Τα ερωτηματολόγια του Δήμου Αβίας καθορίστηκαν με τον ίδιο τρόπο. Εφόσον ο Δήμος Αβίας αποτελείται από οκτώ (8) Δ.Δ., τα ερωτηματολόγια χωρίστηκαν σε οκτώ (8) κατηγορίες.

Το σύνολο των ερωτηθέντων ήταν τριάντα πέντε (35) άτομα, σε συνολικό αριθμό 3.064 μόνιμων κατοίκων, δηλαδή το μέγεθος του δείγματος αποτελεί το 1,14% του συνολικού πληθυσμού, εκ των οποίων οι είκοσι τέσσερις (24) άνδρες και οι έντεκα (11) γυναίκες.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων διήρκεσε περίπου δέκα πέντε (15) ημέρες.

Όλα τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα, ενώ η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν αυτή της προσωπικής συνέντευξης.

6.1.3. Αποτελέσματα έρευνας Δήμου Λεύκτρου

I. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

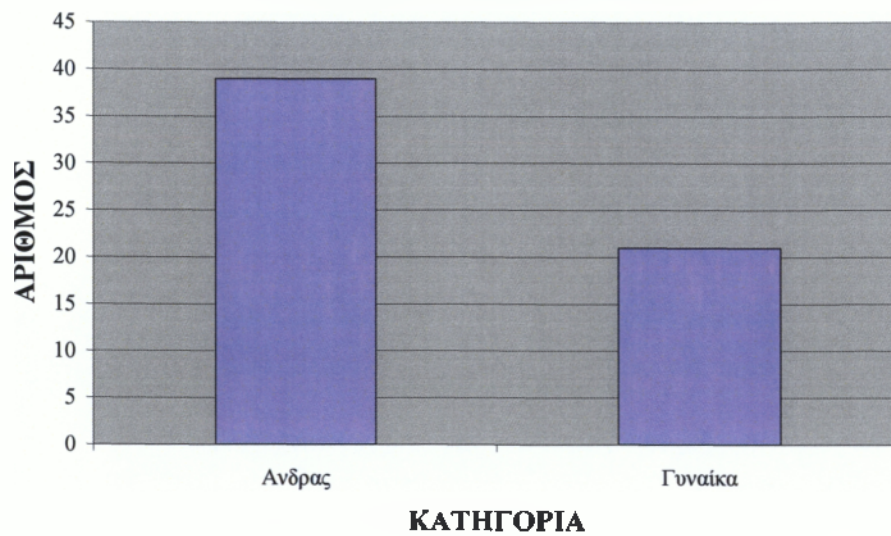
1. ΦΥΛΟ

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων για την ανάλυση του ερωτηματολογίου έχουν ως εξής:

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ
Άνδρας	39
Γυναίκα	21

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΦΥΛΟΥ

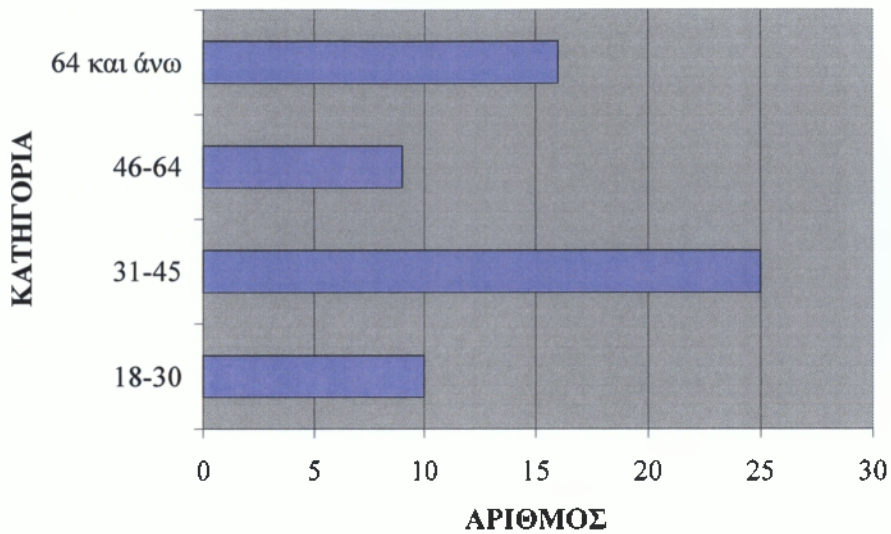

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 65% (39 άτομα) είναι άνδρες και το 35% (21 άτομα) είναι γυναίκες.

2. ΗΛΙΚΙΑ

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
18-30	10
31-45	25
46-64	9
64 και άνω	16

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

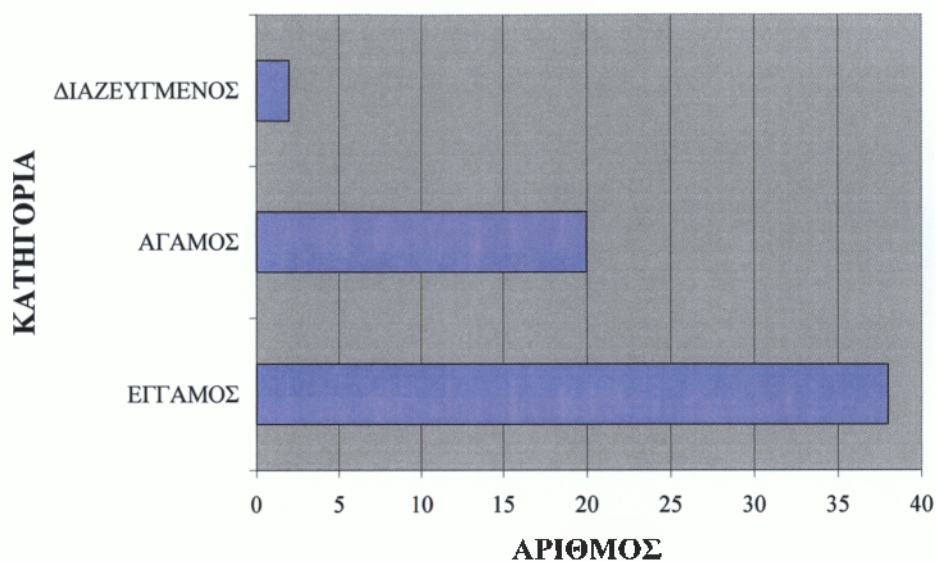

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο ποσοστό 41,6% (25 άτομα) βρίσκεται ηλικιακά στην κατηγορία 31-45 ετών. Σημαντικό μέρος του συνολικού ποσοστού 26,6% (16 άτομα) είναι στην κατηγορία άνω των 64 ετών. Μικρότερα ηλικιακά ποσοστά καταλαμβάνουν οι ηλικίες 18-30 ετών με ποσοστό 16,6% (10 άτομα) και 46- 64 ετών 15% (9 άτομα).

3. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΓΓΑΜΟΣ	38
ΑΓΑΜΟΣ	20
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ	2

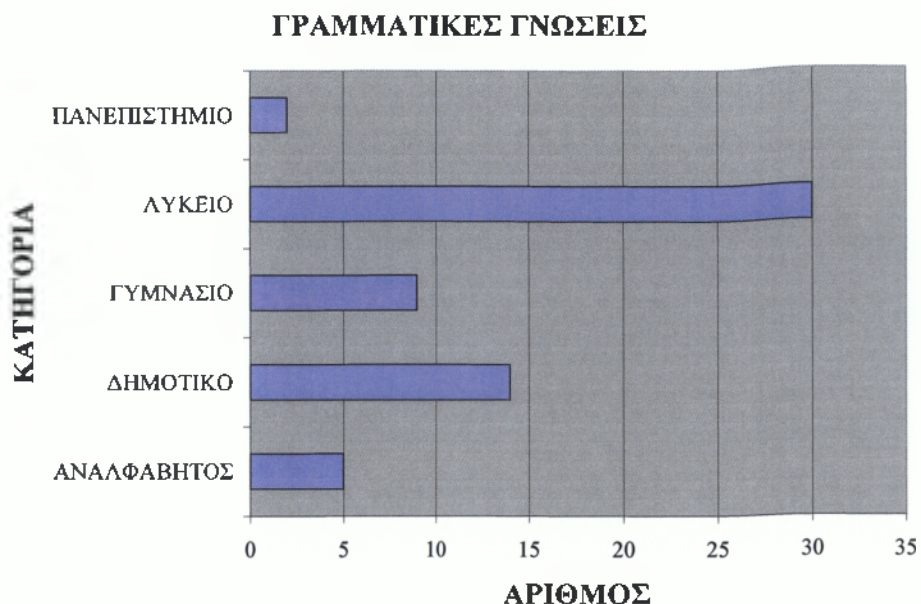
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος 63,3% (38 άτομα) είναι έγγαμοι, 33,3% (20 άτομα) είναι άγαμοι και 3,3% (2 άτομα) είναι διαζευγμένα.

4. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΣ	5
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	14
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	9
ΛΥΚΕΙΟ	30
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 50% (30 άτομα) είχε εκπαίδευση επιπέδου Λυκείου. Ένα ποσοστό 23,3% (14 άτομα) είχε τελειώσει το Δημοτικό, 15% (9 άτομα) είχε τελειώσει το Γυμνάσιο, 3,3% (2 άτομα) είχε Πανεπιστημιακή εκπαίδευση και 8,3% (5 άτομα) είναι το ποσοστό των αναλφάβητων.

5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

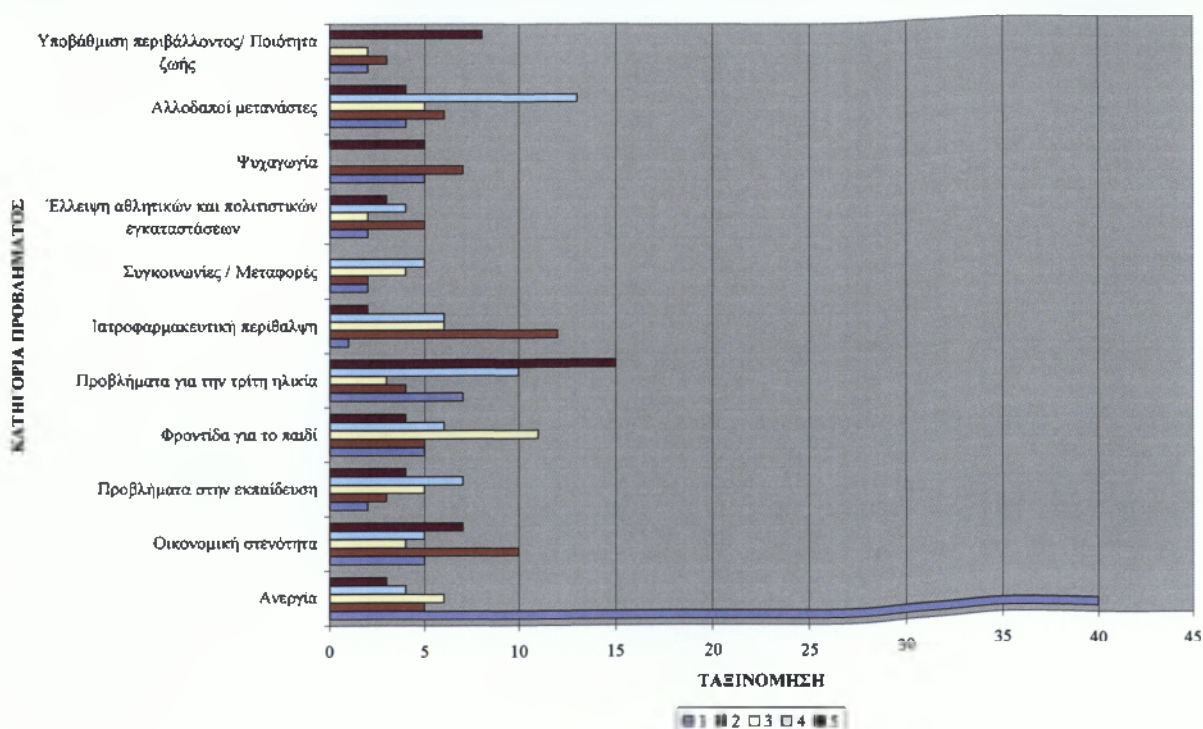
Σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου τα επαγγέλματα των ερωτηθέντων ανήκουν στις κατηγορίες, Καθηγητής, Έμπορος, Οικιακά, Άνεργος, Ιερέας, Δάσκαλος, Ιδιωτικός Υπάλληλος και Φανοποιός.

6. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ερώτηση 1^η: Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής σας σήμερα; (Αξιολογήστε από 1-5 τα παρακάτω προβλήματα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	1	2	3	4	5
Ανεργία	40	5	6	4	3
Οικονομική στενότητα	5	10	4	5	7
Προβλήματα στην εκπαίδευση	2	3	5	7	4
Φροντίδα για το παιδί	5	5	11	6	4
Προβλήματα για την τρίτη ηλικία	7	4	3	10	15
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	1	12	6	6	2
Συγκοινωνίες / Μεταφορές	2	2	4	5	0
Έλλειψη αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων	2	5	2	4	3
Ψυχαγωγία	5	7	0	0	5
Αλλοδαποί μετανάστες	4	6	5	13	4
Υποβάθμιση περιβάλλοντος/ Ποιότητα ζωής	2	3	2	0	8

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

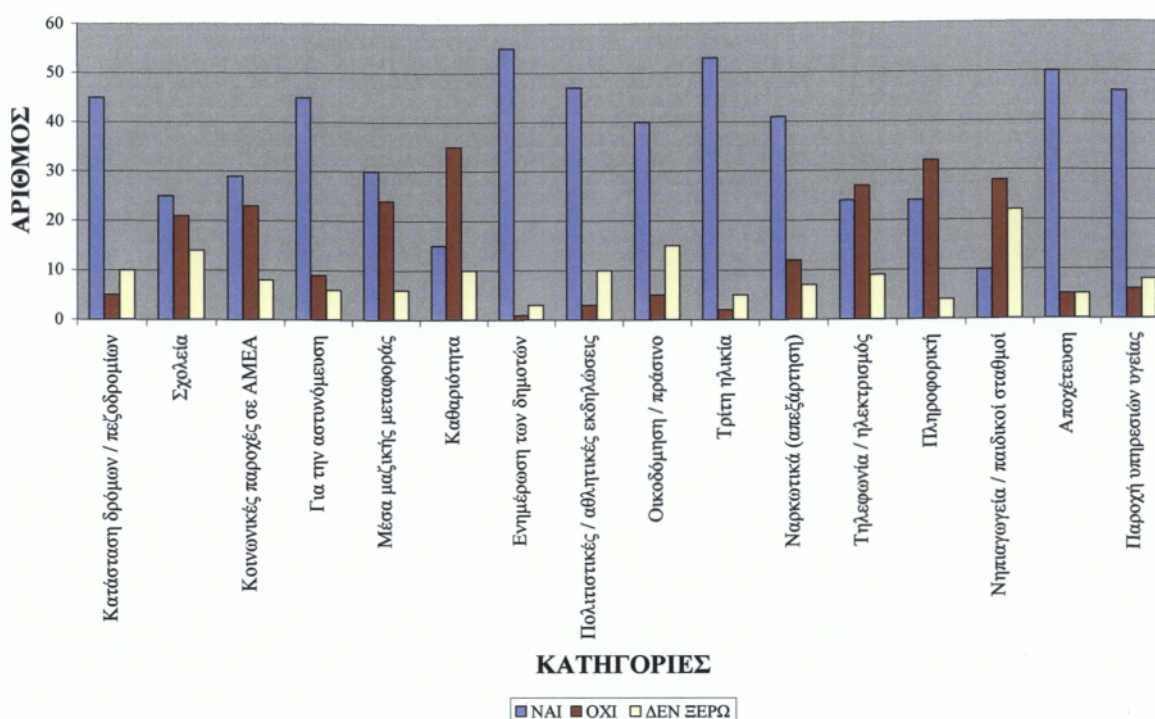

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων κατατάσσει σε ποσοστό 53% την ανεργία σαν πρόβλημα πρώτου μεγέθους ενώ μικρά ποσοστά κάτω του 8% καταλαμβάνουν και οι άλλες επιλογές. Σαν δεύτερο πρόβλημα με 19,4% εμφανίζεται η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και 16,1% η οικονομική στενότητα. Σαν τρίτο πρόβλημα σε σειρά αξιολόγησης, 23%. Στην τέταρτη κατηγορία αξιολόγησης με 21,7% βρίσκονται οι αλλοδαποί μετανάστες και με 16,7% τα προβλήματα για την τρίτη ηλικία. Η τελευταία κατηγορία προβλημάτων συγκεντρώνεται στην υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και στις συγκοινωνίες / μεταφορές.

Ερώτηση 2^η: Ποιοι τομείς κατά την άποψή σας είναι της αρμοδιότητας του Δήμου;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΜΕΙΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Κατάσταση δρόμων / πεζοδρομίων	45	5	10
Σχολεία	25	21	14
Κοινωνικές παροχές σε ΑΜΕΑ	29	23	8
Για την αστυνόμευση	45	9	6
Μέσα μαζικής μεταφοράς	30	24	6
Καθαριότητα	15	35	10
Ενημέρωση των δημοτών	55	1	3
Πολιτιστικές / αθλητικές εκδηλώσεις	47	3	10
Οικοδόμηση / πράσινο	40	5	15
Τρίτη ηλικία	53	2	5
Ναρκοτικά (απεξάρτηση)	41	12	7
Τηλεφωνία / ηλεκτρισμός	24	27	9
Πληροφορική	24	32	4
Νηπιαγωγεία / παιδικοί σταθμοί	10	28	22
Αποχέτευση	50	5	5
Παροχή υπηρεσιών υγείας	46	6	8

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η κατάσταση των δρόμων και των πεζοδρομίων ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 75% (45 άτομα), 8,3% (5 άτομα) ότι δεν ανήκει ενώ το 16,7% (10 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα σχολεία ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 41,7% (25 άτομα) ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 35% (21 άτομα) ενώ το 23,3% (14 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι οι κοινωνικές παροχές σε άτομα με ειδικές ανάγκες ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 55% (29 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 33,3% (23 άτομα), ενώ το 11,7% (8 άτομα) δήλωσαν ότι δεν ξέρουν.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η αστυνόμευση ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 75% (45

άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 15% (9 άτομα) και 10% (6 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα μέσα μαζικής μεταφοράς ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 50% (30 άτομα) ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 40% (24 άτομα) και 10% (6 άτομα) δεν ξέρει

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η καθαριότητα ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 25% (15 άτομα), 58,3% (35 άτομα) ότι δεν ανήκει και 16,7% (10 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 59 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η ενημέρωση των δημοτών ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 91,7% (55 άτομα), 1,7% (1 άτομο) ότι δεν ανήκει και 5,1% (3 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι οι πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 78,3% (47 άτομα) ότι δεν ανήκει 5% (3 άτομο) και 16,7% (10 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η οικοδόμηση και το πράσινο ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 66,7% (40 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 8,3% (5 άτομα) και 25% (15 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η τρίτη ηλικία ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 88,3% (53 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 3,3% (2 άτομα) ενώ 8,3% (5 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η ανεξάρτηση από τα ναρκωτικά ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 68,3% (41 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 20% (12 άτομα) και 11,7% (7 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η τηλεφωνία και ο ηλεκτρισμός ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε

ποσοστό 40% (24 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 45% (27 άτομα), ενώ το 15% (9 άτομα) δήλωσαν ότι δεν ξέρουν.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η πληροφορική ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 40% (24 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 53,3% (32 άτομα) και 6,7% (4 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα νηπιαγωγεία και οι παιδικοί σταθμοί ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 16,6% (10 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 46,7% (28 άτομα) και 36,7% (22 άτομα) δεν ξέρει.

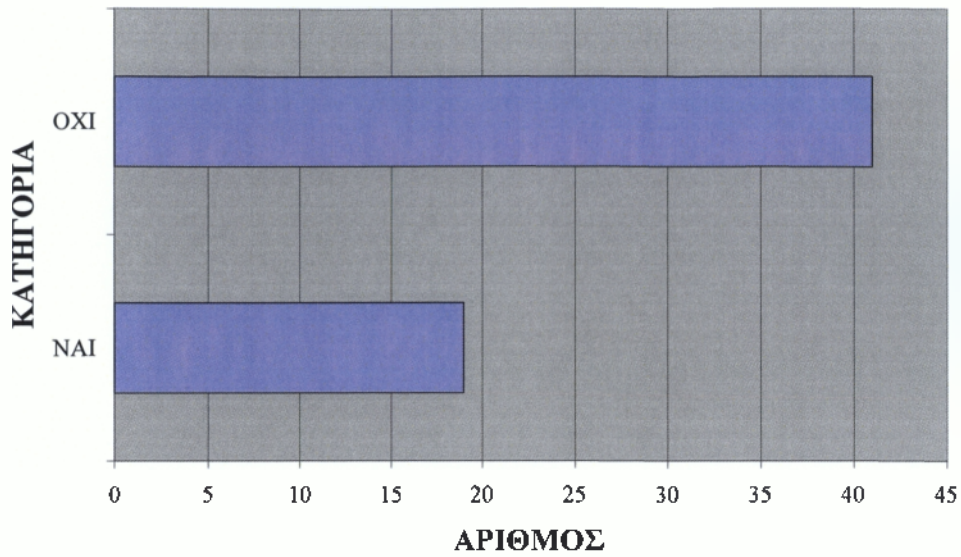
Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η αποχέτευση ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 83,3% (50 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 8,3% (5 άτομα) ενώ το 8,3% (5 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 60 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η παροχή υπηρεσιών υγείας ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 76,7% (46 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 10% (6 άτομα) και 13,3% (8 άτομα) δεν ξέρει.

Ερώτηση 3^η: Από τις επιλογές σας της ερώτησης 2 πιστεύετε ότι ο Δήμος εκτελεί επαρκώς αυτές του τις αρμοδιότητες;

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	19
ΟΧΙ	41

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

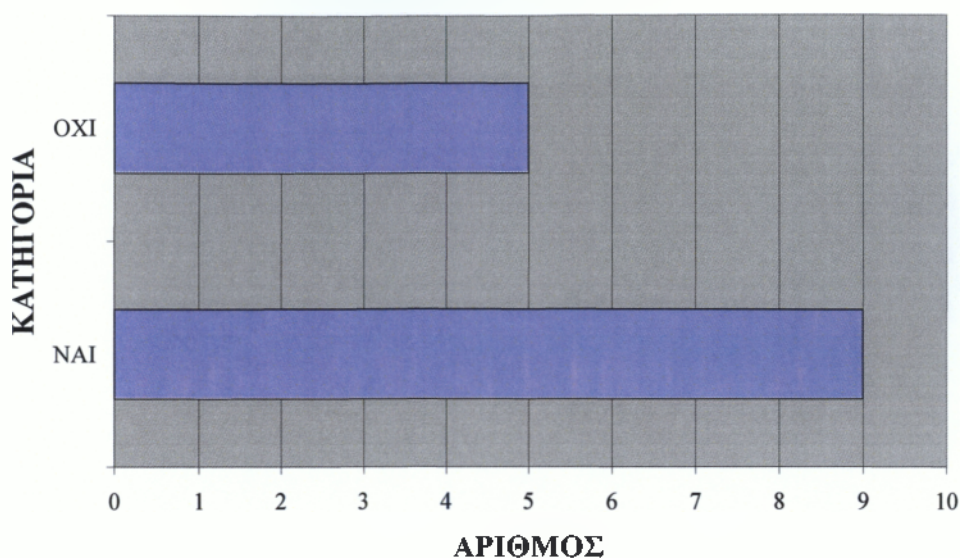

Από τους 20 που απάντησαν την ερώτηση το 68,3% (41 άτομα) θεωρεί ότι ο Δήμος δεν εκτελεί επαρκώς τις αρμοδιότητές του σε αντίθεση με το 31,7% (19 άτομα) όπου θεωρεί ότι οι αρμοδιότητες του Δήμου εκτελούνται επαρκώς.

Ερώτηση 3^α: Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε όχι είστε διατεθειμένοι να πληρώνετε για αυτές τις παροχές;

ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	9
ΟΧΙ	5

ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΔΗΜΟΥ

Από τους ερωτηθέντες οι οποίοι θεωρούν ότι ο Δήμος δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του, το 64,3% (9 άτομα) είναι διατεθειμένο να συνεχίσει να πληρώνει για αυτές τις παροχές ενώ ένα 35,7% (5 άτομα) δεν επιθυμεί να συνεχίσει.

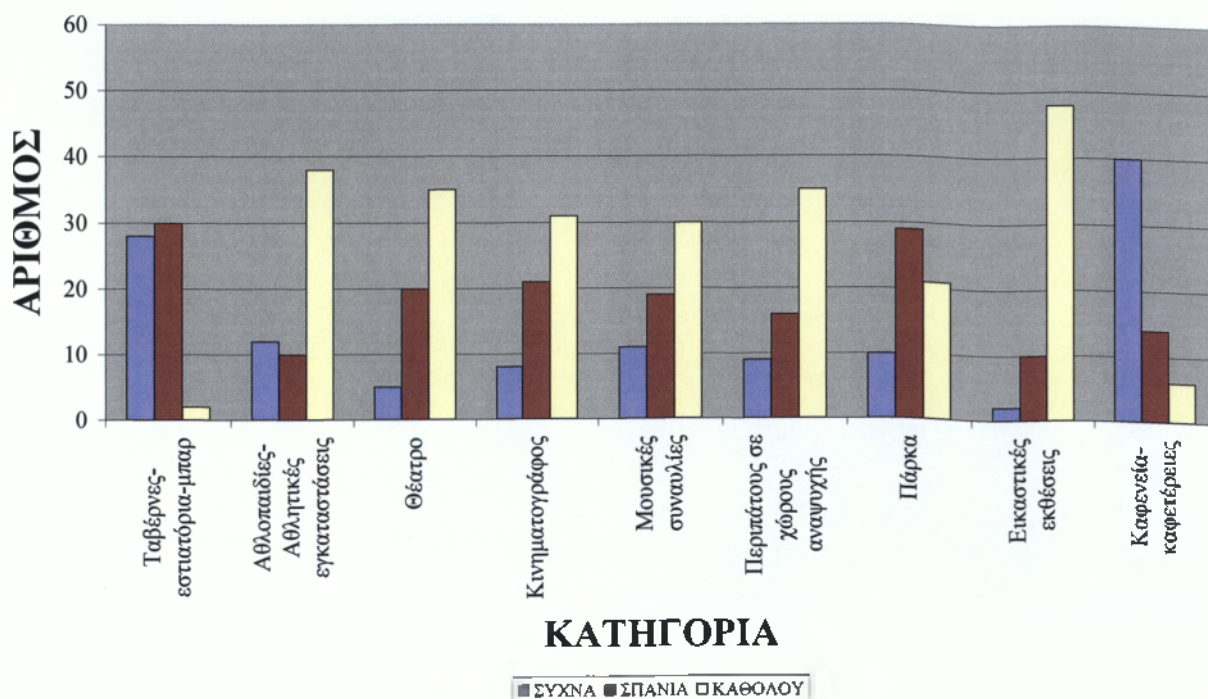
Ερώτηση 3^ηα: Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε ΝΑΙ ποιες ακριβώς παροχές / υπηρεσίες θεωρείτε απαραίτητες και θα πληρώνετε για να τις έχετε; (μέχρι 4 απαντήσεις)

Οι παροχές / υπηρεσίες όπου οι Δημότες θεωρούν απαραίτητες και θα πλήρωναν για τις έχουν είναι η Καθαριότητα, η Αποχέτευση και το Οδικό Δίκτυο.

Ερώτηση 4^η: Αξιολογείτε τους παρακάτω χώρους / υπηρεσίες που υπάρχουν στην πόλη σας και πόσο συχνά;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΧΩΡΟΙ	ΣΥΧΝΑ	ΣΠΑΝΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ταβέρνες-εστιατόρια-μπαρ	28	30	2
Αθλοπαιδιές-Αθλητικές εγκαταστάσεις	12	10	38
Θέατρο	5	20	35
Κινηματογράφος	8	21	31
Μουσικές συναυλίες	11	19	30
Περιπάτους σε χώρους αναψυχής	9	16	35
Πάρκα	10	29	21
Εικαστικές εκθέσεις	2	10	48
Καφεενεία-καφετέριες	40	14	6

ΧΡΗΣΗ ΧΩΡΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε ταβέρνες-εστιατόρια-μπαρ το 46,7% (28 άτομα), σπάνια το 50% (30 άτομα) ενώ το 3,3% (2 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση ασχολούνται με αθλοπαιδιές και χρησιμοποιούν συχνά αθλητικές εγκαταστάσεις το 20% (12 άτομα), σπάνια το 16,7% (10 άτομα) ενώ το 63,3% (38 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά στο Θέατρο το 8,3% (5 άτομα), σπάνια το 33,3% (20 άτομα) ενώ το 58,3% (35 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά στον κινηματογράφο το 13,3% (8 άτομα), σπάνια το 35% (21 άτομα) ενώ το 51,7% (31 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε μουσικές συναυλίες το 18,3% (11 άτομα), σπάνια το 31,7% (19 άτομα) ενώ το 50% (30 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση κάνουν συχνά περιπάτους σε χώρους αναψυχής το 15% (9 άτομα), σπάνια το 26,7% (16 άτομα) ενώ το 58,7% (35 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση χρησιμοποιούν συχνά πάρκα το 16,7% (10 άτομα), σπάνια το 48,3% (29 άτομα) ενώ το 35% (21 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

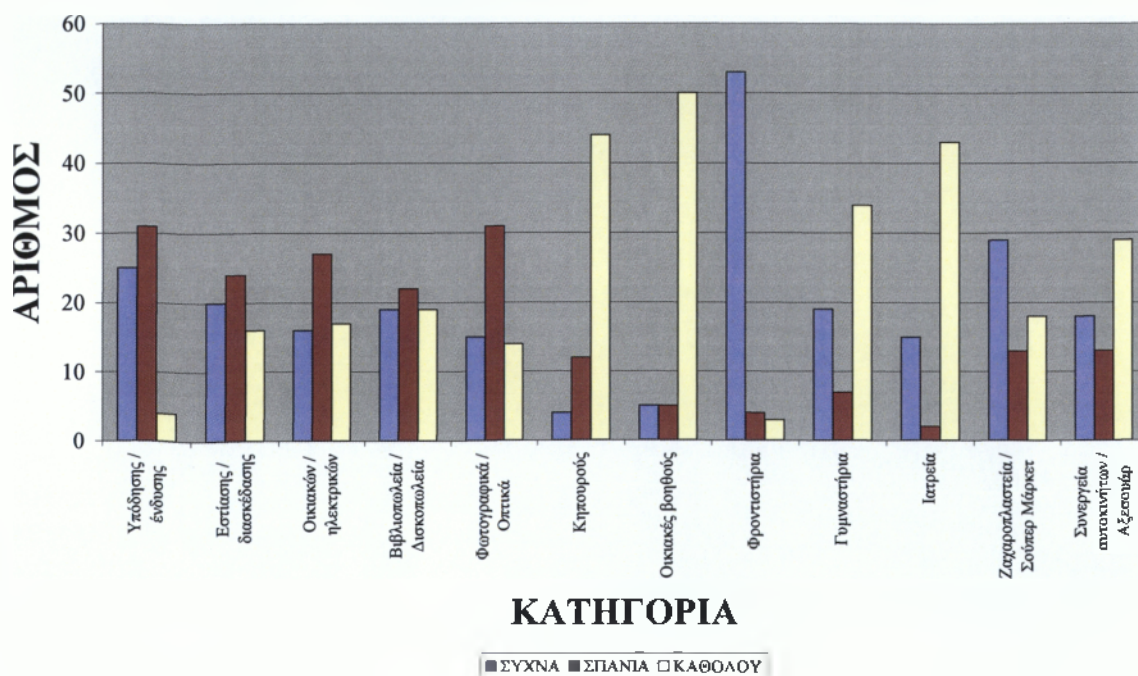
Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε εικαστικές εκθέσεις το 3,3% (2 άτομα), σπάνια το 16,7% (10 άτομα) ενώ το 80% (48 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε καφενεία και καφετέριες το 66,7% (40 άτομα), σπάνια το 23,3% (14 άτομα) ενώ το 10% (6 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Ερώτηση 5^η : Ποιες από τις ακόλουθες υπηρεσίες – καταστήματα στην πόλη σας χρησιμοποιείτε και πόσο συχνά;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΧΝ Α	ΣΠΑΝΙΑ	ΚΑΘΟΛΟ Υ
Υπόδησης / ένδυσης	25	31	4
Εστίασης / διασκέδασης	20	24	16
Οικιακών / ηλεκτρικών	16	27	17
Βιβλιοπωλεία / Δισκοπωλεία	19	22	19
Φωτογραφικά / Οπτικά	15	31	14
Κηπουρούς	4	12	44
Οικιακές βοηθούς	5	5	50
Φροντιστήρια	53	4	3
Γυμναστήρια	19	7	34
Ιατρεία	15	2	43
Ζαχαροπλαστεία / Σούπερ Μάρκετ	29	13	18
Συnergieia αυτοκινήτων / Αξεσουάρ	18	13	29

ΧΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 41,7% (25 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους υπόδησης / ένδυσης, το 51,7% (31 άτομα) σπάνια και το 6,7% (4 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 33,3% (20 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους εστίασης / διασκέδασης, το 40% (24 άτομα) σπάνια και το 26,7% (16 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 26,7% (16 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους οικιακών / ηλεκτρικών, το 45% (27 άτομα) σπάνια και το 28,3% (17 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 31,7% (19 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους βιβλιοπωλείων / δισκοπωλείων, το 36,7% (22 άτομα) σπάνια και το 31,7% (19 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 25% (15 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους φωτογραφικών οπτικών, το 51,7% (31 άτομα) σπάνια και το 23,3% (14 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 6,7% (4 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά κηπουρούς, το 20% (12 άτομα) σπάνια και το 73,3% (44 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 8,3% (5 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά οικιακές βοηθούς, το 8,3% (5 άτομα) σπάνια και το 83,3% (50 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 88,3% (53 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά φροντιστήρια, το 6,7% (4 άτομα) σπάνια και το 5% (3 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 31,7% (19 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά γυμναστήρια, το 11,7% (7 άτομα) σπάνια και το 56,7% (34 άτομα) καθόλου.

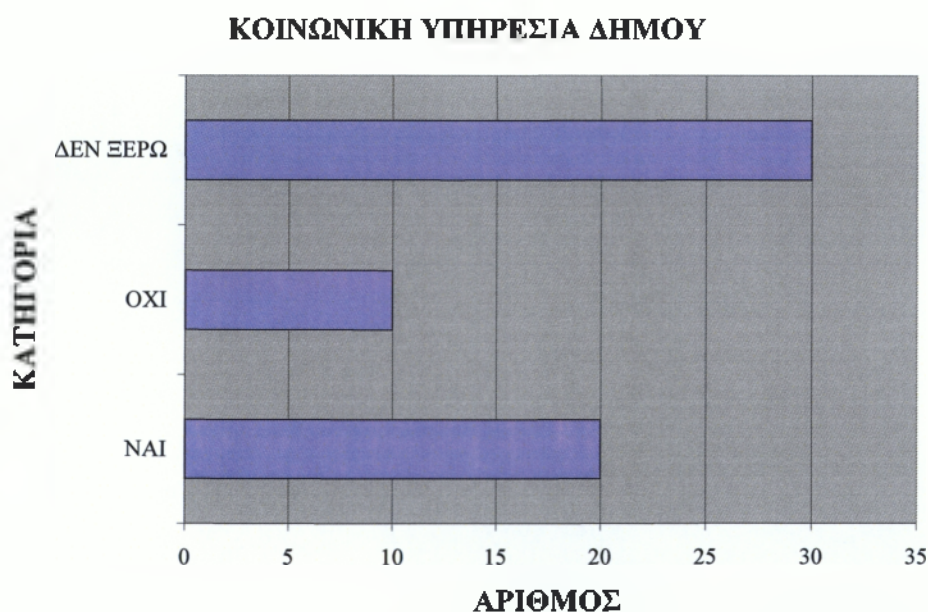
Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 25% (15 άτομα) πηγαίνουν συχνά σε ιατρεία, το 3,3% (2 άτομα) σπάνια και το 71,7% (43 άτομα) καθόλου.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 48,3% (29 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά σουπερμάρκετ, το 21,7% (13 άτομα) σπάνια και το 30% (18 άτομα) καθόλου.

Από τα 40 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 30% (18 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά συνεργεία αυτοκινήτων / αξεσουάρ, το 21,7% (13 άτομα) σπάνια και το 48,3% (29 άτομα) καθόλου.

Ερώτηση 6^η : Ο Δήμος σας έχει Κοινωνική Υπηρεσία / Κοινωνικά προγράμματα;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	20
ΟΧΙ	10
ΔΕΝ ΞΕΡΩ	30

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 33,3% (20 άτομα) απάντησε ότι γνωρίζει εάν ο Δήμος έχει Κοινωνική Υπηρεσία ή Κοινωνικά Προγράμματα, το 16,7% (10 άτομα) απάντησε αρνητικά και το 50% (30 άτομα) δεν ξέρει.

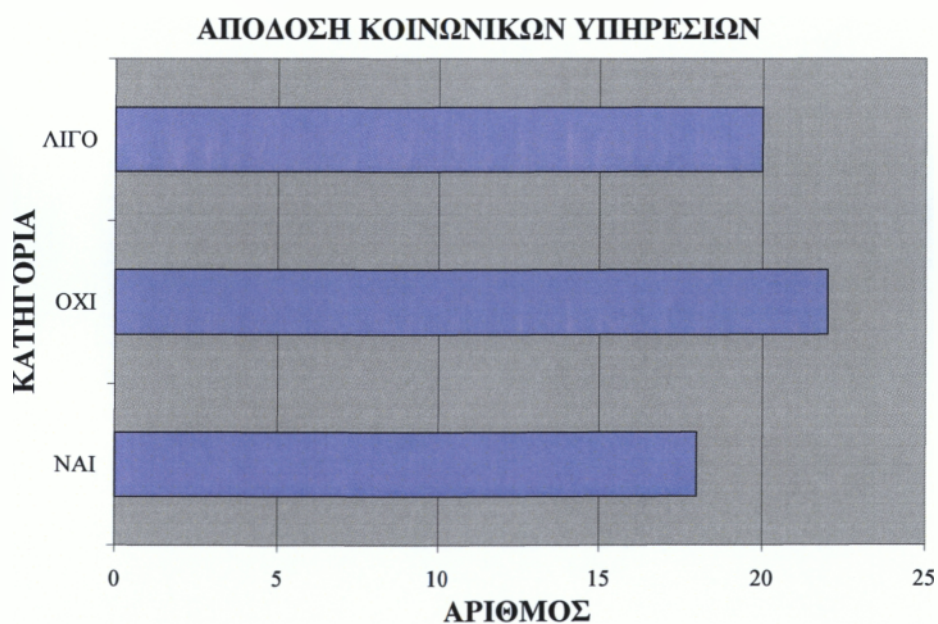

Ερώτηση 6^η : Αν στην προηγούμενη απαντήσατε ΝΑΙ περιγράψτε τις κοινωνικές υπηρεσίες – προγράμματα του Δήμου σας.

Η ερώτηση αυτή δεν απαντήθηκε κατά την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων.

Ερώτηση 7^η : Είστε ευχαριστημένοι από τις κοινωνικές υπηρεσίες – προγράμματα του Δήμου σας;

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	18
ΟΧΙ	22
ΛΙΓΟ	20

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση ένα ποσοστό 30% (18 άτομα) των ερωτηθέντων είναι ικανοποιημένο από τις κοινωνικές υπηρεσίες και τα κοινωνικά προγράμματα του Δήμου ενώ ένα ποσοστό 33,3% (20 άτομα) είναι λίγο ικανοποιημένο. Το υπόλοιπο 36,7% (22 άτομα) απάντησε αρνητικά.

Ερώτηση 8^η : Πόσες φορές στη διάρκεια του χρόνου κατά προσέγγιση κάνετε χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων του Δήμου;

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτηθέντες ήταν καθόλου, ή δεν γνωρίζω.

Ερώτηση 9^η : Στην περιοχή σας συνυπάρχετε με διαφορετικές φυλετικές ομάδες (π.χ. αθίγγανους) πως θα χαρακτηρίζατε τη συμβίωσή σας με αυτές;

ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΜΕ ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	9
ΚΑΛΗ	31
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ	10
ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΑΛΗ	10

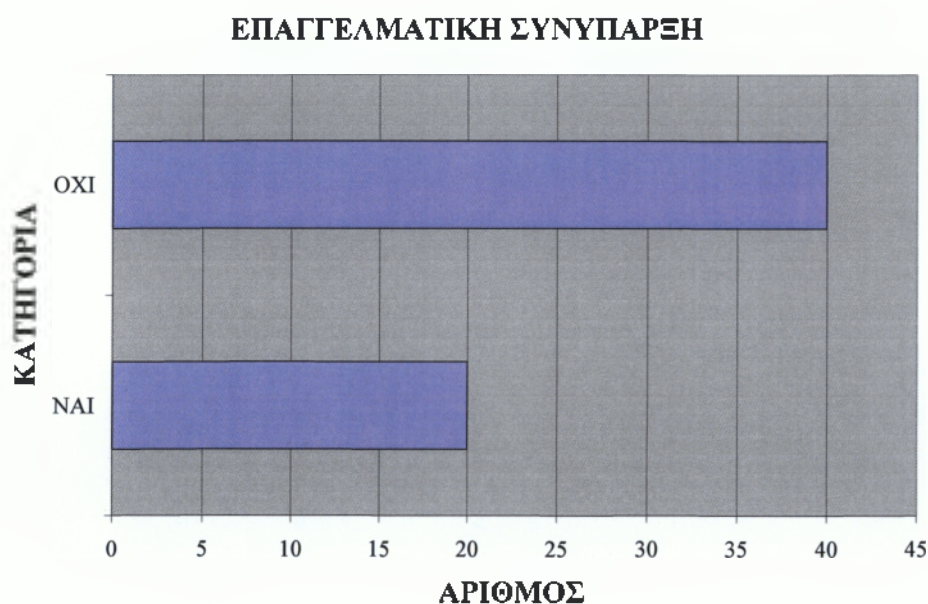

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 51,7% (31 άτομα) θεωρεί ότι έχει καλή συνύπαρξη με τις άλλες φυλετικές ομάδες ενώ το 16,7% (10 άτομα)

τη χαρακτήρισε προβληματική. Ένα 16,7% (10 άτομα) θεωρεί τη συνύπαρξη καθόλου καλή ενώ το υπόλοιπο 15% (9 άτομα) πολύ καλή.

Ερώτηση 10^η : Πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να συνυπάρξετε επαγγελματικά ή να συνεργαστείτε με άτομα αυτών των ομάδων;

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΜΕ ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	20
ΟΧΙ	40

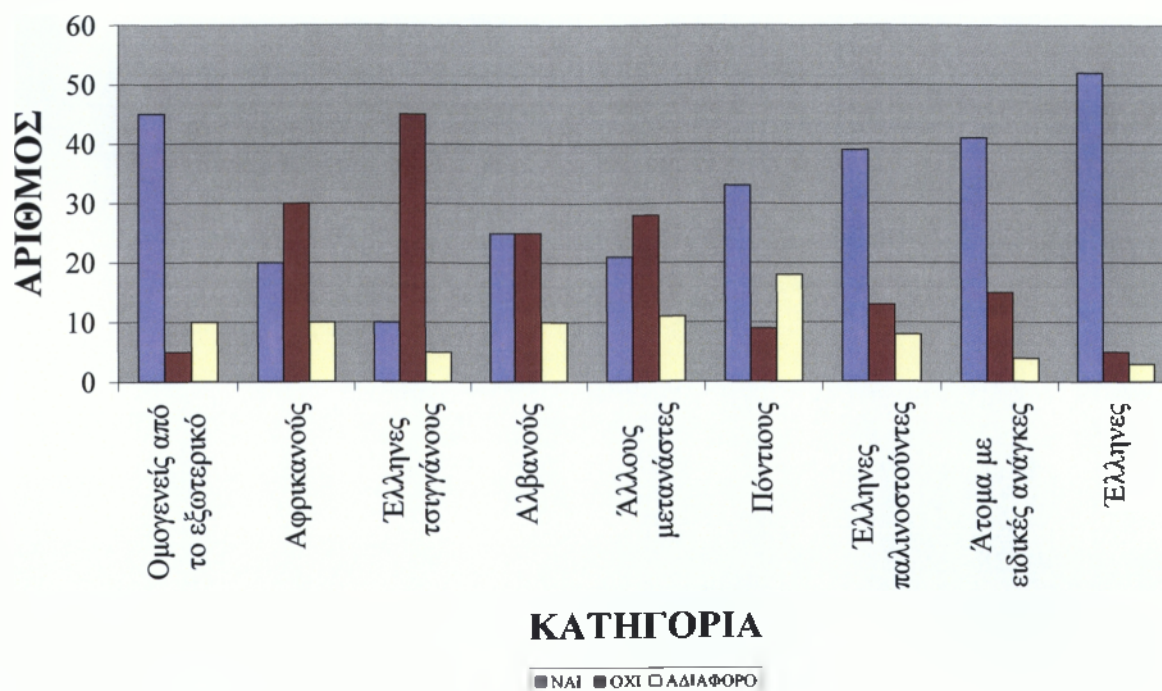

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων 66,7% (40 άτομα) θεωρεί ότι δεν μπορεί να συνυπάρξει επαγγελματικά με τις διάφορες φυλετικές ομάδες της περιοχής και μόνο το 33,3% (20 άτομα) θεωρεί τη συνύπαρξη δυνατή.

Ερώτηση 11^η : Με ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα θέλατε να είστε γείτονες;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΔΙΑΦΟΡΟ
Ομογενείς από το εξωτερικό	45	5	10
Αφρικανούς	20	30	10
Έλληνες τσιγγάνους	10	45	5
Αλβανούς	25	25	10
Άλλους μετανάστες	21	28	11
Πόντιους	33	9	18
Έλληνες παλινοστούντες	39	13	8
Άτομα με ειδικές ανάγκες	41	15	4
Έλληνες	52	5	3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΩΝ

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 75% (45 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με ομογενείς από το εξωτερικό, το 8,3% (5 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 16,7% (10 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 33,3% (20 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Αφρικανούς, το 50% (30 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 16,7% (10 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 16,7% (10 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες τσιγγάνους, το 75% (45 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 8,3% (5 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 41,7% (25 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Αλβανούς, το 41,7% (25 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 16,7% (10 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 35% (21 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με άλλη κατηγορία μεταναστών, το 46,7% (28 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 18,3% (11 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 58,3% (33 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Πόντιους, το 20% (9 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 21,7% (18 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 71,7% (39 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες παλινοστούντες, το 21,7% (13 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 13,3% (8 άτομα) είναι αδιάφορο.

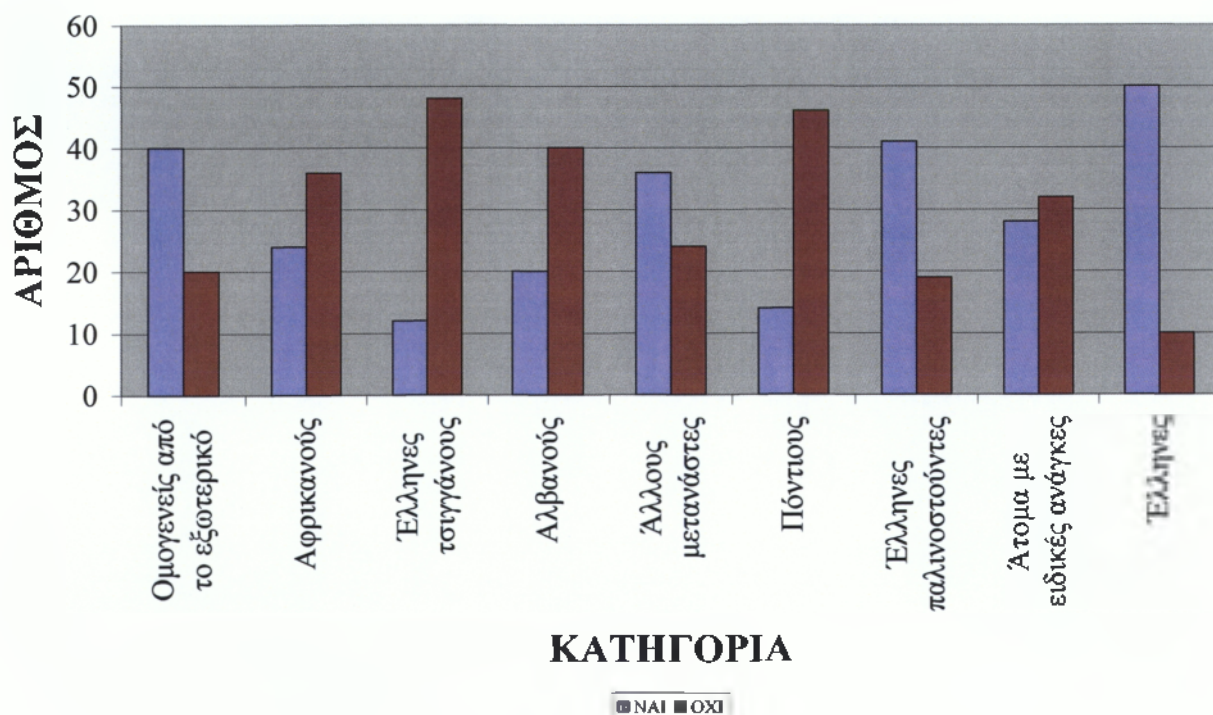
Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 68,3% (41 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με ΑΜΕΑ, το 25% (15 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 6,7% (4 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 86,7% (52 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες, το 8,3% (5 άτομα) δεν θα ήθελε, ενώ στο 5% (3 άτομα) είναι αδιάφορο.

Ερώτηση 12^η : Σε ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα εμπιστευόσαστε τη φύλαξη του σπιτιού σας και την περιποίηση του κήπου ή των κτημάτων σας; (φροντίδα / καθαριότητα)

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ομογενείς από το εξωτερικό	40	20
Αφρικανούς	24	36
Έλληνες τσιγγάνους	12	48
Αλβανούς	20	40
Άλλους μετανάστες	36	24
Πόντιους	14	46
Έλληνες παλινοστούντες	41	19
Άτομα με ειδικές ανάγκες	28	32
Έλληνες	50	10

ΦΥΛΑΞΗ ΟΙΚΙΑΣ

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 66,7% (40 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε ομογενείς από το εξωτερικό, ενώ το 33,3% (20 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 40% (24 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Αφρικανούς, ενώ το 60% (36 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 20% (12 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες τσιγγάνους ενώ το 80% (48 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 33,3% (20 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Αλβανούς ενώ το 66,7% (40 άτομα) απάντησαν όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 60% (36 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε άλλους μετανάστες ενώ το 40% (24 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 23,3% (14 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Πόντιους ενώ το 76,7% (46 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 68,3% (41 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες παλιννοστούντες ενώ το 31,7% (19 άτομα) όχι.

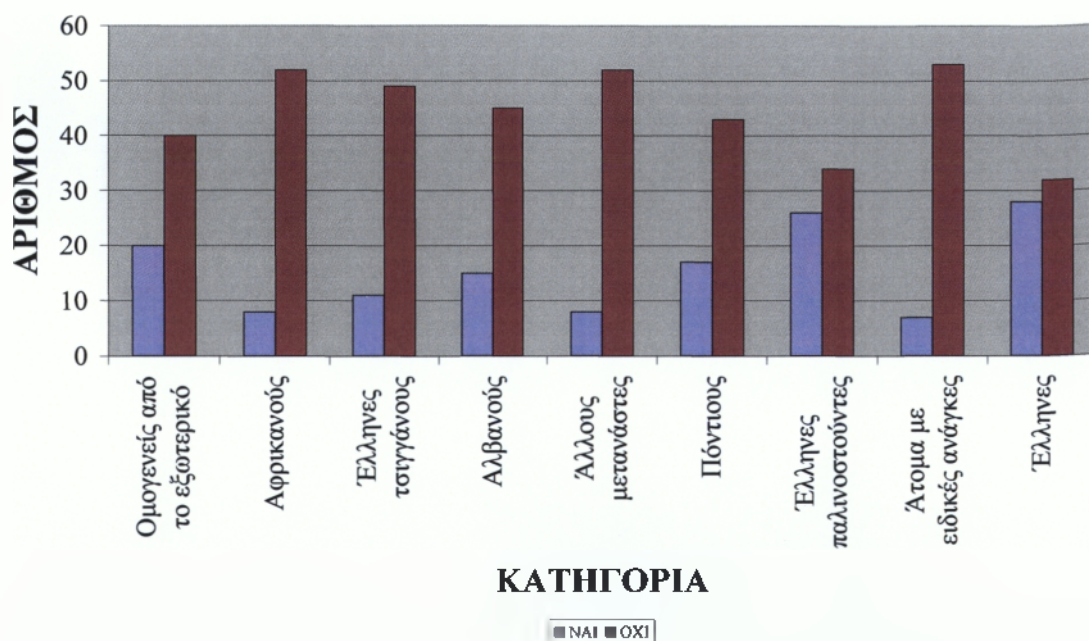
Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 46,7% (28 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε ΑΜΕΑ ενώ το 53,3% (32 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 83,3% (50 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες ενώ το 16,7% (10 άτομα) όχι.

Ερώτηση 13^η : Σε ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα εμπιστευόσαστε τη φύλαξη – φροντίδα παιδιών / ηλικιωμένων;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ομογενείς από το εξωτερικό	20	40
Αφρικανούς	8	52
Έλληνες τσιγγάνους	11	49
Αλβανούς	15	45
Άλλους μετανάστες	8	52
Πόντιους	17	43
Έλληνες παλινοστούντες	26	34
Άτομα με ειδικές ανάγκες	7	53
Έλληνες	28	32

ΦΥΛΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ / ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 33,3% (20 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε ομογενείς από το εξωτερικό, ενώ το 66,7% (40 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 13,3% (8 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Αφρικανούς, ενώ το 86,7% (52 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 18,3% (11 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες τσιγγάνους, ενώ το 81,7% (49 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 25% (15 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Αλβανούς ενώ το 75% (45 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 13,3% (8 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε άλλους μετανάστες ενώ το 86,7% (52 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 28,3% (17 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Πόντιους ενώ το 71,7% (43 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 43,3% (26 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες παλιννοστούντες ενώ το 56,7% (34 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 11,7% (7 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε ΑΜΕΑ ενώ το 88,3% (53 άτομα) όχι.

Από τα 60 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 46,7% (28 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες ενώ το 53,3% (32 άτομα) όχι.

Ερώτηση 14^η : Ποια είναι κατά τη γνώμη σας το καλύτερο ή τα καλύτερα προϊόντα που παράγει η περιοχή σας; (4 επιλογές)

Κατά την ομόφωνη γνώμη των ερωτηθέντων τα καλύτερα προϊόντα που παράγει η περιοχή είναι, ελιές, ελαιόλαδο, σύκα και τυρί.

Ερώτηση 15^η : Ποιες υπηρεσίες / επιχειρήσεις νομίζετε ότι έχει περισσότερο ανάγκη η περιοχή σας; (4 επιλογές)

Οι δημότες στο σύνολό τους θεωρούν ότι η περιοχή τους έχει περισσότερο ανάγκη υπηρεσίες / επιχειρήσεις όπως, εργοστάσια, εστιατόρια και επιχειρήσεις τουριστικού χαρακτήρα.

Ερώτηση 16^η : Ποια είναι τα παραδοσιακά και ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στην περιοχή σας;

Σαν παραδοσιακά ή ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στην περιοχή, θεωρούνται τα αγροτικά, συγκομιδή ελιάς, οικοδομικά, Κτηνοτροφία και Σαμαράδες.

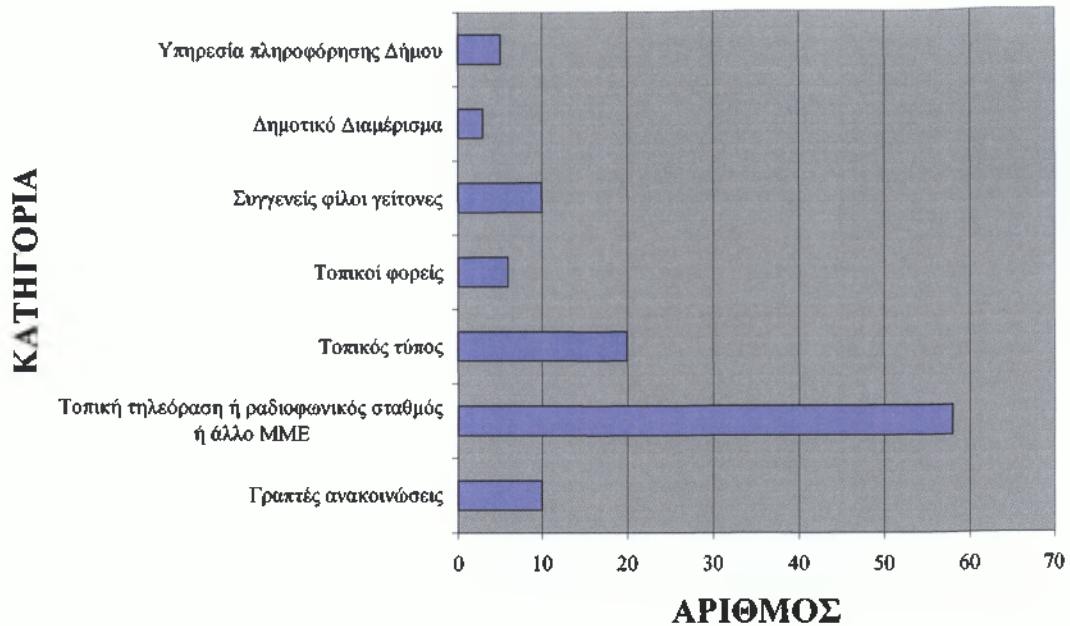
Ερώτηση 17^η : Τι φαντάζεστε ότι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων;

Οι δημότες θεωρούν ομόφωνα ότι μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής με περισσότερα ιατρεία, φαρμακεία, αποχετεύσεις, καταπολέμηση ανεργίας στη νεολαία, βελτίωση της συγκοινωνίας και της καθαριότητας, και επιχειρήσεις / υπηρεσίες που σχετίζονται με Τουρισμό, Εργοστάσια, Αθλητικά Κέντρα.

Ερώτηση 18^η : Πως πληροφορείστε για τις κοινωνικές υπηρεσίες / προγράμματα του Δήμου ή για ιδιωτικές κοινωνικές πρωτοβουλίες ή επιχειρηματικές δραστηριότητες;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Γραπτές ανακοινώσεις	10
Τοπική τηλεόραση ή ραδιοφωνικός σταθμός ή άλλο ΜΜΕ	58
Τοπικός τύπος	20
Τοπικοί φορείς	6
Συγγενείς φίλοι γείτονες	10
Δημοτικό Διαμέρισμα	3
Υπηρεσία πληροφόρησης Δήμου	5

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

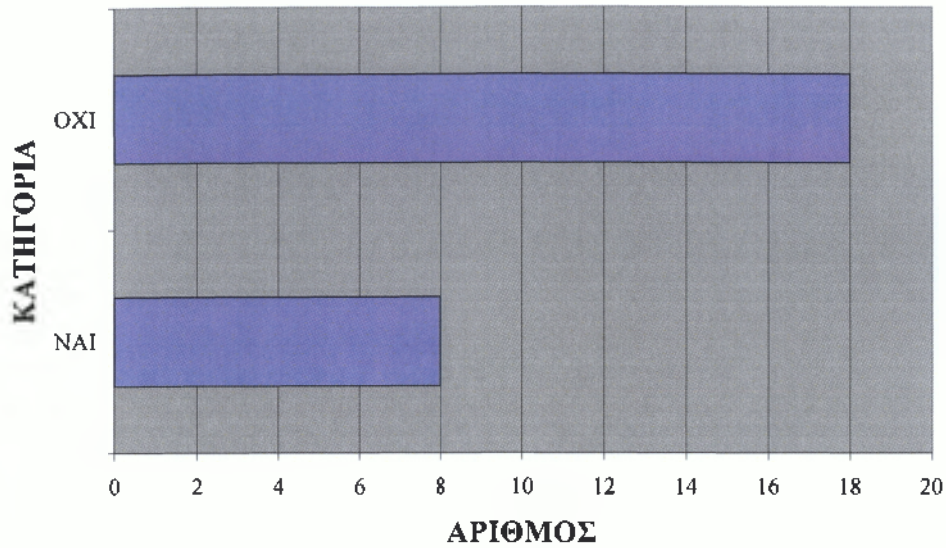

Για την πληροφόρησή τους οι ερωτηθέντες επιλέγουν όλες τις δυνατές πηγές πληροφόρησης με προεξέχουσες τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τον τοπικό Τύπο Πληροφόρηση λαμβάνεται με μικρότερη συμμετοχή από τους συγγενείς και γείτονες καθώς και από τους τοπικούς φορείς.

Ερώτηση 19^η : Στην περίπτωση των κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων του Δήμου συμμετέχετε ο ίδιος στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών;

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	8
ΟΧΙ	18

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Στην περίπτωση των κοινωνικών υπηρεσιών και των κοινωνικών προγραμμάτων του Δήμου συμμετέχει το 30,8% (8 άτομα) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών ενώ το 69,2% (18 άτομα) όχι.

Ερώτηση 20^η : Πως νομίζετε ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί η συμμετοχή των δημοτών;

Το σύνολο των ερωτηθέντων θεωρεί ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί περισσότερο η συμμετοχή των δημοτών διαμέσου περισσότερης ενημέρωσης.

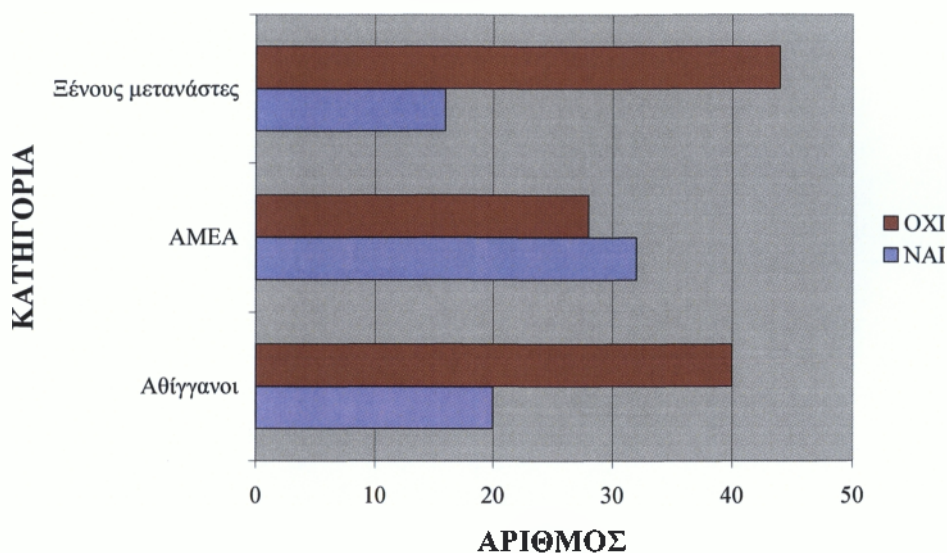
Ερώτηση 21^η : Αναφέρατε 4 επιχειρήσεις που θεωρείτε βιώσιμες για να απασχοληθούν αθίγγανοι, ΑΜΕΑ, μετανάστες

Τα αγροτικά και η κτηνοτροφία θεωρούνται σαν βιώσιμες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να απασχοληθούν ευαίσθητες κατηγορίες ομάδων

Ερώτηση 22^η : Θα θέλατε να εργαστείτε στην ίδια επιχείρηση με:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Αθίγγανοι	20	40
ΑΜΕΑ	32	28
Ξένους μετανάστες	16	44

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

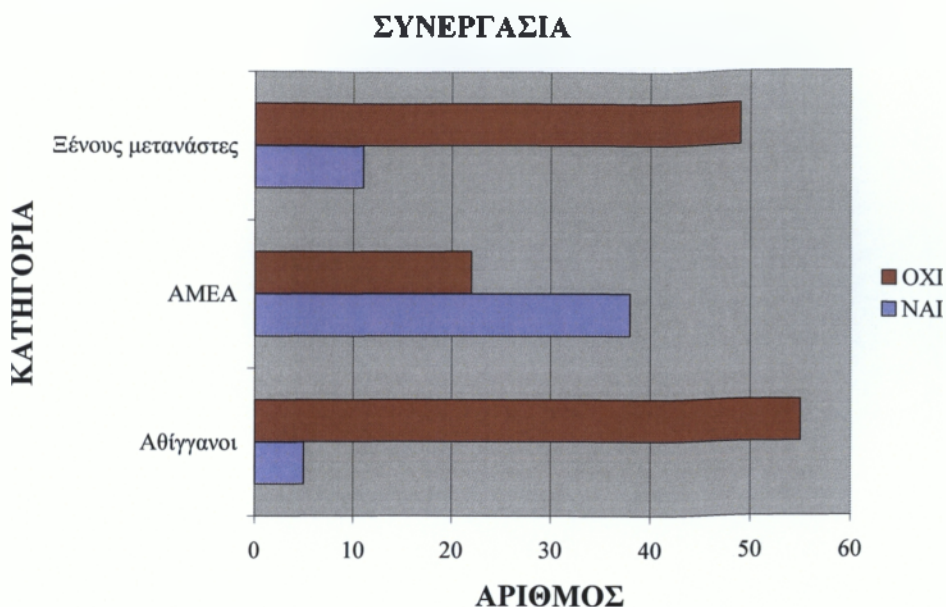
Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 33,3% (20 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με αθίγγανους ενώ το 66,7% (40 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 53,3% (32 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με ΑΜΕΑ ενώ το 46,7% (28 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 26,7% (16 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με ξένους μετανάστες ενώ το 73,3% (44 άτομα) όχι.

Ερώτηση 23^η : Θα θέλατε να συνεταιριστείτε με:

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	NAI	OXI
Αθίγγανοι	5	55
ΑΜΕΑ	38	22
Ξένους μετανάστες	11	49

Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 8,3% (5 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με αθίγγανους ενώ το 91,7% (55 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 63,3% (38 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με ΑΜΕΑ ενώ το 36,7% (22 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 60 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 18,3% (11 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με ξένους μετανάστες ενώ το 81,7% (49 άτομα) όχι.

6.1.4. Συμπεράσματα

Μέσα από την έρευνα και τη διαπίστωση των αναγκών των δημοτών Λεύκτρου συμπεραίνουμε ότι:

1. Το πρόβλημα της ανεργίας αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα που καλούνται ν' αντιμετωπίσουν οι δημότες (ερώτηση 1^η). Η ανεργία μαστίζει την περιοχή ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, κατά τους οποίους η πλειοψηφία του πληθυσμού απασχολείται με αγροτικές εργασίες και κυρίως με τη συγκομιδή της ελιάς. Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητο να τονίσουμε το γεγονός ότι από

την περίοδο που ξεκίνησε η απασχόληση των αλλοδαπών μεταναστών με αγροτικές, κτηνοτροφικές και οικοδομικές εργασίες, πολλοί από τους ντόπιους κατοίκους άρχισαν να τις θεωρούν υποτιμητικές για τους ίδιους. Έτσι, ακόμα κι αν υπάρχει η δυνατότητα εξεύρεσης εργασίας τέτοιου είδους, πολλοί είναι αυτοί που επιλέγουν την ανεργία.

Εκτός από την ανεργία, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οικονομική στενότητα, οι αλλοδαποί μετανάστες και τα προβλήματα που αφορούν την τρίτη ηλικία αποτελούν τα σημαντικότερα προβλήματα του Δήμου. Η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος, καθώς και οι συγκοινωνίες / μεταφορές είναι επίσης σοβαρά προβλήματα που ταλαιπωρούν τους δημότες.

2. Η πλειοψηφία των δημοτών θεωρεί ότι οι κοινωνικές και οι τεχνικές υπηρεσίες και υποδομές είναι αρμοδιότητες του Δήμου (ερώτηση 2^η). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ένα ποσοστό του πληθυσμού αγνοεί αυτά που ο Δήμος είναι υποχρεωμένος να του παρέχει.

Ο Δήμος κρίνεται από πληθώρα δημοτών ανεπαρκής όσον αφορά την κάλυψη των αρμοδιοτήτων που του αναλογούν (ερώτηση 3^η). Παρόλα αυτά το 64,3% των δημοτών είναι διατεθειμένοι να συνεχίσουν να πληρώνουν για τις παροχές αυτές (ερώτηση 3α). Αυτό φανερώνει την αναγκαιότητα επίλυσης των προβλημάτων τους.

Σοβαρά προβλήματα για τα οποία οι δημότες θα πλήρωναν και θεωρούν ότι θα έπρεπε να επιλυθούν άμεσα είναι η καθαριότητα, η αποχέτευση και το οδικό δίκτυο (ερώτηση 3αα).

3. Η αξιοποίηση χώρων / υπηρεσιών διασκέδασης και ψυχαγωγίας είναι σπάνια. Αυτό οφείλεται κυρίως στην οικονομική στενότητα των δημοτών (ερώτηση 4^η).

Οι χώροι ψυχαγωγίας που κυρίως αξιοποιούνται από τους δημότες είναι οι ταβέρνες, τα εστιατόρια, τα μπαρ και τα καφενεία.

Όσον αφορά τον κινηματογράφο, το θέατρο, τις μουσικές συναυλίες και τις εικαστικές εκθέσεις το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά στην αξιοποίησή τους, δεν τα επισκέπτονται στο Δήμο τους,

αλλά στην πόλη της Καλαμάτας, μιας και σπάνια τέτοιου είδους δραστηριότητες υλοποιούνται στην περιοχή. Αντιλαμβανόμαστε πόσο μεγιστοποιείται το συγκεκριμένο πρόβλημα όταν δε διατίθεται από τους δημότες κάποιο μεταφορικό μέσο.

Το ίδιο συμβαίνει με τη χρήση υπηρεσιών και καταστημάτων (ερώτηση 5^η). Σχεδόν όλοι οι μαθητές είναι αναγκασμένοι να επισκέπτονται την πόλη της Καλαμάτας για τα φροντιστήριά τους, μιας και τα υπάρχοντα στο Δήμο δεν είναι σε θέση να καλύψουν πλήρως τις ανάγκες των μαθητών. Συχνή είναι η χρήση από τους δημότες των σούπερ-μάρκετ, των ζαχαροπλαστείων και των καταστημάτων με είδη ένδυσης και υπόδησης.

4. Ο μισός πληθυσμός του Δήμου Λεύκτρου δε γνωρίζει εάν ο Δήμος έχει κοινωνικές υπηρεσίες και προγράμματα (ερώτηση 6^η).

Χαρακτηριστικό είναι ότι ένας μεγάλος αριθμός ατόμων απάντησε ότι ο Δήμος έχει κοινωνικές υπηρεσίες / προγράμματα, χωρίς αυτό να ισχύει. Εκτός αυτού δηλώνουν ικανοποιημένοι από την κοινωνική δράση του Δήμου τους (ερώτηση 7^η). Αυτό είναι αποτέλεσμα της σύγχυσης που έχει προκληθεί στους δημότες, από τη μια λόγω της ελλιπούς ενημέρωσής τους από τη Δημοτική αρχή και από την άλλη λόγω της έλλειψης ενδιαφέροντος από τους ίδιους για την κινητικότητα του Δήμου στον κοινωνικό τομέα.

5. Σύμφωνα με την ένατη ερώτηση, όσον αφορά τη συμβίωση των δημοτών με άλλες φυλετικές ομάδες, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι συνυπάρχει αρμονικά μαζί τους, ενώ οι υπόλοιποι θεωρούν τη συμβίωση αυτή προβληματική (ερώτηση 9^η).

Όσον αφορά την επαγγελματική συνύπαρξη ή συνεργασία των δημοτών με άτομα των ομάδων αυτών (10^η ερώτηση), η πλειοψηφία των δημοτών είναι αρνητική.

6. Οι δημότες Λεύκτρου θεωρούν ως καλύτερους γείτονες (ερώτηση 11^η) τους ομογενείς από το εξωτερικό, τους Έλληνες, τους Έλληνες παλιννοστούντες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Θα απέφευγαν όμως τη γειτνίασή τους με Έλληνες τσιγγάνους, Αλβανούς και Αφρικανούς.

Ακόμα οι δημότες Λεύκτρου θα εμπιστευόντουσαν τη φύλαξη της οικίας τους και την περιποίηση του κήπου και των κτημάτων τους (ερώτηση 12^η) σε ομογενείς από το εξωτερικό, σε Έλληνες, καθώς και σε Έλληνες παλιννοστούντες και μετανάστες. Έλλειψη εμπιστοσύνης παρατηρείται σε Έλληνες τσιγγάνους, Αλβανούς και Πόντιους.

Η φύλαξη των παιδιών και των ηλικιωμένων (ερώτηση 13^η) είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση. Για το λόγο αυτό παρατηρείται μια γενικότερη αρνητικότητα των δημοτών να επιδείξουν εμπιστοσύνη σ' οποιαδήποτε κατηγορία πληθυσμού.

Ένα μικρό ποσοστό δημοτών πάντως θα εμπιστευόταν τη φύλαξη παιδιών και ηλικιωμένων σε Έλληνες, Έλληνες παλιννοστούντες και ομογενείς από το εξωτερικό.

Από τις παραπάνω ερωτήσεις βγάζουμε το συμπέρασμα ότι οι δημότες Λεύκτρου εμπιστεύονται σε μεγάλο βαθμό τους ομοεθνείς, ενώ εκφράζουν έντονη δυσπιστία και έλλειψη εμπιστοσύνης στους αλλοδαπούς.

7. Τα καλύτερα παραγόμενα προϊόντα του Δήμου Λεύκτρου, σύμφωνα με την άποψη των ερωτηθέντων (ερώτηση 14^η) αποτελούν οι ελιές, το ελαιόλαδο, τα σύκα και το τυρί.

Ιδιαίτερα η ποιότητα του ελαιολάδου της περιοχής είναι γνωστή σ' ολόκληρη τη χώρα. Επίσης πραγματοποιείται εξαγωγή ελαιολάδου και ελιών από εργοστάσιο τυποποίησης, το οποίο λειτουργεί στο Δ.Δ. Πύργου.

8. Οι δημότες Λεύκτρου θεωρούν (ερώτηση 15^η) ότι από το Δήμο απουσιάζουν εργοστάσια και επιχειρήσεις τουριστικού χαρακτήρα. Πιστεύουν ότι με τη δημιουργία τους θα προκύψουν πολύ σημαντικά οφέλη για την περιοχή.

9. Παραδοσιακά και ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στην περιοχή θεωρούνται η συγκομιδή της ελιάς, οι αγροτικές και οικοδομικές εργασίες, η κτηνοτροφία και οι σαμαράδες.

10. Η ποιότητα ζωής για τους κατοίκους (ερώτηση 17^η) θα μπορούσε να βελτιωθεί με ποικίλους τρόπους. Καταρχήν θα έπρεπε να καταπολεμηθούν προβλήματα όπως η ανεργία των νέων και τα ελλιπή συστήματα συγκοινωνίας,

καθαριότητας και αποχέτευσης. Επιπλέον απαραίτητες για τους δημότες θεωρούνται οι ιατρικές υποδομές όπως τα ιατρεία και τα φαρμακεία. Τέλος σημαντική είναι η ανάπτυξη υπηρεσιών και επιχειρήσεων τουριστικού χαρακτήρα, η δημιουργία εργοστασίων και αθλητικών κέντρων. Έτσι θα αξιοποιηθεί τουριστικά η περιοχή και θ' ανοίξουν θέσεις εργασίας με αποτέλεσμα τη μείωση της ανεργίας.

11. Η πλειοψηφία των δημοτών ενημερώνεται από την τοπική τηλεόραση, τους ραδιοφωνικούς σταθμούς και τον τοπικό τύπο για τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες του Δήμου (ερώτηση 18^η).

Ελάχιστοι είναι αυτοί οι οποίοι πληροφορούνται από τοπικούς φορείς, ανακοινώσεις και την Υπηρεσία Πληροφόρησης του Δήμου. Το γεγονός αυτό φανερώνει την αδιαφορία των αρμοδίων υπηρεσιών του Δήμου από τη μια, για τη σωστή ενημέρωση των δημοτών, αλλά και την απάθεια των δημοτών από την άλλη, οι οποίοι δεν χρησιμοποιούν ορθά τις υπηρεσίες που τους παρέχονται.

12. Στην περίπτωση κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων του Δήμου (ερώτηση 19^η), μόνο ένα μικρό ποσοστό συμμετέχει στο σχεδιασμό και την υλοποίησή τους.

Οι δημότες επιρρίπτουν την ευθύνη γι' αυτό στη Δημοτική αρχή, μιας και ως κύρια αιτία της αποχής τους θεωρούν την έλλειψη ενημέρωσης (ερώτηση 20^η).

13. Οι αθίγγανοι, τα Α.Μ.Ε.Α. και οι μετανάστες θα μπορούσαν ν' απασχοληθούν με την κτηνοτροφία και τα αγροτικά επαγγέλματα (ερώτηση 21^η), σύμφωνα με την άποψη των ερωτηθέντων.

Επιπλέον, οι περισσότεροι εκ των ερωτηθέντων δε θα επιθυμούσαν τη συνύπαρξή τους στην ίδια επιχείρηση με μετανάστες, αθίγγανους και Α.Μ.Ε.Α. (ερώτηση 22^η). Αρκετοί είναι όμως αυτοί που δεν θα ενοχλούνταν με την περίπτωση αυτή.

Ακόμα μεγαλύτερη αντίδραση συναντάμε στην περίπτωση συνεργασίας των δημοτών με τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (ερώτηση 23^η). Ελάχιστοι δημότες θα συνεργαζόντουσαν με ξένους μετανάστες και αθίγγανους.

Βλέπουμε έντονα τη ρατσιστική τάση και την επιφύλαξη των δημοτών απέναντι στις ομάδες αυτές. Αρκετοί πάντως θα συνεργάζονταν με Α.Μ.Ε.Α. Αυτό φανερώνει την ευαισθησία των δημοτών, κυρίως προς αυτή την ομάδα πληθυσμού.

6.1.5. Αποτελέσματα έρευνας Δήμου Αβίας

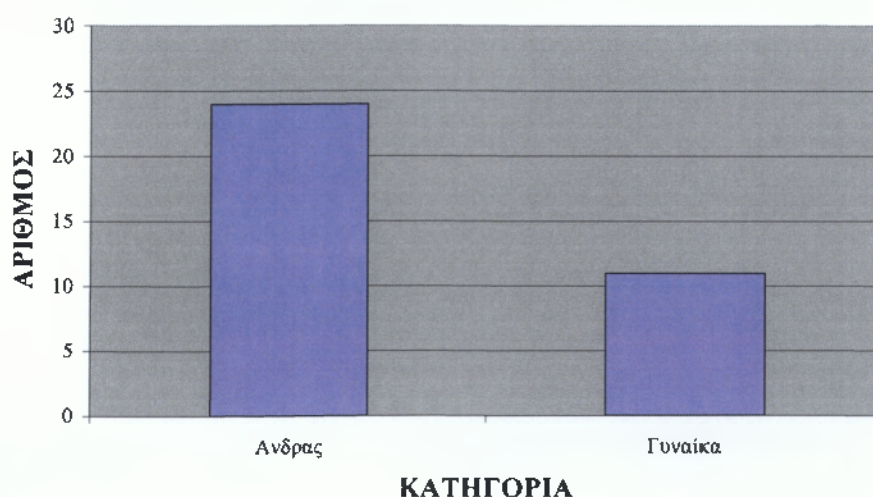
Ι. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

1. ΦΥΛΟ

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων για την ανάλυση του ερωτηματολογίου έχουν ως εξής:

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ
Άνδρας	24
Γυναίκα	11

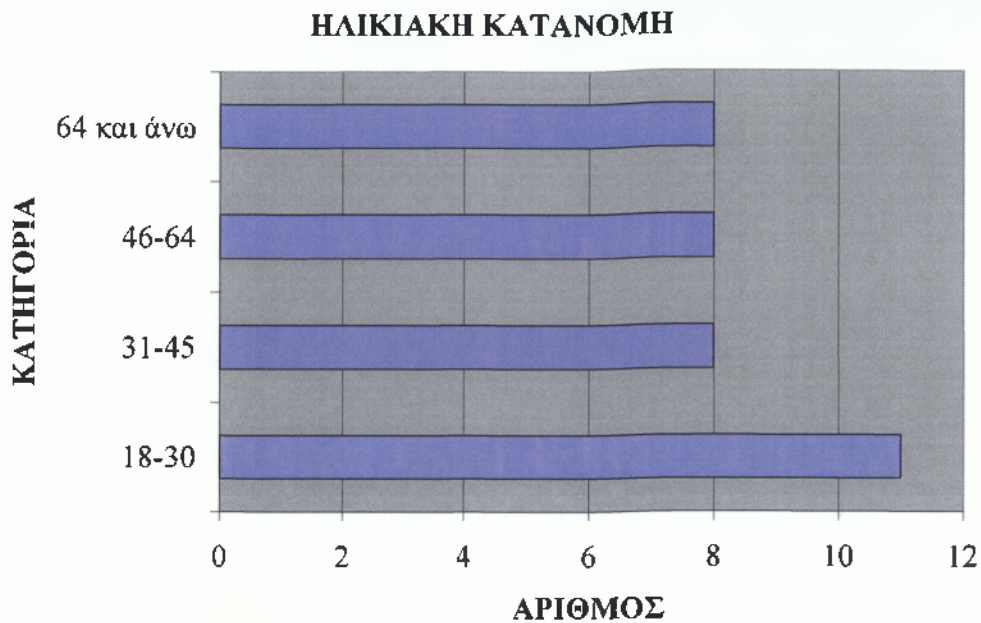
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΦΥΛΟΥ

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 68,6% (24 άτομα) είναι άνδρες και το 31,5% (11 άτομα) είναι γυναίκες.

2. ΗΛΙΚΙΑ

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
18-30	11
31-45	8
46-64	8
64 και άνω	8

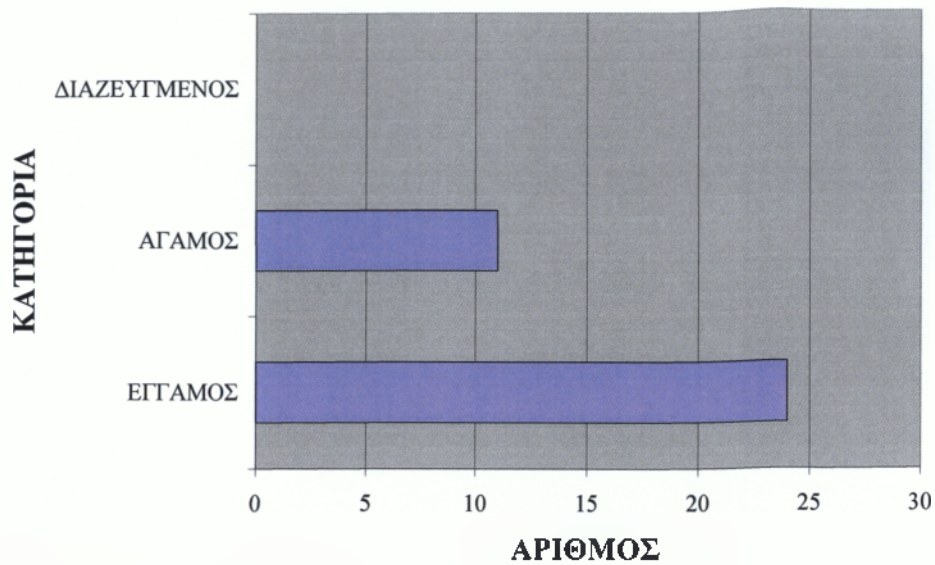

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο ποσοστό 31,4% (11 άτομα) βρίσκεται ηλικιακά στην κατηγορία 18-30 ετών. Τα υπόλοιπα ποσοστά διαμοιράζονται ισότιμα στις υπόλοιπες κατηγορίες 31-45 ετών 22,9% (8 άτομα), 46-64 ετών 22,9% (8 άτομα) και άνω των 65 ετών 22,9% (8 άτομα).

3. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΓΓΑΜΟΣ	24
ΑΓΑΜΟΣ	11
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ	0

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

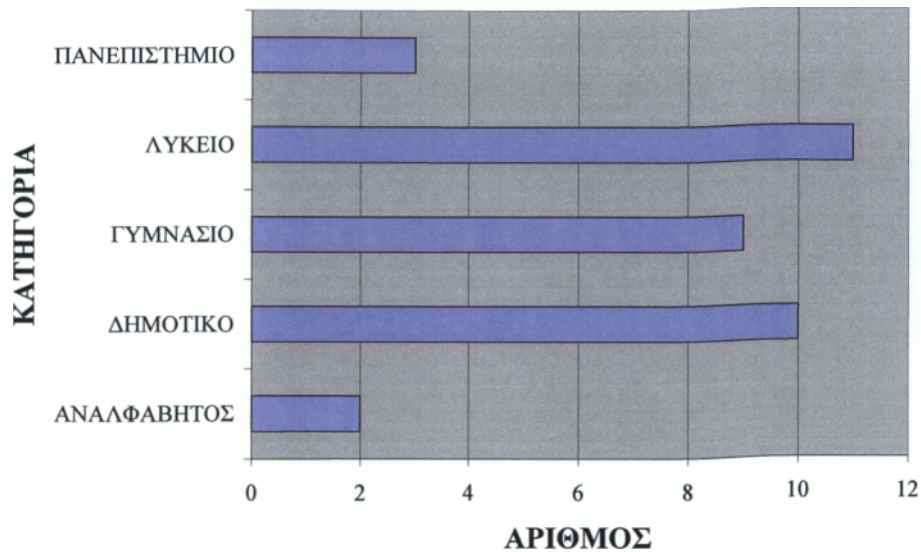

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος 68,6% (24 άτομα) είναι έγγαμοι, 31,4% (11 άτομα) είναι άγαμοι ενώ δεν υπάρχει κανείς διαζευγμένος.

4. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΣ	2
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	10
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	9
ΛΥΚΕΙΟ	11
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 31,4% (11 άτομα) είχε εκπαίδευση επιπέδου Λυκείου. Ένα ποσοστό 28,6% (10 άτομα) είχε τελειώσει το Δημοτικό, 25,7% (9 άτομα) είχε τελειώσει το Γυμνάσιο, 8,6% (3 άτομα) είχε Πανεπιστημιακή εκπαίδευση και 5,7% (2 άτομα) είναι το ποσοστό των αναλφάβητων.

7. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

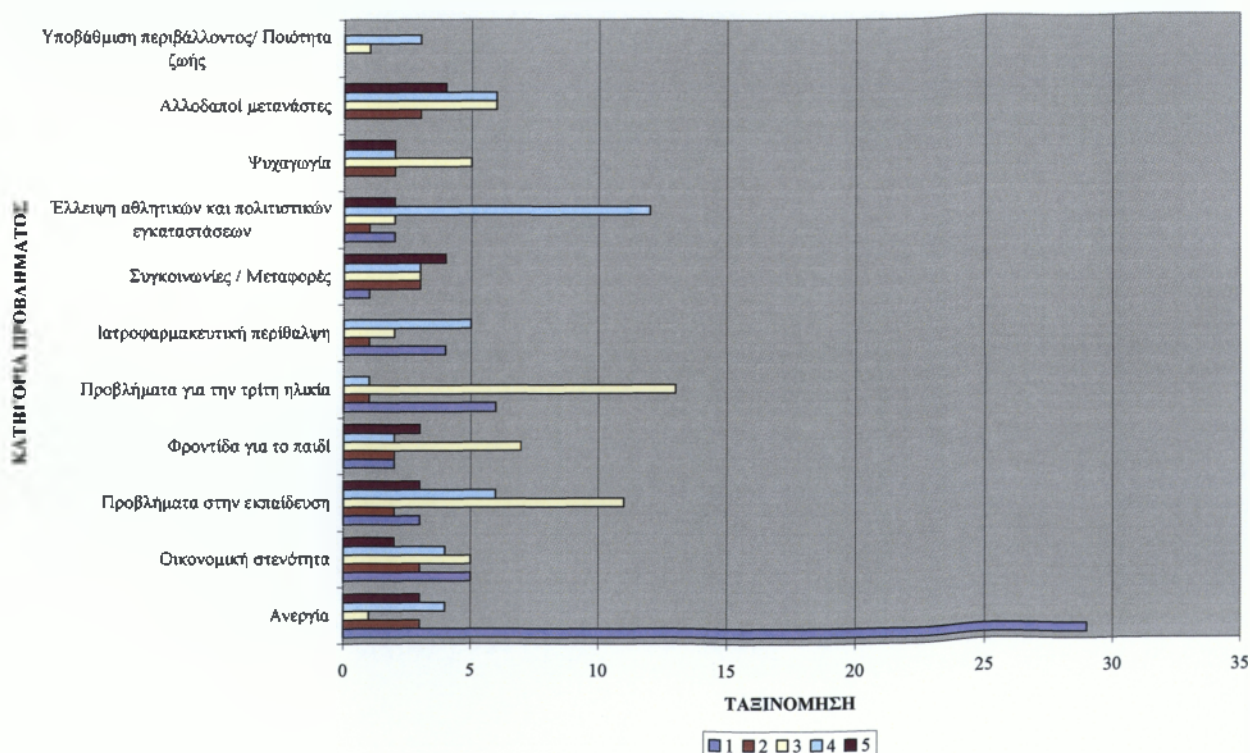
Σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου τα επαγγέλματα των ερωτηθέντων ανήκουν στις κατηγορίες, Αγρότης, Ιδιωτικός Υπάλληλος, Σερβιτόρος, Εστιατορας, Δάσκαλος, Έμπορος, Οικιακά, Άνεργος, Αρτοποιός.

8. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ερώτηση 1^η: Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής σας σήμερα; (Αξιολογήστε από 1-5 τα παρακάτω προβλήματα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	1	2	3	4	5
Ανεργία	29	3	1	4	3
Οικονομική στενότητα	5	3	5	4	2
Προβλήματα στην εκπαίδευση	3	2	11	6	3
Φροντίδα για το παιδί	2	2	7	2	3
Προβλήματα για την τρίτη ηλικία	6	1	13	1	0
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	4	1	2	5	0
Συγκοινωνίες / Μεταφορές	1	3	3	3	4
Έλλειψη αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων	2	1	2	12	2
Ψυχαγωγία	0	2	5	2	2
Αλλοδαποί μετανάστες	0	3	6	6	4
Υποβάθμιση περιβάλλοντος/ Ποιότητα ζωής	0	0	1	3	0

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

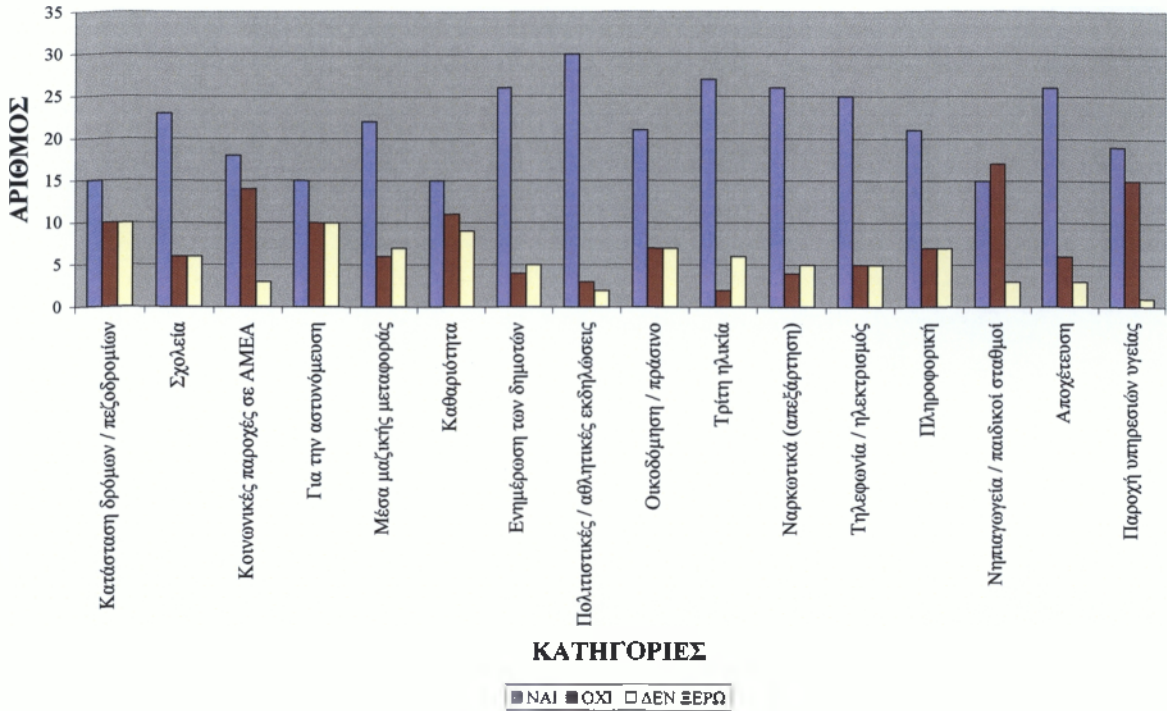
Η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων κατατάσσει σε ποσοστό 56% την ανεργία σαν πρόβλημα πρώτου μεγέθους. Σαν δεύτερο πρόβλημα με 14,3% εμφανίζονται η οικονομική στενότητα, οι συγκοινωνίες και οι αλλοδαποί μετανάστες. Σαν τρίτο πρόβλημα σε σειρά αξιολόγησης, 23,2% εμφανίζονται τα προβλήματα της τρίτης ηλικίας και με 19,6% τα προβλήματα στην εκπαίδευση. Στην τέταρτη κατηγορία αξιολόγησης με 25% βρίσκονται η έλλειψη αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων και με 10,4% η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Η τελευταία κατηγορία προβλημάτων συγκεντρώνεται στην φροντίδα για το παιδί και την ψυχαγωγία.

Ερώτηση 2^η: Ποιοι τομείς κατά την άποψή σας είναι της αρμοδιότητας του Δήμου;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΜΕΙΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Κατάσταση δρόμων / πεζοδρομίων	15	10	10
Σχολεία	23	6	6
Κοινωνικές παροχές σε ΑΜΕΑ	18	14	3
Για την αστυνόμευση	15	10	10
Μέσα μαζικής μεταφοράς	22	6	7
Καθαριότητα	15	11	9
Ενημέρωση των δημοτών	26	4	5
Πολιτιστικές / αθλητικές εκδηλώσεις	30	3	2
Οικοδόμηση / πράσινο	21	7	7
Τρίτη ηλικία	27	2	6
Ναρκωτικά (απεξάρτηση)	26	4	5
Τηλεφωνία / ηλεκτρισμός	25	5	5
Πληροφορική	21	7	7
Νηπιαγωγεία / παιδικοί σταθμοί	15	17	3
Αποχέτευση	26	6	3
Παροχή υπηρεσιών υγείας	19	15	1

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η κατάσταση των δρόμων και των πεζοδρομίων ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 42,9% (15 άτομα), 28,6% (10 άτομα) ότι δεν ανήκει ενώ το 28,6% (10 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα σχολεία ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 65,7% (23 άτομα) ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 17,1% (6 άτομα) ενώ το 17,1% (6 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι οι κοινωνικές παροχές σε άτομα με ειδικές ανάγκες ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 51,4% (18 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 40% (14 άτομα), ενώ το 8,6% (3 άτομα) δήλωσαν ότι δεν ξέρουν.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η αστυνόμευση ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 42,9% (15

άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 28,6% (10 άτομα) και 28,6% (10 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα μέσα μαζικής μεταφοράς ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 62,9% (22 άτομα) ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 17,1% (6 άτομα) και 20% (7 άτομα) δεν ξέρει

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η καθαριότητα ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 42,9% (15 άτομα), 31,4% (11 άτομα) ότι δεν ανήκει και 25,7% (9 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η ενημέρωση των δημοτών ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 74,3% (26 άτομα), 11,4% (4 άτομο) ότι δεν ανήκει και 14,3% (5 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι οι πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 85,7% (30 άτομα) ότι δεν ανήκει 8,6% (3 άτομο) και 5,7% (2 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η οικοδόμηση και το πράσινο ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 60% (21 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 20% (7 άτομα) και 20% (7 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η τρίτη ηλικία ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 77,1% (27 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 5,7% (2 άτομα) ενώ 17,1% (6 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η απεξάρτηση από τα ναρκωτικά ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 74,3% (26 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 11,4% (4 άτομα) και 14,3% (5 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η τηλεφωνία και ο ηλεκτρισμός ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε

ποσοστό 71,4% (25 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 14,3% (5 άτομα), ενώ το 14,3% (5 άτομα) δήλωσαν ότι δεν ξέρουν.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η πληροφορική ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 60% (21 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 20% (7 άτομα) και 20% (7 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι τα νηπιαγωγεία και οι παιδικοί σταθμοί ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 42,9% (15 άτομα), ότι δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 48,6% (17 άτομα) και 8,6% (3 άτομα) δεν ξέρει.

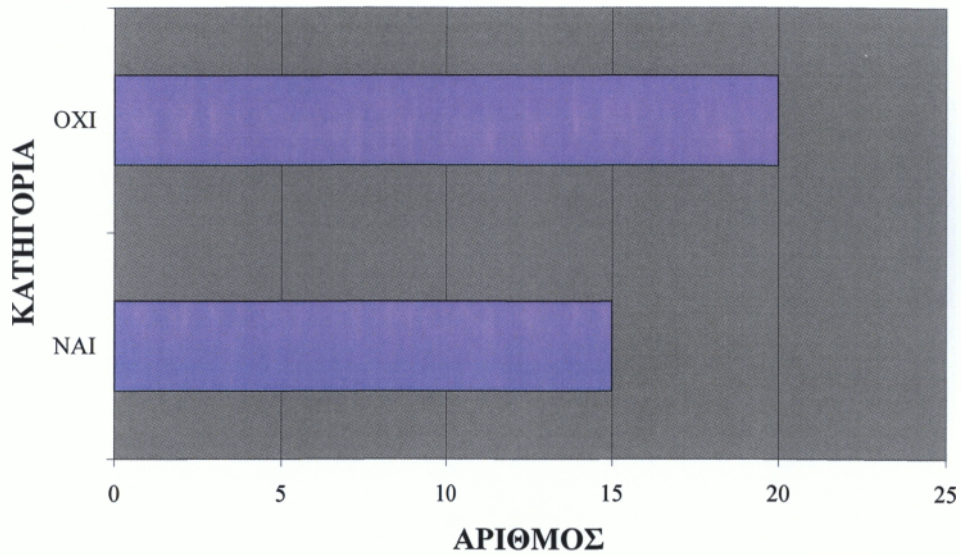
Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η αποχέτευση ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 74,3% (26 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 17,1% (6 άτομα) ενώ το 8,6% (3 άτομα) δεν ξέρει.

Από τα 35 άτομα τα οποία απάντησαν την ερώτηση, πιστεύουν ότι η παροχή υπηρεσιών υγείας ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 54,3% (19 άτομα), ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου σε ποσοστό 42,9% (15 άτομα) και 2,9% (1 άτομα) δεν ξέρει.

Ερώτηση 3^η: Από τις επιλογές σας της ερώτησης 2 πιστεύετε ότι ο Δήμος εκτελεί επαρκώς αυτές του τις αρμοδιότητες;

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	15
ΟΧΙ	20

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

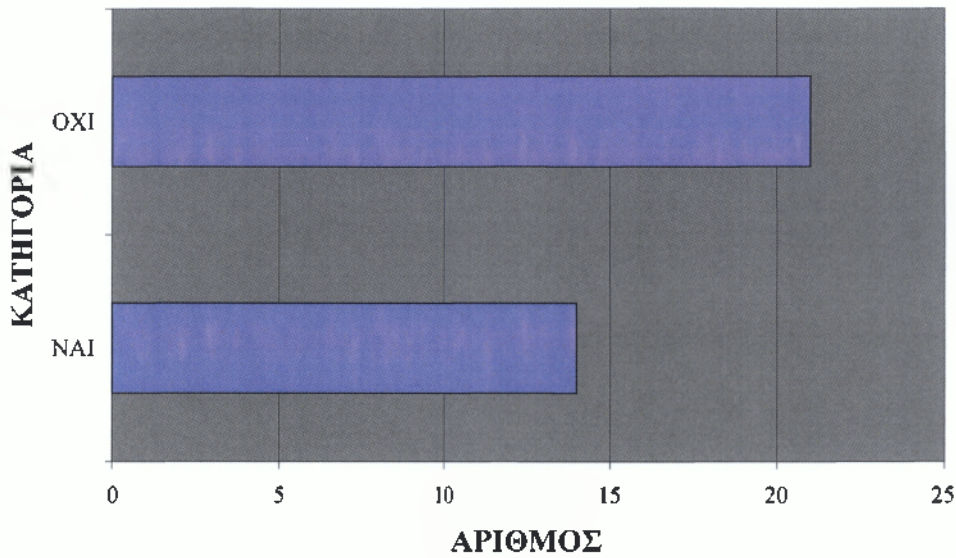

Από τους 35 που απάντησαν την ερώτηση το 57,1% (20 άτομα) θεωρεί ότι ο Δήμος δεν εκτελεί επαρκώς τις αρμοδιότητές του σε αντίθεση με το 42,9% (15 άτομα) όπου θεωρεί ότι οι αρμοδιότητες του Δήμου εκτελούνται επαρκώς.

Ερώτηση 3^α: Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε όχι είστε διατεθειμένοι να πληρώνετε για αυτές τις παροχές;

ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	14
ΟΧΙ	21

ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΔΗΜΟΥ

Από τους 35 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν την ερώτηση, το 60% (21 άτομα) δεν είναι διατεθειμένο να συνεχίσει να πληρώνει για αυτές τις παροχές ενώ ένα 40% (14 άτομα) δεν επιθυμεί να συνεχίσει.

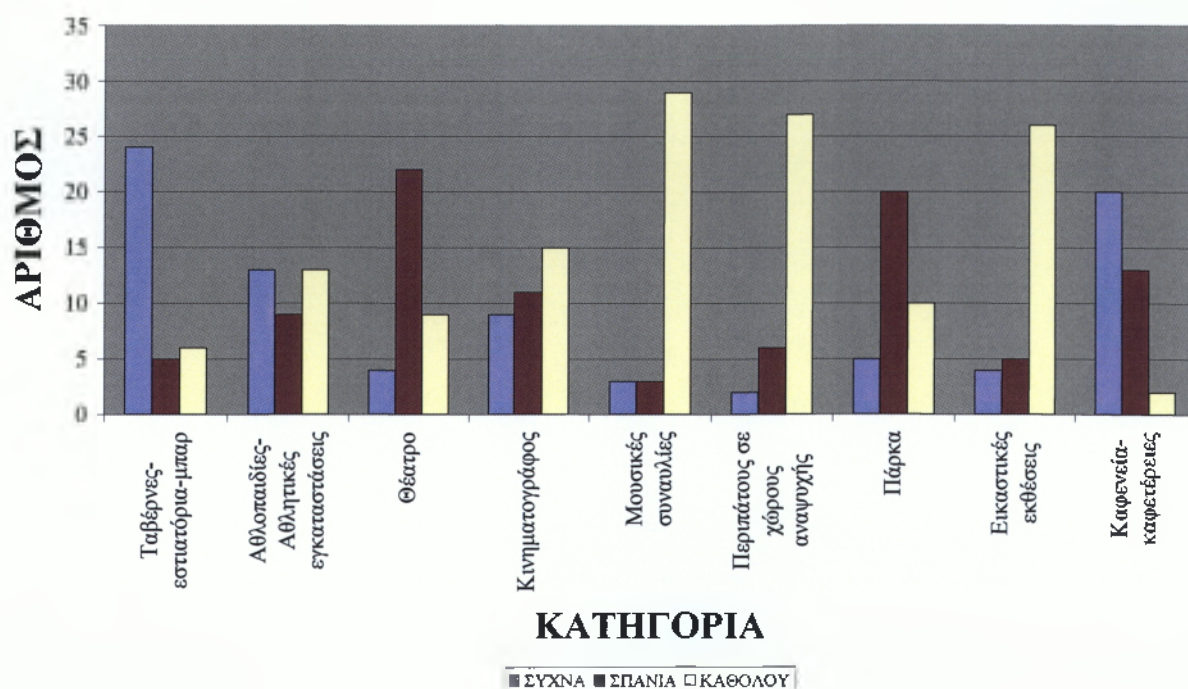
Ερώτηση 3^α: Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε ΝΑΙ ποιες ακριβώς παροχές / υπηρεσίες θεωρείτε απαραίτητες και θα πληρώνετε για να τις έχετε; (μέχρι 4 απαντήσεις)

Οι παροχές / υπηρεσίες όπου το σύνολο των Δημοτών θεωρεί απαραίτητες και θα πλήρωναν για τις έχουν είναι η επιδιόρθωση μνημείων, η καθαριότητα και το οδικό δίκτυο.

Ερώτηση 4^η: Αξιοποιείτε τους παρακάτω χώρους / υπηρεσίες που παρέχουν στην πόλη σας και πόσο συχνά;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΧΩΡΟΙ	ΣΥΧΝΑ	ΣΠΑΝΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ταβέρνες-εστιατόρια-μπαρ	24	5	6
Αθλοπαιδιές-Αθλητικές εγκαταστάσεις	13	9	13
Θέατρο	4	22	9
Κινηματογράφος	9	11	15
Μουσικές συναυλίες	3	3	29
Περιπάτους σε χώρους αναψυχής	2	6	27
Πάρκα	5	20	10
Εικαστικές εκθέσεις	4	5	26
Καφενεία-καφετέριες	20	13	2

ΧΡΗΣΗ ΧΩΡΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε ταβέρνες-εστιατόρια-μπαρ το 68,6% (24 άτομα), σπάνια το 14,3% (5 άτομα) ενώ το 17,1% (6 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση ασχολούνται με αθλοπαιδιές και χρησιμοποιούν συχνά αθλητικές εγκαταστάσεις το 37,1% (13 άτομα), σπάνια το 25,7% (9 άτομα) ενώ το 37,1% (13 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά στο Θέατρο το 11,4% (4 άτομα), σπάνια το 62,9% (22 άτομα) ενώ το 25,7% (9 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά στον κινηματογράφο το 25,7% (9 άτομα), σπάνια το 31,4% (11 άτομα) ενώ το 42,9% (15 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε μουσικές συναυλίες το 8,6% (3 άτομα), σπάνια το 8,6% (3 άτομα) ενώ το 82,9% (29 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση κάνουν συχνά περιπάτους σε χώρους αναψυχής το 5,7% (2 άτομα), σπάνια το 17,1% (6 άτομα) ενώ το 77,1% (27 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση χρησιμοποιούν συχνά πάρκα το 14,3% (5 άτομα), σπάνια το 57,1% (20 άτομα) ενώ το 28,6% (10 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

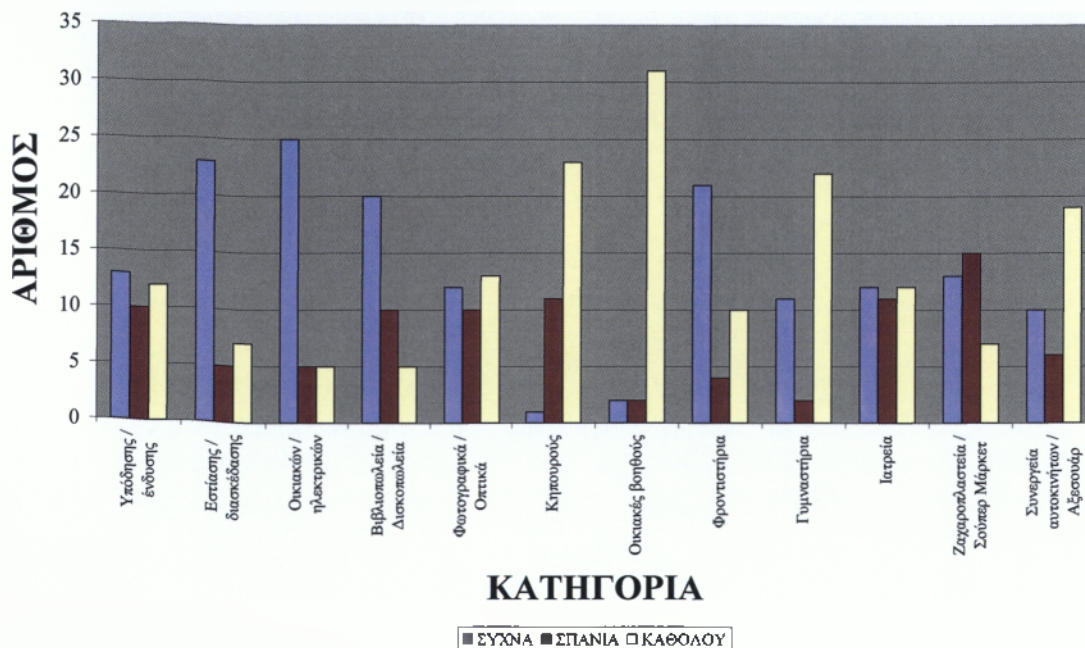
Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε εικαστικές εκθέσεις το 11,4% (4 άτομα), σπάνια το 14,3% (4 άτομα) ενώ το 74,3% (26 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση πηγαίνουν συχνά σε καφεενεία και καφετέριες το 57,1% (20 άτομα), σπάνια το 37,1% (13 άτομα) ενώ το 5,7% (2 άτομα) δεν πηγαίνει καθόλου.

Ερώτηση 5^η : Ποιες από τις ακόλουθες υπηρεσίες – καταστήματα στην πόλη σας χρησιμοποιείτε και πόσο συχνά;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΧΝΑ	ΣΠΑΝΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Υπόδησης / ένδυσης	13	10	12
Εστίασης / διασκέδασης	23	5	7
Οικιακών / ηλεκτρικών	25	5	5
Βιβλιοπωλεία / Δισκοπωλεία	20	10	5
Φωτογραφικά / Οπτικά	12	10	13
Κηπουρός	1	11	23
Οικιακές βοηθούς	2	2	31
Φροντιστήρια	21	4	10
Γυμναστήρια	11	2	22
Ιατρεία	12	11	12
Ζαχαροπλαστεία / Σούπερ Μάρκετ	13	15	7
Συνεργεία αυτοκινήτων / Αξεσουάρ	10	6	19

ΧΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 37,1% (13 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους υπόδησης / ένδυσης, το 28,6% (10 άτομα) σπάνια και το 34,3% (12 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 65,7% (23 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους εστίασης / διασκέδασης, το 14,3% (5 άτομα) σπάνια και το 20% (7 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 71,4% (25 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους οικιακών / ηλεκτρικών, το 14,3% (5 άτομα) σπάνια και το 14,3% (5 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 57,1% (20 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους βιβλιοπωλείων / δισκοπωλείων, το 28,6% (10 άτομα) σπάνια και το 14,3% (5 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 34,3% (12 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά χώρους φωτογραφικών οπτικών, το 28,6% (10 άτομα) σπάνια και το 37,1% (13 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 2,9% (1 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά κηπουρούς, το 31,4% (11 άτομα) σπάνια και το 65,7% (23 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 5,7% (2 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά οικιακές βοηθούς, το 5,7% (2 άτομα) σπάνια και το 88,6%, (31 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 60% (21 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά φροντιστήρια, το 11,4% (4 άτομα) σπάνια και το 28,6% (6 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 31,4% (11 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά γυμναστήρια, το 5,7% (2 άτομα) σπάνια και το 62,9% (22 άτομα) καθόλου.

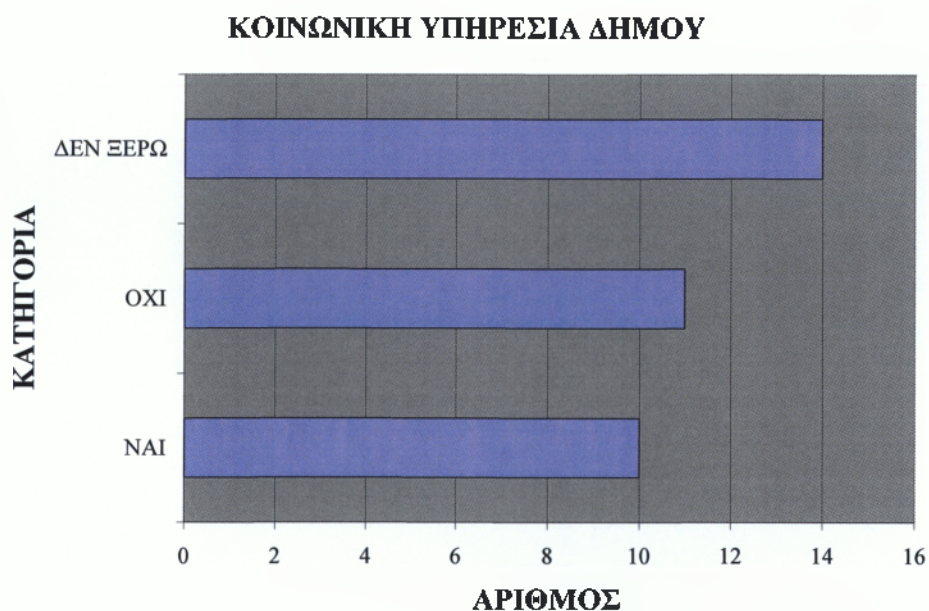
Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 34,3% (12 άτομα) πηγαίνουν συχνά σε ιατρεία, το 31,4% (11 άτομα) σπάνια και το 34,3% (12 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 37,1% (29 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά σουπερμάρκετ, το 42,9% (13 άτομα) σπάνια και το 20% (18 άτομα) καθόλου.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 28,6% (10 άτομα) χρησιμοποιούν συχνά συνεργεία αυτοκινήτων / αξεσουάρ, το 17,1% (6 άτομα) σπάνια και το 54,3% (19 άτομα) καθόλου.

Ερώτηση 6^η : Ο Δήμος σας έχει Κοινωνική Υπηρεσία / Κοινωνικά προγράμματα;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	10
ΟΧΙ	11
ΔΕΝ ΞΕΡΩ	14

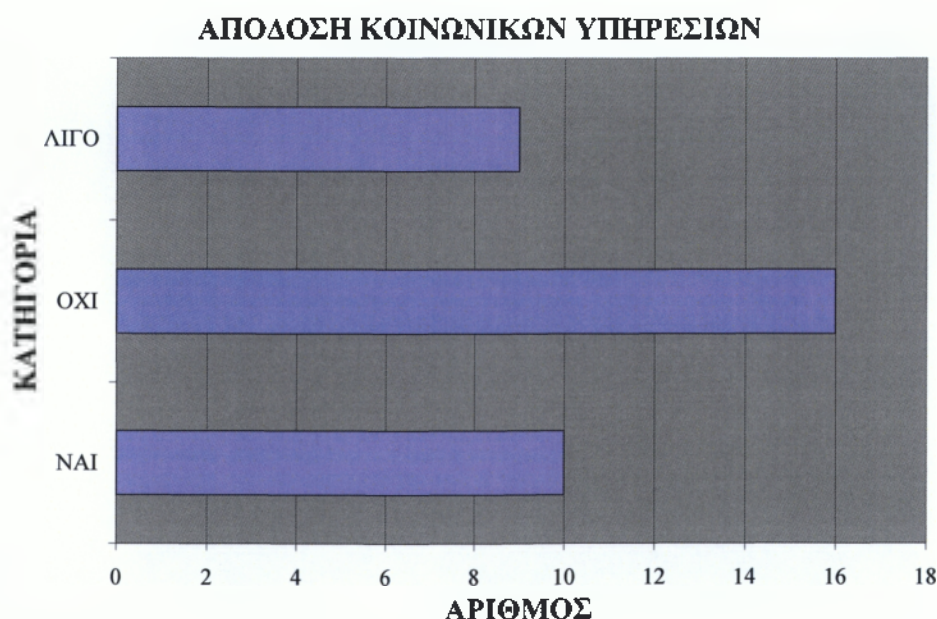
Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 28,6% (10 άτομα) απάντησε ότι γνωρίζει εάν ο Δήμος έχει Κοινωνική Υπηρεσία ή Κοινωνικά Προγράμματα, το 31,4% (11 άτομα) απάντησε αρνητικά και το 40% (14 άτομα) δεν ξέρει.

Ερώτηση 6^η : Αν στην προηγούμενη απαντήσατε ΝΑΙ περιγράψτε τις κοινωνικές υπηρεσίες – προγράμματα του Δήμου σας.

Η ερώτηση αυτή δεν απαντήθηκε κατά την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων.

Ερώτηση 7^η : Είστε ευχαριστημένοι από τις κοινωνικές υπηρεσίες – προγράμματα του Δήμου σας;

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	10
ΟΧΙ	16
ΛΙΓΟ	9

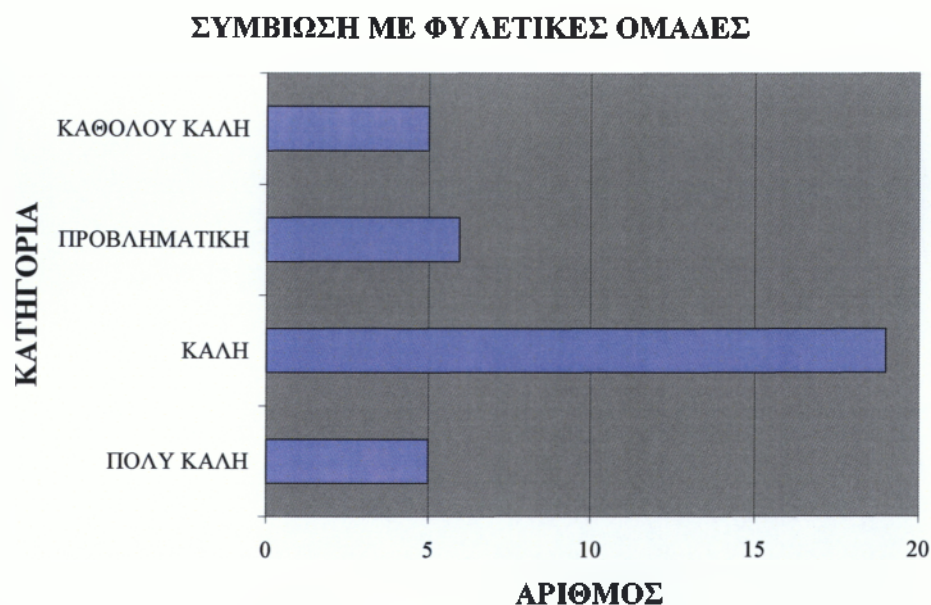
Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση ένα ποσοστό 28,6% (10 άτομα) των ερωτηθέντων είναι ικανοποιημένο από τις κοινωνικές υπηρεσίες και τα κοινωνικά προγράμματα του Δήμου ενώ ένα ποσοστό 25,7% (9 άτομα) είναι λίγο ικανοποιημένο. Το υπόλοιπο 45,7% (16 άτομα) απάντησε αρνητικά.

Ερώτηση 8^η : Πόσες φορές στη διάρκεια του χρόνου κατά προσέγγιση κάνετε χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων του Δήμου;

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτηθέντες ήταν καθόλου.

Ερώτηση 9^η : Στην περιοχή σας συνυπάρχετε με διαφορετικές φυλετικές ομάδες (π.χ. αθίγγανους) πως θα χαρακτηρίζατε τη συμβίωσή σας με αυτές;

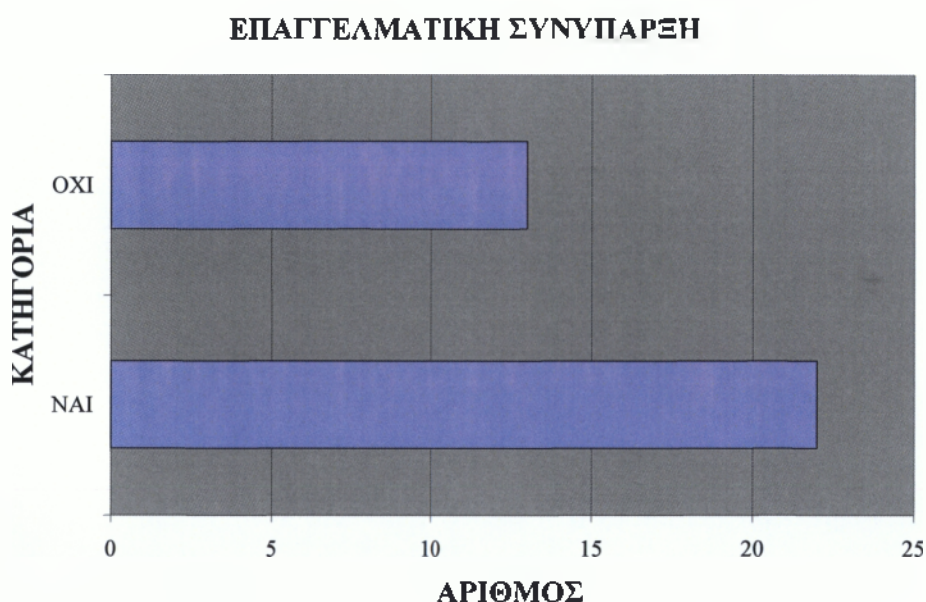
ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΜΕ ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	5
ΚΑΛΗ	19
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ	6
ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΑΛΗ	5

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 54,3% (19 άτομα) θεωρεί ότι έχει καλή συνύπαρξη με τις άλλες φυλετικές ομάδες ενώ το 17,1% (6 άτομα) τη χαρακτήρισε προβληματική. Ένα 14,3% (5 άτομα) θεωρεί τη συνύπαρξη καθόλου καλή ενώ το υπόλοιπο 14,3% (5 άτομα) πολύ καλή.

Ερώτηση 10^η : Πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να συνυπάρξετε επαγγελματικά ή να συνεργαστείτε με άτομα αυτών των ομάδων;

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΜΕ ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	22
ΟΧΙ	13

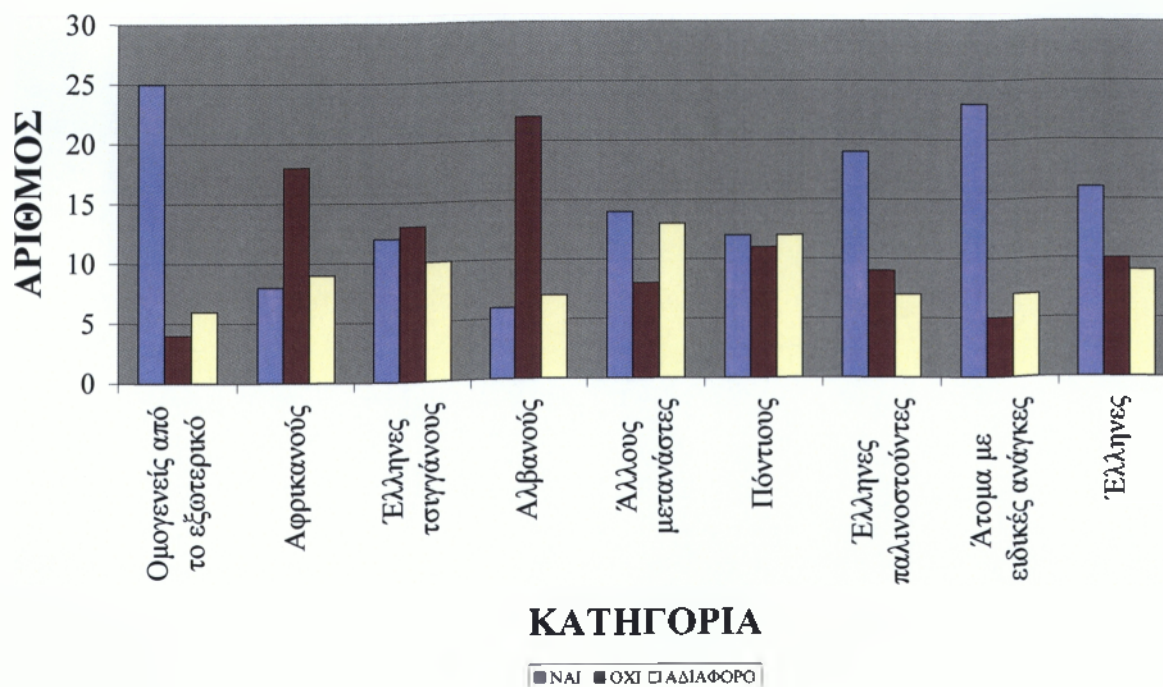

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων 62,9% (22 άτομα) θεωρεί ότι δεν μπορεί να συνυπάρξει επαγγελματικά με τις διάφορες φυλετικές ομάδες της περιοχής και μόνο το 37,1% (13 άτομα) θεωρεί τη συνύπαρξη δυνατή.

Ερώτηση 11^η : Με ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα θέλατε να είστε γείτονες;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΔΙΑΦΟΡΟ
Ομογενείς από το εξωτερικό	25	4	6
Αφρικανούς	8	18	9
Έλληνες τσιγγάνους	12	13	10
Αλβανούς	6	22	7
Άλλους μετανάστες	14	8	13
Πόντιους	12	11	12
Έλληνες παλινοστούντες	19	9	7
Άτομα με ειδικές ανάγκες	23	5	7
Έλληνες	16	10	9

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΩΝ

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 71,4% (25 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με ομογενείς από το εξωτερικό, το 11,4% (4 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 17,1% (6 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 22,9% (8 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Αφρικανούς, το 51,4% (18 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 25,7% (9 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 34,3% (12 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες τσιγγάνους, το 37,1% (13 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 28,6% (10 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 17,1% (6 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Αλβανούς, το 62,9% (22 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 20% (7 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 40% (14 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με άλλη κατηγορία μεταναστών, το 22,9% (8 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 37,1% (13 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 34,3% (12 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Πόντιους, το 31,4% (11 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 34,3% (12 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 54,3% (19 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες παλινοστούντες, το 25,7% (9 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 20% (7 άτομα) είναι αδιάφορο.

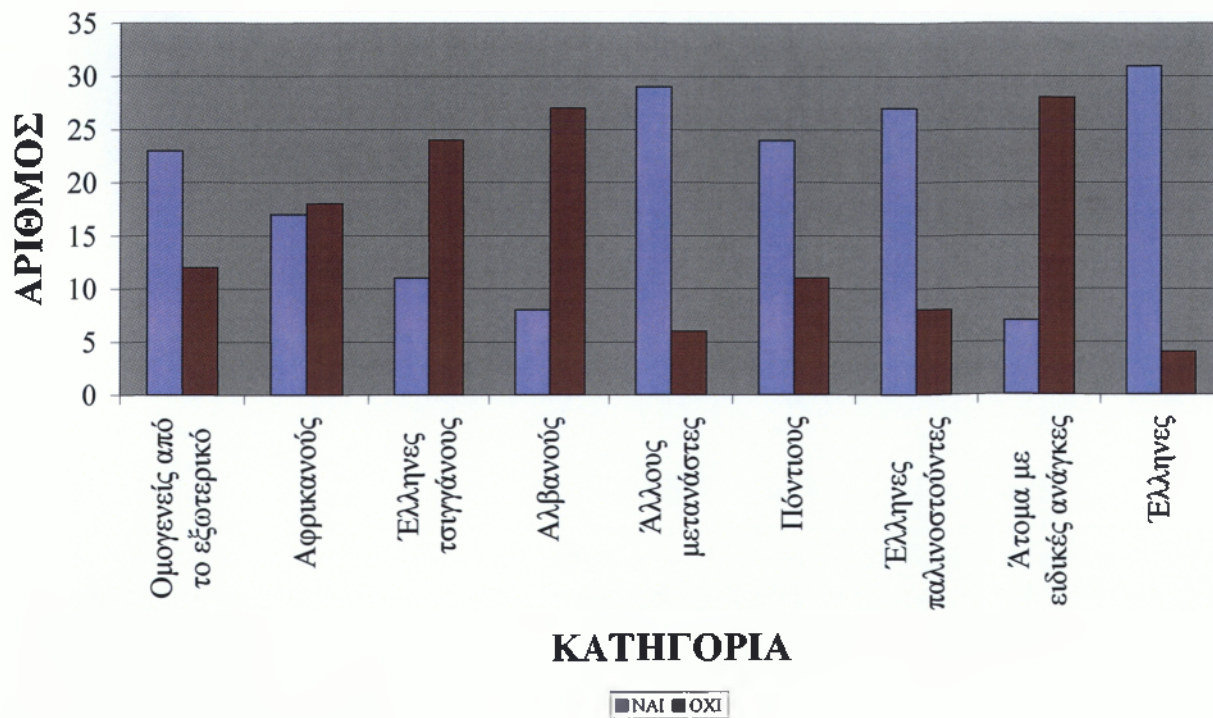
Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 65,7% (23 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με ΑΜΕΑ, το 14,3% (5 άτομα) δεν θα ήθελε ενώ στο 20% (7 άτομα) είναι αδιάφορο.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 45,7% (16 άτομα) θα ήθελε να γειτονεύει με Έλληνες, το 28,6% (10 άτομα) δεν θα ήθελε, ενώ στο 25,7% (9 άτομα) είναι αδιάφορο.

Ερώτηση 12^η : Σε ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα εμπιστευόσαστε τη φύλαξη του σπιτιού σας και την περιποίηση του κήπου ή των κτημάτων σας; (φροντίδα / καθαριότητα)

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ομογενείς από το εξωτερικό	23	12
Αφρικανούς	17	18
Έλληνες τσιγγάνους	11	24
Αλβανούς	8	27
Άλλους μετανάστες	29	6
Πόντιους	24	11
Έλληνες παλινοστούντες	27	8
Άτομα με ειδικές ανάγκες	7	28
Έλληνες	31	4

ΦΥΛΑΞΗ ΟΙΚΙΑΣ

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 65,7% (23 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και

των κτημάτων τους σε ομογενείς από το εξωτερικό, ενώ το 34,3% (12 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 48,6% (17 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Αφρικανούς, ενώ το 51,4% (18 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 31,4% (11 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες τσιγγάνους ενώ το 68,6% (24 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 22,9% (8 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Αλβανούς ενώ το 77,1% (27 άτομα) απάντησαν όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 82,9% (29 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε άλλους μετανάστες ενώ το 17,1% (6 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 68,6% (24 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Πόντιους ενώ το 31,4% (11 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 77,1% (27 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες παλιννοστούντες ενώ το 22,9% (8 άτομα) όχι.

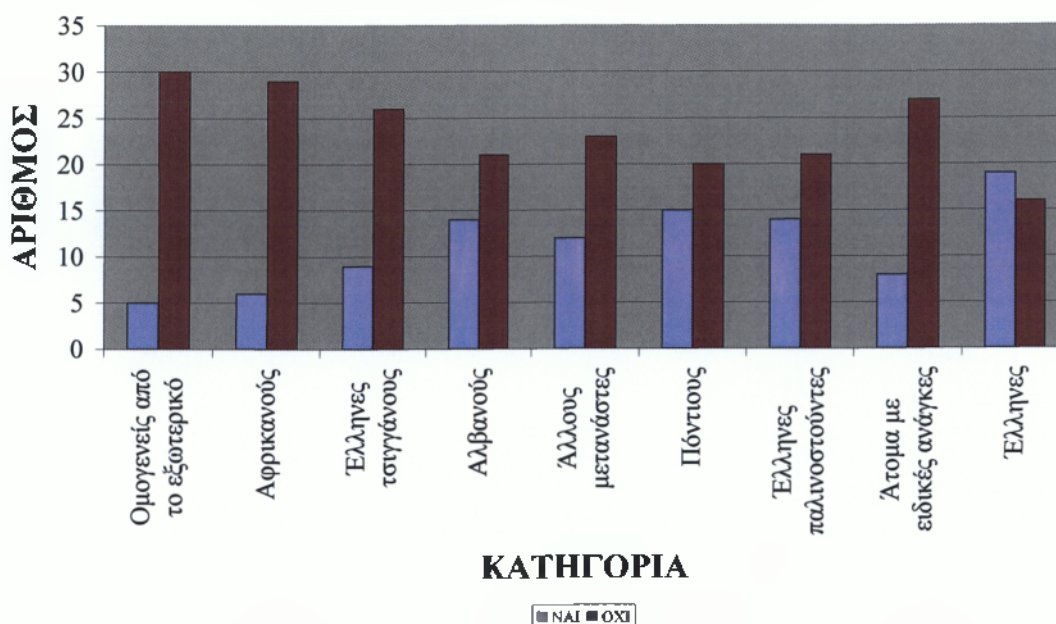
Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 20% (7 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε ΑΜΕΑ ενώ το 80% (28 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 88,6% (31 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη της οικίας τους και τις περιποιήσεις των κήπων και των κτημάτων τους σε Έλληνες ενώ το 11,4% (4 άτομα) όχι.

Ερώτηση 13^η : Σε ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πληθυσμού θα εμπιστευόσαστε τη φύλαξη – φροντίδα παιδιών / ηλικιωμένων;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ομογενείς από το εξωτερικό	5	30
Αφρικανούς	6	29
Έλληνες τσιγγάνους	9	26
Αλβανούς	14	21
Άλλους μετανάστες	12	23
Πόντιους	15	20
Έλληνες παλινοστούντες	14	21
Άτομα με ειδικές ανάγκες	8	27
Έλληνες	19	16

ΦΥΛΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ / ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 14,3% (5 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε ομογενείς από το εξωτερικό, ενώ το 85,7% (30 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 17,1% (6 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Αφρικανούς, ενώ το 82,9% (29 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 25,7% (9 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες τσιγγάνους, ενώ το 74,3% (26 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 40% (14 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Αλβανούς ενώ το 60% (21 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 34,3% (12 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε άλλους μετανάστες ενώ το 65,7% (23 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 42,9% (15 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Πόντιους ενώ το 57,1% (20 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 40% (14 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες παλιννοστούντες ενώ το 60% (21 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 22,9% (8 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε ΑΜΕΑ ενώ το 77,1% (27 άτομα) όχι.

Από τα 35 άτομα που απάντησαν την ερώτηση το 54,3% (19 άτομα) θα εμπιστευόταν τη φύλαξη ή τη φροντίδα των παιδιών ή των ηλικιωμένων σε Έλληνες ενώ το 45,7% (16 άτομα) όχι.

Ερώτηση 14^η : Ποια είναι κατά τη γνώμη σας το καλύτερο ή τα καλύτερα προϊόντα που παράγει η περιοχή σας; (4 επιλογές)

Κατά την ομόφωνη γνώμη των ερωτηθέντων τα καλύτερα προϊόντα που παράγει η περιοχή είναι, ελιές, λάδι, τυρί, σύκα, αλιευτικά προϊόντα και μέλι.

Ερώτηση 15^η : Ποιες υπηρεσίες / επιχειρήσεις νομίζετε ότι έχει περισσότερο ανάγκη η περιοχή σας; (4 επιλογές)

Οι δημότες στο σύνολό τους θεωρούν ότι η περιοχή τους έχει περισσότερο ανάγκη υπηρεσίες / επιχειρήσεις όπως εργοστάσια, ιατρεία, φαρμακεία, αθλητικά κέντρα, εστιατόρια ξενοδοχεία και τουριστικές υπηρεσίες.

Ερώτηση 16^η : Ποια είναι τα παραδοσιακά και ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στην περιοχή σας;

Σαν παραδοσιακά ή ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στην περιοχή, θεωρούνται η αλιεία, συγκομιδή ελιάς, κτηνοτροφία, σαμαράδες και πεταλωτές.

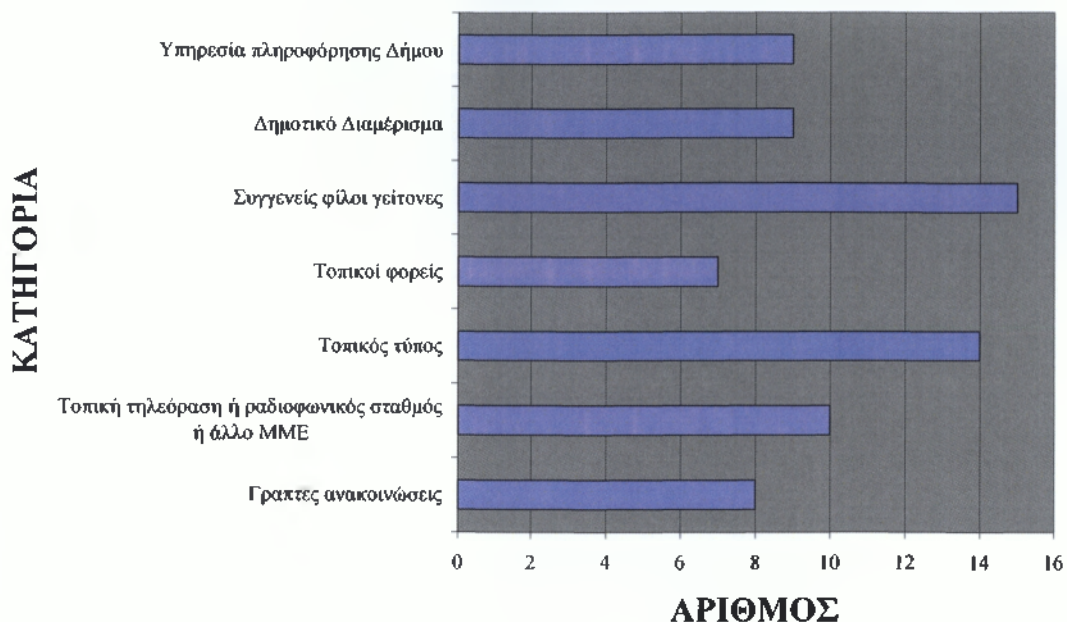
Ερώτηση 17^η : Τι φαντάζεστε ότι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων;

Το σύνολο των δημοτών θεωρεί ότι μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής με περισσότερη Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, βελτίωση του οδικού δικτύου και ύδρευσης. Επίσης, καταπολέμηση ανεργίας και επιστροφή των νέων, ανάπτυξη τουριστικών επιχειρήσεων και κέντρων ψυχαγωγίας.

Ερώτηση 18^η : Πως πληροφορείστε για τις κοινωνικές υπηρεσίες / προγράμματα του Δήμου ή για ιδιωτικές κοινωνικές πρωτοβουλίες ή επιχειρηματικές δραστηριότητες;

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Γραπτές ανακοινώσεις	8
Τοπική τηλεόραση ή ραδιοφωνικός σταθμός ή άλλο ΜΜΕ	10
Τοπικός τύπος	14
Τοπικοί φορείς	7
Συγγενείς φίλοι γείτονες	15
Δημοτικό Διαμέρισμα	9
Υπηρεσία πληροφόρησης Δήμου	9

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

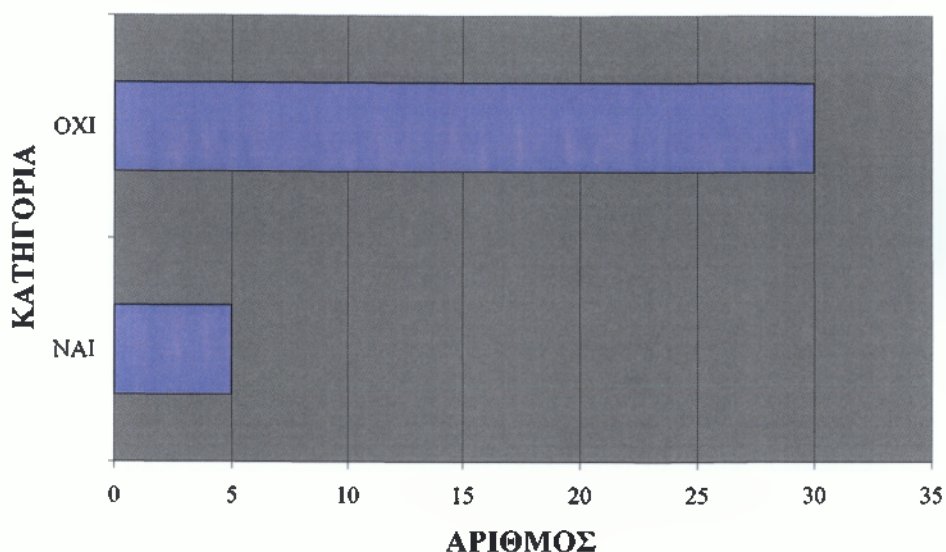

Για την πληροφόρησή τους οι ερωτηθέντες επιλέγουν όλες τις δυνατές πηγές πληροφόρησης με προεξέχουσες τον τοπικό Τύπο και από τους συγγενείς και γείτονες. Πληροφόρηση επίσης λαμβάνεται από ΜΜΕ, το Δημοτικό διαμέρισμα και την υπηρεσία πληροφόρησης του Δήμου και γραπτές ανακοινώσεις.

Ερώτηση 19^η : Στην περίπτωση των κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων του Δήμου συμμετέχετε ο ίδιος στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών;

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΝΑΙ	5
ΟΧΙ	30

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Στην περίπτωση των κοινωνικών υπηρεσιών και των κοινωνικών προγραμμάτων του Δήμου συμμετέχει το 14,3% (5 άτομα) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών ενώ το 85,7% (30 άτομα) όχι.

Ερώτηση 20^η : Πως νομίζετε ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί η συμμετοχή των δημοτών;

Οι ερωτηθέντες απάντησαν ομόφωνα ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί περισσότερο η συμμετοχή των δημοτών διαμέσου περισσότερης ενημέρωσης και επαφής του Δήμου με τους Δημότες.

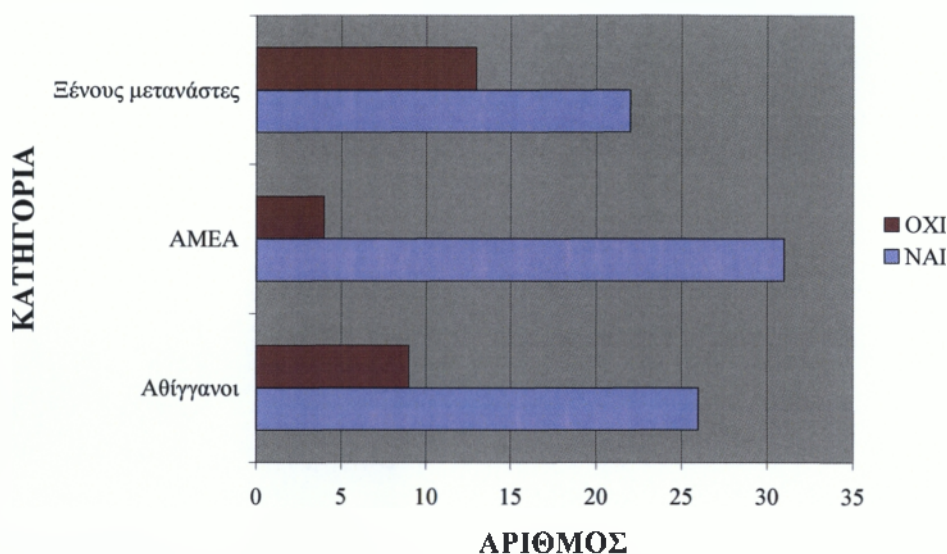
Ερώτηση 21^η : Αναφέρατε 4 επιχειρήσεις που θεωρείτε βιώσιμες για να απασχοληθούν αθίγγανοι, ΑΜΕΑ, μετανάστες

Η αλιεία, η κτηνοτροφία, τα αγροτικά και τα Εργοστάσια, θεωρούνται σαν βιώσιμες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να απασχοληθούν ευαίσθητες κατηγορίες ομάδων

Ερώτηση 22^η : Θα θέλατε να εργαστείτε στην ίδια επιχείρηση με:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Αθίγγανοι	26	9
ΑΜΕΑ	31	4
Ξένους μετανάστες	22	13

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

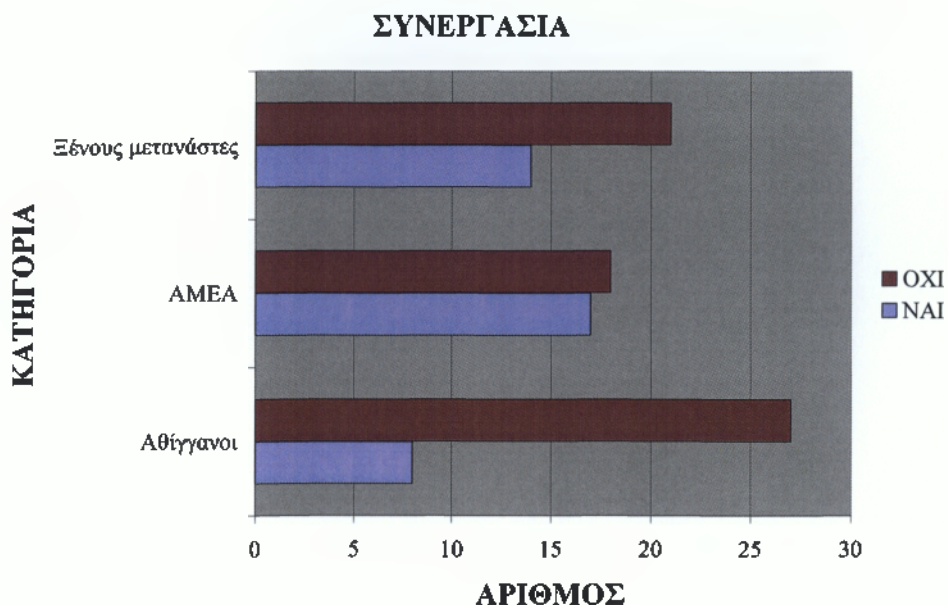
Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 74,3% (26 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με αθίγγανους ενώ το 25,7% (9 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 88,6% (31 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με ΑΜΕΑ ενώ το 11,4% (4 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 62,9% (22 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να εργαστεί στην ίδια επιχείρηση με ξένους μετανάστες ενώ το 37,1% (13 άτομα) όχι.

Ερώτηση 23^η : Θα θέλατε να συνεταιριστείτε με:

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Αθίγγανοι	8	27
ΑΜΕΑ	17	18
Ξένους μετανάστες	14	21

Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 22,9% (8 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με αθίγγανους ενώ το 77,1% (27 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 48,6% (17 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με ΑΜΕΑ ενώ το 51,4% (18 άτομα) όχι.

Από το σύνολο των 35 ατόμων που απάντησαν την ερώτηση το 40% (14 άτομα) θεωρεί ότι θα μπορούσε να συνεταιριστεί με ξένους μετανάστες ενώ το 60% (21 άτομα) όχι.

6.1.5. Συμπεράσματα έρευνας

1. Σύμφωνα με την άποψη των δημοτών Αβίας, το σημαντικότερο πρόβλημα που παρουσιάζει η περιοχή είναι αυτό της ανεργίας (ερώτηση 1^η). Οι περισσότεροι νέοι μη μπορώντας να εξασφαλίσουν εργασία στο Δήμο τους είναι αναγκασμένοι να τον εγκαταλείψουν καταφεύγοντας στις πόλεις. Έτσι μεγεθύνεται το πρόβλημα της ερήμωσης της υπαίθρου και ευνοείται το φαινόμενο του υδροκεφαλισμού. Επιπλέον στο Δήμο Αβίας εμφανίζεται το πρόβλημα που συναντήσαμε και στο Δήμο Λεύκτρου, η νοοτροπία δηλαδή της

πλειοψηφίας της νεολαίας η οποία θεωρεί ορισμένες εργασίες όπως είναι οι αγροτικές και οι κτηνοτροφικές, υποτιμητικές.

Άλλα σημαντικά προβλήματα θεωρούνται, βάσει της άποψης των ερωτηθέντων, η οικονομική στενότητα, οι συγκοινωνίες και οι αλλοδαποί μετανάστες. Τα προβλήματα που αφορούν την τρίτη ηλικία και την εκπαίδευση είναι εξίσου σοβαρά και απαιτούν άμεσες λύσεις.

2. Οι τεχνικές και κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές αποτελούν αρμοδιότητα του Δήμου (ερώτηση 2^η), σύμφωνα με την άποψη των περισσότερων ερωτηθέντων. Όπως και στην περίπτωση του Δήμου Λεύκτρου, έτσι κι εδώ παρατηρείται το φαινόμενο της άγνοιας ενός μέρους δημοτών γι' αυτά που ο Δήμος είναι υποχρεωμένος να τους παρέχει.

Όσον αφορά την επάρκεια του Δήμου (ερώτηση 3^η) για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που του αντιστοιχούν, οι περισσότεροι δημότες δηλώνουν ανικανοποίητοι.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αρνείται να συνεχίζει να πληρώνει για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που είναι στην ευθύνη του Δήμου (ερώτηση 3α). Το γεγονός αυτό φανερώνει την έντονη δυσαρέσκεια των δημοτών από τη δημοτική αρχή. Παρόλα αυτά ένα σημαντικό ποσοστό δημοτών (40%) θα πλήρωνε για να επιλυθούν σοβαρά προβλήματα (ερώτηση 3αα), όπως αυτά της καθαριότητας, του οδικού δικτύου και της επιδιόρθωσης μνημείων.

3. Οι δημότες Αβίας αξιοποιούν κυρίως χώρους διασκέδασης όπως ταβέρνες, εστιατόρια, μπαρ και καφεενία (ερώτηση 4^η).

Το θέατρο, οι εικαστικές εκθέσεις και οι μουσικές συναυλίες ιδιαίτερα σπάνια χρησιμοποιούνται από τους δημότες. Αυτό συμβαίνει για διάφορους λόγους. Καταρχήν λόγω της οικονομικής στενότητας, κατά δεύτερον εξαιτίας του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και κατά τρίτον λόγω του ότι τέτοιου είδους πολιτιστικές δραστηριότητες σπανίως λαμβάνουν μέρος στην περιοχή.

Οι υπηρεσίες και τα καταστήματα (ερώτηση 5^η) που κυρίως χρησιμοποιούνται από τους ερωτηθέντες είναι τα ζαχαροπλαστεία, τα σούπερ-μάρκετ, τα φροντιστήρια, τα βιβλιοπωλεία και τα καταστήματα οικιακών ηλεκτρικών και εστίασης, διασκέδασης. Η χρήση όλων αυτών των

καταστημάτων όμως πραγματοποιείται στο μεγαλύτερο βαθμό στην πόλη της Καλαμάτας, μιας και τα περισσότερα δεν υπάρχουν στο Δήμο. Αυτό φυσικά επιφέρει μεγάλη ταλαιπωρία και απαιτεί περισσότερο χρόνο και χρήμα.

4. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες αγνοούν εάν υπάρχουν κοινωνικές υπηρεσίες / προγράμματα στο Δήμο τους (ερώτηση 6^η). Οι υπόλοιποι μοιράζονται σ' αυτούς που γνωρίζουν ότι δεν υπάρχουν και σ' αυτούς που απάντησαν ότι υπάρχουν. Ας σημειωθεί δε ότι οι τελευταίοι, αν και γνωρίζουν την ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας και προγραμμάτων δεν ήταν σε θέση να τα περιγράψουν (ερώτηση 6α).

Επιπλέον ένα μεγάλο μέρος των ερωτηθέντων δηλώνει αρκετά ή λιγότερο ευχαριστημένο από τις κοινωνικές υπηρεσίες / προγράμματα του Δήμου (ερώτηση 7^η). Δεν δόθηκαν όμως απαντήσεις όταν ερωτήθηκαν για την τακτική ή μη χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων (ερώτηση 8^η).

Όλη αυτή η σύγχυση προέρχεται από την ελλιπή ενημέρωση των δημοτών από τις τοπικές αρχές, αλλά και από την παράλληλη αδιαφορία των ίδιων των δημοτών για τη δραστηριότητα του Δήμου τους.

5. Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η συμβίωσή του με διαφορετικές φυλετικές ομάδες είναι καλή (ερώτηση 9^η). Μόνο ένα 14,3% θεωρεί τη συμβίωση αυτή καθόλου καλή.

Οι περισσότεροι δημότες μάλιστα θεωρούν ότι θα μπορούσαν να συνυπάρξουν επαγγελματικά ή να συνεργαστούν με άτομα των ομάδων αυτών (ερώτηση 10^η).

6. Οι δημότες Αβίας θα προτιμούσαν τη γειτνίασή τους με Έλληνες, ομογενείς από το εξωτερικό, ΑΜΕΑ και Έλληνες παλιννοστούντες (ερώτηση 11^η). Έντονη δυσaráσκεια διακρίνουμε απέναντι στους Αλβανούς, τους Αφρικανούς και τους Πόντιους.

Επίσης οι ερωτηθέντες θα εμπιστευόντουσαν τη φύλαξη της οικίας τους και την περιποίηση των κτημάτων τους (ερώτηση 12^η) σ' Έλληνες, Έλληνες παλιννοστούντες, ομογενείς από το εξωτερικό και Πόντιους. Δεν θα

εμπιστευόντουσαν στην περίπτωση αυτή ΑΜΕΑ, Αλβανούς και Έλληνες τσιγγάνους.

Εν συνεχεία, όσον αφορά τη φύλαξη παιδιών και ηλικιωμένων (ερώτηση 13^η), οι ερωτώμενοι παρουσιάζονται ιδιαίτερα αρνητικοί στο να επιδείξουν εμπιστοσύνη σ' οποιονδήποτε. Παρόλα αυτά ένα ποσοστό θα εμπιστευόταν κυρίως Έλληνες, Έλληνες παλιννοστούντες και Πόντιους. Ελάχιστοι είναι αυτοί που θα εμπιστευόντουσαν Αφρικανούς, Έλληνες τσιγγάνους, Αλβανούς και ΑΜΕΑ.

Από τα παραπάνω παρατηρούνται ορισμένες αντιθέσεις στις απαντήσεις των δημοτών. Για παράδειγμα είναι λίγοι αυτοί που θα ήθελαν να γειτνιάσουν με Πόντιους και ξένους μετανάστες, μεγαλώνουν όμως τα ποσοστά στην περίπτωση φύλαξης της οικίας τους. Δεν είναι δυνατό να μην επιθυμεί κάποιος ούτε καν τη γειτνίαση με μια ομάδα ανθρώπων και από την άλλη μεριά να εμπιστεύεται σ' αυτούς την οικία του.

Θα πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη η σοβαρή παρατήρηση που έγινε από πολλούς δημότες. Η εμπιστοσύνη ή μη προς τους ανθρώπους για οποιοδήποτε θέμα πηγάζει κυρίως από το χαρακτήρα και όχι από τον τόπο προέλευσής τους.

7. Σύμφωνα με την άποψη του συνόλου των ερωτηθέντων τα καλύτερα παραγόμενα προϊόντα του Δήμου Αβίας αποτελούν το λάδι, οι ελιές, το τυρί, τα σύκα, τα αλιευτικά προϊόντα και το μέλι (ερώτηση 14^η).

8. Το σύνολο των δημοτών κρίνει αναγκαία τη δημιουργία εργοστασίων, αθλητικών κέντρων, φαρμακείων, ιατρείων και τουριστικών καταστημάτων και υπηρεσιών (ερώτηση 15^η).

9. Παραδοσιακά και ξεχωριστά επαγγέλματα που ασκούνται στο Δήμο Αβίας είναι αυτά της συγκομιδής της ελιάς, της αλιείας, της κτηνοτροφίας, των σαμαράδων και των πεταλωτών (ερώτηση 16^η).

10. Απαραίτητες ενέργειες για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων στο Δήμο Αβίας (ερώτηση 17^η) θεωρούνται η βελτίωση του οδικού δικτύου και της ύδρευσης, καθώς και η επίλυση των προβλημάτων που αφορούν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Κρίσιμο είναι ακόμα το θέμα της ανεργίας, με την καταπολέμηση της οποίας θα ήταν δυνατή η επιστροφή της

νεολαίας. Η ανάπτυξη τουριστικών επιχειρήσεων και κέντρων ψυχαγωγίας είναι ακόμη μια πρόταση των κατοίκων του Δήμου Αβίας.

11. Η πλειοψηφία των δημοτών Αβίας ενημερώνεται κυρίως μέσω των φιλικών και συγγενικών δικτύων και μέσω του τοπικού τύπου (ερώτηση 18^η). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι χρησιμοποιούν όλες τις πηγές πληροφόρησης του Δήμου. Αυτό σημαίνει ότι ο Δήμος έχει δραστηριοποιηθεί στο θέμα της ενημέρωσης των δημοτών.

12. Στην περίπτωση σχεδιασμού και υλοποίησης κοινωνικών υπηρεσιών / προγραμμάτων (ερώτηση 19^η), σχεδόν όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν αρνητικά για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία αυτή.

Ο λόγος της ελλιπούς συμμετοχής των δημοτών είναι η έλλειψη ολοκληρωμένης ενημέρωσης και επαφής των δημοτών με τη δημοτική αρχή (ερώτηση 20^η).

Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι ακόμα και αν υπήρχε η στοιχειώδης ενημέρωση των δημοτών για τις δραστηριότητες του Δήμου πάλι δεν ήταν επαρκής. Είναι αναγκαία η επικοινωνία, ο διάλογος και η αμφίδρομη ανταλλαγή απόψεων για να νιώσει ο δημότης την ανάγκη της ενασχόλησής του με τα κοινά, να νιώσει ως ένα μέλος της τοπικής κοινωνίας με υποχρεώσεις και δικαιώματα.

13. Οι ερωτώμενοι πιστεύουν ότι οι ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού θα μπορούσαν ν' απασχοληθούν επαγγελματικά (ερώτηση 21^η) με την αλιεία, την κτηνοτροφία, τα εργοστάσια και τα αγροτικά επαγγέλματα.

Επιπροσθέτως οι περισσότεροι ερωτηθέντες δε θα δυσανασχετούσαν να εργασθούν στην ίδια επιχείρηση (ερώτηση 22^η) με τις ομάδες αυτές.

Το σκηνικό αλλάζει τελείως στην περίπτωση συνεργασίας με άτομα των ομάδων αυτών (ερώτηση 23^η), όπου η αρνητική αντίδραση είναι ιδιαίτερα μεγάλη.

Από τις απαντήσεις των δημοτών Αβίας παρατηρούμε άλλες φορές ιδιαίτερη ευαισθησία απέναντι στους αλλοδαπούς και τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού, ενώ σ' άλλες περιπτώσεις δείχνουν ιδιαίτερα επιφυλακτικοί και αρνητικοί απέναντί τους.

Γενικότερα, από το σύνολο των συμπερασμάτων των δύο γειτονικών Δήμων, συμπεραίνουμε την ύπαρξη μιας ομοιομορφίας όσον αφορά τα προβλήματα και τις ανάγκες των δημοτών. Βλέπουμε πολλά κοινά σημεία μεταξύ τους, ενώ οι διαφοροποιήσεις τους είναι ελάχιστες. Για το λόγο αυτό θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι με την εγκαθίδρυση επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ των δύο Δήμων, που θα οδηγούσε ίσως και σε διαδημοτικές συνεργασίες, τ' αποτελέσματα θα ήταν ιδιαίτερα ωφέλιμα για όλους τους δημότες.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Φθάνοντας στο πέρας της παρούσης εργασίας διαπιστώνουμε τα εξής:

1. Η ελλιπής άσκηση Κ.Π. στους Δήμους Λεύκτρου και Αβίας αποτελεί σοβαρό θέμα, στο οποίο όμως δεν έχει δοθεί η κατάλληλη προσοχή. Αυτό είναι ολοφάνερο και από τα συμπεράσματα της έρευνας, από τα οποία διαπιστώνουμε την έντονη δυσαρέσκεια των δημοτών και την αναγκαιότητα επίλυσης των τοπικών κοινωνικών τους προβλημάτων.

2. Οι φορείς άσκησης Κ.Π. είναι μηδαμινοί. Αποτελεί άμεση ανάγκη η δημιουργία κατάλληλα διαρθρωμένων Κ.Υ. στους δύο γειτονικούς Δήμους.

3. Δεν επιδιώκεται ούτε από τους Δήμους, αλλά ούτε και από τους δημότες, η μεταξύ τους επικοινωνία και επαφή. Έτσι δεν πραγματοποιείται ο εποικοδομητικός εκείνος διάλογος που θα είχε ως αποτέλεσμα τη γνώση από την πλευρά των Δήμων των τοπικών κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, αλλά και την ενεργοποίηση από πλευράς δημοτών για το κοινωνικό έργο του Δήμου, που τόσο πολύ τους αφορά.

4. Ενώ οι Δήμοι Λεύκτρου και Αβίας είναι σε θέση ν' ασκήσουν μια ολοκληρωμένη Κ.Π., απορροφώντας κοινοτικούς πόρους και προγράμματα, παραμένουν αδρανείς.

Βάσει όλων των προαναφερομένων κρίνεται σκόπιμο οι εν λόγω Δήμοι να προχωρήσουν στην:

1. Ευαισθητοποίησή τους για την άσκηση Κ.Π. Καταρχήν θα πρέπει να κινητοποιηθούν οι Δήμοι για να εντοπίσουν την έκταση και το περιεχόμενο των τοπικών κοινωνικών προβλημάτων και ύστερα να βρεθούν οι κατάλληλοι τρόποι αντιμετώπισής τους. Τουλάχιστον η ανάγκη για Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς είναι διαπιστωμένη. Εκείνο που απαιτείται είναι η σύνδεση της ανάγκης με την ενημέρωση και η χρησιμοποίηση των ιδιόκτητων μεταφορικών μέσων, ιδιαίτερα στο Δήμο Λεύκτρου, όπου η διασπορά των Δ.Δ. είναι πολύ μεγάλη.

2. Σύσταση αυτοτελών κοινωνικών υπηρεσιών, στελεχωμένων με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, οι οποίες θα λειτουργήσουν επιτελικά μέχρις ότου στελεχωθούν οι επιμέρους κοινωνικές υπηρεσίες.

Σκοπός των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι:

α) η τακτική ενημέρωση των δημοτών μέσω ανακοινώσεων, φυλλαδίων και ομιλιών,

β) η ενεργοποίηση και συμμετοχή των δημοτών, όσον αφορά τα τεκταινόμενα του Δήμου τους.

3. Κάλυψη των ελλείψεων σ' εξοπλισμό και προσωπικό του Παιδικού Σταθμού και του ιατρείου Δήμου Αβίας, καθώς και του Κέντρου Υγείας Δήμου Λεύκτρου. Επιβάλλεται ακόμα η έναρξη λειτουργίας του Οίκου Στοργής Δήμου Αβίας, η οποία καθυστερεί λόγω οικονομικών και γραφειοκρατικών προβλημάτων.

4. Δημιουργία Κ.Α.Π.Η., Παιδικών Σταθμών και άλλων κοινωνικών υποδομών σε συγκεκριμένα σημεία των Δήμων, ώστε να γίνει εφικτή η εξυπηρέτηση των παιδιών και των ηλικιωμένων στα διάφορα χωριά.

5. Εκμετάλλευση δυνατοτήτων σε κοινοτικά προγράμματα, κυρίως χρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.), για την άσκηση Κ.Π., με την υποβολή σχετικών προτάσεων. Για παράδειγμα μια λαμπρή ευκαιρία που πέρασε ανεκμετάλλευτη ήταν τα προγράμματα του Υπουργείου Γεωργίας Μέτρο 7 στο τομεακό πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» όπου προβλέπονταν ειδικές δράσεις στον κοινωνικό τομέα στις περιοχές των ολοκληρωμένων προγραμμάτων όπου εντάσσονται και οι δύο ως άνω Δήμοι, λόγω της συμμετοχής στη χρηματοδότηση του προγράμματος και από το Ε.Κ.Τ.

6. Επιπλέον κρίνεται απαραίτητη από την πλευρά των Δήμων, η εξεύρεση πόρων μέσω της διεκδίκησης α) εκτάκτων εσόδων είτε από το Ελληνικό Δημόσιο είτε από την Ε.Ε., β) με την εντατικοποίηση στην είσπραξη των νομοθετημένων εσόδων και γ) με την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας (ενοικιάσεις, εκμεταλλεύσεις).

7. Επειδή η τάξη μεγέθους των δύο Δήμων είναι μικρή και ο καθένας χωριστά δε μπορεί λόγω των περιορισμών του προϋπολογισμού του να συστήσει αυτοτελείς υπηρεσίες είναι αναγκαία η διαδημοτική συνεργασία είτε με τη μορφή Συνδέσμων, είτε με τη μορφή των νομοθετημένων και μη εφαρμοσθησών ακόμα Συμπολιτειών. (Η πρώτη μορφή προκύπτει μέσα από χαλαρή σχέση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των ΟΤΑ που συμμετέχουν, ενώ η δεύτερη αναφέρεται σε πιο στενή σχέση).

Χαρακτηριστικές κοινές υπηρεσίες που θα προκύψουν από τη διαδημοτική συνεργασία μπορεί να είναι σε θέματα α) ύδρευσης, β) σύστασης και λειτουργίας τεχνικών και οικονομικών υπηρεσιών, γ) αστυνόμευση και δ) προσέγγιση κοινών αναπτυξιακών στόχων όπως π.χ. προσέγγιση επισκεπτών μέσα από συμφωνίες με τουριστικά γραφεία του εξωτερικού ή προσέγγιση κεφαλαίων από κοινή Κ.Π. επαναπροσέγγισης ντόπιων μεταναστών στο εξωτερικό και το εσωτερικό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καβουνίδου Τζένη, «Κοινωνικός αποκλεισμός, ιδιότητα του πολίτη και φύλο», Αθήνα 1998

Σταθόπουλος Π. Πέτρος, «Κοινωνική Πρόνοια, μια θετική θεώρηση», (2^η έκδοση), Έλλην, Αθήνα 1999

Χλέτσος Μ., «Υπάρχει κοινωνικό κράτος;», περ. Δεκαπενθήμερος, αρ. 25 της 19 Ιουλ. 1996

Μελέτη Ε.Ε.Τ.Α.Α. – Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995

Στασινοπούλου Ολ., «Κράτος πρόνοιας – εννοιολογικές αναζητήσεις και ιδεολογικά πρότυπα», κράτος πρόνοιας, β' εκδ., Gutenberg, Αθήνα 1992

Γετίμης Π. και Γραβάρης Δ. (επιμ.), «Κοινωνικό κράτος και Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική», Θεμέλιο, Αθήνα 1993

Σ.Κ.Λ.Ε. – Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α. «Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση», Αθήνα 1993

Μανιάτικη αλληλεγγύη

Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης ανάπτυξης Δήμου Λεύκτρου, 2002

Μάνη χθες, σήμερα, αύριο, διμηνιαίο τοπικό περιοδικό, τεύχος 5

Κισκηρέας Π. Ιωάννης, «Στοιχεία από την ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή μας, εκδόσεις Βεργίνα, Νεοχώριο – Λεύκτρου 1998

Κισκηρέας Π. Ιωάννης, «Στούπα, η νεράιδα της Μάνης», εκδόσεις Βεργίνα, Στούπα 1999

Μποσκαΐνος Δ. Ιωάννης, «Ζαρνάτα», ιστορική έρευνα, Αθήνα 2001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 244

4 Δεκεμβρίου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2539

Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 1

Σύσταση των δήμων και των κοινοτήτων

Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συγκροτούνται ανά νομό ως εξής :

1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1.1. Δήμος Αγγελοκάστρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελοκάστρου, 2. Κλεισσορρευμάτων, 3. Λυσιμαχείας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγγελοκάστρο της τέως κοινότητας Αγγελοκάστρου.

1.2. Δήμος Αγρινίου αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Αγρινίου και τις κοινότητες 1. Αγίου Νικολάου, 2. Δοκμίου, 3. Καλυβίων, 4. Καμαρούλας, 5. Σκουτεσιάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγρίνιο του τέως δήμου Αγρινίου.

1.3. Δήμος Αιτωλικού αποτελούμενος από το δήμο Αιτωλικού και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλία, 2. Σταμνάς, 3. Φραγκουλαϊκών, 4. Χρυσοβεργίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιτωλικό του τέως δήμου Αιτωλικού.

1.4. Δήμος Αλυζίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρχοντοχωρίου, 2. Βάρνακα, 3. Κανδήλας, 4. Μύτικα, 5. Πανστούλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κανδήλα της τέως κοινότητας Κανδήλας.

1.5. Δήμος Αμφιλοχίας αποτελούμενος από το δήμο Αμφιλοχίας και τις κοινότητες: 1. Αμπελακίου, 2. Ανοιξιάτικου, 3. Κεχρινιάς, 4. Λουτρού, 5. Σαρδινίων, 6. Σπάρτου, 7. Στάνου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Βαρετάδα, 2. Μέγας Κήμπος της κοινότητας Βαρετάδας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμφιλοχία του τέως δήμου Αμφιλοχίας.

1.6. Δήμος Ανακτορίου αποτελούμενος από το δήμο Βονίτσης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Δρυμού, 3. Θυρίου, 4. Μοναστηρακίου, 5. Παλιομπέλων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βόνιτσα του τέως δήμου Βονίτσης.

1.7. Δήμος Αποδοτίας αποτελούμενος από το δήμο Αποδοτίας και τις κοινότητες: 1. Αναβρυτής, 2. Ασπριάς, 3. Γραμμένης Οξιάς, 4. Ελατούς, 5. Καλλονής, 6. Καταφυγίου, 7. Κεντρικής, 8. Κοκκινοχωρίου, 9. Κυδωνέας, 10. Λεύκας, 11. Λιμνίτσης, 12. Μανδρινής, 13. Πέδου, 14. Τερψιθέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Χώρα του τέως δήμου Αποδοτίας.

1.8. Δήμος Αρακύνθου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Κερασόβου, 2. Γραμματικούς, 3. Ζευγορακίου, 4. Κάτω Κερασόβου, 5. Ματαράγκας, 6. Παππαδατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παππαδάτες της τέως κοινότητας Παππαδάτες.

1.9. Δήμος Αστακού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραμπέλων, 2. Αστακού, 3. Βασιλοπούλου, 4. Βλιζιανών, 5. Καραϊσκάκη, 6. Μαχαιρά, 7. Μπαμπίνης, 8. Παλαιομανίνας, 9. Προδρόμου, 10. Σκουρτούς, 11. Στρογγυλοβουνίου, 12. Χρυσοβίτσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αστακός της τέως κοινότητας Αστακού.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Ιωνία του τώως δήμου Νέας Ιωνίας.

35.13. Δήμος Πορταριάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άλλης Μεριάς, 2. Κατωχωρίου, 3. Πορταριάς, 4. Σταγιατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πορταριά της τώως κοινότητας Πορταριάς.

35.14. Δήμος Πτελεού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Θεοδώρων, 2. Αχιλλείου, 3. Πτελεού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πτελεός της τώως κοινότητας Πτελεού.

35.15. Δήμος Σηπιάδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λαύκου, 2. Μηλίνης, 3. Προμυρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαύκος της τώως κοινότητας Λαύκου.

35.16. Δήμος Σκοπέλου αποτελούμενος από το δήμο Σκοπέλου και τις κοινότητες: 1. Γλώσσης, 2. Κλήματος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκόπελος του τώως δήμου Σκοπέλου.

35.17. Δήμος Σούρτης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αμαλιαπόλεως, 4. Βρυναίνης, 5. Δρυμώνος, 6. Σούρτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σούρπη της τώως κοινότητας Σούρτης.

35.18. Δήμος Φερών αποτελούμενος από το δήμο Βελεστίνου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου Φερών, 2. Αερινού, 3. Μικρού Περιβολακίου, 4. Περιβλέπτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βελεστίνο του τώως δήμου Βελεστίνου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αλοννήσου, 2. Βόλου, 3. Ιωλκού, 4. Σκιάθου και στις κοινότητες: 1. Ανάβρας, 2. Κεραμιδίου, 3. Μακρινίτης, 4. Τρικεριού δεν επέρχεται μεταβολή.

36. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

36.1. Δήμος Αβίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβίας, 2. Αιτωλίων, 3. Δελφών, 4. Κάλιππος, 5. Κέντρο, 6. Πηγαίων, 7. Σταυροπηγίου, 8. Σιωπριανικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάμπος της τώως κοινότητας Κάμπου.

36.2. Δήμος Αετού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγριλιάς, 2. Αετού, 3. Αρπικού, 4. Γλυκορριζίου, 5. Καμαρίου, 6. Κεφαλόβρυσης, 7. Κοπανακίου, 8. Κρυονερίου, 9. Μοναστηρίου, 10. Πολυθέας, 11. Σιτοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοπανάκι της τώως κοινότητας Κοπανακίου.

36.3. Δήμος Αιπείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αδριανής, 2. Λογγάς, 3. Μηλίτης, 4. Νέας Κορώνης, 5. Χράνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λογγά της τώως κοινότητας Λογγάς.

36.4. Δήμος Ανδανίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγριλοβουνού, 2. Άνω Μελπειάς, 3. Δασοχωρίου, 4. Δεσύλλα, 5. Διαβολιτίου, 6. Ηλέκτρας, 7. Καρνασίου, 8. Κάτω Μελπειάς, 9. Κεντρικού, 10. Κωνσταντίνων, 11. Μάλτας, 12. Μάνδρας, 13. Μαντζαρίου, 14. Παραπουγκίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διαβολίτισο της τώως κοινότητας Διαβολιτίου.

36.5. Δήμος Ανδρούσας αποτελούμενος από το δήμο Ανδρούσης και τις κοινότητες: 1. Αγριλιάς, 2. Αμφιθέας, 3. Ελληνοεκκλησιάς, 4. Εύας, 5. Καλογερορρόχης, 6. Μαγγανακού, 7. Πολυλόφου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανδρούσα του τώως δήμου Ανδρούσης.

36.6. Δήμος Άριος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλωνίων, 2. Αμμου, 3. Ανεμομύλου, 4. Άριος, 5. Αριοχωρίου, 6. Ασπροπουλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άριος της τώως κοινότητας Άριος.

36.7. Δήμος Αριστομένους αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστομένους, 2. Βουταίνης, 3. Διοδίων, 4. Κεφαλοβρύσου, 5. Κουτφαρη, 6. Μάνεση, 7. Πελεκανάδας, 8. Πλατανόβρυσης, 9. Πουλιτίου, 10. Στέρνας, 11. Στρεφίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αριστομένης της τώως κοινότητας Αριστομένους.

36.8. Δήμος Αρφαρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Φλώρου, 2. Αγρίλου, 3. Αρφαρών, 4. Βελανιδιάς, 5. Βρομόβρυσης, 6. Πηδημάτος, 7. Πλατέος, 8. Σταματινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρφαρά της τώως κοινότητας Αρφαρών.

36.9. Δήμος Αυλώνα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγαλιανής, 2. Αυλώνας, 3. Βανάδας, 4. Ελαίας, 5. Καλιτσαϊνης, 6. Καλού Νερού, 7. Καρυών, 8. Πλατανίων, 9. Προδρόμου, 10. Σιδηροκάστρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιδηροκάστρου της τώως κοινότητας Σιδηροκάστρου.

36.10. Δήμος Βουφράδων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλάση, 2. Κουρτακίου, 3. Μηλιωτίου, 4. Πετριτίου, 5. Χαραυγής, 6. Χατζή, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χατζή της τώως κοινότητας Χατζή.

36.11. Δήμος Γαργαλιάνων αποτελούμενος από το δήμο Γαργαλιάνων και τις κοινότητες: 1. Βάλτας, 2. Λεύκης, 3. Μαραθοπόλεως, 4. Μουζακίου, 5. Πύργου, 6. Φλόκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαργαλιάνοι του τώως δήμου Γαργαλιάνων.

36.12. Δήμος Δωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Δωρίου, 2. Βασιλικού, 3. Δωρίου, 4. Κόκλα, 5. Κούβελα, 6. Μάλθης, 7. Χαλκιά, 8. Χρυσό-

7ς κοι-
3 Ευ-
ρεθα-

ισσα

πό
οι

χωρίου, 9. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δώριο της τέως κοινότητας Δωρίου.

36.13. Δήμος Θουρίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιθαιας, 2. Αμφειας, 3. Ανθειας, 4. Θουρίας, 5. Μικρομάνης, 6. Πολιανης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θουρία της τέως κοινότητας Θουρίας.

36.14. Δήμος Ιθώμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστοδημίου, 2. Αρσινόης, 3. Βαλύρας, 4. Ζερμπισίων, 5. Κεφαλινού, 6. Λαμπαινης, 7. Μαυρομπατίου Ιθώμης, 8. Ρευματίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαλυρα της τέως κοινότητας Βαλύρας.

36.15. Δήμος Καλαμάτας αποτελούμενος από το δήμο Καλαμάτας και τις κοινότητες: 1. Αλαγονίας, 2. Αντικαλάμου, 3. Αρτεμισίας, 4. Ασπροχώματος, 5. Βέργας, 6. Ελαιοχωρίου, 7. Καρβελίου, 8. Λαδά, 9. Λαϊκών, 10. Μικράς Μαντινείας, 11. Νεδούσης, 12. Πηγών, 13. Σπερχογείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλαμάτα του τέως δήμου Καλαμάτας.

36.16. Δήμος Κορώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακριτοχωρίου, 2. Βασιλιτσίου, 3. Βουναρίων, 4. Καπλανίου, 5. Κόμπων, 6. Κορώνης, 7. Υαμείας, 8. Φαλάνθης, 9. Χαροκοπίου, 10. Χρυσοκελλαριάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορώνη της τέως κοινότητας Κορώνης.

36.17. Δήμος Κυπαρισσίας αποτελούμενος από το δήμο Κυπαρισσίας και τις κοινότητες: 1. Αρμενίων, 2. Βρυσών, 3. Μουριατάδας, 4. Μύρου, 5. Ξηροκάμπου, 6. Περδικονερίου, 7. Ραχών, 8. Σπηλιάς, 9. Στασιού, 10. Φαρακλάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυπαρισσία του τέως δήμου Κυπαρισσίας.

36.18. Δήμος Λευκτρού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αγίου Νικωνός, 3. Εξωχωρίου, 4. Θαλαμών, 5. Καρδαμύλης, 6. Καρυβουνίου, 7. Καστανίας, 8. Λαγκάδας, 9. Μηλέας, 10. Νεοχωρίου, 11. Νοτιάς, 12. Πλάτης, 13. Πρασπιάς, 14. Ροσολίου, 15. Ρυγού, 16. Ριγκλιών, 17. Σαϊδόνας, 18. Τραχιλάς, 19. Τυρριών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδαμύλη της τέως κοινότητας Καρδαμύλης.

36.19. Δήμος Μεθώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ευαγγελισμού, 2. Καινούργιου Χωρίου, 3. Λαχανάδας, 4. Μεθώνης, 5. Φοινίκης, 6. Φοινικούντος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεθώνη της τέως κοινότητας Μεθώνης.

36.20. Δήμος Μελιγαλά αποτελούμενος από το δήμο Μελιγαλά και τις κοινότητες: 1. Ανθούσης, 2. Ζευγολατείου, 3. Καλλιφώς, 4. Μαγούλας, 5. Μίλα, 6. Νεοχωρίου Ιθώμης, 7. Πολίχνης, 8. Σκάλας, 9. Στενυκλόρου, 10. Τσουκαλαϊκών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μελιγαλά του τέως δήμου Μελιγαλά.

36.21. Δήμος Μεσσηνης αποτελούμενος από το δήμο Μεσσηνης και τις κοινότητες: 1. Αβραμίου, 2. Αναληψέως, 3. Βελίκας, 4. Καρτεραλίου, 5. Λευκοχώρας, 6. Λυκοτράφου, 7. Μαδενης, 8. Μαυρομπατίου Παμίσου, 9. Νεοχωρίου Αριστομένου, 10. Πιλαλιστρας, 11. Πιπεριτσης, 12. Σπιταλίου, 13. Τριοδου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσσήνη του τέως δήμου Μεσσηνης.

36.22. Δήμος Νέστορος αποτελούμενος από το δήμο Χώρας και τις κοινότητες: 1. Αμπελοφύτου, 2. Καρυφασίου, 3. Μεταξάδας, 4. Μυρσινοχωρίου, 5. Παλαιού Λουτρού, 6. Ρωμανού, 7. Φλεσιάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χωρα του τέως δήμου Χώρας.

36.23. Δήμος Οιχαλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανδανίας, 2. Καλυβίων, 3. Κατσαρού, 4. Λουτρού, 5. Μερόπης, 6. Οιχαλίας, 7. Πεύκου, 8. Σιάμου, 9. Σολακίου, 10. Φίλια, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μερόπη της τέως κοινότητας Μερόπης.

36.24. Δήμος Παπαφλέσσα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχοπούλου, 2. Μανιακίου, 3. Μαργελίου, 4. Μεταμορφώσεως, 5. Παπαφλέσσα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχόπουλο της τέως κοινότητας Βλαχοπούλου.

36.25. Δήμος Πεταλιδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Δάρα, 3. Δροσιάς, 4. Καλοχωρίου, 5. Καρποφόρων, 6. Καστανίων, 7. Κοκκίνου, 8. Λυκίσσης, 9. Μαθίας, 10. Νερομούλου, 11. Πανιπερίου, 12. Πεταλιδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεταλιδι της τέως κοινότητας Πεταλιδίου.

36.26. Δήμος Πύλου αποτελούμενος από το δήμο Πύλου και τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Γλυφάδας, 3. Ικλαίνης, 4. Καλλιθέας, 5. Κινηγού, 6. Μεσοχωρίου, 7. Παππουλιών, 8. Πηδάσου, 9. Πύλας, 10. Χωματάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλος του τέως δήμου Πύλου.

36.27. Δήμος Φιλιατρών αποτελούμενος από το δήμο Φιλιατρών και τις κοινότητες: 1. Εξοχικού, 2. Μάλης, 3. Πλάτης, 4. Χαλαζονίου, 5. Χριστιανουπολεως, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλιατρά του τέως δήμου Φιλιατρών.

36.28. Δήμος Χιλιοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κουκκουνάρας, 2. Κρεμμυδιών, 3. Μεσοποτάμου, 4. Σουληναρίου, 5. Χανδρινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χανδρινός της τέως κοινότητας Χανδρινού.

36.29. Δήμος Είρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Σώστου, 2. Αμπελιώνας, 3. Κακαλετριού, 4. Νέδας, 5. Πέτρας, 6. Σκληρου, 7. Στασιμού, 8. Συρρίζου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέδα της τέως

χωρίου, 9. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δώριο της τέως κοινότητας Δωρίου.

36.13. Δήμος Θουρίας αποτελούμενος από τις κοινότητες 1. Αιθίας, 2. Αρφείας, 3. Ανθείας, 4. Θουρίας, 5. Μικρομάνης, 6. Πολιανής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θουρία της τέως κοινότητας Θουρίας.

36.14. Δήμος Ιθώμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστοδημείου, 2. Αρσινόης, 3. Βαλύρας, 4. Ζερμπισίων, 5. Κεφαλινού, 6. Λαμπαίνης, 7. Μαυρομματίου Ιθώμης, 8. Ρευματιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαλύρα της τέως κοινότητας Βαλύρας.

36.15. Δήμος Καλαμάτας αποτελούμενος από το δήμο Καλαμάτας και τις κοινότητες: 1. Αλαγονίας, 2. Αντικαλάμου, 3. Αρτεμισίας, 4. Ασπροχώματος, 5. Βέργας, 6. Ελαιχωρίου, 7. Καρβελίου, 8. Λαδά, 9. Λαύκων, 10. Μικράς Μαντινείας, 11. Νεδούσης, 12. Πηγών, 13. Σπερχογείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλαμάτα του τέως δήμου Καλαμάτας.

36.16. Δήμος Κορώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακριτοχωρίου, 2. Βασιλιτσίου, 3. Βουναριών, 4. Καπλανίου, 5. Κόμπων, 6. Κορώνης, 7. Υαμείας, 8. Φαλάνθης, 9. Χαροκοπίου, 10. Χρυσοκελλαριάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορώνη της τέως κοινότητας Κορώνης.

36.17. Δήμος Κυπαρισσίας αποτελούμενος από το δήμο Κυπαρισσίας και τις κοινότητες: 1. Αρμενίων, 2. Βρυσών, 3. Μουριατάδας, 4. Μύρου, 5. Ξηροκάμπου, 6. Περδικονερίου, 7. Ραχών, 8. Σπηλιάς, 9. Στασιού, 10. Φαρακλάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυπαρισσία του τέως δήμου Κυπαρισσίας.

36.18. Δήμος Κελετρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικόλαου, 2. Αγίου Νικάνος, 3. Εξαγιάδου, 4. Θαλαμών, 5. Καρδαμυλής, 6. Καρυβουνίου, 7. Καστανάς, 8. Λαγκάδας, 9. Μήλας, 10. Νεοχωρίου, 11. Νεοχωρίου Ιθώμης, 12. Πρασπιάς, 13. Ροσσολίου, 14. Τσουκού, 15. Ρυγκλιών, 17. Σαϊδονάς, 16. Τραχηλάς, 19. Τσερών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδαμυλή της τέως κοινότητας Καρδαμυλής.

36.19. Δήμος Μεθώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ευαγγελισμού, 2. Καινούργιου Χωρίου, 3. Λαχανάδας, 4. Μεθώνης, 5. Φοινίκης, 6. Φοινικόντος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεθώνη της τέως κοινότητας Μεθώνης.

36.20. Δήμος Μελιγαλά αποτελούμενος από το δήμο Μελιγαλά και τις κοινότητες: 1. Ανθούσης, 2. Ζευγολατείου, 3. Καλλιφώς, 4. Μαγούλας, 5. Μίλα, 6. Νεοχωρίου Ιθώμης, 7. Πολίχνης, 8. Σκάλας, 9. Στενωλόδου, 10. Τσουκαλαϊκών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μελιγαλά του τέως δήμου Μελιγαλά.

36.21. Δήμος Μεσσήνης αποτελούμενος από το δήμο Μεσσήνης και τις κοινότητες: 1. Αβραμίου, 2. Αναληψέως, 3. Βελίκας, 4. Καρτερολίου, 5. Λευκοχώρας, 6. Λυκοτράφου, 7. Μαδένης, 8. Μαυρομματίου Παμίσου, 9. Νεοχωρίου Αριστομένου, 10. Πιλαλιστρας, 11. Πιπερίτης, 12. Σπιταλίου, 13. Τριοδου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσσήνη του τέως δήμου Μεσσήνης.

36.22. Δήμος Νέστορος αποτελούμενος από το δήμο Χώρας και τις κοινότητες: 1. Αμπελοφύτου, 2. Κορυφασίου, 3. Μεταξάδας, 4. Μυρσινοχωρίου, 5. Παλαιού Λουτρού, 6. Ρωμανού, 7. Φλεσιάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα του τέως δήμου Χώρας.

36.23. Δήμος Οιχαλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανδανίας, 2. Καλυβίων, 3. Κατσαρού, 4. Λουτρού, 5. Μερόπης, 6. Οιχαλίας, 7. Πεύκου, 8. Σιάμου, 9. Σολακίου, 10. Φίλια, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μερόπη της τέως κοινότητας Μερόπης.

36.24. Δήμος Παπαφλέσσα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχοπούλου, 2. Μανιακίου, 3. Μαργελίου, 4. Μεταμορφώσεως, 5. Παπαφλέσσα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχόπουλο της τέως κοινότητας Βλαχοπούλου.

36.25. Δήμος Πεταλιδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Δάρα, 3. Δροσιάς, 4. Καλοχωρίου, 5. Καρποφόρων, 6. Καστανίων, 7. Κοκκίνου, 8. Λυκίσσης, 9. Μαθίας, 10. Νερομύλου, 11. Πανπερίου, 12. Πεταλιδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεταλίδι της τέως κοινότητας Πεταλιδίου.

36.26. Δήμος Πύλου αποτελούμενος από το δήμο Πύλου και τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Γλυφάδας, 3. Ικλαίνης, 4. Καλλιθέας, 5. Κινηγού, 6. Μεσοχωρίου, 7. Παππουλιών, 8. Πηδάσου, 9. Πύλας, 10. Χωματάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλος του τέως δήμου Πύλου.

36.27. Δήμος Φιλιατρών αποτελούμενος από το δήμο Φιλιατρών και τις κοινότητες: 1. Εξοχικού, 2. Μάλης, 3. Πλάτης, 4. Χαλαζονίου, 5. Χρισπανουπόλεως, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλιατρά του τέως δήμου Φιλιατρών.

36.28. Δήμος Χλιοχωριών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κουκκουνάρας, 2. Κρεμμυδιών, 3. Μεσοποτάμου, 4. Σουληναρίου, 5. Χανδρινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χανδρινός της τέως κοινότητας Χανδρινού.

36.29. Δήμος Είρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Σώστου, 2. Αμπελιώνας, 3. Κακαλετρίου, 4. Νέδας, 5. Πέτρας, 6. Σκληρού, 7. Στασίμου, 8. Συρρίζου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέδα της τέως

νοητες: 1. Αηδόνας, 2. Γλυκομηλέας, 3. Καλογριανής, 4. Κλεινού, 5. Παλαιοχωρίου, 6. Χρυσομηλέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κλεινό της τέως κοινότητας Κλεινού.

45.9. Δήμος Κόζιακα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γενεσίου, 2. Γοργογυρίου, 3. Ξυλοπαρσίκου, 4. Πρίνου, 5. Προδρόμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πρίνος της τέως κοινότητας Πρίνου.

45.10. Δήμος Μαλακασίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κορυθαλλού, 2. Μαλακασίου, 3. Παναγίας, 4. Πευκης, 5. Τρυγόνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παναγία της τέως κοινότητας Παναγίας.

45.11. Δήμος Μεγάλων Καλυβίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Κυριακής, 2. Γλίνου, 3. Μεγάλων Καλυβίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλα Καλύβια της τέως κοινότητας Μεγάλων Καλυβίων.

45.12. Δήμος Οιχαλίας αποτελούμενος από το δήμο Οιχαλίας και τις κοινότητες: 1. Γεωργανάδων, 2. Κλοκοτού, 3. Κρήνης, 4. Πετρωτού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Οιχαλία της τέως κοινότητας Οιχαλίας.

45.13. Δήμος Παλιοκάστρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγρελιάς, 2. Αρδανίου, 3. Ζηλευτής, 4. Κομμαριάς, 5. Κρηνίτης, 6. Λιοπράσου, 7. Παλαιοπύργου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιοπύργος της τέως κοινότητας Παλαιοπύργου.

45.14. Δήμος Παραληθαιών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελληνοκάστρου, 2. Πλατάνου, 3. Ράξας, 4. Ριζώματος, 5. Σπαθάδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ριζώμα της τέως κοινότητας Ριζώματος.

45.15. Δήμος Πελινναίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Νομής, 2. Πετροπόρου, 3. Σερβωτών, 4. Ταξιαρχών, 5. Φανερωμένης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ταξιάρχαι της τέως κοινότητας Ταξιαρχών.

45.16. Δήμος Πιαλαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελευθεροχωρίου, 2. Παραποτάμου, 3. Πιαλείας, 4. Φήκης, 5. Φιλύρας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φήκη της τέως κοινότητας Φήκης.

45.17. Δήμος Πυνδαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαθυρρεύματος, 2. Βαλκάνου, 3. Λιβαδοχωρίου, 4. Μεσοχώρας, 5. Μοσχοφίτου, 6. Νέας Πεύκης, 7. Παραμέρου, 8. Πολυνερίου, 9. Στουρναραϊκών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στουρναραϊκα του τέως δήμου Στουρναραϊκών.

45.18. Δήμος Πύλης αποτελούμενος από το δήμο Πύλης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Βησσαριωνος, 2.

2. Αποστόλου, οι οποίοι καταργούνται.
Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλη του τέως δήμου Πύλης.

45.19. Δήμος Τυμφαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γερακαρίου, 2. Καλλιθέας, 3. Κονισκού, 4. Λογγάς, 5. Μαυρελίου, 6. Φλαμπουρεσίου, 7. Φωτεινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κονισκός της τέως κοινότητας Κονισκού.

45.20. Δήμος Φαλωρείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Διαλεκτού, 2. Διποτάμου, 3. Κεφαλοβρύσου, 4. Μεγάλου Κεφαλοβρύσου, 5. Μεγάρχης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κεφαλόβруσο της τέως κοινότητας Κεφαλοβρύσου.

45.21. Δήμος Φαρκαδόνας αποτελούμενος από το δήμο Φαρκαδόνας και τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Γριζάνου, 3. Διασέλλου, 4. Ζάρκου, 5. Κεραμιδίου, 6. Παναγίτσας, 7. Πηνειάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φαρκαδόνα του τέως δήμου Φαρκαδόνας.

45.22. Δήμος Χασίων αποτελούμενος από το δήμο Χασίων και τις κοινότητες: 1. Αγναντιάς, 2. Κακοπλευρίου, 3. Οξιυνείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χασίων του τέως δήμου Χασίων.

45.23. Κοινότητα Ασπροποτάμου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Ανθούσης, 3. Καλλιρόης, 4. Καταφύτου, 5. Κρανέας, 6. Πολυθέας, 7. Στεφανίου, 8. Χαλκίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Καλλιρόη της τέως κοινότητας Καλλιρόης.

45.24. Κοινότητα Νεραΐδας αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αρματολικού, 2. Κορυφής, 3. Νεραΐδας, 4. Παχτουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Νεραΐδα της τέως κοινότητας Νεραΐδας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Τρικκαίων και στην κοινότητα Μυροφύλλου δεν επέρχεται μεταβολή.

46. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

46.1. Δήμος Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Βιτολής, 3. Δικάστρου, 4. Μαυρίλου, 5. Μεγάλης Κάψης, 6. Μερκάδας, 7. Μεσαίας Κάψης, 8. Νεοχωρίου Τυμφρηστού, 9. Παλιοκάστρου, 10. Περιβλέπτου, 11. Πιτσιωτών, 12. Πτελέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Γεώργιος της τέως κοινότητας Αγίου Γεωργίου.

46.2. Δήμος Αμφίκλειας αποτελούμενος από το δήμο Αμφίκλειας και τις κοινότητες: 1. Δρυμαΐας, 2. Μπράλου, 3. Ξυλικών, 4. Παλαιοχωρίου Δωριέων, 5. Τιβρωνίου, οι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΥΠΟΥΡΧΕΙΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΠΡΟΪΚΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
& Ν.Π.Δ.Δ.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 19 ΑΠΡΙΛ 1999

ΑΡ. ΠΡΩΤ. 4889

Καθημερινός Νταϊβής Παναγιώτης

(0721) 92222

(0721) 86102/541

Τηλ: (0721) 94583

Handwritten notes and stamps:
1999/30-4-99
Δ.Π.Α. 1

Π.Α. Έγκριση Ο.Ε.Υ. ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Παρά την υπόψη

τις διατάξεις του αρθ. 12 του νόμου 1188/81 όπως αυτές τροποποιήθηκαν από τις ίδιες των άρθ. 8 παρ. 1 του νόμου 2307/95 και 1 παρ. 2 εδαφ. στ του νόμου 2503/97, περί οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας και συγκρότησης υπηρεσιών ΟΤΑ Α βαθμού

τις διατάξεις του αρθ. 18 του νόμου 2539/97 παρ. 2 σύμφωνα με τις οποίες οι καταρτισθέντες ΟΕΥ των νέων ΟΤΑ εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και δημοσιεύονται στο ΦΕΚ

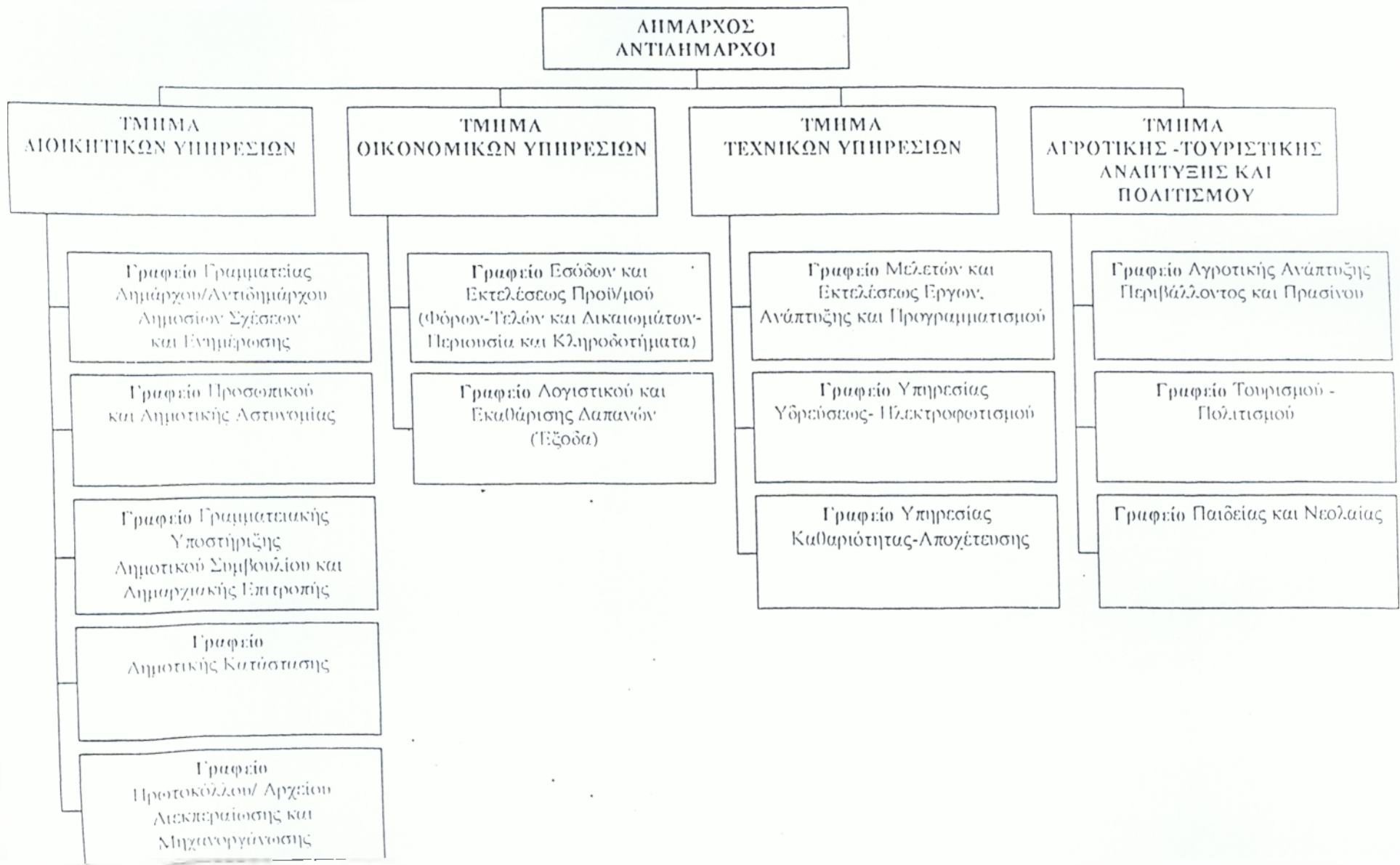
και γεγονός ότι στις περιπτώσεις στις οποίες ο νόμος παρέχει το δικαίωμα της έγκρισης στην αρμόδια Διοικητική αρχή, όπως εν προκειμένω, η διοίκηση οφείλει να ελέγξει την πράξη πρώτον από πλευράς νομιμότητας και εν συνεχεία να προχωρήσει στον έλεγχο σκοπιμότητας κατά τον οποίο να μην εγκρίνει το μέρος εκείνο της πράξης το οποίο κρίνεται ασκόπο, διατυπώνοντας όμως τεκμηριωμένη άποψη

και αριθ 28/28-03-1999 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ΛΕΥΚΤΡΟΥ, με την οποία υιοθετείται ο Ο.Ε.Υ του νέου αυτού Α' βαθμού ΟΤΑ

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

να εγκριθεί η με αριθ 28/28-03-1999 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ΛΕΥΚΤΡΟΥ, με την οποία υιοθετείται ο Ο.Ε.Υ του νέου αυτού Α' βαθμού ΟΤΑ

Ι. ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΥΚΤΡΟΥ

1. Οι διοικητικές ενότητες που προκύπτουν από τα πιο πάνω για το Δήμο Αιγίου προσδιορίζονται ως εξής:

- Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Αγροτικής- Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού

2. Οι αναγκαίες διοικητικές θέσεις που προβλέπονται κατά διοικητική μονάδα είναι οι εξής:

Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών

1 θέση ΠΕ1 Διοικητικών

3 θέσεις ΔΕ1 Διοικητικών

2 θέσεις προσωπικού Δημοτικής Αστυνομίας

- Γραφείο Γραμματείας Δημάρχου - Αντιδημάρχων - Δημοσίων σχέσεων και ενημέρωσης

- Γραφείο Προσωπικού και Δημοτικής Αστυνομίας

- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Δημοτικού Συμβουλίου και Δημορχειακής Επιτροπής

- Γραφείο Δημοτικής Κατάστασης

- Γραφείο Πρωτοκόλλου-Αρχείου και Διεκπεραίωσης - Μηχ/σης

- Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

- 1 θέση ΠΕ1 Οικονομολόγων

- 1 θέση ΤΕ17 Διοικητικών - Λογιστών

- 1 θέση ΔΕ1 Διοικητικών

- Γραφείο Εσόδων και Εκτελέσεως Προϋπ/σμού (Φόρων-Τελών και Δικαιωμάτων- Περιουσίας)

- Γραφείο Λογιστικού και Εκκαθάρισης Δαπανών (Εξόδο)

- Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών

- 1 θέση ΠΕ3 Πολιτικών Μηχανικών

- 1 θέση ΤΕ3 Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών

- 1 θέσεις ΔΕ30 Τεχνιτών (Υδραυλικοί)

- 1 θέση ΔΕ24 Τεχνιτών (Ηλεκτρολόγοι)

- 1 θέσεις ΔΕ29 Οδηγών Αυτοκινήτων

- 2 θέσεις ΥΕ 16 Εργατών Καθαριότητας

- 1 θέση ΔΕ1 Διοικητικών

- Γραφείο Μελετών και εκτελέσεως έργων, ανάπτυξης και προγραμματισμού

- Γραφείο Υπηρεσίας Ύδρευσης-Ηλεκτροφωτισμού

- Γραφείο Υπηρεσίας Καθαριότητας-Αποχέτευσης

- **Γμήσιο Αγροτικής - Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού**

- 1 θέση ΠΕ9 Γεωπόνων

- 2 θέσεις ΔΕΙ Διοικητικών

- Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης - Περιβάλλοντος και Πρασίνου

- Γραφείο Τουρισμού - Πολιτισμού

- Γραφείο Παιδείας και Νεολαίας

ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

7 θέσεις ΔΕΙ Διοικητικών*

*Οι θέσεις θα καταργηθούν με την συνταξιοδότηση ή τη μετάταξη του προσωπικού που θα τις καταλάβει. Πρόκειται για τους υπηρετούντες σήμερα γραμματείς των συνενωμένων κοινοτήτων.

Β. ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- **Εποχιακό προσωπικό**

- 6 θέσεις ΥΕ16 Εργατών Καθαριότητας και Επιμέλειας κήπων

- 5 θέσεις ΔΕ29 Οδηγών Λεωφορείων

- 1 θέση ΔΕ28 Χειριστών Μηχανημάτων Έργων

- 1 θέση ΔΕ30 Υδραυλικών

- 1 θέση προσωπικού Δημοτικής Αστυνομίας

Με την κάλυψη των ανωτέρων προβλεπομένων θέσεων (27) επιβαρυνεται ο προϋπολογισμός του Δήμου με το ποσό των 135.000.000 € που αντιστοιχεί σε ποσοστό 57% του μέσου όρου των τακτικών εσόδων των δυο τελευταίων ετών.

Π. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι αρμοδιότητες κάθε μιας από τις υπηρεσίες ορίζονται συνοπτικά ως εξής:

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Γραφείο Δημάρχου- Αντιδημάρχων- Δημόσιες Σχέσεις- Ενημέρωση Δημοτών

- Δακτυλογράφηση, αναπαραγωγή, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση προσωπικής αλληλογραφίας και αποφάσεων του Δημάρχου
- Ρύθμιση συναντήσεων και επικοινωνιών του Δημάρχου και τήρηση ημερολογίου των προσωπικών επαφών του, εντός και εκτός του Δήμου
- Τήρηση προσωπικού αρχείου εγγράφων του Δημάρχου
- Τήρηση πρακτικών συναντήσεων ή συμβουλίων στα οποία μετέχει ο Δήμαρχος
- Συγκέντρωση στοιχείων ή εγγράφων που πρέπει να υπογραφούν από το Δήμαρχο και μέριμνα για την υπογραφή και τη διεκπεραίωσή τους
- Τήρηση αρχείου αποφάσεων Δημάρχου.
- Εκτέλεση κάθε διοικητικής υποστήριξης που ανατίθεται από τον Δήμαρχο και η οποία δεν ανήκει στην αρμοδιότητα των υπολοίπων υπηρεσιών
- Διεκπεραίωση κάθε υπόθεσης που αναθέτουν οι Αντιδήμαρχοι στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους
- Φροντίδα για τις Δημόσιες Σχέσεις του Δήμου
- Πληροφόρηση των δημοτών για κάθε δραστηριότητα του Δήμου
- Ενημέρωση των δημοτών για τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους καθώς και ο εφοδιασμός τους με τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία και έντυπα
- Παραλαβή υποδείξεων, προτάσεων και παραπόνων των δημοτών

Γραφείο Προσωπικού και Δημοτικής Αστυνομίας

- Φροντίδα για τη συγκέντρωση των διατάξεων της νομοθεσίας και την κανονική εφαρμογή των γενικών ρυθμίσεων της Πολιτείας στα θέματα του προσωπικού, οποιασδήποτε σχέσης εργασίας, του Δήμου

- Διαχείριση των διαδικασιών που αφορούν την πρόσληψη, απολυση, προαγωγή, παραιτηση, τοποθέτηση, μετακίνηση, αποσπαση, μετάταξη κ.λ.π. του προσωπικού του Δήμου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις
- Διαχείριση των διαδικασιών ελέγχου παρουσίας, παροχής αδειών, αξιολόγησης και άσκησης πειθαρχικού δικαίου στο προσωπικό του Δήμου, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- Τήρηση των μητρώων και φακέλων του προσωπικού του Δήμου, με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, με τη συγκέντρωση και καταγραφή των κάθε είδους μεταβολών της οικογενειακής, υπηρεσιακής και ατομικής κατάστασης (προσόντα, οικογενειακή κατάσταση, υπηρεσιακή εξέλιξη, απόδοση, αμοιβές, ποινές, άδειες, απουσίες κ.λ.π.)
- Τήρηση των διαδικασιών συγκέντρωσης, καταγραφής των πληροφοριών που έχουν σχέση με τον καθορισμό των κάθε φύσης αμοιβών και παροχών προς το προσωπικό οποιασδήποτε εργασιακής σχέσης του Δήμου.
- Παροχή κάθε είδους πληροφοριών, προφορικών ή γραπτών (πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.λ.π.) προς το προσωπικό του Δήμου που αφορούν την υπηρεσιακή του κατάσταση
- Παρακολούθηση της εφαρμογής και των μεταβολών της οργανωτικής δομής και στελέχωσης των υπηρεσιών του Δήμου. Παρακολούθηση της κατανομής των θέσεων εργασίας στις επιμέρους υπηρεσίες του Δήμου.
- Συγκέντρωση στοιχείων μεταβολών του προσωπικού ή αντίστοιχων καταβληθέντων παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το προσωπικό του Δήμου, με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, που αντιστοιχούν και έχουν επίδραση στην καταβολή των αμοιβών τους.
- Ενημέρωση των μηχανογραφικών αρχείων του προσωπικού με τα προηγούμενα στοιχεία και την εξαγωγή των περιοδικών μισθολογικών καταστάσεων ή γενικό των καταστάσεων πληρωμής κάθε είδους αμοιβής προς το προσωπικό του Δήμου
- Έλεγχος των προηγούμενων καταστάσεων και έγκαιρη διαβίβωση ενός αντίγραφου στο Ταμείο για πληρωμές

- Τήρηση αρχείου καταβληθέντων αμοιβών στο προσωπικό του Δήμου και εκδόση των αντίστοιχων βεβαιώσεων αποδοχών

2.1. Χορήγηση Αδειών Καταστημάτων

Διοικητική Υποστήριξη των κάτωθι αρμοδιοτήτων του Δήμου:

- Χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις.
- Χορήγηση αδειών μικροπωλητών και η κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση περιπτέρων και κυλικείων εντός κοινοχρήστων χώρων
- Χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, που προβλέπονται από τους Α Ν 445/1937 και 446/1937
- Χορήγηση των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και χορηγούνται σύμφωνα με την Α5 3010 85 υγειονομική διάταξη.
- Χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιχνιδιών, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν.2000/1991
- Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε παραβάτες των όρων λειτουργίας των καταστημάτων (προσωρινή ή οριστική ανάκληση άδειας ή σφράγιση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις)
- Τήρηση αρχείου των αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

2.2. Λειτουργίες ειδικής υπηρεσίας (δημοτική αστυνομία)

- Έλεγχος της εφαρμογής των κανονιστικών αποφάσεων που εκδίδει το Δημοτικό Συμβούλιο
- Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την ύδρευση, την αποχέτευση, την ηχορύπανση και την προστασία του περιβάλλοντος

- Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων.
- Έλεγχος της λειτουργίας των εμποροπανηγύρεων, των λαϊκών αγορών και των δημοτικών αγορών
- Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων των σχετικών με την χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων
- Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων των σχετικών με τις διαφημίσεις
- Παρακολούθηση και υποβοήθηση της κυκλοφορίας των τροχοφόρων στην περιφέρεια του Δήμου με την αποτροπή γεγονότων που εμποδίζουν την κανονική κίνησή τους (έλεγχος κυκλοφορίας, παρανόμου παρκαρίσματος κλπ)
- Μέριμνα για την κανονική χρήση των κοινοχρήστων χώρων στην περιφέρεια του Δήμου (πεζοδρόμια, πάρκα κλπ)
- Εντοπισμός και έλεγχος της αυθαίρετης δομησης και τη σχετική ενημέρωση της Υπηρεσίας έκδοσης αδειών για την από κοινού νόμιμη δράση
- Εκτέλεση οποιασδήποτε νέας αρμοδιότητας ανατίθεται με νομοθετική ρύθμιση στις υπηρεσίες της δημοτικής αστυνομίας

3. Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Δημοτικού Συμβουλίου, Δημαρχιακής Επιτροπής και Τοπικών συμβουλίων

- Κατάρτιση σε συνεργασία με τον πρόεδρο του Δ.Σ., της ημερησίας διατάξης των συνεδριάσεων του Δ.Σ. και ενημέρωση των μελών του Δ.Σ. για τα θέματα και το χρόνο/ τόπο κάθε συνεδρίασης.
- Συγκέντρωση, αναπαραγωγή και αποστολή στα μέλη του Δ.Σ. των διαφόρων εισηγήσεων και γενικό του ενημερωτικού υλικού που αντιστοιχεί στα θέματα των συνεδριάσεων
- Μέριμνα για το χώρο των συνεδριάσεων, την καλή λειτουργία των εγκαταστάσεων, την ύπαρξη των κατάλληλων μέσων κ.λ.π.
- Τήρηση πρακτικών κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων

- Τήρηση αρχείου πρακτικών και αποφάσεων του Δ Σ
- Δακτυλογράφηση/ αναπαραγωγή αποφάσεων του Δ Σ και αποστολή τους στην Υπηρεσία Τ.Α της Περιφέρειας
- Ενημέρωση των υπηρεσιών του Δήμου για τις εγκεκριμένες αποφάσεις του Δ Σ
- Ενημέρωση των αρμόδιων επιτροπών του Δ Σ για τα θέματα που παραπέμπονται σε αυτές από το Δημοτικό Συμβούλιο προς μελέτη
- Παρακολούθηση της διαδικασίας επεξεργασίας τους και προετοιμασία για την έγκαιρη επανεισαγωγή τους στο Δημοτικό Συμβούλιο προς λήψη οριστικής απόφασης.
- Παροχή κάθε είδους γραμματειακής υποστήριξης προς τη Δημορχιακή Επιτροπή και τις μόνιμες και έκτακτες επιτροπές που συνιστά το Δημοτικό Συμβούλιο (ενημέρωση για τα θέματα και τον χρόνο κάθε συνεδρίασης, διανομή εισηγήσεων προς τα μέλη των Επιτροπών, τήρηση πρακτικών, τήρηση αρχείου πρακτικών, δακτυλογράφηση/ αναπαραγωγή εισηγήσεων κλπ)
- Τήρηση αρχείου εκπροσώπων του Δήμου σε διάφορους φορείς και όργανα Φροντίδα για την αποστολή στοιχείων προς τους προηγούμενους εκπροσώπους, επικοινωνία, παραλαβή και εσωτερική διεκπεραίωση των εκθέσεων των εκπροσώπων προς το Δήμο.

4.Γραφείο Δημοτικής Κατάστασης

- Σύνταξη, ενημέρωση και τήρηση των βιβλίων του δημοτολογίου και πληθυσμού.
- Τήρηση για κάθε οικογένεια, ιδιαίτερου φακέλου με τα σχετικά δικαιολογητικά και αρχείου αποφάσεων μεταβολών στα δημοτολόγιο.
- Έκδοση πιστοποιητικών προσωπικής, οικογενειακής κατάστασης και ταυτοπροσωπίας των δημοτών
- Επιμέλεια της εφαρμογής των σχετικών με τους δημότες διατάξεων του Δημοτικού / Κοινοτικού Κώδικα, του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας
- Τήρηση και συνεχής ενημέρωση αρχείων στα οποία καταγράφονται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (πχ βαπτίσεις,

διαζύγια, ονοματοθεσία, μεταβολή θρησκευματος κλπ.), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες

- Τήρηση αρχείων επίσημων εγγραφών ληξιαρχικών γεγονότων
- Έκδοση αντιγράφων αποσπασμάτων ληξιαρχικών πράξεων ή άλλων θεσμοθετημένων πιστοποιητικών.
- Περιοδική ενημέρωση των Κρατικών Υπηρεσιών(π.χ. ΕΣΥΕ) για τις γεννήσεις, γάμους, θανάτους που συνέβησαν στην περιφέρεια του Δήμου
- Ενημέρωση των αντίστοιχων υπηρεσιών άλλων ΟΤΑ για τα ληξιαρχικά γεγονότα που επηρεάζουν τα στοιχεία των μητρώων/ αρχείων που τηρούνται στα Τμήματα αυτά
- Συνεργασία με Ληξιαρχεία άλλων ΟΤΑ σε περιπτώσεις μεταβολών ή προσθήκης ληξιαρχικών πράξεων που βρίσκονται καταχωρημένες εκεί
- Κατάρτιση ετησίως των μητρώων αρρένων, τήρηση των αρχείων αυτών, ενημέρωση και τήρηση αρχείου των αποφάσεων των μεταβολών που επέρχονται σε αυτά
- Κατάρτιση των στρατολογικών πινάκων και έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών.
- Μέριμνα για την έκδοση και δημοσίευση των αποφάσεων των στρατιωτικών συμβουλίων.
- Έκδοση των αναγκαίων πιστοποιητικών για την εισαγωγή των ενδιαφερόμενων στις διάφορες στρατιωτικές σχολές
- Σύνταξη και τήρηση των μητρώων διαφόρων απογραφών στρατολογικού ενδιαφέροντος
- Επιμέλεια της εφαρμογής της εκλογικής νομοθεσίας και εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο Δήμο από τον εκλογικό νόμο
- Τήρηση εκλογικών καταλόγων, ενημέρωση και έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών για την έκδοση εκλογικών βιβλιαρίων
- Μέριμνα για την τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών για την διεξαγωγή των πολιτικών γάμων.

5. Γραφείο Πρωτοκόλλου-Αρχείου Διεκπεραίωσης-Μηχανογράφησης

5.1 Πρωτόκολλο-Αρχείο Διεκπεραίωσης

- Τήρηση των διαδικασιών πρωτοκόλλησης των κάθε είδους εισερχομένων στο Δήμο εγγράφων. Διανομή των εγγράφων στις επιμέρους υπηρεσίες του Δήμου
- Τήρηση των διαδικασιών πρωτοκόλλησης των κάθε είδους εξερχόμενων από το Δήμο εγγράφων. Διεκπεραίωση/ αποστολή των εγγράφων αυτών στους αποδέκτες
- Τήρηση ενεργών και ιστορικών αρχείων εγγράφων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τήρηση του γενικού αρχείου του Δήμου
- Παροχή κάθε είδους δακτυλογράφησης και γραμματειακής υποστήριξης προς τις διάφορες υπηρεσιακές μονάδες
- Μέριμνα για την εκτέλεση των γενικών βοηθητικών λειτουργιών υποστήριξης για τις ανάγκες των υπηρεσιών του Δήμου (τηλεφωνικό κέντρο, τέλεξ, φαξ, ασφάλεια κτιρίων, καθαριότητα κτιρίων γραφείων, λειτουργία κυλικείων, φωτοαντιγραφησεις, εξωτερικές και εσωτερικές εργασίες διακίνησης εγγράφων κ.λ.π.) Για το σκοπό αυτό αξιοποιούνται κλητήρες, τηλεφωνητές, φύλακες, καθαρίστριες κλπ στους οποίους κατανέμονται αρμοδιότητες για τα επί μέρους κτίρια εγκατάστασης των υπηρεσιών του Δήμου.

5.2. Οργάνωση, Μηχανογράφηση, Ανάπτυξη Ανθρ. Δυναμικού, Πληροφορική

- Υποστήριξη του Δήμου και των θυγατρικών φορέων του σε θέματα βελτίωσης της Οργάνωσης και των διαδικασιών Διοίκησης και Λειτουργίας
- Υποστήριξη στην ίδρυση / λειτουργία Νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαιού και Δημοτικών Επιχειρήσεων
- Οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης του προσωπικού του Δήμου καθώς και οργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης Αιρετών οργάνων
- Φροντίδα για την εγκατάσταση, βελτίωση και σωστή λειτουργία του μηχανογραφικού εξοπλισμού του Δήμου καθώς και την εποπτεία της συντήρησης των εφαρμογών

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Γραφείο Εσόδων και εκτελέσεων προϋπολογισμού (Φόρων-Τελών και Δικαιωμάτων-Περιουσία και Κληροδοτήματα)

1.1 Προϋπολογισμοί- Απολογισμοί - Οικονομική παρακολούθηση

- Συγκέντρωση στοιχείων, διερεύνηση αναγκών και κατάρτιση των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων προϋπολογισμών δαπανών λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου και των αντίστοιχων προϋπολογισμών εσόδων του Δήμου
- Παρακολούθηση της εξέλιξης των προηγούμενων προϋπολογισμών και τήρηση των σχετικών διαδικασιών και αρχείων. Εξαγωγή των αποκλίσεων μεταξύ προϋπολογισθέντων και απολογιστικών μεγεθών. Ερμηνεία των αποκλίσεων και εισήγηση διορθωτικών ενεργειών
- Σύνταξη των ετήσιων οικονομικών απολογισμών του Δήμου σε συνεργασία με το Ταμείο.
- Συνεργασία με τις άλλες διοικητικές ενότητες για την τήρηση διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κάθε Διοικητικής ενότητας και με τις αναθεωρήσεις του.
- Σύνταξη και υποβολή στα πολιτικά όργανα, στο Συμβούλιο Συντονισμού Υπηρεσιών και στην Υπηρεσία Προγραμματισμού, περιοδικών οικονομικών απολογιστικών στοιχείων σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος

1.2 Διαχείριση Εσόδων

- Συγκέντρωση στοιχείων για την εξακρίβωση των υπόχρεων και του ύψους των χρηματικών υποχρεώσεων προς το Δημό των φυσικών προσώπων ή των κάθε είδους επιχειρήσεων της περιοχής, για φόρους, εισφορές, τέλη, δικαιώματα που περιοδικά

πρέπει να καταβάλλονται στο Δήμο με βάση τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της νομοθεσίας

- Έλεγχος της ακρίβειας των μεγεθών με βάση τα οποία υπολογίζονται το ύψος αναπόχρεο των προηγούμενων φορών, εισφορών, τελών, δικαιωμάτων κλπ
- Δημιουργία και τήρηση αρχείων υπόχρεων για την καταβολή των επιμέρους ποσών που αποτελούν τακτικά έσοδα του Δήμου
- Επεξεργασία στοιχείων και περιοδικοί υπολογισμοί του ύψους των οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου και υποχρεο.
- Κατάρτιση βεβαιωτικών καταλόγων υπόχρεων και αντιστοιχών οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου
- Μέριμνα για την ενημέρωση των υπόχρεων για την καταβολή των προηγούμενων οφειλομένων ποσών και μέριμνα για την τήρηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις προσφυγές των υπόχρεων όταν αμφισβητούν το ύψος των οφειλομένων ποσών.
- Οριστικοποίηση των βεβαιωτικών καταλόγων μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών για την εκτέλεση των αντίστοιχων εισπραξέων.
- Τήρηση των αντιστοιχών διαδικασιών και έκδοση βεβαιώσεων/ αδειών που σχετίζονται με την είσπραξη διαφόρων τελών, δικαιωμάτων ή εισφορών.
- Τήρηση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με τη λειτουργία των νεκροταφείων, την ύδρευση κλπ

1.3. Δημοτική Περιουσία-Κληροδοτήματα

- Τήρηση αρχείου της δημοτικής ακίνητης περιουσίας.
- Μέριμνα για την αξιοποίηση/ εκμετάλλευση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας (μισθώσεις, κατάρτιση σχετικών συμβάσεων κλπ.)
- Τήρηση αρχείου κληροδοτημάτων προς το Δήμο και μέριμνα για την αξιοποίησή τους
- Τήρηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τις δωρεές προς το Δήμο

2. Γραφείο Λογιστικού και εκκαθάρισης δαπανών (Εξόδο-Προμήθειες)

- Τήρηση των βιβλίων και αρχείων του Λογιστικού συστήματος .
- Τήρηση του νέου Διπλογραφικού λογιστικού Συστήματος
- Τήρηση μητρώου παγίων και σύνταξη οικονομικής καταστάσεως
- Παραλαβή των κάθε φύσης παραστατικών που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους
- Έλεγχος των προηγούμενων παραστατικών, έλεγχος της επάρκειας της αντιστοιχίας πίστωσης του Προυπολογισμού του Δήμου και έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Αποστολή των ενταλμάτων στο Ταμείο για τη διενέργεια των πληρωμών
- Οικονομική διαχείριση και λογιστική παρακολούθηση των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχει ο Δήμος
- Τήρηση αρχείων κάθε είδους παραστατικών και αντίστοιχων δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου. Παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/ ελεγκτικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε
- Μέριμνα για τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια μηχανημάτων, τεχνικού εξοπλισμού ή υλικών για τις ανάγκες του Δήμου, και συμμετοχή στις αντίστοιχες επιτροπές αξιολόγησης προσφορών και παραλαβής
- Διαχείριση διαδικασιών προμηθειών του Δήμου (σύσταση επιτροπών, διακηρύξεις, διαγωνισμοί, παραλαβή προσφορών, παραγγελίες κλπ)
- Τήρηση αρχείου παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου
- Φροντίδα για την αποθήκευση των παγίων ή αναλώσιμων υλικών και τηρηση διαδικασιών παράδοσης και παραλαβής

1. Γραφείο Μελετών και Εκτελέσεως Έργων, Ανάπτυξης και Προγραμματισμού

1.1. Προγραμματισμός Τεχνικών Έργων

- Προσδιορισμός στόχων, ετήσιων και μεσοπρόθεσμων, που αφορούν τον προγραμματισμό τεχνικής δραστηριότητας του Δήμου ως προς την εκτέλεση νέων τεχνικών έργων στην περιοχή του Δήμου την εκτέλεση εργασιών συντήρησης της υφιστάμενης κοινόχρηστης υποδομής και τις εργασίες των λοιπών τομέων της Τεχνικής Υπηρεσίας.
- Προγραμματισμός ετήσιος και μεσοπρόθεσμος μελετών και κατασκευών νέων έργων και συντηρήσεων που αναλαμβάνει ο Δήμος και εργασιών των λοιπών τομέων της Τεχνικής Υπηρεσίας και καθορισμός προϋποθέσεων υλοποίησης (χρονοδιάγραμμα, τεχνικός εξοπλισμός, ανθρώπινο δυναμικό, πόροι κ.λπ)
- Παρακολούθηση υλοποίησης προηγούμενου προγραμματισμού και τήρηση απολογιστικών και στατιστικών στοιχείων
- Προγραμματισμός προμηθειών του Δήμου και εισήγηση της σκοπιμότητάς τους σε συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία

1.2. Μελέτες / επιβλέψεις τεχνικών έργων

- Εισήγηση για τη σκοπιμότητα ανάθεσης συγκεκριμένων μελετών τεχνικών έργων σε τρίτους εκτός του Δήμου (προμελέτες, προκαταρκτικές μελέτες, οριστικές μελέτες, μελέτες εφαρμογής). Κατάρτιση προδιαγραφών μελετών και τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης συγκεκριμένων μελετών σε τρίτους (Σύνταξη διακηρύξεων, τευχών προδιαγραφών, αξιολόγηση εκδηλώσεων ενδιαφέροντος, εισήγηση σχετικών αποφάσεων, σύνταξη συμβάσεων κ.λ.π)
- Παρακολούθηση της εκπόνησης μελετών τεχνικών έργων που ανατίθενται σε τρίτους, τήρηση των διαδικασιών παρακολούθησης ελέγχου και παραλαβής των Μελετών από ποιοτικής και συμβατικής άποψης

- Σύνταξη τεχνικών μελετών είτε για έργα που θα εκτελεσθούν με αυτεπιστασία είτε για έργα που θα ανατεθούν σε τρίτους, στις περιπτώσεις που αποφασίζεται η απόδοση μελετών από τις υπηρεσίες του Δήμου
- Εισήγηση για τη σκοπιμότητα ανάθεσης της κατασκευής τεχνικών έργων σε τρίτους. Κατάρτιση προδιαγραφών τεχνικών έργων και τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης έργων σε τρίτους (δημοπρατήσεις, αξιολόγηση προσφορών, εισήγηση σχετικών αποφάσεων, σύνταξη συμβάσεων κ.λ.π.)
- Επίβλεψη εκτέλεσης τεχνικών έργων που εκτελούνται είτε με αυτεπιστασία είτε από τρίτους. Τήρηση των διαδικασιών παρακολούθησης και ελέγχου εκτέλεσης και παραλαβής τεχνικών έργων από ποιοτικής, ποσοτικής άποψης και συμβατικής όψης
- Φροντίδα για την παρακολούθηση και τήρηση της νομοθεσίας που έχει σχέση με την ανάθεση, παρακολούθηση, εκτέλεση και παραλαβή μελετών και τεχνικών έργων
- Εκτέλεση κάθε φύσης σχεδιαστικών εργασιών για τις ανάγκες της Υπηρεσίας

1.3. Προγραμματισμός της τοπικής ανάπτυξης και της δράσης του Δήμου

- Συνεχής έρευνα και παρακολούθηση των εξελίξεων στη περιοχή του Δήμου και τεκμηρίωσή τους μέσω της συγκέντρωσης στατιστικών στοιχείων και δεικτών, που περιγράφουν την οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική, πολιτιστική κ.λπ. κατάσταση της
- Συγκέντρωση πληροφοριών από το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου που επηρεάζουν τις δραστηριότητες του (π.χ. πλαίσια του εθνικού, περιφερειακού και νομαρχιακού προγραμματισμού, χρηματοδοτήσεις, δημόσιες πολιτικές, κατευθύνσεις των συλλογικών οργάνων της Τ.Α., προγράμματα φορέων υποστήριξης της Τ.Α., προγράμματα Ε.Ε.)
- Φροντίδα για τη συγκέντρωση μελετών και τεχνογνωσίας που είναι δυνατόν να βοηθήσουν τις επιδιώξεις του Δήμου (π.χ. κλαδικές και αναπτυξιακές μελέτες, έρευνες, ειδικές μελέτες διαμορφώσεως και τυποποίησης τεχνογνωσίας στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.λπ.)
- Εισηγήσεις προς τα αιρετά όργανα για την οργάνωση των διαδικασιών στρατηγικού / επιχειρησιακού προγραμματισμού του Δήμου συνολικά και στους επί μέρους τομείς

(Τεχνικά, Πολεοδομικά, Περιβαλλοντικά, Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά ζητήματα)

- Υποστήριξη των διαδικασιών σύνταξης των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων Προγραμμάτων του Δήμου και υποστήριξη της λειτουργίας του Δήμου ως φορέα προγραμματισμού στο πλαίσιο της διαδικασίας του Αναπτυξιακού προγραμματισμού της Χώρας (π.χ. Ν 1622/86 για τον Δημοκρατικό προγραμματισμό, διαδικασία σχεδιασμού Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης)
- Υποστήριξη των διαδικασιών προώθησης της υλοποίησης, παρακολούθησης της εφαρμογής, αξιολόγησης και αναθεώρησης των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων Προγραμμάτων του Δήμου
- Διερεύνηση των πηγών χρηματοδότησης και διατύπωση προτάσεων για την εξεύρεση πόρων για την υλοποίηση του προγράμματος δράσης του Δήμου
- Συγκέντρωση του σχετικού υλικού που απαιτείται για την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων από το Δ.Σ., τη Δ.Ε., τις επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου και τα Τοπικά Συμβούλια.
- Συνεργασία με τις υπηρεσίες της Ν.Α., της ΤΕΔΚ, της Περιφέρειας, των Κεντρικών Φορέων καθώς και με τους φορείς διαδημοτικής συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου

1.4. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ενημέρωση της Δημοτικής αρχής για τα προγράμματα της Ε.Ε που ενδιαφέρουν το Δήμο και υποστήριξη των αρμόδιων υπηρεσιών στο σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση σχετικών ενεργειών
- Κατάρτιση αιτήσεων (σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες) συμμετοχής του Δήμου σε συγκεκριμένα προγράμματα και η παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησής τους
- Αναζήτηση συνεργασιών στο εσωτερικό και εξωτερικό για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα προγράμματα
- Διακίνηση μέσα στο Δήμο εντύπων και άλλων μέσων πληροφόρησης για τις ευρωπαϊκές εξελίξεις που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Ενημέρωση των υπαλλήλων και των αιρετών στα Κοινοτικά ζητήματα

2. Γραφείο Υπηρεσίας Υδρεύσεως- Ηλεκτροφωτισμού

2.1 Υδρευσης -Ηλεκτροφωτισμου

- Καταμέτρηση της κατανάλωσης νερού και ενημέρωση με τα σχετικά στοιχεία της Οικονομικής Υπηρεσίας.

Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία ή επίβλεψη εργασιών που ανατίθενται σε τρίτους που περιλαμβάνουν :

- Την επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των κοινοχρήστων υπαιθρίων χώρων του Δήμου καθώς και του φωτισμού για την ανάδειξη των δημοτικών κτιρίων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της περιοχής του Δήμου
- Την επέκταση, συντήρηση και επισκευή της σήμανσης και διαγράμμισης οδών για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου
- Την εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου (πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε θέματα του Δήμου, στάσεων συγκοινωνιακών μέσων κ.λ.π)
- Την τοποθέτηση και συντήρηση προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας των οχημάτων και των πεζών.

3. Γραφείο Υπηρεσίας Καθαριότητας- Αποχέτευσης

3.1 Αποχέτευση

- Φροντίδα καλής λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος υδρευσης αποχέτευσης

3.2 Καθαριότητα

- Εκτέλεση εργασιών καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων μέσα στην περιφέρεια του Δήμου (δρόμοι, πλατείες, ακτές, πλαζ, χείμαρροι, πάρκα κ.λ.π)

- Εκτέλεση εργασιών αποκομιδής, μεταφοράς και απορριψής απορριμμάτων (προερχόμενα από οικίες, καταστήματα, επιχειρήσεις, κοινόχρηστους χώρους)

3.3. *Συνεργείο νεκροταφείου*

Εκτέλεση εργασιών που περιλαμβάνουν :

- Την συντήρηση, κατασκευή τάφων και τη συντήρηση της τεχνικής υποδομής και του πράσινου στους χώρους, τα κτίρια και γενικά στις εγκαταστάσεις του νεκροταφείου.
- Την καθαριότητα, ευπρέπεια, διακόσμηση κλπ στους χώρους του νεκροταφείου
- Ταφές / εκταφές
- Τη φύλαξη του νεκροταφείου

ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης

1.1 Διαχείριση Αγροτικών Θεμάτων

- Διαχείριση διαδικασιών που σχετίζονται με τον ΟΓΑ, με αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ και με επιδοτήσεις της Διεύθυνσης Γεωργίας της Ν.Α (ενημέρωση των αγροτών, διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, συγκέντρωση των αιτήσεων και δηλώσεων κ.λ.π)

1.2 Προστασία Πρασίνου

- Εκτέλεση εργασιών ανάπτυξης πρασίνου δηλαδή συντήρησης, καθαριότητας, φυτοπροστασίας, βελτίωσης και επέκτασης των χώρων πρασίνου καθώς και των υπαίθριων χώρων γενικότερα μέσα στα όρια του Δήμου (πάρκα, κήποι, άλση, παιδικές χαρές, δενδροστοιχίες, παρτέρια κλπ)
- Επεξεργασία προτάσεων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία και διαχείριση δασικών περιοχών του Δήμου
- Σε συνεργασία με την τεχνική υπηρεσία διατύπωση προτάσεων μελέτης και εκτέλεσης έργων υποδομής (π.χ. δασικής οδοποιίας, κτιρίων, διευθέτησης δασικών χειμάρρων,

κατασκευής υδατοδεξαμενών, κατασκευής σημείων υδροληψίας για πυροσβεστικά οχήματα, υποδομών βοσκοτοπων, χώρων αναψυχής, αντιπυρικών ζωνών κ.λ.π)

- Διατύπωση προτάσεων στο Δασαρχείο ή στο Τμήμα Αναδασώσεων του Υπουργείου Γεωργίας για την αναδάσωση περιοχών.
- Συμμετοχή του Δήμου στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών.
- Υποβολή προτάσεων στην Ε.Ε. και στο Υπουργείο Γεωργίας για χρηματοδότηση ενεργειών προστασίας / αξιοποίησης δασών και ανάπτυξης ορεινών / μειονεκτικών περιοχών.

1.3. Αγροτική Ανάπτυξη

- Επεξεργασία προτάσεων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την εκπόνηση μελετών, τη σύνταξη σχεδίων και την υλοποίηση προγραμμάτων για την αγροτική ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και ενημέρωση / πληροφόρηση των αγροτών σε θέματα γεωπονίας.
- Υποστήριξη της συμμετοχής του Δήμου στην κατάρτιση των Νομαρχιακών Προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και παρακολούθηση των εφαρμοζομένων μέτρων.
- Συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα της Ν.Α. και συμμετοχή σε προγράμματά ενημέρωσης για την ανάπτυξη νέων βιολογικών καλλιεργειών, την εφαρμογή προγραμμάτων αναδιάρθρωσης, την προστασία των περιοχών γης υψηλής παραγωγικότητας, την ορθολογική αξιοποίηση των βοσκοτόπων.
- Συμμετοχή στα προγράμματα της Ν.Α., της Περιφέρειας και του κράτους για την ισόρροπη ανάπτυξη της γεωργικής βιομηχανίας, την ενημέρωση για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας.
- Εντοπισμός ελλείψεων αγροτικής οδοποιίας και άλλων έργων υποδομής (υδραυλικών - εγχειοβελτιωτικών έργων) και υποβολή σχετικών προτάσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Νομού και της Περιφέρειας.

2. Γραφείο Τουρισμού - Πολιτισμού

Τουριστική Ανάπτυξη

- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στον Δήμο
- Εισηγήση και σχεδιασμός των προγραμμάτων παρέμβασης του Δήμου στον χώρο της παροχής τουριστικών υπηρεσιών
- Παρακολούθηση της υλοποίησης προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κλπ)
- Συνεργασία και συντονισμός με τους αρμόδιους φορείς τουρισμού, ενώσεις ξενοδόχων κ.α. επαγγελματικών φορέων καθώς και με κάθε φορέα ή άτομο που δραστηριοποιείται στον τουρισμό για την καταγραφή των προβλημάτων του τομέα και για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

3. Γραφείο Παιδείας και Νεολαίας

3.1 Διαχείριση θεμάτων Δημοτική Επιτροπή Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών

- Μέριμνα για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών όλων των σχολείων Α/θμιας και Β/μιας Εκπαίδευσης και της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας
- Διοικητική υποστήριξη της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας
- Συνεργασία με την Τεχνική υπηρεσία για τη καταγραφή των στεγαστικών αναγκών των σχολείων, για απαλλοτριώσεις χώρων για ανέγερση νέων διδακτηρίων και τη διεκπεραίωση κτιριακών θεμάτων που έχουν σχέση με συντηρήσεις, ανεγέρσεις, προσθήκες αιθουσών, επεκτάσεις χώρων στα υπάρχοντα σχολεία, αγορές οικοπέδων νέων σχολικών μονάδων.
- Καταγραφή καταστάσεων κατανομής λειτουργικών δαπανών και ενημέρωσης των σχολείων για την παραλαβή των χρημάτων

B. Αθλητισμός

- Καταγραφή αθλητικών αναγκών σε συνεργασία με τους φορείς και τους ειδικούς επιστήμονες
- Καταγραφή και αξιολόγηση των υπαρχόντων αθλητικών χώρων - εγκαταστάσεων μεριμνά για την καλή λειτουργία και τη βελτίωση της αθλητικής υποδομής (χώροι, γυμναστής, όργανα)
- Οργάνωση λειτουργία προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού
- Επικοινωνία με ομοσπονδίες, ομίλους και γενικότερα με φορείς που σχετίζονται με τον αθλητισμό.
- Διοργάνωση αθλητικών συναντήσεων.

III. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ

Ο Προϊστάμενος μιας διοικητικής ενότητας ευθύνεται έναντι του Δημάρχου για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της ενότητας, προγραμματίζοντας, οργανώνοντας, στελεχώνοντας, συντονίζοντας και ελέγχοντας τις επί μέρους δραστηριότητες, έτσι ώστε να εκπληρώνονται οι περιοδικοί (τακτικοί και στρατηγικοί) στόχοι του Δήμου που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα προγράμματα δράσης

Ειδικότερα ο προϊστάμενος:

- Διατυπώνει τους στόχους και τα προγράμματα δράσης της διοικητικής ενότητας καθώς και τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς, σε συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία
- Φροντίζει για την υλοποίηση των κατά περίπτωση αποφάσεων των ιεραρχικά ανωτέρων διοικητικών επιπέδων.
- Στελεχώνει, οργανώνει, συντονίζει και ελέγχει τις δραστηριότητες της διοικητικής ενότητας με τρόπο ώστε να υλοποιούνται αποτελεσματικά τα προγράμματα δράσης και οι κατά περίπτωση αποφάσεις ή εντολές

- Εποπτεύει, αξιολογεί και προσανατολίζει το προσωπικό της διοικητικής ενότητας, μεριμνώντας για την ανάπτυξη και επιμόρφωσή του, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη διατήρηση αρμονικών εργασιακών σχέσεων.
- Μεριμνά για την κατάρτιση του κανονισμού λειτουργίας της διοικητικής ενότητας. εισηγείται μεταβολές των διατάξεών του και παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των εγκεκριμένων κανονισμών
- Προετοιμάζει τους απολογισμούς δράσης και οικονομικούς απολογισμούς, σε συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία. Καταρτίζει μηνιαίους απολογισμούς δράσης και αναφέρει ιεραρχικά για τις υποθέσεις που εκκρεμούν και τις αποκλίσεις από τον προγραμματισμό
- Διατυπώνει εισηγήσεις σχετικές με προτάσεις, εναλλακτικές λύσεις, στόχους, μεθοδολογίες και προγράμματα δράσης που αναφέρονται στις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας
- Παραλαμβάνει την αλληλογραφία που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες της διοικητικής μονάδας του και την διανέμει στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες ή υπαλλήλους
- Έχει την ευθύνη ελέγχου και θεώρησης όλων των εγγράφων των υπαλλήλων της διοικητικής μονάδας που εποπτεύει καθώς και των εισηγήσεων τους προς τα ανώτερα διοικητικά επίπεδα (όλα τα έγγραφα, καταστάσεις κλπ του Δήμου μονογραφούνται από τον αρμόδιο υπάλληλο)
- Έχει το δικαίωμα τροποποίησης ή απόρριψης των υπηρεσιακών εισηγήσεων των κατώτερων ιεραρχικά επιπέδων με ευλόγητη πάντοτε σημείωσή του στα σχετικά έγγραφα και παράλληλη υποχρέωση έγκαιρης και αιτιολογημένης ενημέρωσης του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου
- Εισηγείται συστήματα ενημέρωσης των δημοτών σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους έναντι του Δήμου
- Συγκεντρώνει στοιχεία χρήσιμα για τον προγραμματισμό και απολογισμό των δραστηριοτήτων της διοικητικής μονάδας του
- Συνεργάζεται με προϊσταμένους άλλων διοικητικών ενότητων των υπηρεσιών ή θυγατρικών φορέων του Δήμου ή άλλων διαδημοτικών φορέων για τον συντονισμό και την ολοκλήρωση των λειτουργιών της

- Συνεργάζεται με άλλους φορείς εκτός Δήμου
- Παρακολουθεί τη νομοθεσία, τις εξελίξεις της επιστήμης και τεχνολογίας και τις εξελίξεις στον τοπικό, ελληνικό και διεθνές περιβάλλον, που έχουν σχέση με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας. Ενημερώνει το προσωπικό και μεριμνά για την τήρηση των νομικών διατάξεων, την εφαρμογή καινοτομιών και την προσαρμογή της λειτουργίας της διοικητικής μονάδας στις εξελίξεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.
- Μεριμνά για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δράσης της διοικητικής ενότητας, τη βελτίωση της αποδοσης του ανθρώπινου δυναμικού και των τεχνικών μέσων, την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την καλύτερη ανταπόκριση της διοικητικής μονάδας στις τοπικές ανάγκες

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

α) Στους κλάδους που προβλέπεται μία και μοναδική θέση, ο υπάλληλος που καλύπτει τη θέση αυτή ανεξάρτητα σε ποιο τμήμα έχει οργανικά ενταχθεί, υποχρεούται να καλύπτει τις συνολικές ανάγκες των υπηρεσιών του Δήμου (π.χ. Ηλεκτρολόγος-μηχανολόγος, Μηχανικός-Αρχιτέκτων, Μηχ. Πληροφορικής κλπ.)

β) Κατά τη κατανομή του προσωπικού στα επιμέρους τμήματα, στις περιπτώσεις που είτε οι υπηρεσιακές ανάγκες το επιβάλλουν είτε λόγω μη επάρκειας του προσωπικού, οι αρμοδιότητες μπορούν να ανατίθενται σε ορισμένους υπαλλήλους ταυτόχρονα που υπάγονται είτε σε διαφορετικά τμήματα και γραφεία

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

α) Τα προσόντα διορισμού που απαιτούνται κατά κατηγορία κλάδου και ειδικότητας, καθορίζονται σύμφωνα με το Ν.1188/81 και ΠΔ 37^α/87, ΠΔ 22/90 και τις μεταγενέστερες εγκυκλίους διατάγματα.

β) Για το διορισμό, τα καθήκοντα, τους περιορισμούς, το χρόνο εργασίας, την αστική ευθύνη, τα δικαιώματα, τις υπηρεσιακές μεταβολές, τις ηθικές αμοιβές, τα πειθαρχικά αδικήματα, τις ποινές, την λύση της υπαλληλικής σχέσεως, το από τον παρόντα οργανισμό προβλεπόμενων μονίμων υπαλλήλων διέπονται από τις διατάξεις των Ν.1188/81, 1586/86 και 1943/41 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν

γ) Για το προσωπικό Ειδικής Υπηρεσίας (Δημοτική Αστυνομία) έχουν ισχύ τα ΠΔ 434 ΣΣ, ΠΔ 595/84, Ν 1065/80, Ν 1080/80, ΠΔ 323/89, Ν 2218/94 και μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτών, καθώς και τις περί βαθμολογίου διατάξεις του Ν. 2190/97

ΙV. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- α) Κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Οργανισμού οι υπηρετούντες υπάλληλοι κατατάσσονται στις αντίστοιχες θέσεις των σχετικών κλάδων
- β) Η κατανομή του προσωπικού στις επί μέρους διοικητικές μονάδες γίνεται με απόφαση του Δημάρχου, μετά από σχετική εισήγηση των προϊσταμένων και του Συμβουλίου Συντονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις λειτουργικές ανάγκες των μονάδων, τα προσόντα, την πείρα και τις ειδικές γνώσεις των υπαλλήλων
- γ) Η ισχύς του παρόντος Οργανισμού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην εφημερίδα της Κυβέρνησης, οπότε παύει να ισχύει κάθε προηγούμενη σχετική απόφαση

ΑΡΘΡΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ

Από την παρούσα απόφαση προκύπτει δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού του Δήμου ΛΕΥΚΤΡΟΥ η οποία στο σύνολο της δεν μπορεί να υπολογιστεί

Ο

ΓΕΝ. ΓΡΑΜ ΠΕΡΙΦ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΤΣΙΓΚΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1. Εθνικό Τυπογραφείο
ΑΘΗΝΑ
- 2. κ. Δήμαρχο
ΛΕΥΚΤΡΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΓΡΑΜ. ΑΤΕ

Ευγενία Γρηγοροπούλου

